

Załącznik do Uchwały Nr ...../...../2018
Rady Miejskiej w Wadowicach
z dnia .....kwietnia 2018 r.

ZMIANA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY WADOWICE NA LATA 2016-2023

Opracowanie powstało na zamówienie Urzędu Miejskiego w Wadowicach na podstawie umowy nr OR.272.16.2018 z dnia 23 stycznia 2018 r.

Zespół wykonujący opracowanie:

dr Janusz Jeżak (kierownik tematu)

dr Maciej Huculak

mgr Anna Stankiewicz

mgr Rafał Garpiel (CODEWORK)

mgr Joanna Jeżak (Pestka Centrum Rozwoju Dziecka i Rodzica)

Zespół opracowujący zmianę

dr Janusz Jeżak (kierownik tematu)

mgr Joanna Jeżak

Redakcja i skład: dr Janusz Jeżak

Projekt okładki: dr Janusz Jeżak

Rysunki: Maciej Huculak, Janusz Jeżak, Krzysztof Jeżak, Muzeum Historyczne w Wadowicach

Copyright © Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o. o. oraz Urząd Miejski w Wadowicach

GPR | Kraków, marzec 2018

Źródła rysunków: opracowanie własne, Urząd Miejski w Wadowicach, publikacje

Fotografie: zakupione w portalu fotolia.pl

INSTYTUT EKONOMIKI PRZESTRZENI
Odkrywamy wartość przestrzeni

Instytut Ekonomiki Przestrzeni Sp. z o.o.
ul. Na Błonie 15a/22 (korespondencja)
30-150 Kraków
iep@iep.krakow.pl

ul. Kamienna 43a lok 5 (biuro)
31-403 Kraków

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Unia Europejska
Fundusz Spójności

ZMIANA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY WADOWICE NA LATA 2016-2023

**przyjętego Uchwałą Nr XXXVIII/274/2017 Rady Miejskiej w Wadowicach
z dnia 6 czerwca 2017r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji
Gminy Wadowice na lata 2016-2023**

Wadowice 2018

SPIS TREŚCI

<u>I. WPROWADZENIE</u>	7
<u>II. DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO</u>	9
1. PRZYJĘTA METODYKA	10
1.1. JEDNOSTKI REFERENCYJNE	10
1.2. ZAKRES I ŹRÓDŁA POZYSKANYCH DANYCH	12
1.3. ETAPY METODY	12
1.4. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	16
2. OBSZAR ZDEGRADOWANY	16
2.1. MIEJSKI OBSZAR ZDEGRADOWANY	17
2.2. WIEJSKI OBSZAR ZDEGRADOWANY	18
2.3. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	20
<u>III. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI</u>	24
1. PRZYJĘTA METODYKA	25
2. NEGATYWNE ZJAWISKA I CZYNNIKI KRYZYSOWE NA OBSZARACH OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ	26
2.1. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	26
2.1.1. NEGATYWNE PROCESY DEMOGRAFICZNE	26
2.1.2. BEZROBOCIE	29
2.1.3. UBÓSTWO	33
2.1.4. PRZESTĘPCZOŚĆ	37
2.1.5. NISKI POZIOM EDUKACJI	38
2.1.6. NIEWYSTARCZAJĄCE UCZESTNICTWO W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM	43
2.2. WYSTĘPOWANIE INNYCH NEGATYWNYCH ZJAWISK	47
2.2.1. NEGATYWNE ZJAWISKA GOSPODARCZE	47
2.2.2. NEGATYWNE ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE	49
2.2.3. NEGATYWNE ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	51
2.2.4. NEGATYWNE ZJAWISKA TECHNICZNE	65
2.3. NEGATYWNE ZJAWISKA I CZYNNIKI KRYZYSOWE – DRZEWO PROBLEMÓW WYPRACOWANE W TRAKCIE WARSZTATÓW Z MIESZKAŃCAMI	69
3. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARÓW REWITALIZACJI	73
4. ZDIAGNOZOWANY CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH	74

IV. POWIĄZANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY **76**

1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY WADOWICE NA LATA 2014-2020	77
2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE WADOWICE NA LATA 2016-2022	80
3. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WADOWICE	82

V. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH **84**

1. WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI	85
1.2. WIZJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	85
1.3. STRUKTURA CELÓW REWITALIZACJI	85
1.4. PRZYJĘTE KIERUNKI DZIAŁAŃ ODPOWIADAJĄCE CELOM REWITALIZACJI	85
2. WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY REWITALIZACJI – PARTYCYPACJA W PROCESIE TWORZENIA I WDRAŻANIA GPR	99
2.1. AKCJA INFORMACYJNA	99
2.2. METODY I NARZĘDZIA PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ	100

VI. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH **104**

1.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	105
1.2. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE ZLOKALIZOWANE POZA OBSZAREM REWITALIZACJI	121
2. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	121

VII. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH **124**

1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	125
1.1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA	125
1.2. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA	128
1.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	128
1.4. KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA	130
1.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	130

VIII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI **132**

<u>IX. SYSTEM WDRAŻANIA, MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI</u>	136
1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	137
1.1. SYSTEM WDRAŻANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	138
1.2. SYSTEM MONITOROWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	138
2. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU	140
3. KOSZTY ZARZĄDZANIA GPR	140
<u>X. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI</u>	142
1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	143
1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	143
1.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	143
1.3. MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI	143
1.4. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	143
2. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH	143
2.1. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21. UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	143
2.2. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 USTAWY O REWITALIZACJI – KOMITET REWITALIZACJI	143
<u>XI. ZAŁĄCZNIKI</u>	144

I. WPROWADZENIE

Zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 (GPR) została opracowana na podstawie *ustawy o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 roku (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.). Zgodnie z tą ustawą Gminny Program Rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały i przyjmuje go rada gminy. W przypadku podziału obszaru rewitalizacji na podobszary, gminny program rewitalizacji jest opracowywany z podziałem na podobszary. Uchwałą Nr XXV/185/2016 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, w gminie Wadowice wyznaczono trzy podobszary rewitalizacji: miejski (na terenie miasta Wadowice) oraz dwa wiejskie (na terenie sołectw Kaczyna i Gorzeń Dolny).

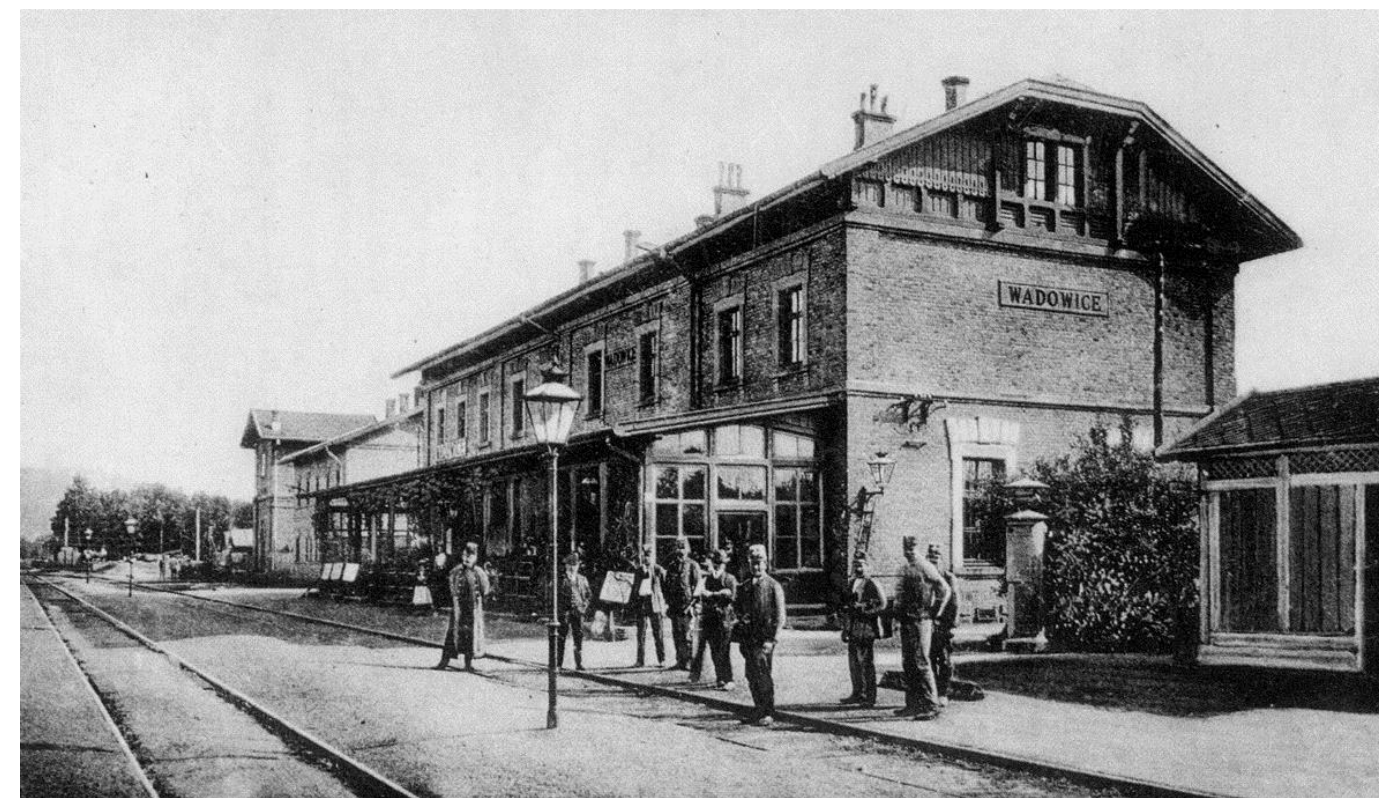
Opracowany Gminny Program Rewitalizacji zawiera szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji (rozdział III), obejmującą analizę negatywnych zjawisk, lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru. W raporcie zawarto opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy, w tym *Strategią Rozwoju Gminy Wadowice na lata 2014-2020*, *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wadowice* oraz *Strategią rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Wadowice na lata 2016-2022* (rozdział IV). Ważnym elementem programu jest opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji wraz z celami rewitalizacji oraz odpowiadającymi im kierunkami działań służącymi eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk (rozdział V).

Wyznaczone w programie cele instrumentalizowane są poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne, których opis zawarto w rozdziale VI. Charakterystyka przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym lub technicznym, obejmuje takie kwestie jak: nazwę, wskazanie podmiotu realizującego, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, okres realizacji, źródło finansowania, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji, o ile dane te były możliwe do wskazania.

W programie zgodnie z ustawą o rewitalizacji opisane zostały mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z podaniem szacunkowych ram finansowych uwzględniających podział środków finansowych na źródła publiczne i prywatne (rozdział VII).

Z uwagi na długi horyzont czasowy podejmowanych prac w programie zawarto opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu (rozdział VIII i IX).

Opracowany program będzie podlegał stałej ocenie, stąd w programie zawarto opis systemu monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji (rozdział IX).

Rys. I.1. Dworzec kolejowy początek XX wieku
Źródło: Muzeum miejskie w Wadowicach

II. DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

1. PRZYJĘTA METODYKA

Treść niniejszego rozdziału stanowi wyciąg z opracowania pn. *Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice (Wadowice 2016)*, stanowiącego podstawę delimitacji i ma na celu zaprezentować przyjętą metodykę służącą wyznaczeniu tych obszarów.

Dla potrzeb wyznaczenia obszarów zdegradowanych w gminie Wadowice określono listę wskaźników diagnozujących koncentrację negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach funkcjonowania gminy. Wskaźniki zaprezentowano w tabeli nr II.1.

Zastosowana w opracowaniu metoda umożliwiła syntetyczne przedstawienie charakterystyki obszarów, na których kumuluje się największa liczba czynników degradujących. Analiza ta koncentruje się na ukazaniu zróżnicowania wewnątrzgminnego, w tym wewnątrzmiejskiego, przez co możliwe jest porównanie poszczególnych obszarów i wskazanie jednostek o największym oddziaływaniu czynników uznanych za kryzysowe.

Pozyskane dane analizowano w obrębie całego miasta, odnosząc je do wartości odnotowanej dla całej gminy. Opracowane na podstawie uzyskanych danych wskaźniki odniesione zostały do obszarów ulic, tak by możliwe było w miarę precyzyjne wskazanie obszarów o największym nasileniu zjawisk. Szczegółowe dane źródłowe zamieszczono w załączniku nr 7.

Delimitacja obszarów zdegradowanych na terenie gminy Wadowice wpisuje się w szerszy rodzaj analiz określanych mianem audytu miejskiego (urban audit), a więc kompleksowych, wielowskaźnikowych analiz zróżnicowania wewnątrzmiejskiego.

1.1. Jednostki referencyjne

Kwestią podstawową dla tego rodzaju analiz jest wybór jednostki podstawowej (odniesienia). Istniejące metody można podzielić na dwie główne grupy wykorzystujące:

1. jednostki administracyjne np. dzielnice, osiedla, geodezyjne obręby ewidencyjne, obwody szkolne itd.
2. jednostki geometryczne, z których najbardziej popularne w praktyce są siatki kwadratów lub sześciokątów.

Na potrzeby niniejszego opracowania, jako jednostki odniesienia analiz zróżnicowania wewnątrzmiejskiego przyjęto jednostki urbanistyczne.

→ Źródło: *Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wadowice w związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2023*, Wadowice 2016, s. 49.

Tab. II.1. Podstawowe obszary negatywnych zjawisk, przyjęte wskaźniki

Lp.	Grupa wskaźników	Negatywne zjawiska	Wskaźnik
1.			Liczba klientów MOPS (rodzin) w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
2.			Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
3.			Liczba osób otrzymujących zasiłki okresowe MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
4.			Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
5.			Liczba dzieci otrzymujących wsparcie MOPS w zakresie dożywiania 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
6.			Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
7.			Liczba świadczeń MOPS ogółem w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców
8.	S	SPOŁECZNE	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym
9.			Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym
10.			Frekwencja w wyborach samorządowych 2014
11.			Frekwencja w wyborach Prezydenta 2015
12.			Frekwencja w wyborach parlamentarnych 2015
13.			Średni ważony wynik sprawdzianu sześcioklasisty
14.			Średni ważony wynik sprawdzianu gimnazjalnego w 2015 r.
15.			Udział uczniów z dysleksją przystępujących do egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. i sprawdzianu sześcioklasisty w 2015 r.
16.			Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku 2015
17.			Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w 2015 r.
18.	G	GOSPODARZ E	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEiDG na 1 tys. mieszkańców
19.			
20.	SR	ŚRODOWISKO WE	Udział ludności zamieszkałej w strefie do 200 m od dróg krajowych zagrożonej hałasem komunikacyjnym w ogóle liczby mieszkańców
21.			Udział liczby budynków niepodłączonych do sieci MPEC w liczbie budynków ogółem w %
22.			Średni ważony wskaźnik dostępności do placów zabaw
23.	PF	PRZESTRZEN NO- FUNKCJONAL NE	Średni ważony wskaźnik dostępności do placówek kultury
24.			Średni ważony wskaźnik dostępności do placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej
25.			Udział w ogóle liczby zabytków wpisanych do GEZ w %
26.	T	TECHNICZE	Udział ludności zamieszkałej na obszarze aglomeracji wodno-ściekowej w %

Ich zastosowanie zostało zaproponowane w latach 70-tych XX w. przez Stanisława Liszewskiego w pracy dotyczącej analiz obszarów miejskich (Liszewski S., 1978, Tereny miejskie. Podział i klasyfikacja).

Wyznaczane jednostki urbanistyczne powinny uwzględniać trzy podstawowe cechy obszarów miejskich takie jak:

1. intensywność użytkowania terenu;
2. struktura przestrzenna i charakter zabudowy;
3. funkcja obszaru.

Z przyjęciem tych założeń wiąże się konieczność wydzielenia zwartych, większych powierzchniowo obszarów o następujących funkcjach jak np.: lasy, nieużytki, obszary rekreacji, tereny infrastruktury komunikacyjnej, w szczególności kolejowej, tereny przemysłowe, tereny różnego rodzaju usług, użytki rolne, wody, zieleń urządzone.

Jednostki urbanistyczne dla gminy Wadowice zostały wyznaczone w oparciu o różne źródła informacji przestrzennych, w tym m.in.:

1. informacje dot. użytkowania terenu, intensywności zabudowy i in.,
2. obwody statystyczne (spisowe) Głównego Urzędu Statystycznego,
3. wizje lokalne i in.

Podział ten w największym możliwym stopniu odzwierciedlał strukturę przestrzenną miasta, w tym przebieg głównych barier, np. rzeki, linie kolejowe, lasy itd., oraz zidentyfikowane funkcje obszarów. Przebieg granic jednostek starano się również dopasować do granic obwodów spisowych. Pełniły one przy wyznaczaniu jednostek funkcję najmniejszych składowych, które następnie agregowano w większe struktury (tj. jednostki). Przebieg granic tych ostatnich w razie potrzeby modyfikowano.

Drugim zagadnieniem, ważnym z punktu widzenia prowadzenia analiz wewnątrzmijskich, jest poprawny dobór wielkości wyznaczanych jednostek. Jest ona identyfikowana jako udział obszaru w ogóle: powierzchni miasta oraz liczby ludności.

Zalecane jest, aby powierzchnia poszczególnych jednostek w obszarach zurbanizowanych nie przekraczała kilku procent powierzchni miasta. Analogiczne zalecenie, jest sformułowane także w odniesieniu do udziału jednostki w ogóle liczby ludności. W tym przypadku zalecane wartości kształtują się na poziomie od ok. 1% do ok. 15%. Metoda analiz w oparciu o jednostki urbanistyczne podkreśla jednak wyłącznie orientacyjny charakter zaproponowanych wartości i dopuszcza możliwość innego kształtowania się takich udziałów m.in. ze względu na specyficzne uwarunkowania wyznaczania jednostek urbanistycznych.

Jednostki referencyjne na terenach wiejskich

Przykład gminy Wadowice wyraźnie uwidacznia problemy natury metodycznej związane z koniecznością łączną analiz obszarów miejskich oraz wiejskich. Różny charakter obu typów obszarów znajduje odzwierciedlenie w wyborze jednostek analizy. Ze względu na różny poziom intensywności zabudowy i użytkowania terenu konieczne jest zasadnicze zróżnicowanie powierzchni jednostek analizy dla miasta oraz obszarów wiejskich, analogicznie jak w przypadku opisanego powyżej audytu miejskiego. Tym samym trudne do zastosowania będą metody oparte o równopowierzchniowe siatki geometryczne kwadratów, sześciokątów i in.

W przypadku obszarów wiejskich najczęściej stosowanym podziałem analiz wewnątrzmijskim jest podział na miejscowości statystyczne, które opierają się o podział administracyjny gminy na sołectwa. Podział na sołectwa ze względu na ich wewnętrzną spójność, zarówno terytorialną, jak i społeczną, a także wybieralność ich władz (sołtysa) jest rozwiązaniem z punktu widzenia analiz wewnątrzmijskich optymalnym. Większość danych, poza podstawowymi danymi dotyczącymi struktur demograficznych zbieranych przez GUS w ramach spisów powszechnych, jest udostępniana na poziomie miejscowości statystycznych, które w dużej mierze pokrywają się z podziałem na sołectwa. W części przypadków są one jednak konstruowane z dwóch lub większej liczby sołectw. W tym samym układzie miejscowości są udostępniane również inne dane niż dane GUS, takie jak np. dane dotyczące bezpieczeństwa (Policja), bezrobocia (Powiatowy Urząd Pracy) i in. W związku z powyższym na potrzeby niniejszych analiz dla obszaru wiejskiego przyjęto jednostki referencyjne równe miejscowościom statystycznym.

Podstawą do prowadzenia analiz stał się zatem hybrydowy układ jednostek referencyjnych (odniesienia), na który składały się: jednostki urbanistyczne dla obszaru miasta Wadowice oraz jednostki ruralistyczne - miejscowości statystyczne dla obszaru wiejskiego gminy.

Na terenie Gminy Wadowice wyznaczono łącznie 25 jednostek referencyjnych. Ich powierzchnia wahała się od ponad 18% powierzchni gminy w przypadku największej miejscowości – Choczni, do niespełna 0,1% dla jednostki nr 10 obejmującej swoim zasięgiem ściśle, historyczne centrum miasta Wadowice. W przypadku liczby ludności, rozkład udziałów jednostek w ogóle liczby mieszkańców był nieco mniej zróżnicowany. Najbardziej ludną jednostką była również Choczni z udziałem na poziomie 15% liczby mieszkańców gminy. Najmniejszą liczbą ludności charakteryzowała się natomiast miejscowość Roków z udziałem wynoszącym 0,8% - patrz tabela nr IV.1.1.

Tab. II.2. Jednostki urbanistyczne w gminie Wadowice

L.p.	Nazwa / nr jednostki	Liczba ludności		Powierzchnia	
		Liczba	Udział [%]	[ha]	Udział [%]
1.	Jednostka miejska nr 1	1341	3,5	292,2	2,6
2.	Jednostka miejska nr 2	1211	3,2	292,0	2,6
3.	Jednostka miejska nr 3	3894	10,3	90,5	0,8
4.	Jednostka miejska nr 4	775	2,0	55,8	0,5
5.	Jednostka miejska nr 5	3964	10,5	59,4	0,5
6.	Jednostka miejska nr 6	2023	5,3	145,0	1,3
7.	Jednostka miejska nr 7	1232	3,3	27,5	0,2
8.	Jednostka miejska nr 8	1409	3,7	33,4	0,3
9.	Jednostka miejska nr 9	1986	5,2	31,8	0,3
10.	Jednostka miejska nr 10	352	0,9	10,2	0,1
11.	Jednostka miejska nr 11	674	1,8	14,9	0,1
12.	Babica	922	2,4	562,5	5,0
13.	Barwałd Dolny	679	1,8	490,8	4,4
14.	Chocznią	5821	15,4	2051,6	18,2
15.	Gorzeń Dolny	411	1,1	143,3	1,3
16.	Gorzeń Górny	341	0,9	212,1	1,9
17.	Jaroszowice	1795	4,7	801,3	7,1
18.	Kaczyna	365	1,0	447,4	4,0
19.	Klecza Dolna	2453	6,5	1071,4	9,5
20.	Klecza Górna	853	2,3	562,1	5,0
21.	Ponikiew	1183	3,1	1708,1	15,2
22.	Roków	303	0,8	181,0	1,6
23.	Stanisław Górny	1144	3,0	591,0	5,2
24.	Wysoka	1915	5,1	1051,1	9,3
25.	Zawadka	852	2,2	342,1	3,0
Suma		37 896	100,0	11 268,4	100,0

Źródło: opracowanie własne

Tak wyznaczone obszary, obejmujące więcej niż jeden obwód spisowy GUS, zostały przyjęte za jednostki odniesienia dla gromadzenia i przetwarzania danych na potrzeby niniejszego dokumentu. Następnie wykorzystano je do wielowskaźnikowej, kompleksowej analizy porównawczej zróżnicowania wewnątrzgminnego. W konsekwencji możliwe stało się precyzyjne określenie granic obszarów o wyraźnie gorszej kondycji w zakresie zjawisk społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych.

1.2. Zakres i źródła pozyskanych danych

Opracowanie wykonane zostało w dwóch zakresach: statystycznym i przestrzennym. W pierwszym obszarze zebrane zostały, przetworzone i przeanalizowane dane, których nie sposób odnieść do przestrzeni lub z przyczyn formalno-prawnych nie mogą być geolokalizowane. Drugi

typ danych objął dane powiązane z przestrzenią lub opisujące tę przestrzeń, które po przetworzeniu zostały odniesione do przyjętej jednostki referencyjnej.

Zebrane dane podzielono na grupy tematyczne odpowiadające analizowanym zagadnieniom: społecznym (bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym.

Po przeanalizowaniu zgromadzonych danych skonstruowano na ich bazie ponad 32 kartogramów, które w dalszej części analizy posłużyły do wykonania wielokryterialnej analizy mającej na celu wskazanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

W każdej z grup tematycznych wskazano wskaźniki, w oparciu o które wyznaczono obszar zdegradowany. Informacje, które nie mogły zostać wykorzystane przy wykonaniu analizy wielokryterialnej, a niosące istotne dla oceny sytuacji w obszarze opracowania przedstawiono w tekście raportu lub na dodatkowych opracowaniach kartograficznych. Uzupełniają one obraz sytuacji w obszarze objętym analizą.

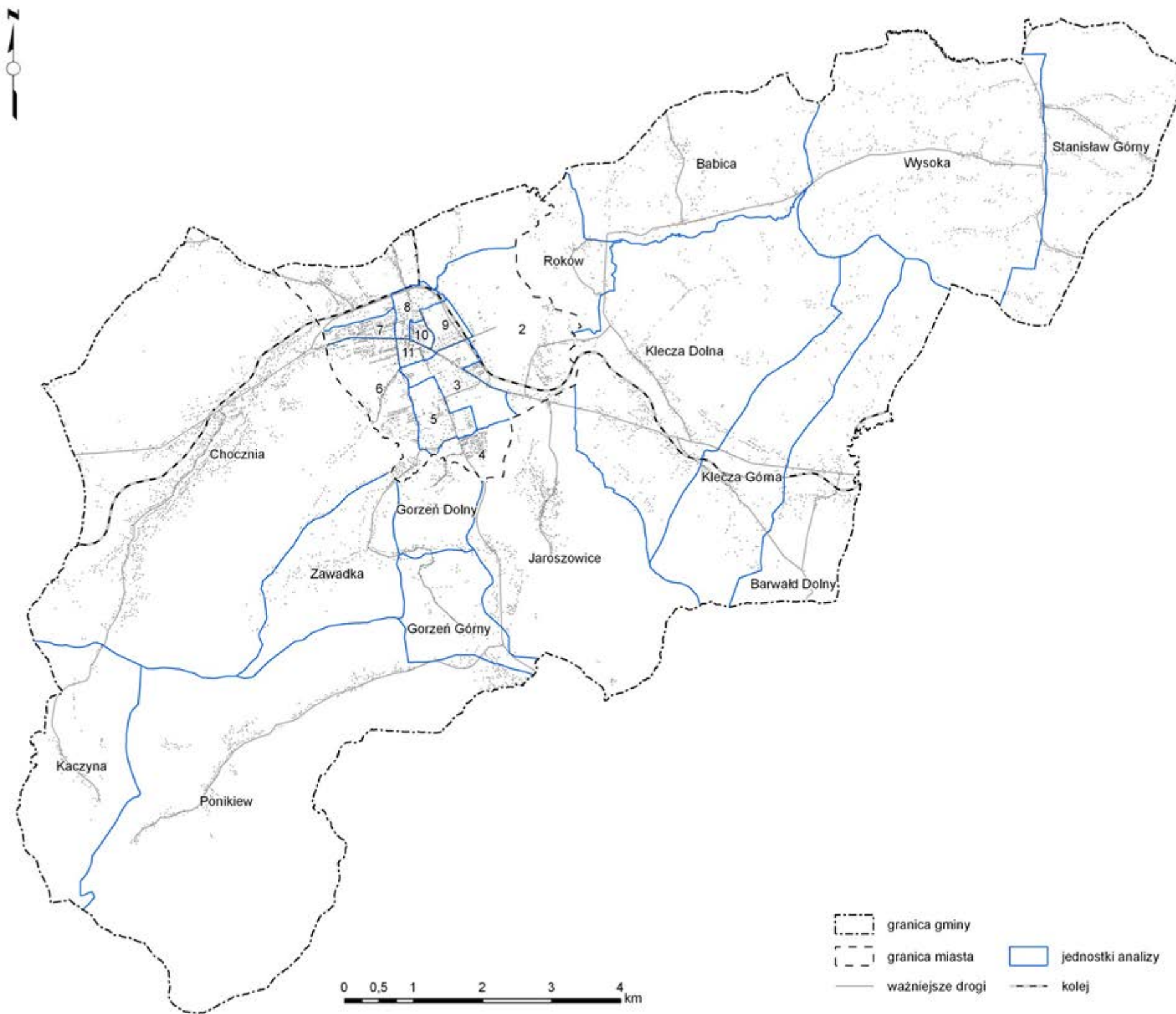
Wykorzystane w opracowaniu materiały pozyskane zostały od jednostek organizacyjnych Gminy Wadowice. Ponadto skorzystano z materiałów archiwalnych.

1.3. Etapy metody

Proces delimitacji obszarów zdegradowanych bazuje na zgromadzonych danych udostępnionych przez Gminę Wadowice i inne instytucje miejskie i powiatowe. W ramach opracowanego raportu przyjęto założenie, że tam gdzie było to możliwe wykonane zostaną zestawienia przedstawiające dany czynnik, zjawisko w przyjętej jednostce referencyjnej. W przypadku braku danych dla wszystkich obszarów, zgromadzone dane nie były wykorzystywane do oceny, a jedynie do zasygnalizowania pewnych problemów, zjawisk.

Waloryzacja obszarów zdegradowanych, w zakresie przyjętych do analizy danych, objęła siedem etapów tj.:

- weryfikację i ocenę danych wejściowych,
- konwersję danych wejściowych,
- przeprowadzenie analiz branżowych w zakresie ustalonych obszarów problemowych,
- normalizację uzyskanych wartości
- opracowanie wskaźników,
- wizualizację uzyskanych wyników cząstkowych,
- wyznaczenie obszaru charakteryzującego się wartościami wskaźników powyżej (stymulanty kryzysu) lub poniżej (destymulanty) średniej dla gminy.

Rys. II.1. Podział analizowanego obszaru na jednostki referencyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

1.3.1. Weryfikacja i ocena danych wejściowych

Ogólne wymagania techniczne w odniesieniu do pozyskanych danych zdefiniowane zostały przez następujące cechy:

- jednoznaczność co do położenia w przestrzeni geograficznej (informacje musiały zawierać się w granicach opracowania, a w przypadku analiz związanych z dostępem do obiektów publicznych pozyskano również informacje o najbliższym położonym obiekcie w sąsiedztwie analizowanego obszaru),
- jednorodność (pomiar zjawiska w identycznej skali pomiarowej dla całego zbioru danych),
- kompletność (występowanie danych pomiarowych dla całego obszaru opracowania),
- dokładność (wykonanie pomiaru z identyczną precyzją),
- aktualność (przyjęto założenie, że poszczególne wskaźniki muszą bazować na danych opisujących sytuację bieżącą lub dynamikę zmian).

W przypadku wykonanej analizy oznaczało to zebranie danych dla obszaru, w przy zachowaniu pełnego pokrycia danymi dla całego zbioru (odrzucono dane fragmentaryczne, uniemożliwiające porównanie poszczególnych obszarów). Zebrane dane odnoszą się do okresu 2015-2016.

1.3.2. Konwersja danych wejściowych

Pozyskane dane zostały przetworzone i przekonwertowane do jednego układu odniesienia (PUWG 1992 – EPSG 2180). Za pomocą narzędzi Geograficznych Systemów Informacji (GIS) zbudowano geobazę plikową. Część danych ze względu na analogowy charakter zdigitalizowano.

1.3.3. Przeprowadzenie analiz tematycznych w zakresie ustalonych obszarów problemowych

Po uporządkowaniu danych wykonano analizy jakościowe i ilościowe. Z wymienionej przez K. R. Mazurskiego grupy metod jakościowych wykorzystano:

- 1) metodę opisową, połączoną z metodą kartograficzną,
- 2) metodę odsiewu dla wyeliminowania tej części przestrzeni, która nie spełniała zadanych kryteriów,
- 3) metodę kolejnych eliminacji i przybliżeń, w poszukiwaniu przestrzeni najbardziej odpowiadającej założonej charakterystyce,
- 4) metodę analizy fotogrametrycznej (zdjęć lotniczych) dla oceny ilości i wzajemnego położenia obiektów w terenie,

- 5) metodę analizy historycznej w poszukiwaniu uwarunkowań dotychczasowego rozwoju i występujących tendencji.

Spośród metod ilościowych zastosowano:

- 1) metody wskaźnikowe, w tym:
  - badanie układów sieciowych - w celu określenia wskaźników natężenia zjawisk, w odniesieniu do liczby mieszkańców, powierzchni,
  - badanie układów punktowych (węzłowych), zmierzające do agregacji jednostek elementarnych, rozkładu statystycznego i modelowanie rozkładu przestrzennego zjawiska,
- 2) metody statystyczne - szeregi statystyczne, rozkład zmiennych,
- 3) analizę skupień - w celu powiązania ze sobą różnych czynników i uzyskania syntetycznego wskaźnika prezentującego nasilenie negatywnych zjawisk,
- 4) wielowskaźnikową analizę porównawczą.

Otrzymane wyniki oceniono pod względem poprawności zgromadzonych informacji (weryfikacja ewentualnych odchyłeń). Następnie zweryfikowano lokalizację występowania zjawisk względem elementów zagospodarowania bezpośrednio związanych z prowadzoną analizą.

1.3.4. Normalizacja uzyskanych wartości – opracowanie wskaźników

Z uwagi na różne jednostki miary poszczególnych wskaźników oraz szerokie spektrum obszarów problemowych w większości przypadków przeprowadzono normalizację analizowanych zmiennych.

Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej wymienione w ustawie o rewitalizacji są w swojej istocie zbyt złożonymi, aby można było przybliżyć je na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji za pomocą jednego tylko wskaźnika. Zastosowanie kilku wskaźników do zobrazowania danego zjawiska w ramach audytu miejskiego niesie ze sobą konieczność ich przekształcenia w celu uzyskania miary syntetycznej umożliwiającej porównania pomiędzy poszczególnymi jednostkami. Uwarunkowania te doprowadziły do konieczności normalizacji analizowanych zmiennych.

Konieczność identyfikacji obszarów koncentracji zjawisk kryzysowych ułatwiła wybór metody normalizacji. Przegląd metod normalizacji na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji doprowadził do zawężenia ich liczby do: standaryzacji oraz przekształceń ilorazowych.

W efekcie rozważań zdecydowano się na zastosowanie przekształcenia ilorazowego, które zostało oparte o wartość obliczoną dla całego miasta. Alternatywną metodę tj. standaryzację wykluczono ze względu na bardziej skomplikowany charakter obliczeń, jak również trudniejszy do odbioru wynik końcowy. Zawierałby on bowiem zarówno wartości dodatnie, jak i ujemne.

Wzór na obliczenie znormalizowanej wartości przedstawiono poniżej: $z_i^* = \frac{x_i}{x}$

gdzie:

z_i^* –wartość znormalizowana zmiennej zaobserwowana w i-tej jednostce

x_i – wartość zmiennej zaobserwowana w i-tej jednostce

x – podstawa normalizacji tj. wartość dla całej gminy

Jako rezultat tak przeprowadzonej normalizacji otrzymano wartości pokazujące rozrzut wartości dla poszczególnych jednostek wokół wartości dla całej gminy.

Dla wartości powyżej średniej, była większa od 1, dla wartości poniżej średniej, mniejsza od 1 i większa od 0. W efekcie możliwe stały się obliczenia na otrzymanych wartościach znormalizowanych wskaźników. Postanowiono potraktować wszystkie analizowane wskaźniki jako równoważne i nie różnicować ich znaczenia poprzez zastosowanie np. zróżnicowanych wag dla poszczególnych zmiennych.

Brak różnicowania wag dla poszczególnych wskaźników częściowych uprościło proces obliczania wartości wskaźników syntetycznych. W takim przypadku były prostą średnią arytmetyczną znormalizowanych wskaźników częściowych. Postępowanie takie zastosowano dla następujących wskaźników syntetycznych i częściowych:

1. Wskaźnik syntetyczny pomocy społecznej:
  - a. Liczba klientów MOPS (rodzin) w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - b. Liczba osób otrzymujących zasiłki stałe MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - c. Liczba osób otrzymujących zasiłki okresowe MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - d. Liczba osób otrzymujących zasiłki celowe z MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - e. Liczba dzieci otrzymujących wsparcie MOPS w zakresie dożywiania 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - f. Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych MOPS w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców,
  - g. Liczba świadczeń MOPS ogółem w 2015 r. na 1 tys. mieszkańców.
2. Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych:
  - a. Średni ważony wynik sprawdzianu sześcioklasisty,
  - b. Średni ważony wynik sprawdzianu gimnazjalnego w 2015 r.

- c. Udział uczniów z dysleksją przystępujących do egzaminu gimnazjalnego w 2015 r. i sprawdzianu sześcioklasisty w 2015 r.
  - d. Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne w szkołach podstawowych i gimnazjach w roku 2015
3. Wskaźnik syntetyczny bezrobocia:
    - a. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym,
    - b. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 osób w wieku produkcyjnym,
  4. Wskaźnik syntetyczny frekwencji wyborczej: frekwencja w wyborach samorządowych 2014, frekwencja w wyborach Prezydenta 2015, frekwencja w wyborach parlamentarnych 2015.
  5. Wskaźnik syntetyczny dostępności do wybranych usług i przestrzeni publicznych:
    - a. Średni ważony wskaźnik dostępności do placów zabaw, średni ważony wskaźnik dostępności do placówek kultury, średni ważony wskaźnik dostępności do placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Zastosowanie takiej metody umożliwiło poprawienie klarowności przekazu. Stało się tak dzięki bezpośredniemu porównaniu poszczególnych wskaźników, zarówno w ramach poszczególnych wskaźników syntetycznych, jak również pomiędzy nimi. Na podstawie wskaźników syntetycznych dla wyszczególnionych w ustawie o rewitalizacji obliczono również wskaźnik syntetyczny dla całej sfery społecznej, który następnie wykorzystano przy porównaniach obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

1.3.5. Wizualizacja uzyskanych wyników częściowych

Uzyskane w trakcie prac wyniki zostały opracowane w formie tabel, wykresów i kartogramów. Opracowane dane zwizualizowano, opracowując dla każdego ze wskaźników kartogram. Przedziały klasowe wyznaczono na podstawie obserwacji rozkładu znormalizowanego w oparciu o wartości referencyjne dla całej gminy. Na większości kartogramów uzyskane wyniki podzielone zostały na 4 przedziały wartości, których wartości graniczne odnosiły się do wartości 50%, 100% i 150% wartości wskaźnika dla całej gminy. Pod legendą umieszczono wartość dla całego analizowanego obszaru lub wielkość zjawiska odnotowaną w danym roku.

1.4. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu kierowano się logiką wyznaczania obszarów zdegradowanych zawartą w Wytycznych oraz ustawie o rewitalizacji. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie gminy Wadowice wykonano w pierwszym etapie analizy zjawisk kryzysowych odnoszących się do sfery społecznej. W myśl ustawy o rewitalizacji kryzys w sferze społecznej ma miejsce wówczas, kiedy na danym obszarze występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (art. 9 ust. 1).

Zapis ten niesie ze sobą dwie zasadnicze konsekwencje:

1. Pierwszą jest konieczność zdefiniowania pojęcia koncentracji.
2. Drugą jest konieczność stwierdzenia koncentracji negatywnych zjawisk w przypadku przynajmniej dwóch z wymienionych zjawisk kryzysowych.

W pierwszej z wymienionych kwestii przyjęto, że za koncentrację będzie uważane przekroczenie wartości danego wskaźnika obliczonego dla całej gminy. Wartości te zostały umieszczone na wszystkich mapach ilustrujących zróżnicowanie wewnątrzgminne poszczególnych wskaźników.

Artykuł 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji wskazuje, że jako obszar zdegradowany może być wyznaczony obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w przypadku występowania w nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Przeprowadzona analiza potwierdza fakt, że obszarami szczególnie zdegradowanymi, czyli takimi, które osiągnęły najwyższe wyniki zarówno w sferze społecznej, jak i w pozostałych współwystępujących negatywnych zjawiskach, są: podobszar miejski Wadowice oraz podobszary wiejskie Kaczyna i Gorzeń Dolny.

Ponieważ gmina nie dysponuje wyczerpującymi danymi, aby zidentyfikować obszar kryzysowy mniejszy niż sołectwo na terenach wiejskich, **za obszar zdegradowany zostały uznane całe powierzchnie zurbanizowane danego sołectwa**. Taki stan rzeczy należało wprowadzić z uwagi na skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlających wskaźniki rozwoju opisujące sfery: społeczną oraz pozostałe, współtowarzyszące. Wskazują one na niski poziom

rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Zidentyfikowany obszar zdegradowany obejmuje część miasta Wadowice (jednostka urbanistyczna nr 3, 7, 8, 9, 10, 11), a na terenach wiejskich sołectwa Kaczyna i Gorzeń Dolny.

2. OBSZAR ZDEGRADOWANY

Analiza zjawisk kryzysowych ze sfer: środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej przeprowadzona dla terenu całej gminy pozwoliła zidentyfikować występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej ze sfer (grupie) dla większości jednostek, zarówno miejskich, jak również wiejskich. Brak jakichkolwiek oznak kryzysu odnotowano w przypadku miejscowości Jaroszowice oraz Zawadka. Obraz ten w pewnym stopniu wynika z rozłącznego w przestrzeni charakteru zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych na terenie gminy. Jednocześnie zauważalne są jednostki, na terenie których analizowane zjawiska kryzysowe nakładają się na siebie. W tej grupie znajdują się zarówno obszary wiejskie tj. Gorzeń Dolny, Kaczyna, jak również jednostki analizy znajdujące się na terenie miasta Wadowice (nr 3, 6, 7, 11).

Takie zróżnicowanie wewnątrzgminne zjawisk kryzysowych sprawia, że szczególnego znaczenia nabiera uprzednio określony i delimitowany obszar kryzysu w sferze społecznej. Wyniki badań sfery społecznej będą bowiem zawężać obszar, który będzie możliwy do zakwalifikowania jako zdegradowany i rewitalizacji.

Po nałożeniu na siebie obrazów rozmieszczenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej oraz pozostałych sferach tj. środowiskowej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej możliwe stało się sprawdzenie, czy obszar zidentyfikowany jako kryzysowy w zakresie zjawisk społecznych odznacza się również występowaniem kryzysu w przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. Innymi słowy, możliwa stała się weryfikacja czy spełnione zostały zapisy zawarte w ustawie o rewitalizacji w zakresie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji.

W ten sposób, na obszarze gminy Wadowice zidentyfikowano obszar zdegradowany obejmujący swoim zasięgiem **trzy podobszary**:

- **miejski, składający się ze zwartej części centrum miasta** (jednostki nr: 3, 7, 8, 9, 10, 11),
- **miejsowość Gorzeń Dolny**, która graniczy z miastem Wadowice od południa,
- **miejsowość Kaczyna**.

Przyjęto, że **całość obszaru zdegradowanego jest również obszarem rewitalizacji**. Obszar zdegradowany na obszarze gminy Wadowice ze względu na zasadniczą różnicę pomiędzy obszarem zurbanizowanym a wiejskim należy podzielić na dwie zasadnicze grupy: Obszar Rewitalizacji Miejskiej oraz Obszar Rewitalizacji Wiejskiej. Podział ten podyktowany jest inną charakterystyką procesów degradacji przestrzeni obu tych obszarów.

Z punktu widzenia procesów demograficznych obszar zdegradowany charakteryzuje się wyraźnie wyższym wskaźnikiem obciążenia demograficznego. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności przekracza na min. 25%, przy średniej wartości dla gminy na poziomie 18,9%. Jednocześnie udział osób w wieku poprodukcyjnym był dla tego obszaru wyraźnie, bo o prawie 3 punkty procentowe, niższy niż udział dla całej gminy wynoszący 22,3%. Drugim ważnym wyróżnikiem charakterystyki demograficznej obszaru zdegradowanego jest wyraźna nadwyżka kobiet nad mężczyznami (obszar miejski oraz gorzeń Dolny). Współczynnik feminizacji mierzony liczbą kobiet przypadających 100 mężczyzn przekroczył na tym obszarze wartość 119. Wynosił więc wyraźnie więcej niż wartość dla całej gminy tj. 107,5.

Obszar ten odznaczał się wyraźną koncentracją różnych form pomocy społecznej udzielanej jego mieszkańcom. Odpowiadał za 41% ogółu rodzin otrzymujących wsparcie z OPS oraz nawet większy, bo wynoszący ~45%, udział zasiłków stałych, okresowych oraz celowych. Obszar zdegradowany odpowiada za blisko połowę (49%) ogółu świadczeń z OPS na terenie gminy. Struktura demograficzna znalazła swoje potwierdzenie w bardzo wysokiej koncentracji usług opiekuńczych. Łącznie na obszar zdegradowany przypadało 68% tego rodzaju świadczeń. Cały obszar zdegradowany charakteryzował się nieznacznie wyższymi wskaźnikami bezrobocia ogółem. Wskaźnik bezrobocia ogółem wyniósł 8,0 i był wyższy od wskaźnika dla gminy o 33%. Niepokojący był natomiast wyraźnie wyższy wskaźnik bezrobocia długotrwałego. Jego wartość wynosiła dla całego obszaru 4,1, przy wartości dla gminy na poziomie 2,6. Niezależnie od względnego zróżnicowania wskaźników bezrobocia w skali gminy ich poziom bezwzględny wskazywał na umiarkowanie niskie natężenie problemów związanych z bezrobociem w gminie.

Aktywność obywatelska mierzona frekwencją wyborczą w ostatnich wyborach parlamentarnych, samorządowych oraz prezydenckich była wyższa niż przeciętna wartość

zmierzona dla całej gminy. W wyborach samorządowych w 2014 r. oraz wyborach Prezydenta RP w 2015 r. obszar zdegradowany odznaczał się frekwencją wyższą o ok. 1 punkt procentowy niż przeciętna na terenie gminy. W wyborach parlamentarnych w 2015 r. różnica ta była już wyższa i wynosiła ok. 1,5 punktu procentowego. Podwyższony poziom aktywności obywatelskiej wart jest odnotowania ze względu na potencjał związany z możliwością angażowania mieszkańców w planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wśród problemów edukacyjnych zauważalny był wysoki poziom uczniów korzystających z zajęć wyrównawczo-dydaktycznych. Poziom egzaminu gimnazjalnego oraz sprawdzianu w szkole podstawowej nie odbiegał w znaczący sposób od wartości średniej. Niższy od średniej był natomiast udział dzieci i młodzieży przystępujących do egzaminu lub sprawdzianu i posiadających zaświadczenia o dysleksji. Wyniósł on ~14%. Analogicznie jak w przypadku pomocy społecznej, sytuacja rysowała się dla problemów związanych z nadużywaniem alkoholu. Na obszar rewitalizacji przypadało ok. 41% wszystkich wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na terenie tym koncentruje się również pokaźna część dziedzictwa materialno- kulturowego gminy. Łącznie przypada na niego ~40% ogółu zabytków wpisanych do GEZ. Jednocześnie ponad połowa skupia się na obszarze dwóch tylko jednostek urbanistycznych tj. nr 10 oraz 11. Na obszar ten przypada łącznie 23% ogółu zabytków.

Zjawiska kryzysowe w sferach technicznej oraz środowiskowej, ze względu na odmienne przyczyny występowania na terenach wiejskich i miejskich zostały opisane szczegółowo poniżej, w części dotyczącej poszczególnych podobszarów.

2.1. Miejski obszar zdegradowany

Miejska część obszaru zdegradowanego położona jest w całości na terenie miasta Wadowice. Zamieszkuje ją zdecydowana większość, bo 8,45 tys. osób z ogólnej liczby 9,29 tys., mieszkańców całego obszaru zdegradowanego. Teren ten zajmuje jednocześnie zaledwie 1,9% powierzchni całej gminy. Jest to obszar silnie zurbanizowany, obejmujący swoim zasięgiem zarówno historyczny układ urbanistyczny miasta, jak również część intensywnej zabudowy wielorodzinnej z okresu powojennego.

Struktura demograficzna miejskiej części obszaru zdegradowanego sugeruje zaawansowane procesy starzenia się jego ludności. Wskazują na to:

- wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle mieszkańców,
- zachwianie równowagi struktury płci. Współczynnik feminizacji na tym terenie wyniósł aż 119,1.

Wskaźniki pomocy społecznej kształtują się na zdegradowanym obszarze miasta na wysokim poziomie. W szczególności zauważalny jest bardzo wysoki poziom wskaźnika usług opiekuńczych wynoszący 3,8 świadczeń na 1 tys. mieszkańców, co potwierdza problemy związane ze starzeniem się społeczeństwa obszaru. Względnie wysoki poziom reprezentowały także wskaźniki dotyczące zasiłków stałych (3,4) oraz okresowych (4,1). Poziom bezrobocia ogółem (8,2) był zauważalnie wyższy niż wartość dla gminy (6,0). Wskaźnik bezrobocia długotrwałego na obszarze zdegradowanym w mieście wynosił 4,3 i był wyraźnie wyższy niż średnia dla miasta wynosząca 2,6 bezrobotnych długotrwanie przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jednostką urbanistyczną szczególnie zagrożoną bezrobociem długotrwałym była jednostka nr 11, z wartością wskaźnika wielokrotnie przekraczającą wartość dla gminy (16,7) i jeszcze wyższym wskaźnikiem bezrobocia długotrwałego kobiet (18,2).

Wyższe niż poziom referencyjny dla gminy wartości frekwencji wyborczej świadczą o względnie wysokim poziomie aktywności obywatelskiej. W wyborach samorządowych 2014, Prezydenta RP 2015 oraz do Sejmu i Senatu RP 2015 wyniosła ona odpowiednio: 51,8%, 52,2% oraz 55,8%.

Na miejskim obszarze zdegradowanym na pierwszy rzut oka brak jest koncentracji problemów edukacyjnych. Należy jednak mieć w pamięci, że dwie spośród jednostek urbanistycznych wchodzących w jego skład odnotowały najwyższe wartości wskaźnika syntetycznego problemów edukacyjnych. Ich obniżenie dla całego obszaru wynika z obecności w na tym obszarze zarówno jednostek o bardzo wysokich wartościach wskaźnika (jednostka nr 7 – 1,60, nr 11 – 1,54) oraz wyraźnie niższych niż średnia (nr 3 – 0,74, nr 9 – 0,82).

W sferze gospodarczej, ze względu na centralne położenie obszaru rewitalizacji brak jest oznak zjawisk kryzysowych. Wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów zarejestrowanych w CEIDG na 1 tys. mieszkańców wynosił 106,5. Sytuacja ta powinna ułatwić prowadzenie działań rewitalizacyjnych i poprzez włączanie w nie interesariuszy prowadzących na tym terenie działalność gospodarczą umożliwić uzyskania możliwie wysokiej dźwigni finansowej.

Ważną sferą zjawisk kryzysowych dla zdegradowanej części obszaru miasta jest sfera środowiskowa. Zasadniczym problemem jest konieczność ograniczenia niskiej emisji. Na analizowanym obszarze zaledwie 22% ogółu budynków jest podłączonych do miejskiej sieci ogrzewania. Lokalnie występują również problemy związane z hałasem komunikacyjnym. W dużej mierze dotyczą one dwóch jednostek, tj. nr 3 oraz 9. Udział osób zamieszkałych w odległości do 200 m od drogi krajowej wynosiła dla nich ok. 40%.

Analizowany teren odznacza się wyjątkowo wysoką dostępnością do wszystkich typów analizowanych usług (placówki POZ, ośrodki kultury) oraz przestrzeni (plac zabaw). We wszystkich analizowanych przypadkach przeciętna odległość nie przekroczyła wartości 360 m.

Obszar zdegradowany położony na terenie miasta na niewielkiej powierzchni skupia aż 46% całego zabytkowego zasobu gminy Wadowice. Z jednej strony, stanowi to potencjał rozwojowy, możliwy do wykorzystania w procesie rewitalizacji. Z drugiej jednak, oznacza szereg wyzwań natury technicznej i finansowej, związanych z kosztownymi remontami tego rodzaju obiektów.

2.2. Wiejski obszar zdegradowany

Podobszar Gorzeń Dolny

Miejscowość Gorzeń Dolny stanowi najludniejszy obszar zdegradowany na obszarze wiejskim gminy. Obszar ten bezpośrednio od północy graniczy z miastem Wadowice. Podobszar zdegradowany obejmuje zurbanizowaną część miejscowości (wyłączono zwarte, większe powierzchniowo tereny niezamieszkałe, takie jak grunty rolne i leśne). Łączna liczba mieszkańców podobszaru wynosi 473, co odpowiada ~1,3% udziału w ogóle liczby mieszkańców gminy. Powierzchnia podobszaru wynosi 37,2ha, co odpowiada 0,3% udziałowi w ogóle powierzchni gminy.

Struktura demograficzna obszaru wykazuje cechy pośrednie pomiędzy strukturą dla miasta oraz obszarów wiejskich. Znajduje to odzwierciedlenie w wyraźnie niższym niż przeciętny udziale osób w wieku produkcyjnym (55,6%) oraz podwyższonym udziale osób w wieku poprodukcyjnym (20,7%). Udział osób w wieku przedprodukcyjnym pozostaje na poziomie nieznacznie wyższym od wartości dla gminy (23%).

Mieszkańcy Gorzenia Dolnego objęci są w ponadprzeciętnym stopniu różnymi formami wsparcia z OPS. Wskaźnik syntetyczny pomocy społecznej osiągnął w tym przypadku poziom o 30% wyższy niż wartość dla całej gminy. Szczególnie intensywny poziom pomocy społecznej odnosi się do zasiłków stałych (4,4) oraz usług opiekuńczych (2,2). W pierwszym z wymienionych przypadków jest to poziom odpowiadający ponad dwukrotności wskaźnika dla gminy, w drugim jest wyższy o ponad 50%.

Na wysokim poziomie jest również wskaźnik problemów związanych nadużywaniem alkoholu (4,4). Oba analizowane wskaźniki bezrobocia, tj. ogółem oraz długotrwałego, mieściły się poniżej poziomu referencyjnego gminy. Wyjątkowo wysoki jest natomiast wynoszący ok. 40% udział osób młodych w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych.

Zauważalnie niższy od wartości dla gminy poziom reprezentuje frekwencja wyborcza we wszystkich trzech analizowanych wyborach. Dla wyborów samorządowych 2014 wyniosła ona 48,4%, Prezydenta RP 2015 - 49,5%, do Sejmu i Senatu RP 2015 - 51,4%. Wyniki te wskazują na zauważalny poziom bierności obywatelskiej.

Wyraźnie obniżony w stosunku do wartości przeciętnej wynoszącej 75,1 firm zarejestrowanych w CEIDG na 1 tys. mieszkańców jest także poziom przedsiębiorczości. Łączna liczba 26 podmiotów gospodarczych przekłada się na wskaźnik przedsiębiorczości na poziomie 63,3.

Podobszar Kaczyna

Miejscowość Kaczyna to względnie izolowana jednostka osadnictwa wiejskiego położona w silnie zalesionym obszarze Beskidu Małego, objętego w części ochroną w postaci Parku Krajobrazowego Beskidu Małego. Podobszar zdegradowany obejmuje zurbanizowaną część miejscowości (wyłączono zwarte, większe powierzchniowo tereny niezamieszkałe, takie jak grunty rolne i leśne). Na podobszarze o pow. 30,3 ha, tj. 1% powierzchni gminy, mieszka 368 osób (1% ogółu ludności). Świadczy to o niskiej intensywności (gęstości) zaludnienia.

Zjawiska kryzysowe koncentrują się w sferze społecznej. Kaczyna odnotowała najwyższą na terenach wiejskich, po Rokowie, wartość wskaźnika syntetycznego pomocy społecznej, jak również kumulacji problemów edukacyjnych.

W skali gminy Wadowice charakteryzuje się względnie młodą strukturą demograficzną. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym kształtuje się w jej przypadku na wysokim poziomie 26%, produkcyjnym w okolicy wartości przeciętnej, tj. 58%, a poprodukcyjnym na niskim, wynoszącym 15,4%. W strukturze płci wyraźnie zaznacza się nadwyżka mężczyzn względem kobiet. W przypadku podobszaru Kaczyna wartość wskaźnika feminizacji jest najniższa spośród wszystkich jednostek analizy wyznaczonych na obszarze gminy i wynosi 78. Odpowiada to zaledwie 72% wartości wskaźnika dla całej gminy.

Szczególnie wysokie wartości wskaźników związanych z pomocą społeczną przypadają na takie jej formy jak: zasiłki okresowe (5,4), celowe (19,0) czy dożywianie dzieci (10,8). W obu

wymienionych przypadkach ich natężenie ponad dwukrotnie przekracza wartość przeciętną dla gminy. Liczba świadczeń przyznawanych przez OPS w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców wyniosła 48,8. Odpowiadało to blisko dwukrotności wartości dla gminy wynoszącej 25,1.

Oba analizowane wskaźniki bezrobocia, tj. ogółem oraz długotrwałego, mieściły się poniżej poziomu referencyjnego (średniej dla gminy).

W przypadku wskaźnika syntetycznego problemów edukacyjnych Kaczyna zajmuje pierwsze miejsce spośród jednostek analizy położonych na obszarze wiejskim. Wskaźnik syntetyczny problemów edukacyjnych osiągnął wartości 1,36, co oznacza, że przeciętna skala tego rodzaju problemów jest o 36% większa niż średni ich poziom dla całej gminy.

Kolejnym istotnym zjawiskiem kryzysowym na terenie obszaru Kaczyny jest poziom przedsiębiorczości. Jego wartość na poziomie 22 podmiotów na 1 tys. mieszkańców stanowi najniższy wynik na terenie całej gminy. Na obszarze miejscowości odnotowano zaledwie osiem podmiotów zarejestrowanych w CEIDG.

Jednym z głównych elementów sprzyjających rozwojowi zjawisk kryzysowych na obszarze Kaczyny jest niski poziom dostępności do usług oraz przestrzeni publicznych, który wynika ze specyficznej lokalizacji szczegółowej miejscowości. Poza względnie dobrą dostępnością do ośrodków kultury wynoszącej 534 m pozostałe analizowane średnie odległości od placów zabaw oraz placówek POZ pozostają na najwyższym w skali całej gminy poziomie. W przypadku średniej odległości od placów zabaw średnia odległość wynosi ponad 2,3 km, zaś do placówek POZ mieszkańcy Kaczyny muszą przeciętnie pokonać dystans 5,2 km. W obu wymienionych przypadkach są to wartości czterokrotnie przekraczające wartości przeciętne dla całej gminy. W efekcie tak wysokich wartości dwóch spośród 3 analizowanych wskaźników Kaczyna odnotowuje najwyższy poziom wskaźnika syntetycznego dostępności (2,8). Oznacza to najwyższą przeciętną odległość i tym samym najniższą dostępność do analizowanych usług i przestrzeni w skali całej gminy.

Braki występują także w przypadku infrastruktury technicznej, co ma niebagatelne znaczenie ze względu na położenie Kaczyny na obszarze cennym przyrodniczo. W przypadku analizowanego w sferze technicznej wskaźnika udziału ludności zamieszkałego w aglomeracji wodno-ściekowej ze względu na brak tego rodzaju infrastruktury na obszarze miejscowości Kaczynę zakwalifikowano do grupy jednostek znajdujących się w stanie kryzysu.

2.3. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji to wyznaczony uchwałą Rady Gminy obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju gminy, przygotowywana lub prowadzona jest rewitalizacja.

Wobec powyższego, z uwagi na charakter zdiagnozowanych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i technicznych **obszarem rewitalizacji objęto te same tereny, które wcześniej wskazano jako zdegradowane**. Na obszarach wiejskich za obszar rewitalizacji uznane zostały całe powierzchnie zurbanizowane danego sołectwa. Uznano bowiem, że tylko taka formuła przyczyni się do wprowadzenia kompleksowych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju społecznego, połączonego z rozwojem gospodarczym oraz infrastrukturalno-przestrzennym, przy aktywnym udziale wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone uchwałą nr XXV/185/2016 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 14 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

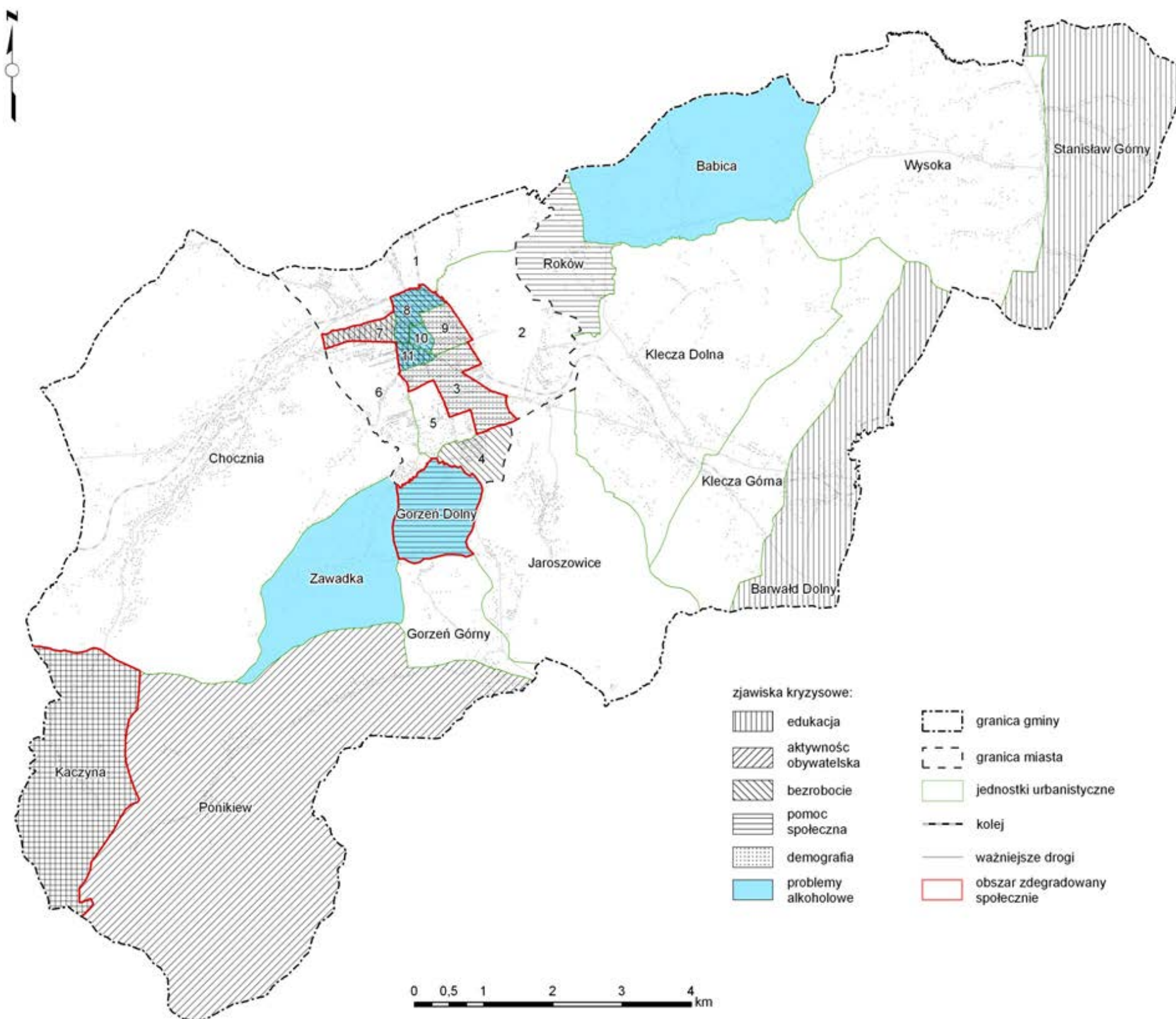
Granice obu obszarów, zdegradowanego i rewitalizacji, zaprezentowano na rysunku nr II.3.

Podobszar rewitalizacji miejskiej - Wadowice zajmuje 209,5 ha, co stanowi 1,9 % powierzchni gminy. Teren ten zamieszkuje 8 451 mieszkańców, co stanowi 22,4% mieszkańców gminy.

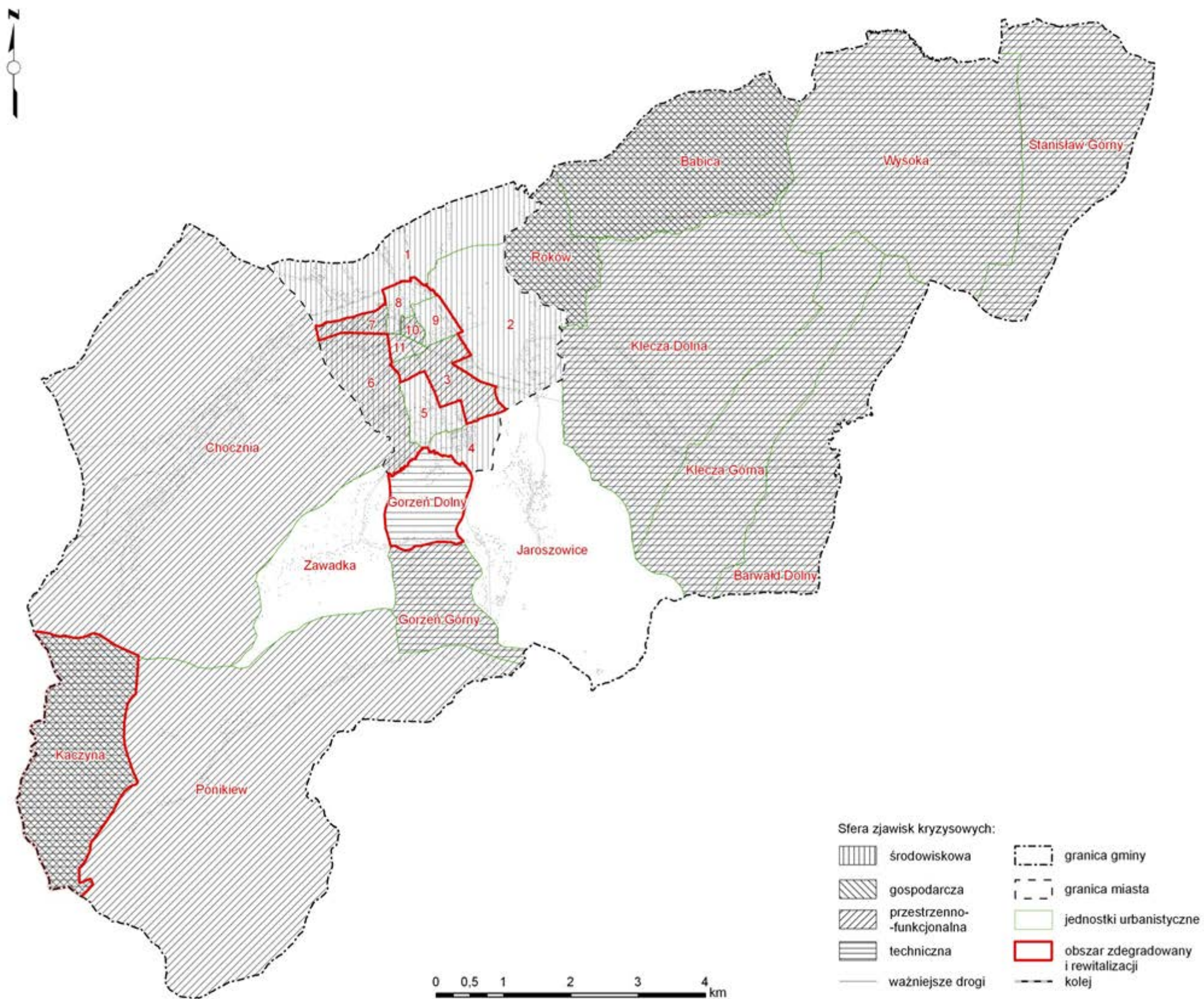
Podobszar rewitalizacji wiejskiej obejmujący miejscowość Kaczyna zajmuje 30,3 ha, co stanowi 0,3% powierzchni gminy. Teren ten zamieszkuje 368 mieszkańców, co stanowi 1,0% mieszkańców gminy.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej obejmujący miejscowość Gorzeń Dolny zajmuje 37,2 ha, co stanowi 0,3% powierzchni gminy. Teren ten zamieszkuje 473 mieszkańców, co stanowi 1,3% mieszkańców gminy.

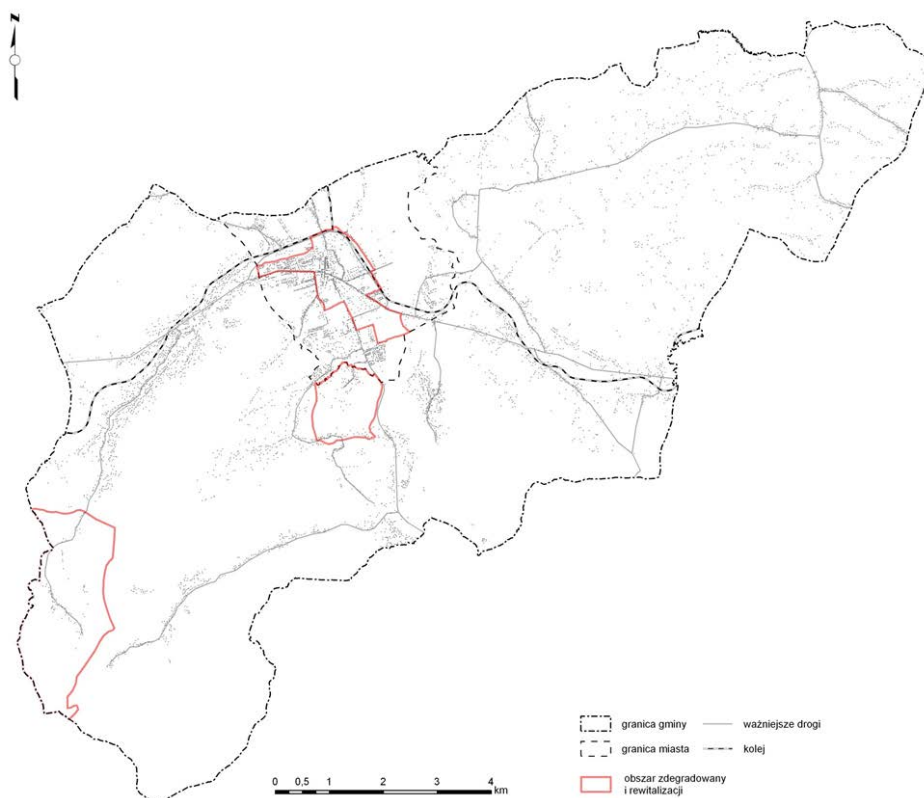
Łącznie obszar rewitalizacji zajmuje 277,0 ha, co stanowi 2,5% powierzchni gminy i zamieszkuje 9292 mieszkańców, co stanowi 24,6% mieszkańców gminy.

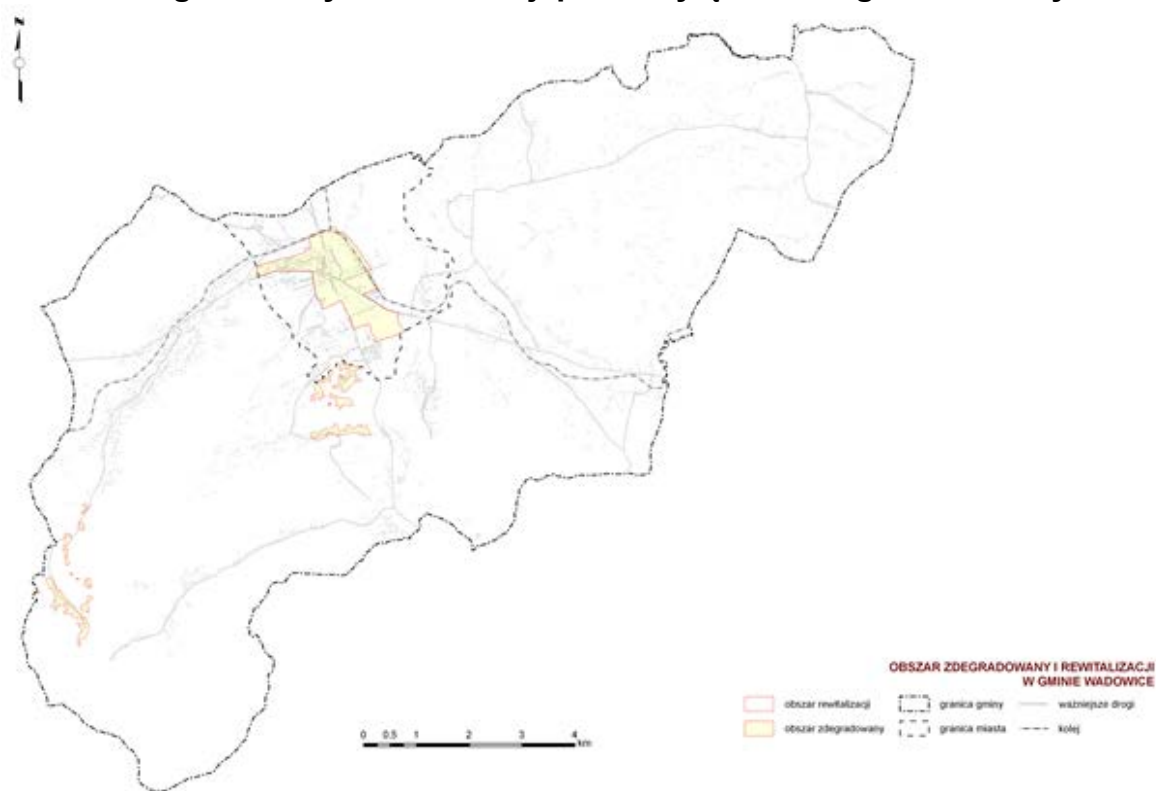
Rys. II.3. Zjawiska kryzysowe w sferze społecznej – podsumowanie

Rys. II.4. Zjawiska kryzysowe w pozostałych sferach – podsumowanie

Obszar zdegradowany i rewitalizacji przed wyłączeniem gruntów rolnych i leśnych

Obszar zdegradowany i rewitalizacji po wyłączeniu gruntów rolnych i leśnych

Rys. II.5. Proces wyznaczania obszaru rewitalizacji Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016.

III. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

1. PRZYJĘTA METODYKA

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji powinien zawierać w szczególności szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, obejmującą analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych oraz analizę lokalnych potencjałów występujących na terenie podobszarów rewitalizacji.

Jak wykazano wcześniej, w Gminie Wadowice wyznaczono trzy podobszary rewitalizacji: miejski oraz dwa wiejskie: Kaczyna oraz Gorzeń Dolny. Pierwszy z podobszarów obejmuje zwarty przestrzennie teren centrum Wadowic. Miejscowość Kaczyna i Gorzeń Dolny obejmują tereny zabudowane, które po wyeliminowaniu dzielących je terenów rolnych, stanowią zespoły zamieszkałych enklaw, stanowiących funkcjonalną całość. Mimo fizycznego wyodrębnienia tych terenów, potraktowano je jako jeden podobszar rewitalizacji, stanowiący funkcjonalną całość, w ramach jednej miejscowości.

Przystępując do wykonania pogłębionej diagnozy wyznaczonych podobszarów rewitalizacji przyjęto metodykę postępowania, zgodnie z którą każdy z podobszarów rewitalizacji, jeśli było to tylko możliwe, oceniony został pod kątem występowania negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych.

Problem z dostępnością danych w układzie wewnątrzgminnym na terenach wiejskich powinien stanowić przedmiot odrębnych analiz na poziomie kraju, tak by można było wprowadzić stosowne zmiany w systemie ich zbierania, przed kolejną aktualizacją gminnych programów rewitalizacji.

Ze względu na kwestie techniczne odstąpiono od podziału treści analizy na trzy podobszary rewitalizacji i analizowano je według występujących w ustawie o rewitalizacji sfer. Taki zabieg podyktowany był chęcią uniknięcia powielania grafik użytych do zobrazowania zjawisk i czynników kryzysowych. Mimo takiej zmiany, w każdej sferze starano się charakteryzować zjawiska niezależnie dla każdego z podobszarów rewitalizacji.

Szczegółowa diagnoza podzielona została na trzy podrozdziały. W pierwszym omówiono **charakterystykę poszczególnych podobszarów rewitalizacji w układzie sfer**. Podsumowaniem każdej sfery jest **wykaz zjawisk i czynników kryzysowych zdiagnozowanych w danym podobszarze rewitalizacji**. Pogłębioną analizę przeprowadzono w oparciu o:

- wyniki obserwacji ekspertów (spacery badawcze),
- warsztaty przeprowadzone z dziećmi i młodzieżą zamieszkującą obszar rewitalizacji,
- warsztaty tematyczne poświęcone problemom miejscowości Kaczyna i Gorzeń Dolny, przestrzeniom publicznym oraz możliwości adaptacji dworca PKP na cele społeczne,

- studia literaturowe, pozyskane od instytucji publicznych dane.

Zamknięciem tej części jest **spis problemów i potrzeb wskazanych przez mieszkańców** poszczególnych podobszarów w trakcie ww. dwóch spotkań tematycznych oraz dwóch spotkań z dziećmi i młodzieżą.

Przedstawiony opis został dodatkowo uzupełniony o **drzewa problemów** zestawiające zbiorczo problemy dla poszczególnych podobszarów: drzewo dla podobszaru miejskiego stanowi załącznik nr 4 do programu, dla podobszaru Kaczyna – załącznik nr 5, dla podobszaru Gorzeń Dolny – załącznik nr 6.

Drugim elementem szczegółowej diagnozy jest **analiza lokalnych potencjałów, w podziale na podobszary**. W ramach tej części raportu wskazano kluczowe czynniki mogące stać się motorem rozwoju lokalnego, zgodnie z zasadą, iż rewitalizacja nie jest walką z patologiami, ale długoletnią inwestycją w zamiany w obszarze zdegradowanym, które mają przynieść rozwój tego obszaru i gminy.

Trzecim podrozdziałem zamykającym przeprowadzoną szczegółową diagnozę jest **charakterystyka zdiagnozowanych potrzeb rewitalizacyjnych**.

Rys. III.1. Przed warsztatami w podobszarze Kaczyna

fol. Urząd Miejski w Wadowicach

2. NEGATYWNE ZJAWISKA I CZYNNIKI KRYZYSOWE NA OBSZARACH OBJĘTYCH REWITALIZACJĄ

Przeprowadzona analiza potwierdza fakt, że obszarami szczególnie zdegradowanymi, czyli takimi, które osiągnęły najwyższe wyniki zarówno w sferze społecznej, jak i w pozostałych współwystępujących negatywnych zjawiskach, są podobszar w centrum Wadowic oraz sołectwa Kaczyna i Gorzeń Dolny.

Podstawowym celem analizy negatywnych czynników kryzysowych jest zdefiniowanie szczegółowych problemów dotyczących obszary objęte rewitalizacją, tak by możliwe było zbudowanie strategii wyprowadzenia ich z kryzysu.

W tym celu zebrano przedstawione poniżej informacje na temat problemów występujących w poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Problemy te zostały w pierwszej kolejności, na etapie diagnozy całej gminy, przebadane metodami ilościowymi, a następnie dokonano próby pogłębionej analizy z wykorzystaniem metod jakościowych.

2.1. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych

2.1.1. Negatywne procesy demograficzne

Tab. III.1. Wskaźniki dotyczące demografii

	wskaźniki dot. demografii		
	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w 2015 r.	Wskaźnik obciążenia demograficznego	Udział osób w wieku niemobilnym
	%	%	%
Podobszar miejski	24,94	80,04	28,02
Podobszar wiejski - Kaczyna	15,62	71,36	27,67
Podobszar wiejski – Gorzeń	20,68	80,26	27,01
średnia dla gminy	18,90	69,10	38,00

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Podobszar miejski - Wadowice

W podobszarze miejskim Wadowice zameldowanych jest 8451 osób, z czego 54,4% to kobiety, a 45,60% mężczyźni, co stanowi 25,19% liczby ludności gminy. Gęstość zaludnienia w analizowanej jednostce wynosi 2 491 os/km². Tak wysoka gęstość zaludnienia wynika z lokalizacji w obszarze dużych osiedli mieszkaniowych oraz zwartej zabudowy w centrum Wadowic.

Starzenie się społeczności miasta potwierdzają współczynniki obciążenia demograficznego. Wskaźnik ten, uwzględniający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) na

100 osób w wieku produkcyjnym jest bardzo wysoki i na podstawie danych z 2016 roku jego wartość wynosiła 80.

Uproszczona piramida płci i wieku wskazuje na sukcesywne starzenie się społeczności podobszaru. Kształt piramidy wieku wskazuje na regresywną strukturę ludności zamieszkującej podobszar. O ile obecnie liczba seniorów nie jest jeszcze bardzo wysoka, to mając na uwadze odsetek osób w wieku 41-60 wynoszący ponad 27% należy spodziewać się w kolejnych latach dynamicznego przyrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Na podstawie uproszczonej piramidy wieku i płci trudno jednoznacznie ocenić charakterystykę ludnościową obszaru, niemniej można uznać ten typ struktury charakteryzuje się malejącą liczbą urodzeń i cechuje społeczności starzejące się.

Jest to zjawisko charakterystyczne nie tylko dla omawianego obszaru, ale cecha całego polskiego społeczeństwa, przy czym ta konstatacja powinna pociągać za sobą strategiczne plany w zakresie przystosowywania się gminy do wzrastającego z roku na rok udziału osób starszych w podobszarze i ich specyficznych potrzeb i ograniczeń (choćby ruchowych).

Analizując strukturę ekonomiczną ludności w 2016 r. dostrzec można, iż w wieku przedprodukcyjnym znajduje się 19,36% populacji, w wieku produkcyjnym znajduje się 55,69% populacji, natomiast w wieku poprodukcyjnym jest 25,94%.

Jednocześnie występuje, o czym już wspomniano wcześniej, proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany zwiększaniem się liczby osób w wieku niemobilnym, tj. powyżej 44 roku życia (45 – 59 kobiety, 45 – 64 mężczyźni), których liczba na koniec 2016 roku wynosiła 2675 osób, co stanowiło ok. 27,67% wszystkich osób w wieku produkcyjnym. Wartość wskaźnika wskazuje na istotny wpływ tego zjawiska na sytuację na rynku pracy oraz bazę ekonomiczną miasta Wadowice.

Tab. III.2. Struktura demograficzna obszaru rewitalizacji miejskiej

Nr jednostki urbanistycznej	struktura wg płci		Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Średnia wieku		
	K	M				Ogółem	K	M
3	54,26%	45,74%	18,44%	54,19%	27,37%	43,0	45,4	40,2
7	53,66%	46,34%	23,65%	60,46%	15,89%	38,4	40,1	36,5
8	53,27%	46,73%	19,72%	57,66%	22,61%	41,5	44,4	38,3
9	55,78%	44,22%	18,09%	54,18%	27,73%	43,4	46,4	39,6
10	53,29%	46,71%	21,63%	61,44%	16,93%	39,6	41,5	37,4
11	52,28%	47,72%	21,99%	58,92%	19,09%	39,2	40,2	38,2
Razem	54,40%	45,60%	19,36%	55,69%	24,94%	42,2	44,6	39,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Podobszar wiejski Kaczyna

W podobszarze wiejskim Kaczyna zameldowanych jest 368 osób, z czego 163 to kobiety (43,84%), a 205 mężczyźni (56,16%), co stanowi 0,96% liczby ludności gminy. Gęstość zaludnienia w analizowanej jednostce wynosi 82 os/km². Tak niska gęstość zaludnienia wynika z lokalizacji w obszarze dużych obszarów rolnych oraz leśnych.

Niepokoici wysoki współczynnik obciążenia demograficznego. Wskaźnik ten, uwzględniający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) na 100 osób w wieku produkcyjnym jest bardzo wysoki i na podstawie danych z 2016 roku jego wartość wynosiła 71.

Uproszczona piramida płci i wieku wskazuje powolne starzenie się społeczności podobszaru. Kształt piramidy wieku wskazuje jednak na zastoju strukturę ludności zamieszkującej podobszar. O ile obecnie liczba seniorów nie jest jeszcze bardzo wysoka, to mając na uwadze odsetek osób w wieku 41-60 wynoszący ponad 27,67% należy spodziewać się w kolejnych latach dynamicznego przyrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Na podstawie uproszczonej piramidy wieku i płci trudno jednoznacznie ocenić charakterystykę ludnościową obszaru, niemniej można uznać ten typ struktury charakteryzuje się w miarę stałą liczbą urodzeń.

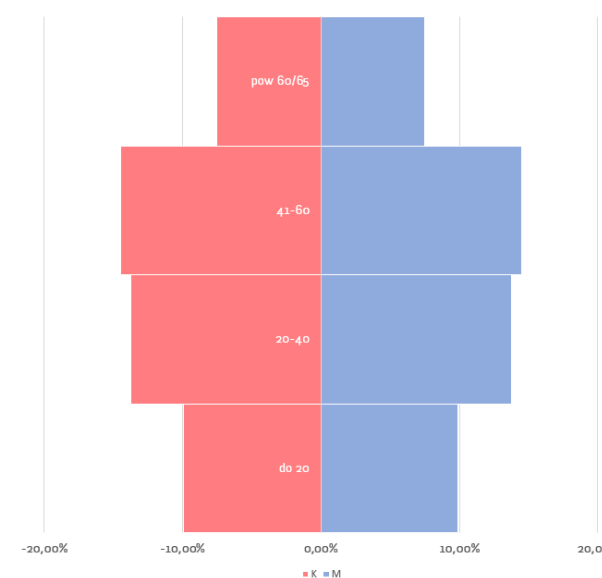
Analizując strukturę ekonomiczną ludności w 2016 r. dostrzec można, iż w wieku przedprodukcyjnym znajduje się 26,03% populacji, w wieku produkcyjnym znajduje się 58,36% populacji, natomiast w wieku poprodukcyjnym jest obecnie jedynie 15,62%.

Jednocześnie występuje, o czym już wspomniano wcześniej, proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany zwiększaniem się liczby osób w wieku niemobilnym, tj. powyżej 44 roku życia (45 – 59 kobiety, 45 – 64 mężczyźni), których liczba na koniec 2016 roku wynosiła 101 osób co stanowiło ok. 27,67% wszystkich osób w wieku produkcyjnym. Wartość wskaźnika wskazuje na istotny wpływ tego zjawiska na sytuację na rynku pracy oraz bazę ekonomiczną gminy Wadowice.

Podobszar wiejski Gorzeń Dolny

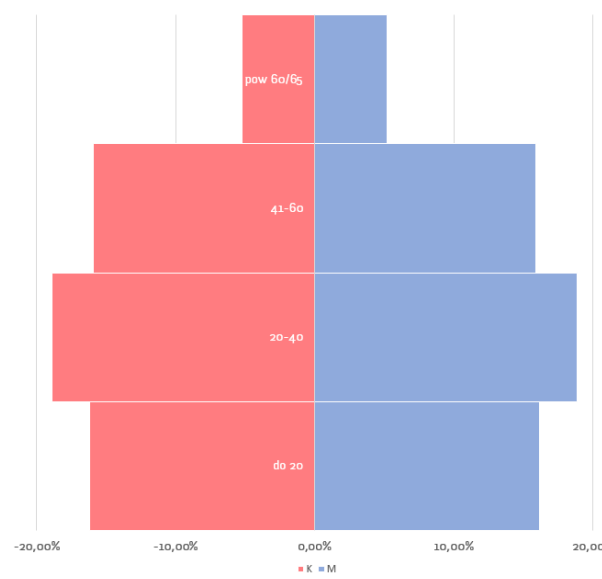
W podobszarze wiejskim Gorzeń Dolny zameldowanych jest 473 osób, z czego 47,69% to kobiety, a 52,31% to mężczyźni, co stanowi 1,3% liczby ludności gminy. Gęstość zaludnienia w analizowanej jednostce wynosi 287,41 os/km². Tak niska gęstość zaludnienia wynika z lokalizacji w obszarze obszarów rolnych.

Zastojowy charakter struktury demograficznej potwierdzają współczynniki obciążenia demograficznego. Wskaźnik ten, uwzględniający liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) na 100 osób w wieku produkcyjnym jest bardzo wysoki i na podstawie danych z 2016 roku jego wartość wynosiła ponad 80.

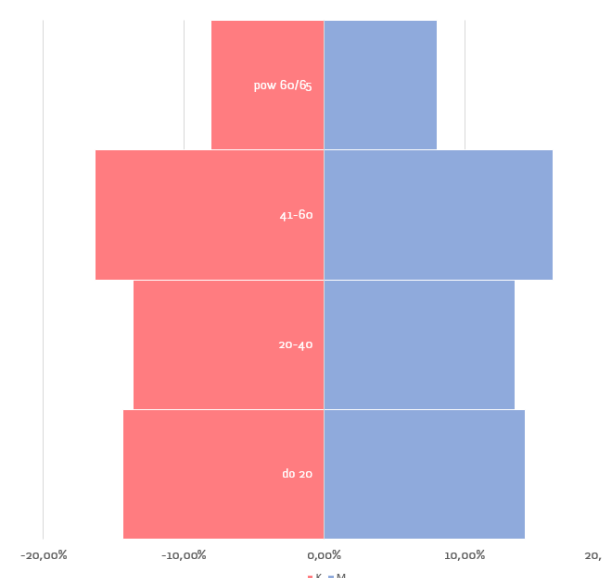
Rys. III.2. Uproszczona piramida wieku i płci podobszaru miejskiego Wadowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.3. Uproszczona piramida wieku i płci podobszaru Kaczyna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.4. Uproszczona piramida wieku i płci podobszaru Gorzeń Dolny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Uproszczona piramida płci i wieku wskazuje na sukcesywne starzenie się społeczności podobszaru. Kształt piramidy wieku wskazuje na zastojową strukturę ludności zamieszkującej podobszar. O ile obecnie liczba seniorów nie jest jeszcze bardzo wysoka, to mając na uwadze odsetek osób w wieku 41-60 wynoszący ponad 27% należy spodziewać się w kolejnych latach dynamicznego przyrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Na podstawie uproszczonej piramidy wieku i płci trudno jednoznacznie ocenić charakterystykę ludnościową obszaru, niemniej można uznać, iż ten typ struktury charakteryzuje się stałą liczbą urodzeń.

Analizując strukturę ekonomiczną ludności w 2016 r. dostrzec można, iż w wieku przedprodukcyjnym znajduje się 23,85% populacji, w wieku produkcyjnym znajduje się 55,47% populacji, natomiast w wieku poprodukcyjnym jest obecnie jedynie 20,68%.

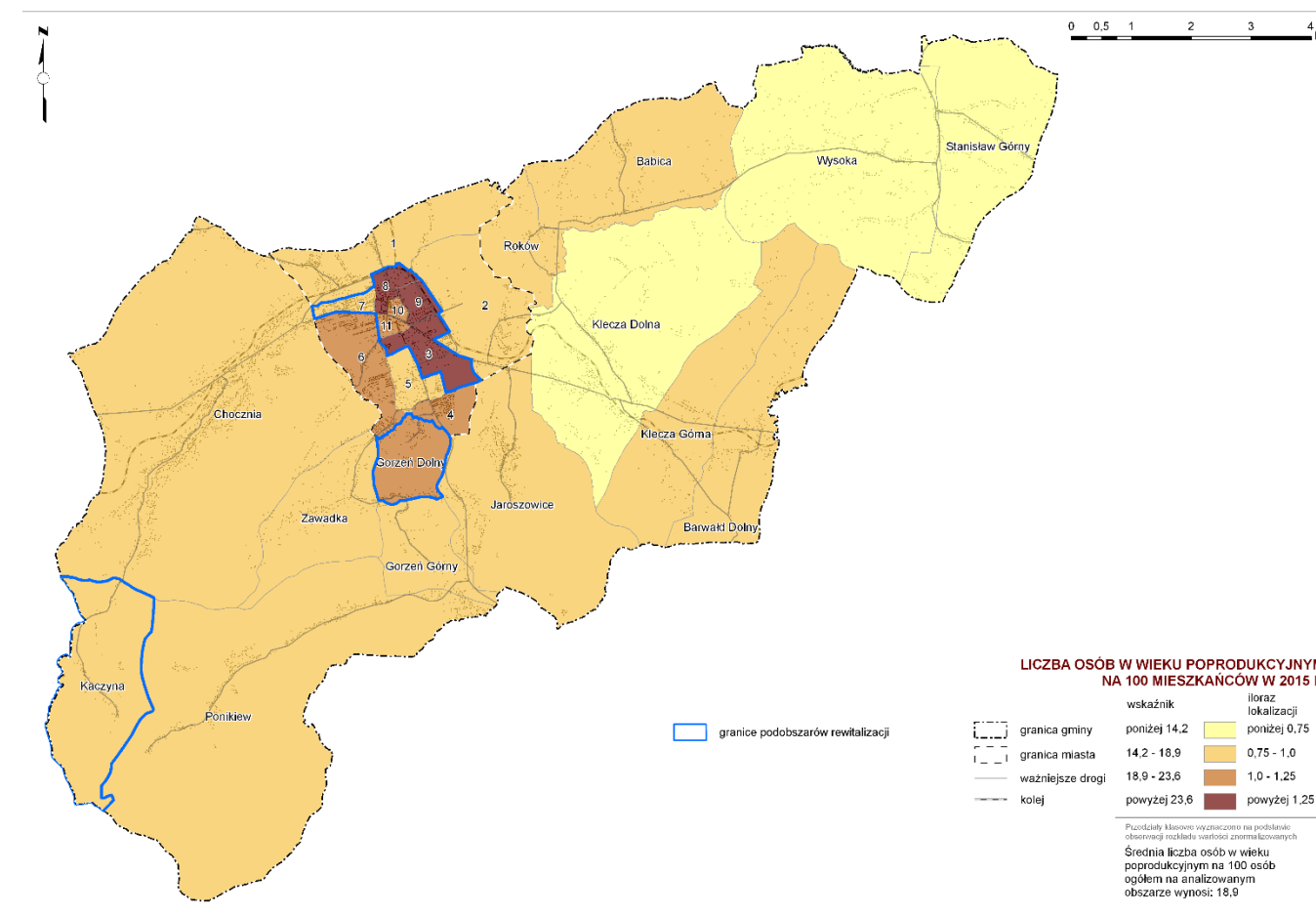
Jednocześnie występuje, o czym już wspomniano wcześniej, proces starzenia się zasobów siły roboczej powodowany zwiększaniem się liczby osób w wieku niemobilnym, tj. powyżej 44 roku życia (45 – 59 kobiety, 45 – 64 mężczyźni), których liczba na koniec 2016 roku wynosiła 111 osób co stanowiło ok. 27,01% wszystkich osób w wieku produkcyjnym. Wartość wskaźnika wskazuje na istotny wpływ tego zjawiska na sytuację na rynku pracy oraz bazę ekonomiczną gminy Wadowice.

W ramach prac nad pogłębioną analizą obszarów objętych rewitalizacją przeprowadzono spotkania z udziałem mieszkańców, w trakcie których dyskutowano również kwestie związane z uwarunkowaniami związanymi z obecną i przyszłą strukturą demograficzną podobszarów.

Spotkanie w podobszarze Kaczyna

Mieszkańcy sygnalizowali zarówno potrzeby związane z rywalizacją sportową (stół do tenisa stołowego, stół do bilarda), jak i potrzeby stricte społeczne ukierunkowane na zapewnienie mieszkańcom miejscowości dostępnego i przyjaznego miejsca do spotkań bez konkretnej i zwykle cyklicznej okazji.

Wskazano na społeczno-kulturalny potencjał lokalny, związany z budynkiem remizy strażackiej oraz jego bezpośrednim sąsiedztwem. Budynek jest w dobrym stanie technicznym, dlatego przedsięwzięcia rewitalizacyjne winny być ukierunkowane na jego odpowiednie zagospodarowanie, w tym zagospodarowanie dotąd nie użytkowanego poddasza budynku, a także na promowanie oferty społeczno-kulturalno-sportowej wśród mieszkańców miejscowości. Obecnie budynek wykorzystywany jest okazjonalnie, stosownie do potrzeb określonej grupy mieszkańców (Dzień Seniora, Dzień Dziecka), nie jest jednak wykorzystywany w trybie ciągłym ze względu na brak możliwości zapewnienia opieki lub organizacji czasu osobom, które zechciałyby z tej przestrzeni skorzystać.

Rys. III.5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców w 2015 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Należy zatem rozważyć możliwości finansowania zajęć dla mieszkańców reprezentujących różne kategorie wiekowe, ale też możliwości wyposażenia budynku w infrastrukturę służącą rozrywce i rekreacji, stosownie do potrzeb sygnalizowanych przez mieszkańców.

Spotkanie w podobszarze Gorzeń Dolny

Na spotkaniu mieszkańcy sygnalizowali potencjał, jaki tkwi w budynku dawnej szkoły, który jest obecnie poddawany częściowej modernizacji i może, docelowo, pełnić funkcję wielofunkcyjnego Domu Ludowego – wiejskiego ośrodka kulturalno-sportowo-educacyjnego. Ponad 200 m² powierzchni użytkowej na parterze i drugie tyle na dotąd niewykorzystywanym poddaszu daje duże możliwości aranżacyjne.

W Domu Ludowym mogą być organizowane zajęcia edukacyjne dla dzieci, młodzieży, ale także dla dorosłych. Możliwe jest wykorzystywanie tej przestrzeni oraz terenów przyległych, na cele związane z kulturą, sztuką i sportem oraz rekreacją, Budynek ten może ponadto pełnić rolę całorocznego miejsca spotkań dla różnych grup mieszkańców miejscowości, może też być

znakomitym miejscem integracji miejsko-wiejskiej, ponieważ teren (bezpośrednie otoczenie budynku) jest zwyczajowo wykorzystywany jako rekreacyjny także przez mieszkańców Wadowic.

Należy jednak wziąć pod uwagę nie tylko odpowiednie plany zagospodarowania budynku oraz jego adekwatne, względem wymienionych wyżej potrzeb, wyposażenie. Należy także dążyć do zwiększenia dostępności (i poziomu bezpieczeństwa komunikacyjnego) tego terenu poprzez odpowiednie inwestycje infrastrukturalne, zwiększające komfort przemieszczania się nie tylko kierowcom samochodów, ale także użytkownikom rowerów oraz osobom poruszającym się pieszo.

Jeżeli chodzi o bezpośrednie otoczenie budynku, warto pomyśleć o adekwatnej względem planowanej wielofunkcyjności budynku, przestrzeni parkingowej.

Spotkanie w podobszarze miejskim – Wadowice

Zagadnienie zagospodarowania przestrzeni publicznych w obszarze rewitalizacji z myślą o ożywieniu społecznym i gospodarczym centrum miasta, nie mieściło się w katalogu priorytetów wśród uczestników spotkania. Dyskusję zdominowała problematyka parkingów oraz dostępności komunikacji zbiorowej w ścisłym centrum miasta. W niewielkim jedynie stopniu omówiono możliwość nowej aranżacji przestrzeni publicznej w obszarze Placu Solidarności oraz Placu Bohaterów Getta, na którym zlokalizowane jest targowisko.

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane z procesami demograficznymi na obszarze rewitalizacji:

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

- starzenie się lokalnej społeczności miasta Wadowice,
- wysoka średnia wieku mieszkańców podobszaru,
- potrzeba aktywizacji ruchowej, społecznej i kulturalno-oświatowej seniorów na terenie Wadowic,
- konieczność zwrócenia uwagi na istniejące bariery architektoniczne.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna

- stosunkowo mała społeczność Kaczyny, oddalona od lokalnych rynków pracy,
- brak miejsca spotkań seniorów w sołectwie Kaczyna.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny

- bardzo wysoki udział ludności w wieku niemobilnym,
- brak miejsca spotkań seniorów w sołectwie Gorzeń Dolny.

2.1.2. Bezrobocie

Podstawowym parametrem charakteryzującym zjawiska kryzysowe w obrębie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc proporcja liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym.

W przypadku Gminy Wadowice, ze względu na brak dostępnych danych dotyczących liczby osób aktywnych zawodowo, możliwe było jedynie obliczenie wskaźnika bezrobocia odniesionego do liczby osób w wieku produkcyjnym. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła na terenie całej gminy 6%.

Aby zobrazować korelację pomiędzy pozostawaniem bez pracy wystarczy powiedzieć, że w latach 2011-2015 odsetek klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach podających, jako powód korzystania ze świadczeń pomocy społecznej bezrobocie utrzymywał się na wysokim poziomie i wynosił: 28% (2011 r.), 30,5% (2012 r.), -33% (2013 r.), - 27% (2014 r.), a w 2015 r. – 25%.

Znamienna jest również statystyka osób, które jako powód trudnej sytuacji życiowej (i powód przyznania świadczeń) podały bezrobocie. Warto zwrócić uwagę, że są to głównie mieszkańcy miasta – udział bezrobotnych klientów pomocy społecznej z terenów wiejskich jest niemal trzykrotnie mniejszy.

Kolejną rzecz, którą należy zauważyć, dotyczy liczby osób w rodzinach klientów pomocy społecznej będących w trudnej sytuacji życiowej z powodu bezrobocia – na przeciętną rodzinę osoby bez pracy przypada 3,7 osoby w gospodarstwie domowym. Zjawisko bezrobocia dotyka zatem znaczenie szerszej grupy niż zarejestrowani bezrobotni.

Tab. III.3. Wskaźniki dotyczące bezrobocia

	wskaźniki dotyczące bezrobocia				
	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych powyżej 40 roku życia	Liczba bezrobotnych długotrwale	Liczba bezrobotnych długotrwale kobiet
	na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	%	%	%	%	%
Podobszar miejski	11,2	13,08	5,75	8,2	4,33
Podobszar wiejski - Kaczyna	6,10	3,44	1,39	6,1	1,15
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	3,61	4,31	1,61	3,95	4,45
średnia dla gminy	6,00	6,9	1,6	2,6	2,9

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

Obszary największej koncentracji osób bezrobotnych znajdują się na terenie miasta Wadowic w czterech jednostkach o numerach: 4, 9, 10, 11 ze wskaźnikiem powyżej 8,9%.

Średnia liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w Gminie Wadowice wynosiła 2,6. Obszary o największej koncentracji osób długotrwale bezrobotnych w obszarze miejskim to również cztery jednostki w obrębie miasta, oznaczone jako obszar nr: 7, 8, 10, 11. Warto zwrócić uwagę, że jednostki 10 i 11 to obszary w mieście, w których zarejestrowanych jest najwięcej osób bezrobotnych oraz długotrwale bezrobotnych.

Średnia liczba kobiet bezrobotnych przypadająca na 100 kobiet w wieku produkcyjnym w Gminie Wadowice wynosi 6,9, czyli o 0,9 pp. więcej niż wynosi średnia liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Z opracowanego kartogramu wynika, że obszary największej koncentracji bezrobotnych kobiet przypadają na teren miasta Wadowice (trzy jednostki, w których wskaźnik minimum dwukrotnie przewyższa średnią). Warto zwrócić uwagę na jeden obszar w centrum miasta (pokrywający się z jednostką 10), w którym liczba kobiet bezrobotnych w ogóle kobiet w wieku aktywności zawodowej stanowi blisko 1/3 interesującej nas populacji (32,1). Jest to ten sam obszar, w którym notujemy zjawisko największej koncentracji osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych.

Z dodatkowych analiz wynika, że obszarami największej koncentracji długotrwale bezrobotnych kobiet w ogóle kobiet w wieku produkcyjnym (średnia dla gminy 2,9) są zidentyfikowane wcześniej jednostki w obrębie miasta Wadowice o nr 10, 11, 7 i 8 oraz obszar, który do tej pory nie był zdiagnozowany jako najbardziej problemowy – nr 1 (wskaźniki powyżej 4,4 % udziału kobiet długotrwale bezrobotnych w grupie kobiet aktywnych zawodowo).

Największa kumulacja osób bezrobotnych powyżej 40 roku życia przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym znajduje się w obszarze miasta Wadowic w jednostkach miejskich o nr 9, 10, 11 oraz dodatkowo jednostce nr 4. Średnia liczba osób bezrobotnych powyżej 40 roku życia w ogóle osób w wieku aktywności zawodowej wynosiła dla gminy 10,6 osoby, natomiast w wyróżnionych powyżej obszarach miasta wskaźnik przekraczał 15,8 osoby.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna

Wskaźnik liczby bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców gminy jest tylko nieznacznie wyższy od średniej dla gminy. Na podobszarze nie odnotowano młodocianych bezrobotnych, wśród bezrobotnych dominują osoby w wieku 21-40 (blisko 77% osób bezrobotnych analizowanego obszaru).

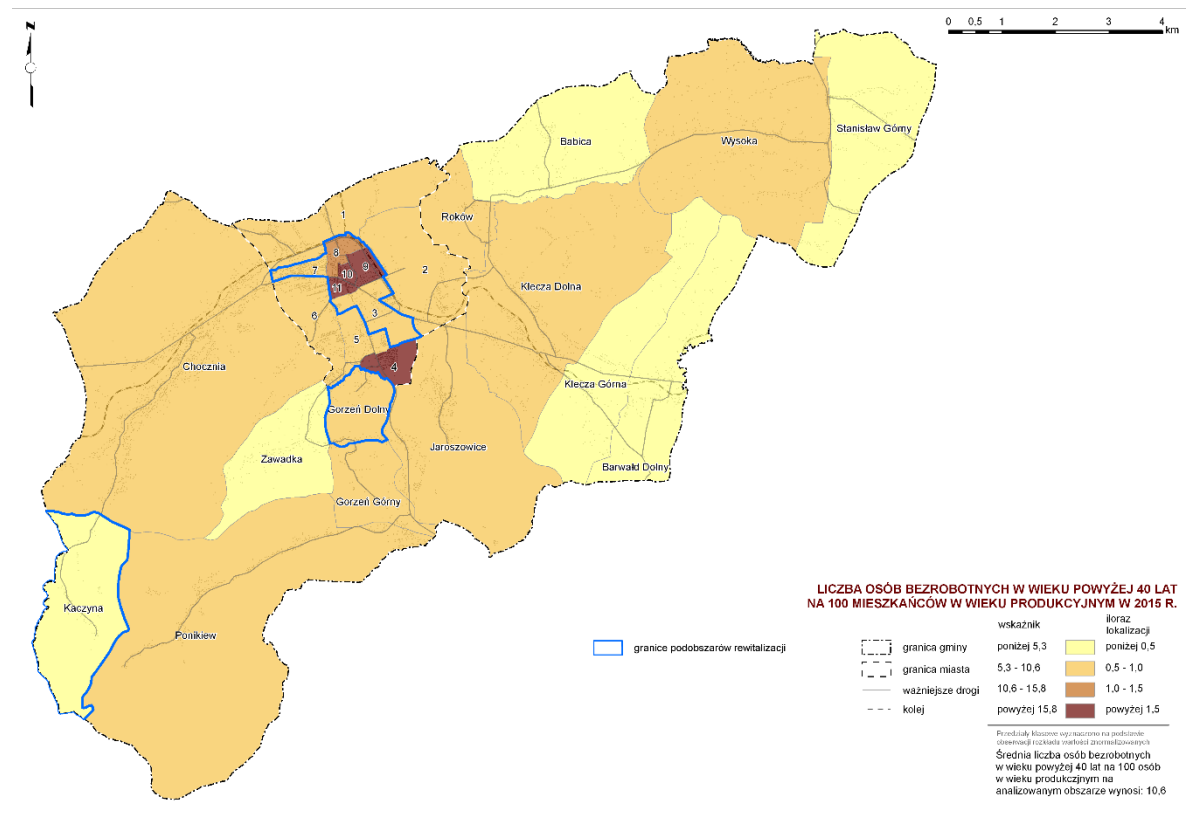
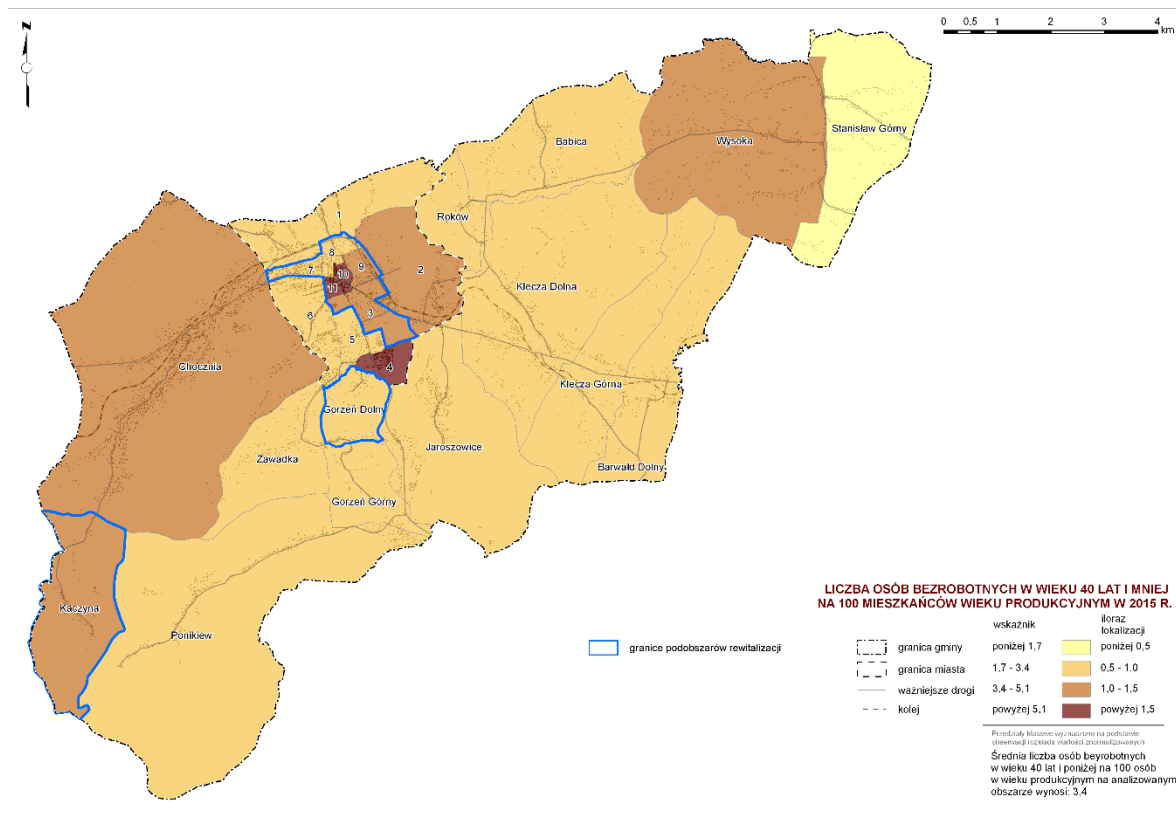
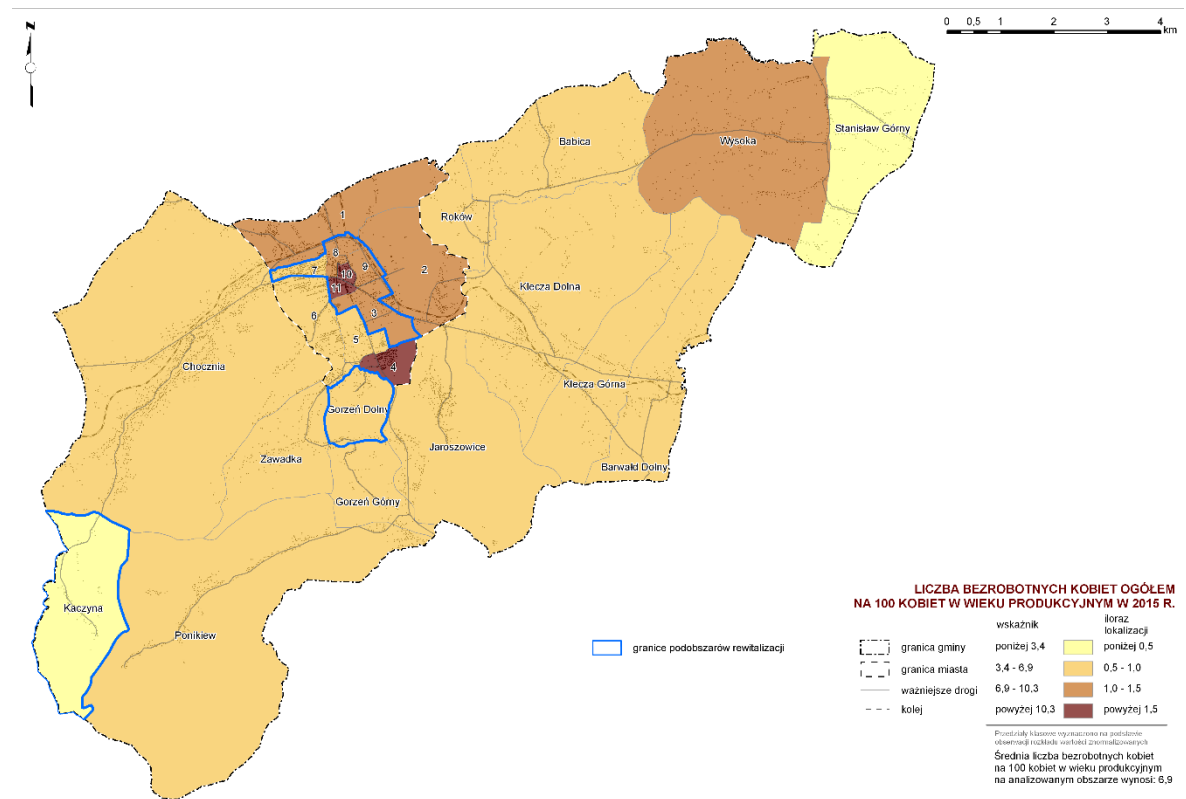
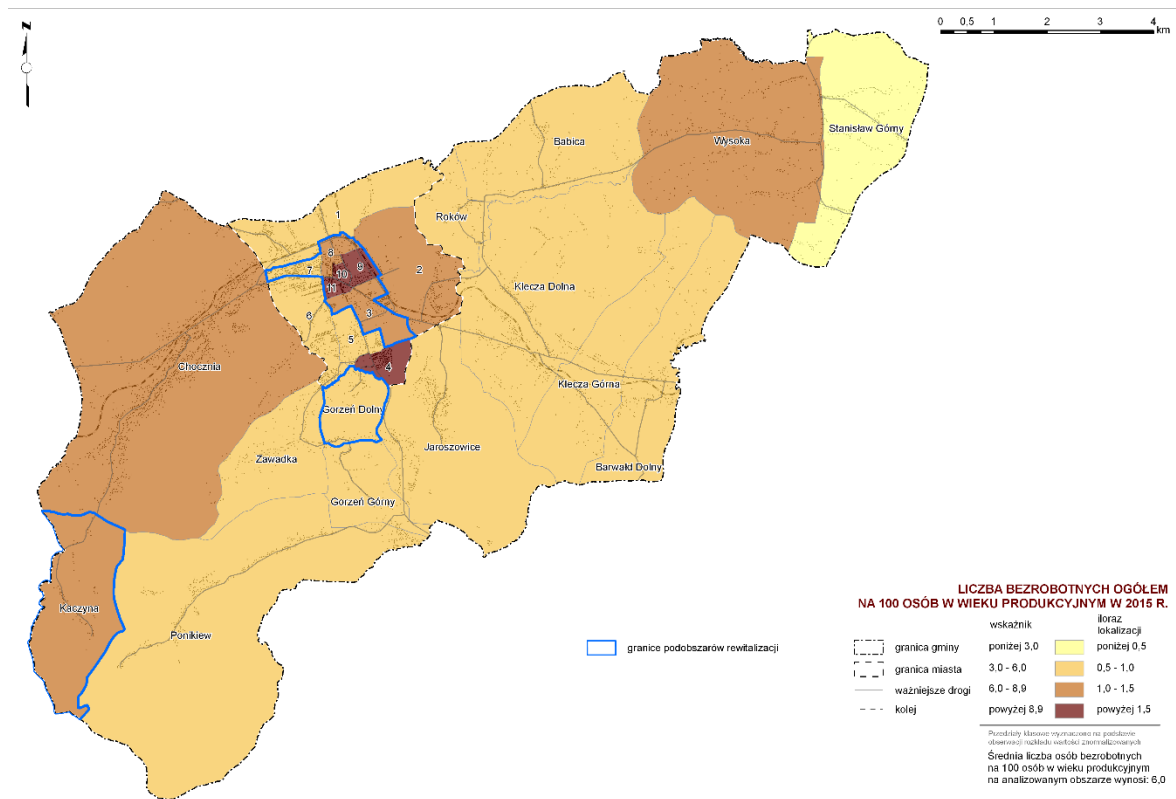
Niepokoić może 30% odsetek bezrobotnych mężczyzn w wieku pow. 41 lat.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny

Bezrobocie nie stanowi zasadniczo problemu na analizowanym obszarze. Wskaźnik liczby bezrobotnych ogółem na 100 mieszkańców gminy jest tylko nieznacznie wyższy od średniej dla gminy. Co dziesiąty bezrobotny na tym obszarze to osoba młoda, wśród bezrobotnych największy odsetek odnotowano w grupach wiekowych 21-40 oraz 41-60 (blisko ponad 44% osób bezrobotnych analizowanego obszaru).

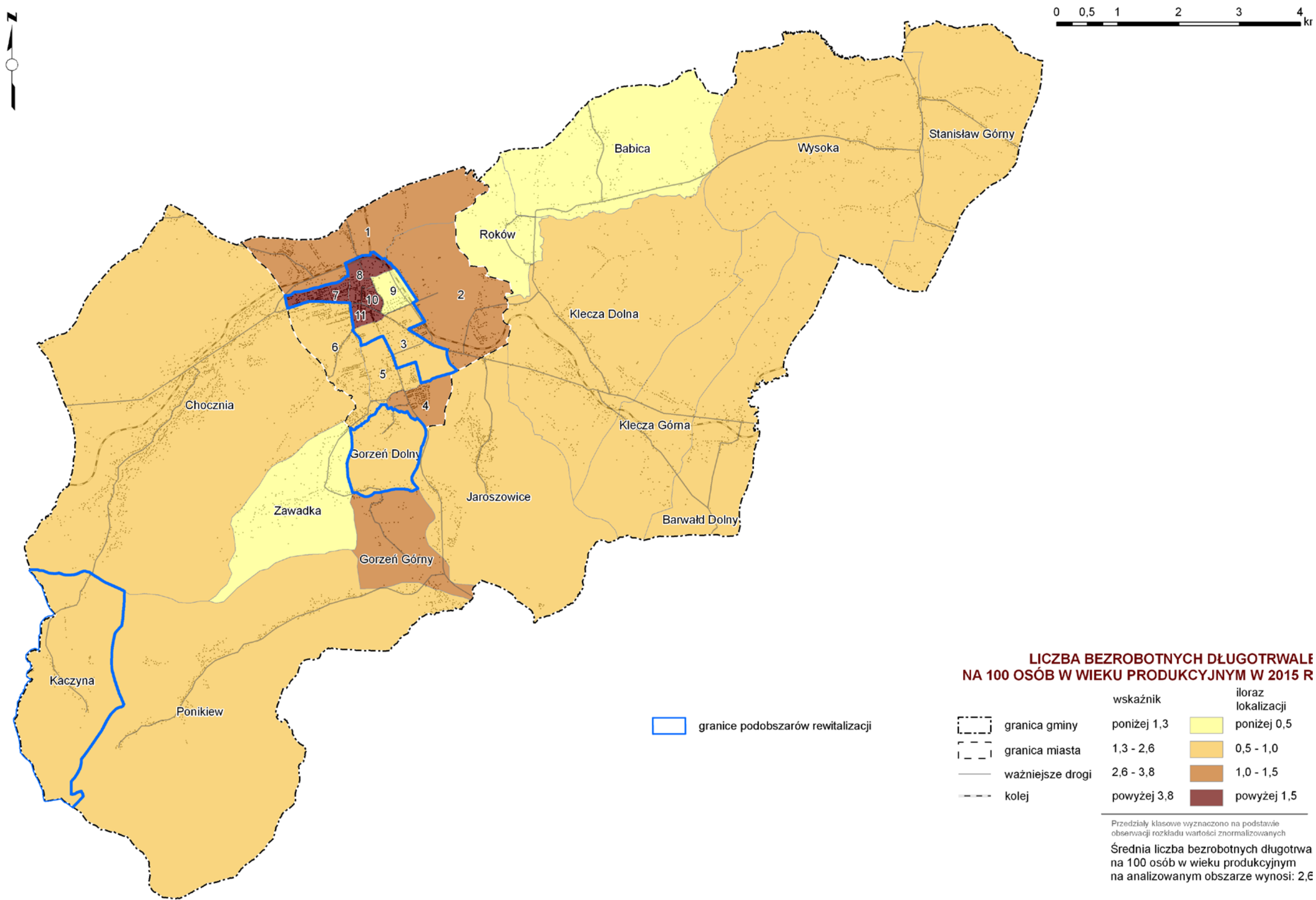
Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane z bezrobociem na obszarze rewitalizacji:

- oddalenie podobszaru Kaczyna od rynków pracy,
- brak wiary w siebie osób pozbawionych pracy,
- niskie kwalifikacje osób poszukujących pracy,
- duża liczba osób powiązanych z osobami bezrobotnymi (na ich utrzymaniu),
- duży udział bezrobotnych kobiet w podobszarze miejskim (9,28%),
- szczególnie niepokojący wysoki udział długotrwale bezrobotnych kobiet w podobszarze miejskim (4,33%) oraz wiejskim – Gorzeń Dolny (4,45%),
- wysoki odsetek bezrobotnych długotrwale w podobszarze miejskim (8,2%), skoncentrowanych w historycznym centrum miasta.

Rys. III.6. Zjawiska związane z rynkiem pracy

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Rys. III.7. Liczba bezrobotnych długotrwale na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2015 r.

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

2.1.3. Ubóstwo

Problem ubóstwa jest jednym z najistotniejszych negatywnych zjawisk, przyczyniających się w znacznym stopniu do degradacji obszarów oraz wykluczenia społecznego mieszkańców zamieszkujących na ich terenie. Poszczególne wymiary ubóstwa często nakładają się na siebie pogłębiając tym samym marginalizację jednostek. Zjawisko to zbadano poprzez zastosowanie szeregu wskaźników zaprezentowanych poniżej.

Tab. III.7. Wskaźniki dotyczące ubóstwa

	wskaźniki dotyczące ubóstwa				
	Liczba rodzin otrzymujące wsparcie z MOPS	Liczba rodzin otrzymujących zasiłek stały z MOPS	Liczba rodzin otrzymujących zasiłek okresowy z MOPS	Liczba rodzin otrzymujących zasiłek celowy z MOPS	Liczba świadczeń z MOPS ogółem
	na 1000 mieszkańców				
	%	%	%	%	%
Podobszar miejski	24,6	5,38	5,59	19,39	50,64
Podobszar wiejski - Kaczyna	18,97	2,71	5,42	18,97	48,78
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	15,56	4,44	2,22	11,11	28,89
średnia dla gminy	13,0	2,1	2,5	10,6	25,1

Źródło: *Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016*

Tab. III.8. Wskaźniki dotyczące ubóstwa - rodzina

	wskaźniki dotyczące ubóstwa		
	Liczba dzieci objętych dożywaniem z MOPS	Liczba osób w rodzinach objętych dożywaniem z MOPS	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi z MOPS
	na 1000 mieszkańców		
	%	%	%
Podobszar miejski	7,83	16,88	3,39
Podobszar wiejski - Kaczyna	10,84	21,68	0
Podobszar wiejski – Gorzeń	4,44	8,89	2,22
średnia dla gminy		4,0	1,5

Źródło: *Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016*

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

Największe nasilenie problemów, na które reaguje lokalny system pomocy społecznej zlokalizowano w podobszarze miejskim (jednostki urbanistyczne: 8, 9, 10, 11), w których liczba przyznanych świadczeń wynosiła od 40,1 świadczeń na 1000 mieszkańców (obszar nr 9) do 117, w obszarze nr 10.

Najwyższy wskaźnik liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ponad trzykrotnie przewyższający średnią dla gminy (47,9), znajduje się w podobszarze miejskim rewitalizacji, w jednostce oznaczonej numerem 10. Kolejne jednostki z wysokimi wskaźnikami to jednostka urbanistyczna nr 8 (27,9 rodzin na 1000 mieszkańców) oraz w jednostki nr 9 i 10.

Analizując przyznane w 2015 r. zasiłki stałe, przysługujące osobom samotnie gospodarującym lub pozostającym w rodzinie, niezdolnym do pracy o ile ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego, największa koncentracja tego typu zasiłków dostrzegalna jest w jednostce urbanistycznej nr 10 (wartości przewyższające średnią dla gminy ponad sześciokrotnie). Nakładając dane dotyczące bezrobocia, w tym długotrwałego na tą jednostkę możemy z całą pewnością uznać ją jako obszar o wysokim natężeniu problemów społecznych. W relatywnie niekorzystnej sytuacji są też rejony miasta o nr 7 i 8, w których natężenie zjawiska korzystania z pomocy społecznej w postaci zasiłków stałych przewyższa średnią blisko trzykrotnie.

Podobnie jak w przypadku zasiłków stałych, największą koncentrację osób otrzymujących zasiłek okresowy dostrzec można w jednostce urbanistycznej nr 10 (sześciokrotnie wyższa liczba pobieranych tego typu zasiłków, od średniej dla miasta). Jest to potwierdzenie wcześniejszych analiz świadczących o wyjątkowej kumulacji problemów, które sprawiły, że mieszkańcy tej dzielnicy znaleźli się w systemie pomocy społecznej. Relatywnie duży udział osób korzystających z zasiłków okresowych odnotowano również w jednostkach: 11, 9 oraz jednostce nr 8 (o 50% wyższy wskaźnik niż średnia dla gminy).

Największą liczbę przyznanych zasiłków celowych odnotowano w 2015 roku w pojawiającej się już we wcześniejszych analizach jednostce nr 10 (czterokrotnie większy wskaźnik natężenia problemu niż średnia dla gminy). W następnej kolejności plasują się jednostki urbanistyczne o numerach 8, 9. Mając na uwadze, że tego rodzaju świadczenie ma charakter doraźnej pomocy i nie jest dobrym wskaźnikiem przy omawianiu utrwalonych problemów społecznych, warto podkreślić jednak, że w korzystaniu z tego typu zasiłków ponadprzeciętnie wybija się rejon nr 10, co może świadczyć o tym, że mamy do czynienia z jedną grupą osób, korzystających z transferów społecznych na wielu polach.

Wśród wsparcia, jakie ośrodki pomocy społecznej oferują mieszkańcom są usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze (zadanie własne gminy), a także specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone gminie) kierowane do osób potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn.

Największy odsetek osób uprawnionych do świadczeń opiekuńczych odnotowano ponownie w obszarze rewitalizacji miejskiej: jednostka 8 (wskaźnik trzykrotnie wyższy od średniej) oraz jednostkach: 3, 9, (wskaźniki blisko dwukrotnie wyższy od średniej), 10 (1,6 osoby na 1000 mieszkańców).

Obszarem, w graniach miejskiego podobszaru rewitalizacji, o największym skupieniu rodzin uprawnionych do uzyskania wsparcia na świadczenia z MOPS polegające na dożywianiu dzieci były ponownie jednostka urbanistyczna nr 10 (największe skupienie rodzin 4,5 razy przekraczające średnią dla gminy) oraz jednostka nr 11 (wartość wskaźnika 11,1).

Istotnym problemem wielu gmin jest nadużywanie przez mieszkańców alkoholu. Występowanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu jest zjawiskiem, które potwierdzono analizując dane zebrane od kilku różnych instytucji (OPSów, Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dotyczące osób co do których do MKRPA zostały skierowane wnioski o skierowanie na leczenie).

Na podobszarze rewitalizacji miejskiej największe natężenie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu widoczne jest w ścisłym centrum miasta tj. jednostkach urbanistycznych nr 8, 10, 11. Powyżej wartości dla całego miasta wynoszącej 1,8 wniosku na 1 tys. mieszkańców znalazła się także jednostka urbanistyczna o nr 7.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna

W podobszarze wiejskim Kaczyna średnia liczba świadczeń MOPS ogółem na 1000 mieszkańców, kształtowała się na poziomie 48,78 i była prawie dwukrotnie wyższa od średniej odnotowanej dla gminy. Średnia liczba rodzin otrzymująca wsparcie z MOPS wyniosła 18,97, co o blisko 6 pp. przewyższa średnią dla gminy.

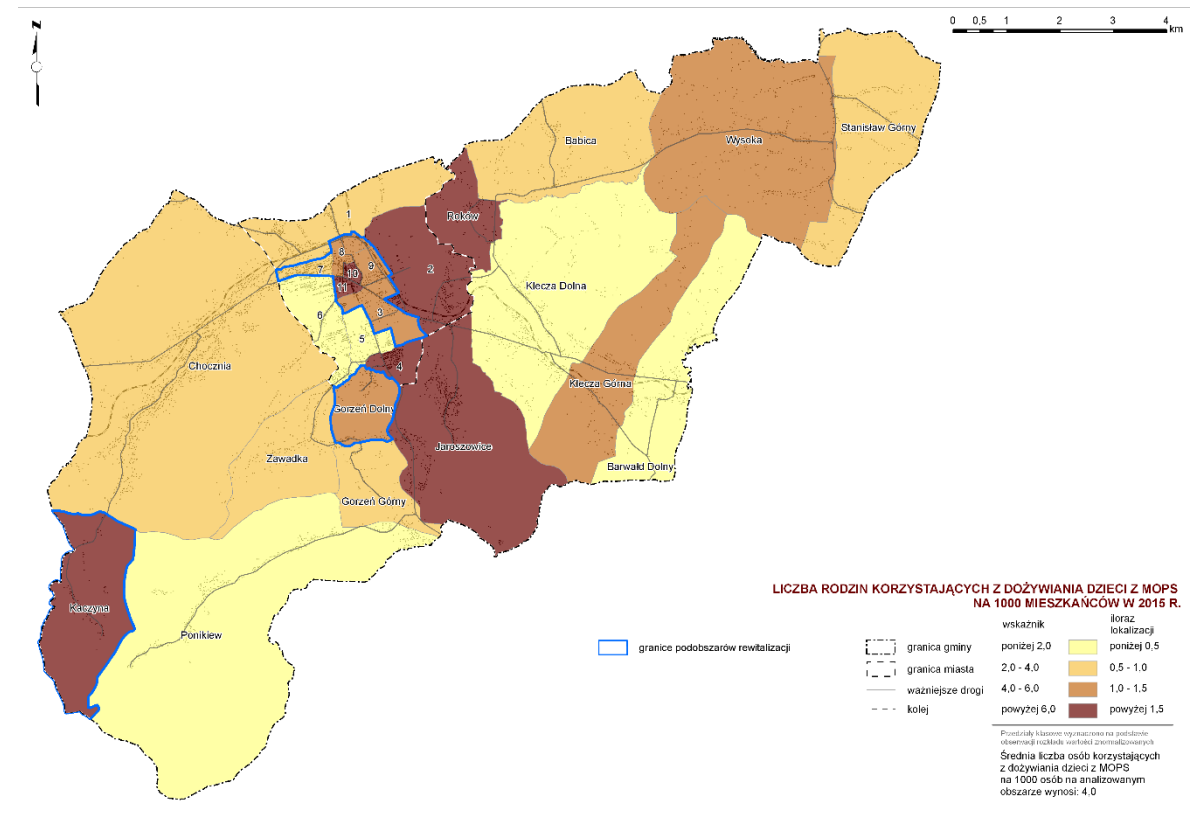
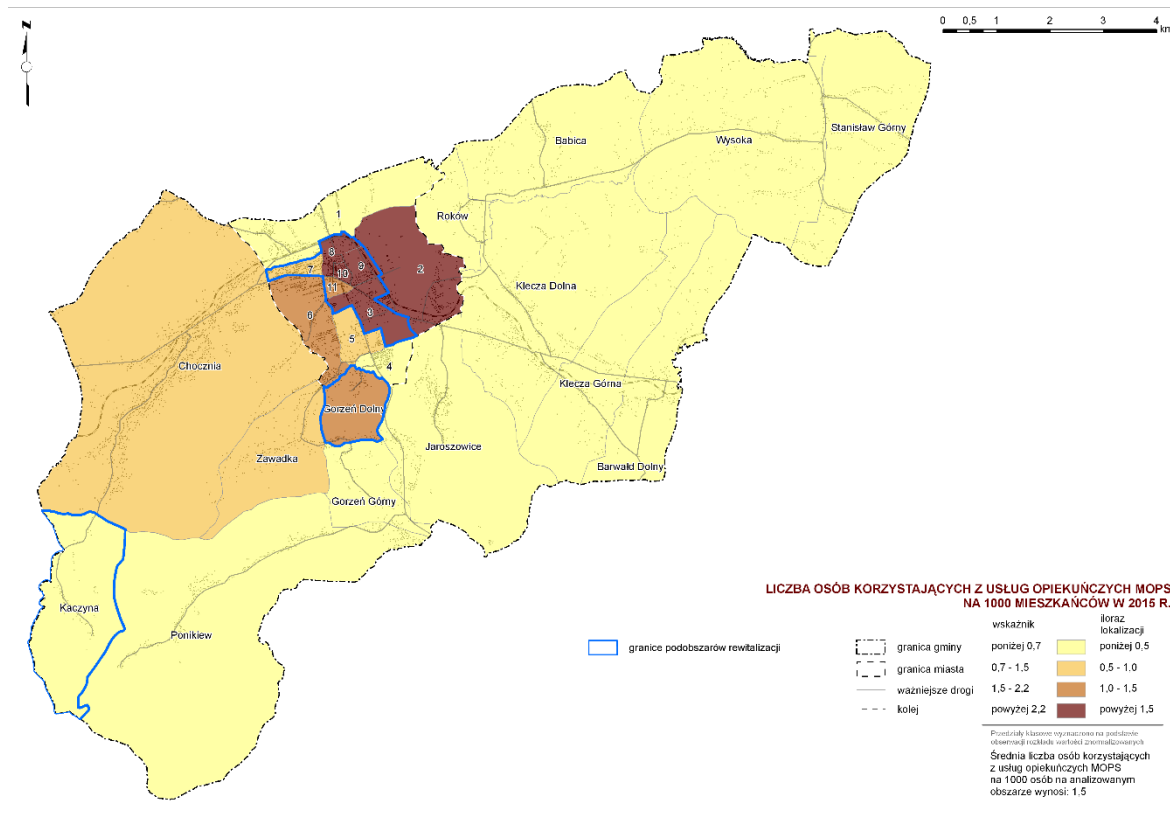
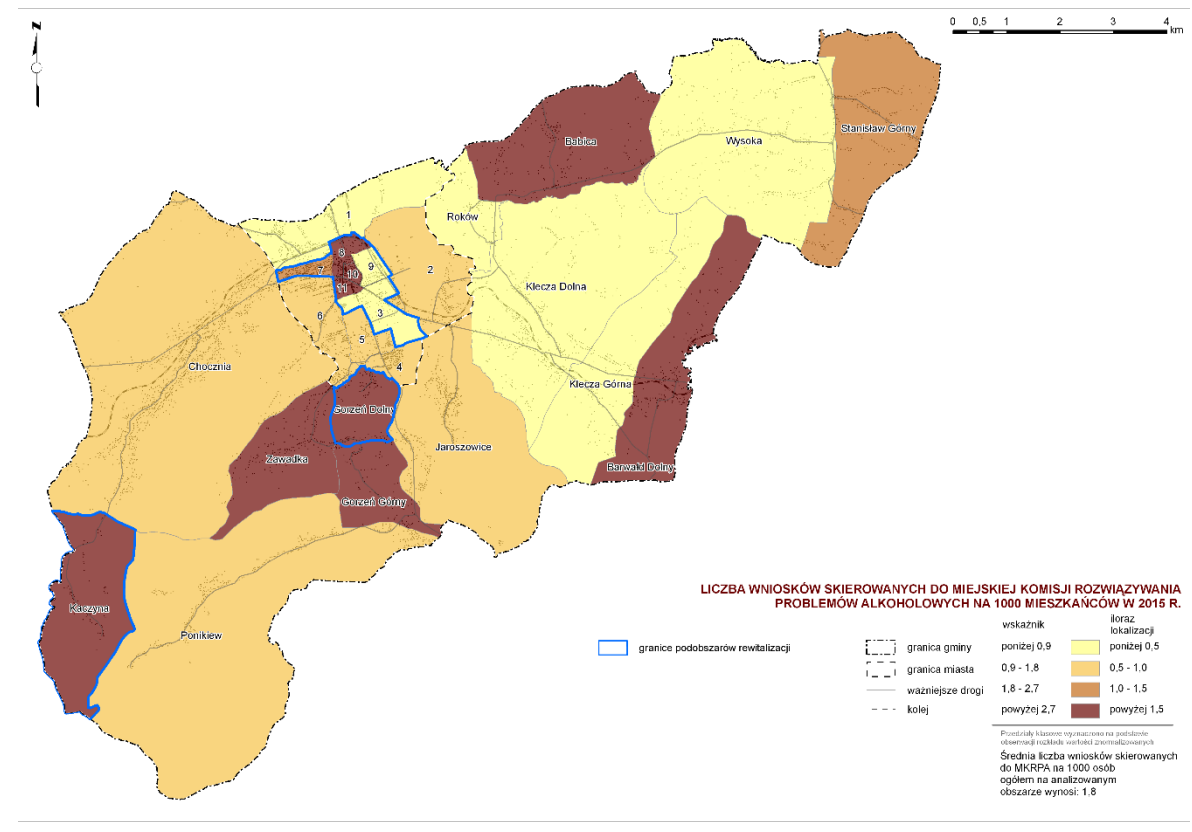
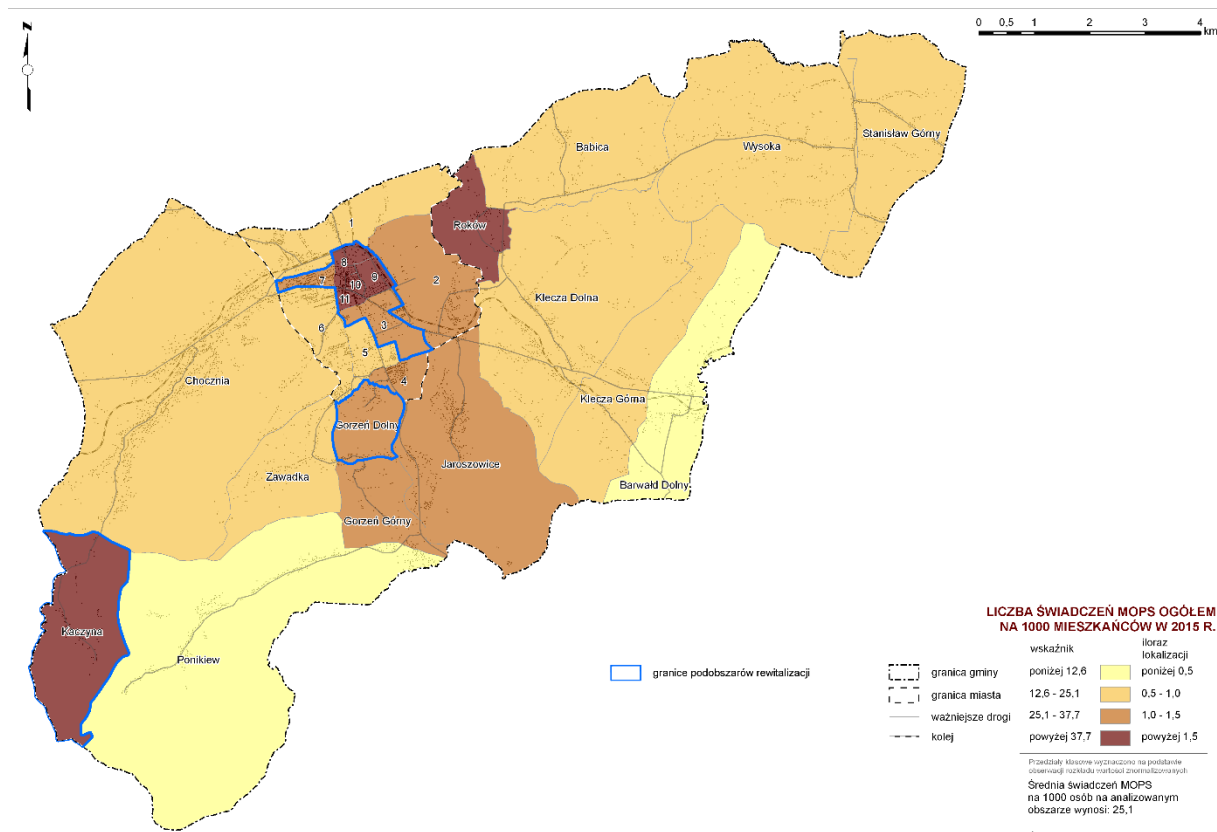
Szczególnie wysokie wartości wskaźników związanych z pomocą społeczną odnotowano w tym podobszarze w zakresie: zasiłków okresowych (dwukrotnie więcej od średniej), celowych (18,97 przy średniej 10,6) czy dożywiania dzieci (10,84 przy średnie 8,6).

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny

Mieszkańcy Gorzenia Dolnego objęci są w ponadprzeciętnym stopniu różnymi formami wsparcia z Ośrodka Pomocy Społecznej. Wskaźnik syntetyczny pomocy społecznej osiągnął w tym przypadku poziom o 30% wyższy niż wartość dla całej gminy. Szczególnie intensywny poziom pomocy społecznej odnosi się do zasiłków stałych (4,4) oraz usług opiekuńczych (2,2). W pierwszym z wymienionych przypadków jest to poziom odpowiadający ponad dwukrotności wskaźnika dla gminy, w drugim wyższy o ponad 50%. Na wysokim poziomie jest również wskaźnik problemów związanych nadużywaniem alkoholu (4,4).

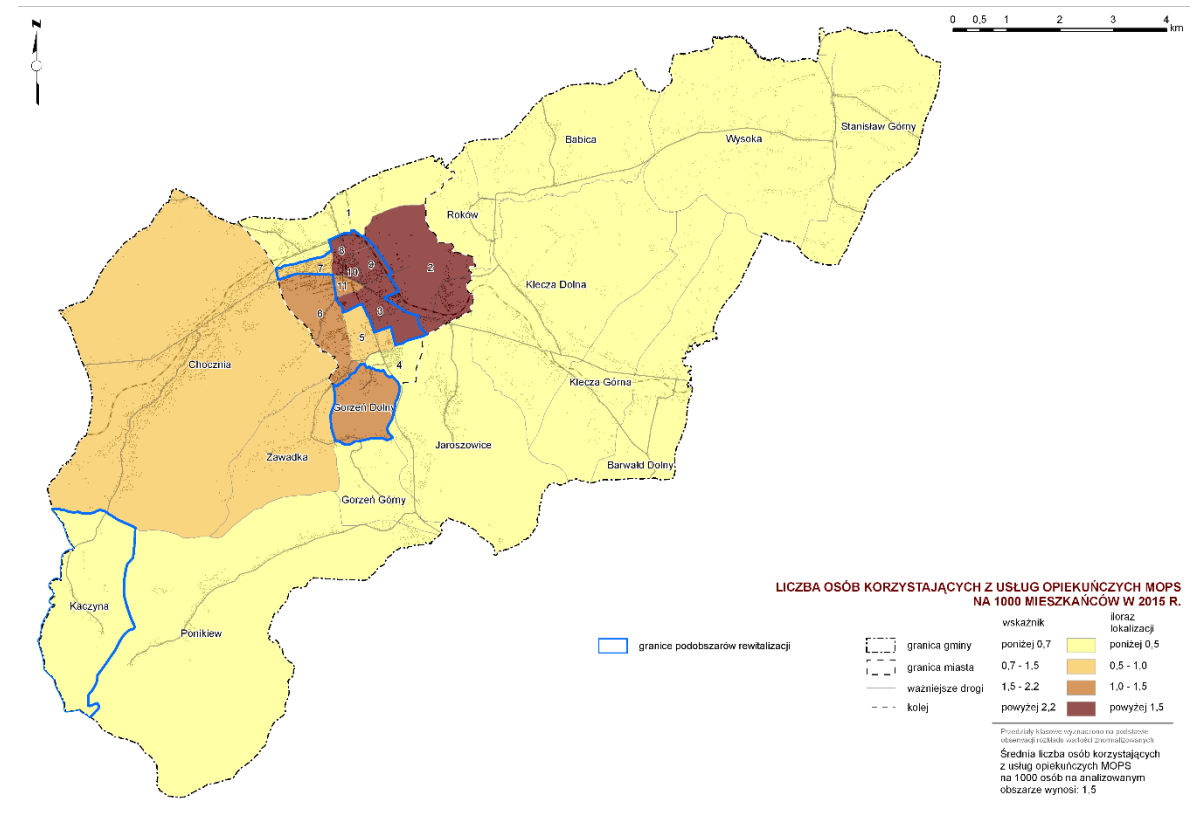
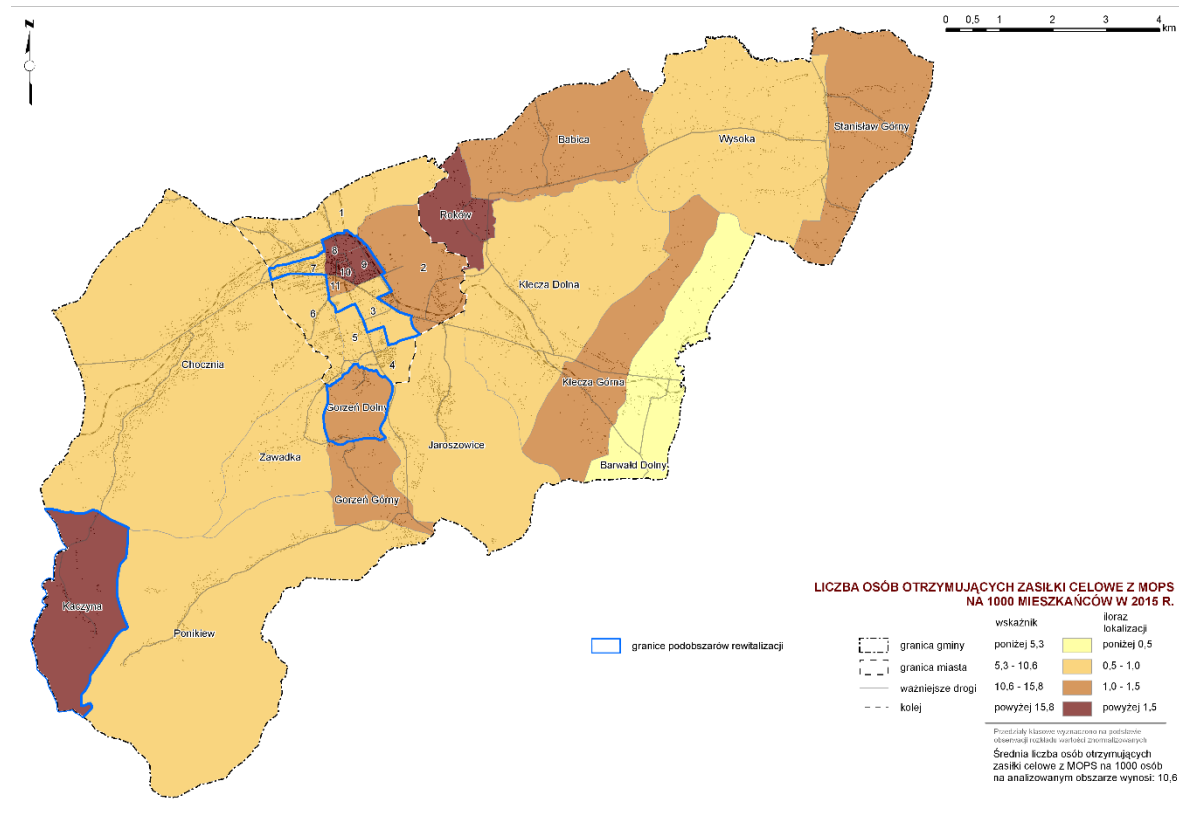
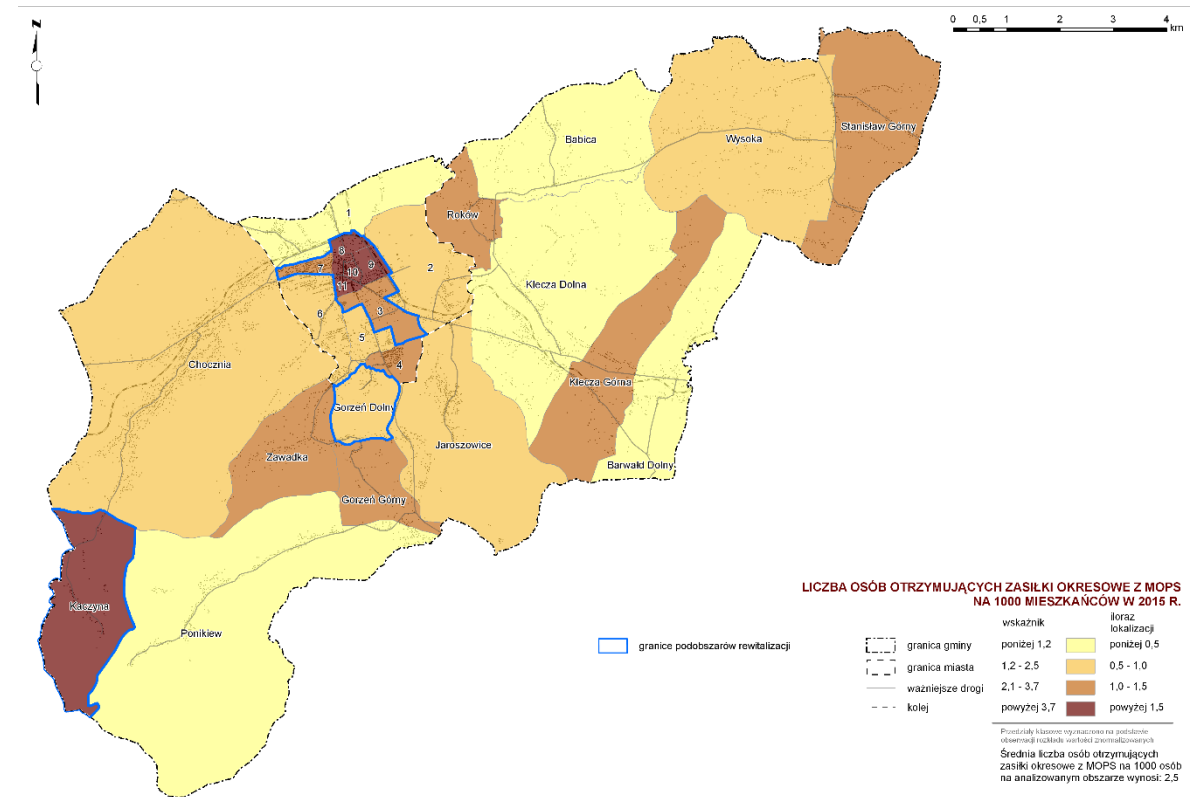
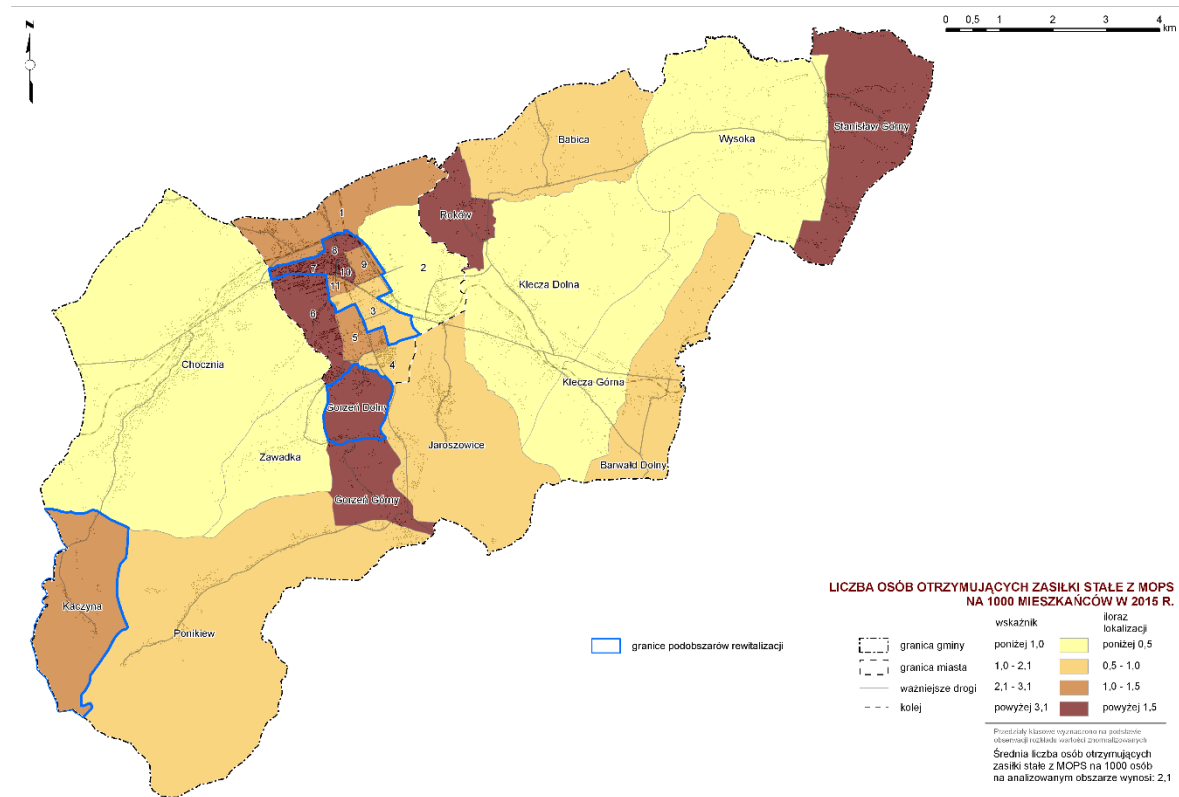
Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane z ubóstwem na obszarze rewitalizacji:

- bardzo wysoka liczba udzielonych świadczeń w granicach podobszaru miejskiego,
- szczególna koncentracja zjawisk kryzysowych w granicach podobszaru miejskiego na terenie jednostek urbanistycznych nr 8, 9, 10,
- bardzo duży udział osób korzystających z zasiłków w granicach podobszaru miejskiego na terenie jednostki urbanistycznej nr 10,
- bardzo duże skupienie rodzin uprawnionych do uzyskania wsparcia na świadczenia z MOPS polegające na dożywianiu dzieci w podobszarze miejskiej rewitalizacji (jednostka urbanistyczna nr 10 oraz jednostka nr 11),
- nadużywanie przez mieszkańców alkoholu, szczególnie w podobszarze miejskim – Wadowice oraz w podobszarze wiejskim – Gorzeń Dolny, potwierdzone poszukiwaniem stowarzyszenia zajmującego się wsparciem dla tych osób oraz miejsca spotkań w Gorzeniu Dolnym,
- bardzo duża koncentracja problemów społecznych na podobszarze wiejskim Kaczyna,
- szczególnie intensywny poziom pomocy społecznej w zakresie zasiłków stałych oraz usług opiekuńczych w podobszarze wiejskim Gorzeń Dolny.

Rys. III.8. Zjawiska związane z ubóstwem

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Rys. III.9. Zjawiska związane z ubóstwem

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

2.1.4. Przestępczość

Zjawisko przestępczości na terenie gminy jest bardzo wyraźnie skoncentrowane w dzielnicy nr 5, która swoim zasięgiem odpowiada ściśle, historycznemu centrum miasta (jednostki urbanistyczne nr 10 i 11) oraz północnej części śródmieścia (jednostka nr 8, wschodnia część jednostki nr 7). Liczba przestępstw odnotowanych na tym terenie kształtowała się na poziomie prawie dwukrotnie wyższym niż dla następnych w kolejności liczby analizowanych przestępstw jednostek i wyniosła w 2015 r. ogółem 111 z ponad 500 przestępstw z wybranych kategorii popełnionych ogółem w całej gminie. Na stosunkowo niewielki teren przypadało więc więcej niż co piąte przestępstwo w popełnione w całej gminie.

Bardzo wysokim udziałem odznaczały się oszustwa, które były drugą najbardziej liczną kategorią (163). Ta kategoria odpowiadała za co czwarte przestępstwo spośród analizowanych kategorii. Wynik ten należy uznać za wysoki. Kolejne kategorie to kradzież oraz kradzież z włamaniem, na które przypadało odpowiednio: 98 (19%) i 64 (12%) przestępstw.

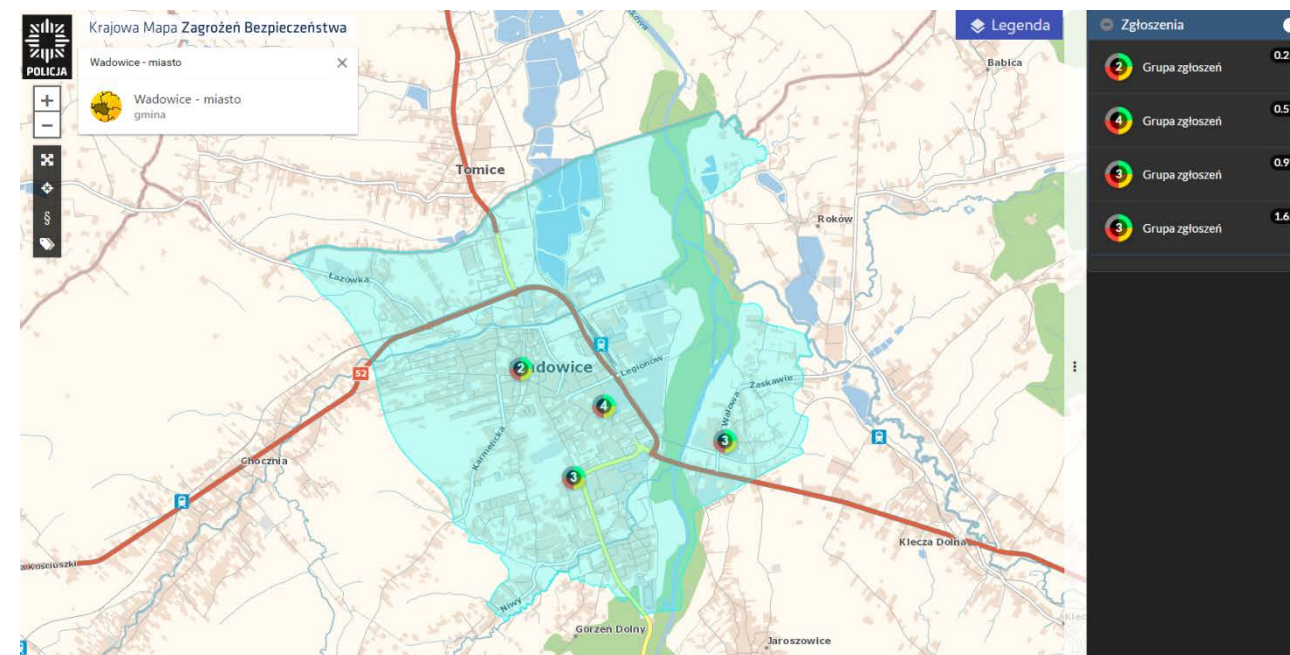
Ostatnie trzy kategorie przestępstw w skali roku 2015 występowały już pojedynczo i dla wszystkich jednostek ich liczba nie przekraczała wartości 7. W konsekwencji ich znaczenie, z punktu widzenia poziomu bezpieczeństwa było niskie. Do tych, najmniej licznie reprezentowanych kategorii należały: niszczenie cudzej rzeczy, bójki i pobicia oraz przestępstwa narkotykowe.

W skali poszczególnych jednostek, z punktu widzenia analizowanej struktury przestępstw można było zauważyć następujące prawidłowości:

1. niski udział drugiej pod względem częstości występowania w skali całej gminy kategorii przestępstw, tj. oszustw, w przypadku dzielnicy nr 6, obejmującej w dużej mierze zabudowę wielorodzinną o charakterze blokowym,
2. bardzo niski udział kategorii kradzież z włamaniem dla dzielnic nr 2 i 3,
3. wysoki udział kategorii kradzież z włamaniem w dzielnicach nr 1, 3 oraz 6,
4. zauważalne akty niszczenia cudzej rzeczy w dzielnicach nr 2 oraz 6.

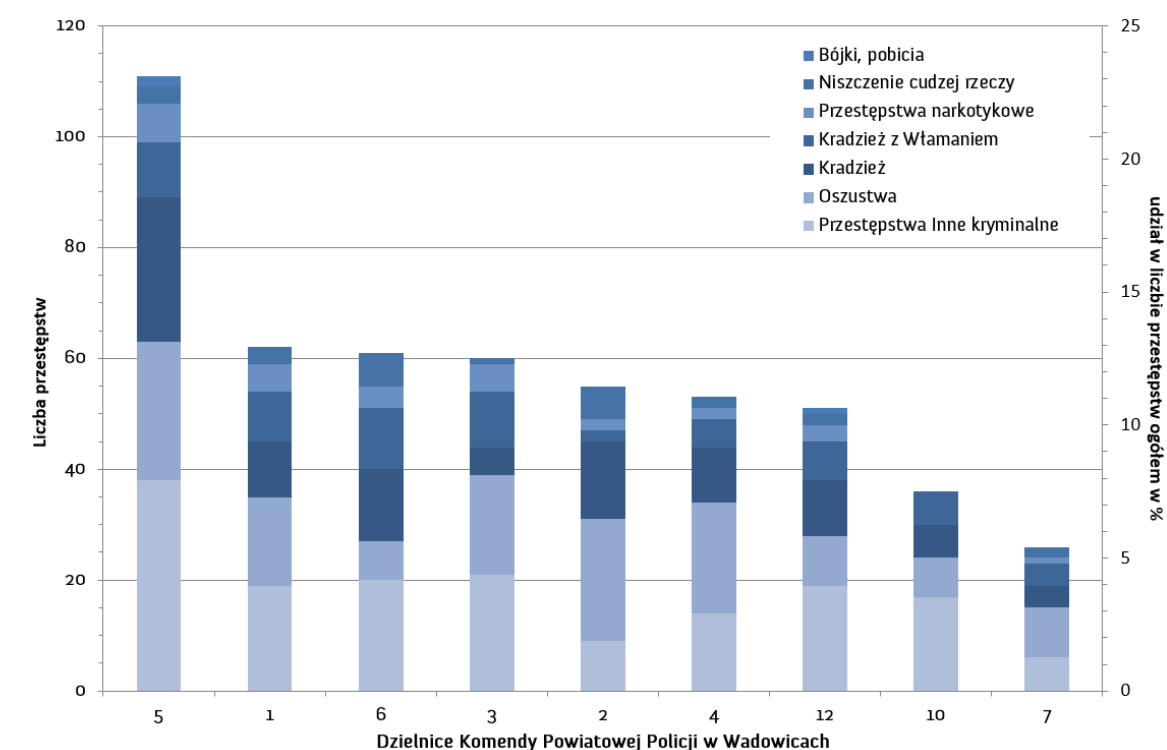
Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane z przestępczością na obszarze rewitalizacji:

- wysoki odsetek oszustw w miejskim podobszarze rewitalizacji, co w korelacji z wysokim odsetkiem osób starszych zamieszkujących ten obszar wymaga podjęcia działań profilaktycznych (akcje informacyjne),
- wysoki udział kradzieży w miejskim podobszarze rewitalizacji.

Rys. III.10 Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa – Wadowice miasto

Źródło: <https://mapy.geoportal.gov.pl/iMapLite/KMZBPublic.html#>

Rys. III.11. Struktura przestępstw - głównych kategorii - w podziale na dzielnice w Gminie Wadowice w 2015 r.

Źródło: KPP w Wadowicach

2.1.5. Niski poziom edukacji

Na poziom edukacji bezpośredni wpływ ma otoczenie w jakim dzieci i młodzież wstają. Wyniki przeprowadzonych analiz wskaźnikowych stanowią wskazówkę, gdzie może pojawiać się młodzież, która ze względu na warunki domowe może mieć problemy z realizacją procesu edukacji. Są to jednak dane ilościowe, nie oddające preferencji i oczekiwań najmłodszej grupy mieszkańców gminy. Celem przygotowanie młodych ludzi do uczestnictwa w kształtowaniu miejsca ich zamieszkania oraz poznania problemów jakie dostrzegają w przestrzeni publicznej, przeprowadzono warsztaty z dziećmi i młodzieżą ze szkoły podstawowej oraz gimnazjum, wykorzystując metodę burzy mózgów, pracę w grupach i moderowaną dyskusję. Informacje z warsztatów pozwoliły na pogłębienie diagnozy stanu obszaru objętego rewitalizacją.

Tab. III.9. Wskaźniki dotyczące edukacji

	wskaźniki dotyczące edukacji				
	Liczba uczniów uczęszczających na zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne w szkołach podstawowych na 1000 M	Średni wynik części językowej	Średni wynik sprawdzianu w VI klasie SP	Liczba uczniów, z dyseksją, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego
	%				
Podobszar miejski	5,09	75,77	64,22	8,0	66,62
Podobszar wiejski - Kaczyna	5,69	61	64,00	2,0	57,00
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	4,40	74,22	65,00	1,0	62,38
średnia dla gminy	4,06	72,50	64,6	2,1	64,10

Źródło: *Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016*

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

Wyniki sprawdzianu szóstoklasisty

Szkoły podstawowe charakteryzują się bardzo silną rejonizacją uczniów. W związku z tym potencjalny błąd związany z uczęszczaniem do szkoły podstawowej dzieci spoza rejonu i związanym z tym nieprzypisaniem ich do właściwej jednostki odniesienia (obwodu szkolnego) jest względnie niski i może zostać pominięty.

Wartości obliczone dla poszczególnych jednostek analizy znalazły się w przedziale pomiędzy 56% a 71%. Zróznicowanie poziomu edukacji na poziomie szkoły podstawowej pokazuje jeden obszar o wysokich wynikach egzaminu przeprowadzonego w VI klasie, zlokalizowany w południowej części podobszaru rewitalizacji.

Zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne

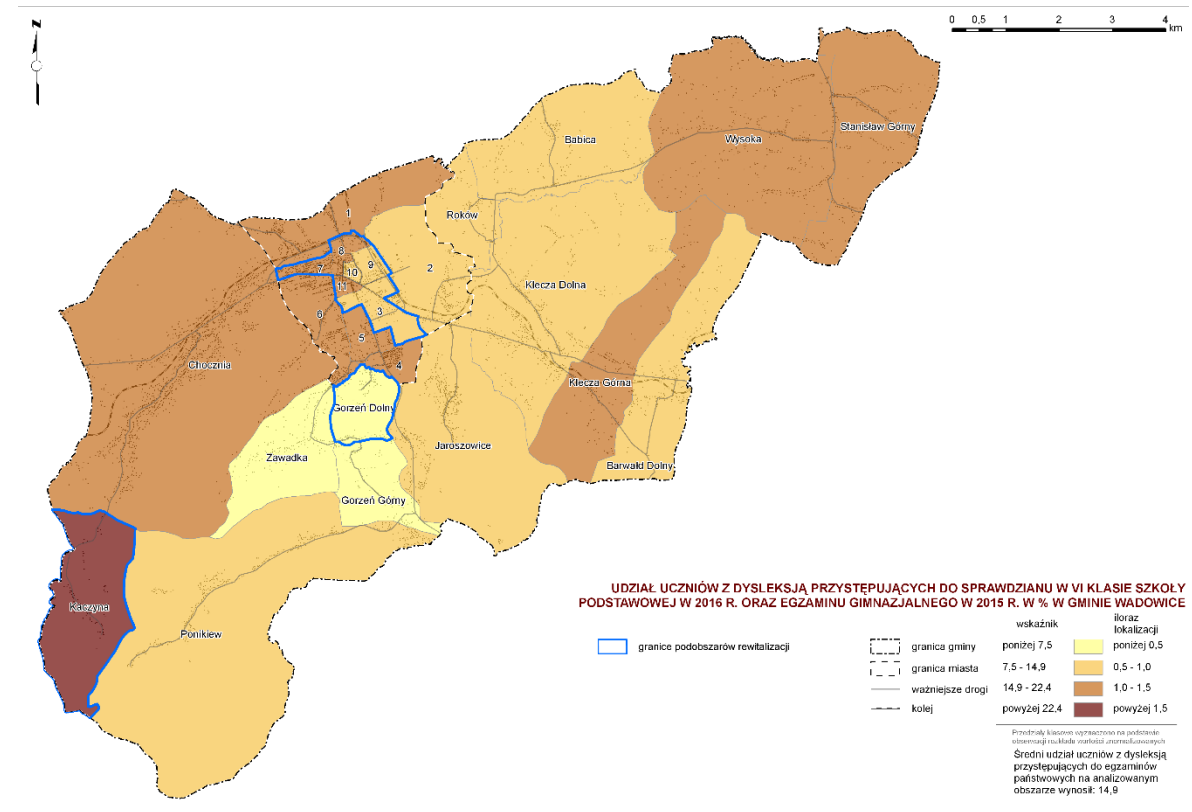
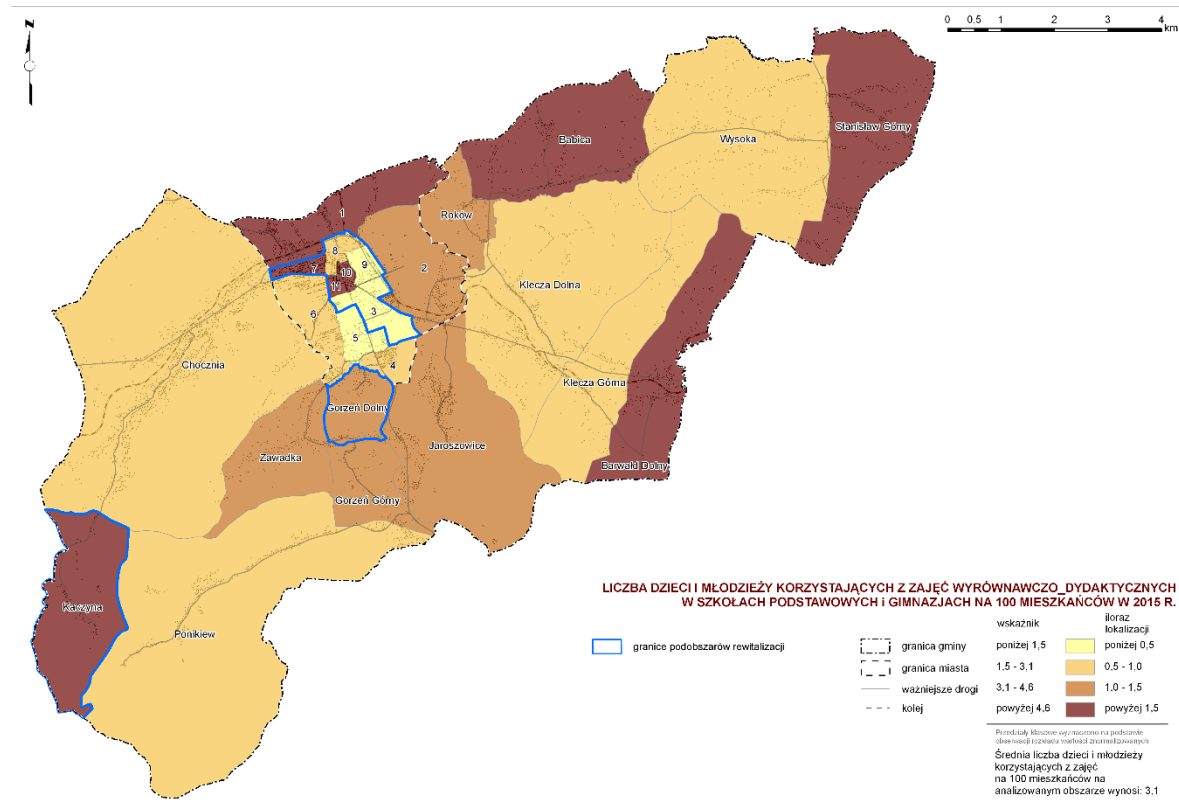
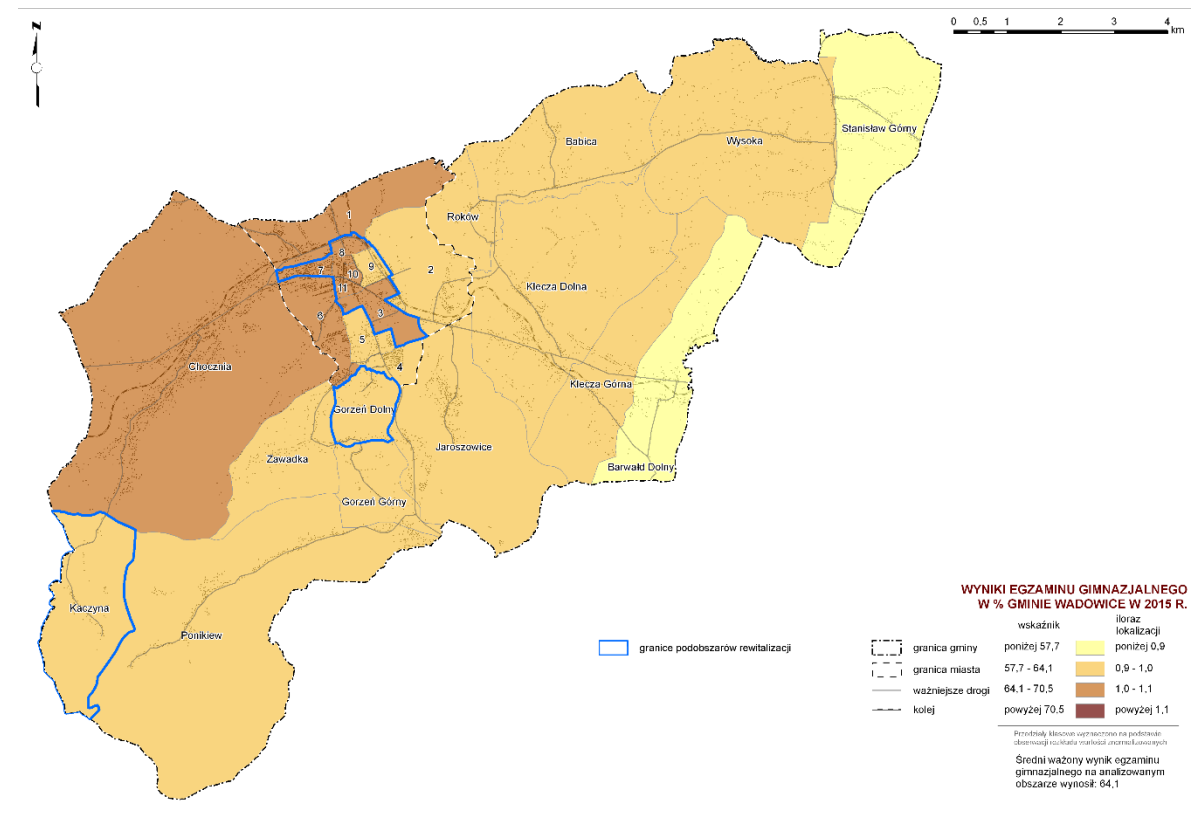
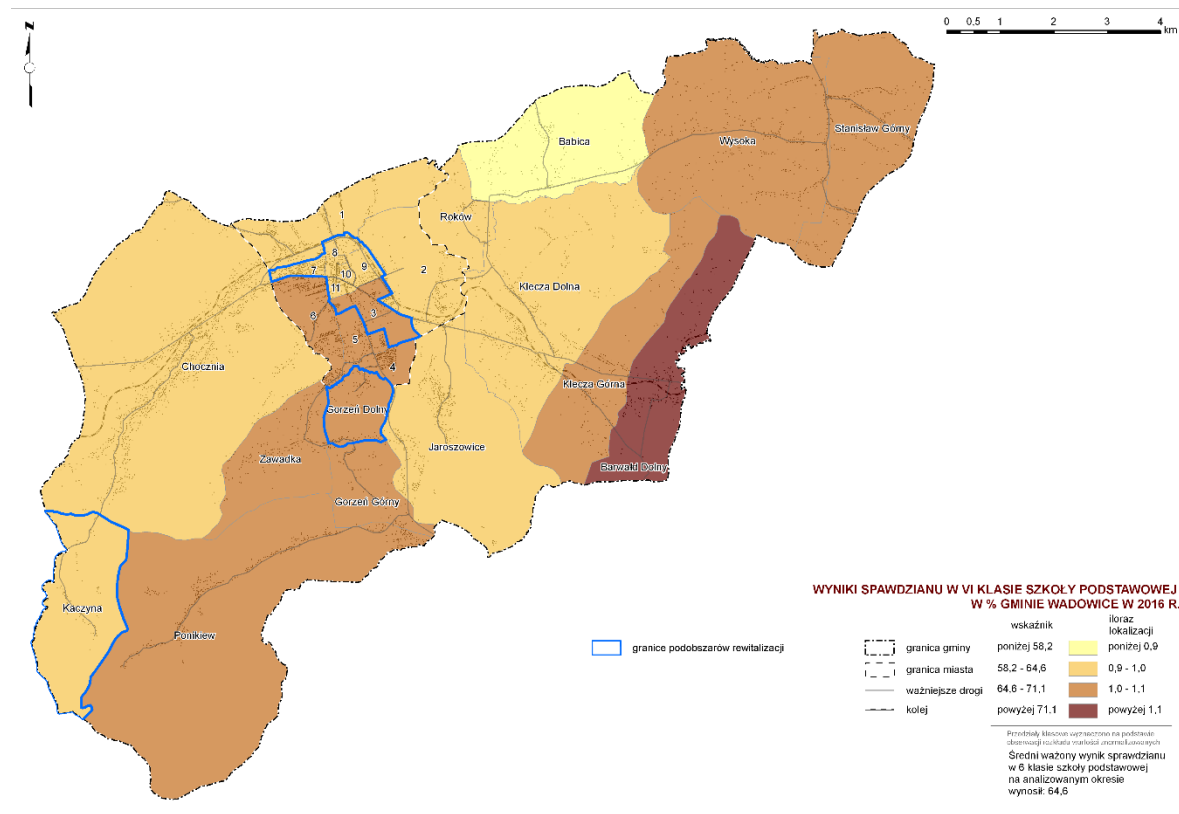
O największych problemach edukacyjnych świadczą najwyższe wartości analizowanego wskaźnika, przekraczające przynajmniej o 50% wartość dla całej gminy. W tej grupie skrajnie wysokie wartości, przekraczające trzykrotność poziomu gminnego, są charakterystyczne dla dwóch jednostek miejskich o numerach 7 oraz 11. Wyraźnie niższy poziom wskaźnika odnotowują pozostałe jednostki miejskie, a więc obszar ścisłego, historycznego centrum miasta (jednostka nr 10) oraz jednostka położona na północ od DK52 (jednostka nr 1).

Dysleksja

Średni udział uczniów z dysleksją w analizowanych latach wyniósł 14,9%. Z łącznej liczby 765 uczniów, którzy przystąpili na terenie gminy Wadowice do egzaminu gimnazjalnego w roku 2015 oraz sprawdzianu w szkołach podstawowych w 2016 r., 114 posiadało zaświadczenia o stwierdzonej dysleksji.

W obszarze jednostek urbanistycznych nr 7, 8 i 11 stwierdzono udział uczniów z dysleksją zbliżoną do wartości średniej, tj. pomiędzy 14,9% a 15,8%

W celu podsumowania problemów związanych z niskim poziomem edukacji skonstruowano wskaźnik syntetyczny, obliczony w oparciu o wartości wskaźników cząstkowych dla całej gminy. Jego rozkład przestrzenny pozwala zidentyfikować obszary o najwyższych problemach edukacyjnych dzieci i młodzieży. Najwyższe wartości, przekraczające poziom 125% wartości przeciętnej dla całej gminy odnotowano w dwóch jednostkach podobszaru, tj. nr 7 i 11. Podwyższoną wartością wskaźnika syntetycznego problemów edukacyjnych, tj. od 1 do 1,25, charakteryzowały się jednostki urbanistyczne nr 8 i 10, a więc obejmujące północną część śródmieścia.

Rys. III.12. Zjawiska związane z edukacją

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice 2016

Analizy szczegółowe wynikające z przeprowadzonych badań jakościowych

Warsztaty z dziećmi ze szkoły podstawowej

Dzieci biorące udział w warsztacie były **zdecydowanie skupione na najbliższym otoczeniu** – szkole i drodze pomiędzy miejscem zamieszkania, a szkołą. Najważniejszą dla nich rzeczą jest **odnowienie sali gimnastycznej**, która jest zbyt mała na potrzeby niektórych dyscyplin sportowych oraz bardzo zniszczona (ruszający się parkiet). Dzieci jednocześnie doceniły odnowione boisko piłkarskie i małą siłownię na wolnym powietrzu, która jest wybudowana na terenie szkoły.

Uczestnicy warsztatów zwracali uwagę na **bezpieczeństwo pieszych**, czyli niewystarczającą liczbę chodników (szczególnie na granicy miasta dzieci muszą iść poboczem) oraz stan chodników już istniejących. Dzieci dostrzegają też brak wystarczającej liczby **śmietników**.

Kolejną kwestią, na którą zwracano uwagę był brak infrastruktury czasu wolnego. Wolny czas dzieci najchętniej spędzałyby na basenie (**budowa aquaparku**), jeżdżąc na rowerze lub rolkach/deskorolkach (**budowa ścieżek rowerowych i skateparku**). Dzieci narzekały także na brak **galerii handlowej** (która miałaby częściowo spełniać rolę atrakcyjnego miejsca do spędzenia czasu, ale także miejsca zaopatrywania się w ubrania, buty i sprzęt sportowy). Dla dzieci uciążliwe jest jeżdżenie z rodzicami po ubrania do Krakowa.

Uciążliwy dla dzieci biorących udział w warsztacie jest brak **ośrodka zdrowia** oferującego **kompleksową obsługę** (liczne specjalizacje). Część dzieci korzysta stale z pomocy różnych specjalistów i zmaga się z problemami związanymi z kontaktem ze służbą zdrowia. Osoby te zwracały uwagę na długi czas oczekiwania na wizytę, odległość dojazdu do ośrodka i brak kompleksowości leczenia.

Ostatnim szerzej dyskutowanym tematem były **tereny zielone** w Wadowicach. Dzieciom zależy na przestrzeni przyjaznej dla nich, tak, aby mogły korzystać w wolnym czasie z parku (naprawa chodników), zwracano uwagę na potrzebę większej ilości ławek oraz zadbania o rynek („upiększenie”).

↑ Rys. III.13. Typowane potrzeby przez dzieci ze szkoły podstawowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu Centrum Rozwoju Dziecka i Rodzica

↓ Rys. III.14. Typowane potrzeby przez młodzież gimnazjalną

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu Centrum Rozwoju Dziecka i Rodzica

Warsztaty z młodzieżą gimnazjalną

Zdecydowanie na pierwszy plan wysuwa się potrzeba stworzenia **miejsca spotkań dla młodzieży**. Potrzeba taka ujawniła się przy punkcie „budowa galerii handlowej”. Uczniowie utożsamiali ją z nowoczesnym, niedostępnym w tym momencie dla nich miejscem spotkań (*Mc Donald, Starbucks, Costa*). **Galeria handlowa** okazała się też najczęściej wymienianą potrzebą w podsumowaniu warsztatów (wymieniła ją połowa uczestników – 11 na 22). Galeria handlowa, prócz miejsca spotkań, miałaby zaspokajać jeszcze potrzebę dostępu do markowych sklepów.

Jako oddzielny punkt każda z grup wymieniła także potrzebę wybudowania **księgarni typu „empik”** (młodzież potrzebuje nowoczesnego sklepu, zarówno z książkami, jak i płytami – 18 z 22 osób zadeklarowało taką potrzebę).

Drugim najczęściej wymienianym obszarem była **budowa ścieżek rowerowych** na terenie gminy – w szczególności młodzieży zależy na ścieżkach w mieście, które umożliwiłyby im szybsze przemieszczanie się.

Równie istotne okazało się wyremontowanie lub **budowa nowej sali gimnastycznej w szkole**. Jest to spójne z wypowiedzią uczniów młodszych klas (w klasie 6 był to najczęściej zgłaszany postulat). Obecna sala gimnastyczna jest mała i niska oraz rusza się na niej parkiet. Kilka osób wymieniało budowę **skateparku** jako miejsca, gdzie mogliby spędzać wolny czas. Przy tym punkcie nastąpiła dyskusja na temat spędzania czasu na wolnym powietrzu. Młodzież zwracała uwagę na potrzebę zadbania o jakość **chodników w parku** (tak, aby można było jeździć po nich na rowerze i na wrotkach), potrzebie zagospodarowania wolnych przestrzeni poprzez zwiększenie zieleni, ławek i chodników.

Młodzi ludzie narzekali na **brak ciekawych rozwiązań na rynku** (potrzebują więcej zieleni, aby było latem więcej cienia, większą ilość knajpek „rozlewających się” na rynek, ciekawego, klimatycznego oświetlenia, jakiś „zakątków”, poczucia, że nie stoją na środku i nie są przez wszystkich obserwowani).

Młodzież wymieniała miejsca według nich niebezpieczne w mieście (związane z ruchem drogowym), np. **brak świateł na przejściu dla pieszych** przy Lidlu, przy Niwach, przy basenie) oraz brak chodników w niektórych miejscach, szczególnie oddalonych od centrum.

Dwie osoby zwróciły uwagę na długie kolejki w szpitalu, co zostało potwierdzone przez innych uczestników warsztatów.

Młodzież **wiele razy wracała do wątku miejsca spotkań i sposobu na spędzanie wolnego czasu**. Pojawiały się jeszcze takie pomysły jak rozbudowa/budowa nowego parku wodnego oraz parku linowego, ewentualnie sala gier/ kafejki internetowej.

Jedno dziecko zwróciło uwagę na **problem zanieczyszczenia powietrza**. Smog u wielu uczestników warsztatów nie zajmuje ważnego miejsca. Niemniej jednak mają świadomość, że występuje i kiedy problem został poruszony młodzież to potwierdziła.

Wiele osób zgłosiło potrzebę **utworzenia automatów na ciepłe napoje**. Dzieci nie wymieniły tego problemu w podsumowaniu najważniejszych tematów do podjęcia w programie, niemniej jednak wielu z nich o tym mówiło. Można to zinterpretować jako chęć poczucia się dorosłym, trochę namiastkę tego Mc Donalda w galerii, trochę rzeczywistą chęć napicia się czegoś ciepłego, szczególnie zimą. Po dopytaniu okazało się, że większość osób chciałaby, aby taki automat znalazł się w szkole.

Pojedyncze głosy dotyczyły: korków w mieście, zaparkowanych samochodów w taki sposób, że utrudniają przejście pieszym, wind/przejazdów dla niepełnosprawnych, lepszego odśnieżania dróg zimą, likwidacji szlabanów na osiedlach, obwodnicy (Beskidzka Droga Integracyjna), uruchomienia wypożyczalni rowerów na rynku.

Podsumowując, wyłania się obraz młodych ludzi, którzy potrzebują dla siebie miejsca w przestrzeni publicznej. Nie do końca mają pomysł na to miejsce, kojarzy im się on z nowoczesną przestrzenią, gdzie mogą gdzieś usiąść, czegoś się napić i zjeść, mieć dostęp do komputera i Internetu (Wi-Fi) oraz muzyki i książek (empik jako symbol tych dóbr). Latem szukają też swojego miejsca na zewnątrz (rynek, park z alejkami i ławkami, skatepark).

Dodatkowo młodzież gimnazjalna zastanawiała się nad tym, jak można byłoby zatrzymać na dłużej młodych turystów w Wadowicach. Gimnazjaliści odpowiadając na to pytanie mówili także o swoich potrzebach. Atrakcyjne dla turystów wskazali:

- budowę parku wodnego,
- budowę parku linowego,
- budowę galerii handlowej,
- znalezienie **jakiegoś fajnego pomysłu na rynek, aby żył** (fajne przejścia – tak jak jest w czasie jarmarku świątecznego, ciekawe oświetlenie, knajpki na zewnątrz),
- otwarcie wypożyczalni rowerów.

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane z niskim poziomem edukacji na obszarze rewitalizacji:

Podobszar rewitalizacji miejskie – Wadowice

- ukierunkowanie młodych ludzi na wyjazd z Wadowic,
- brak dedykowanego młodzieży miejsca do spędzania wolnego czasu,
- brak wystarczającej liczby ścieżek rowerowych w mieście,
- brak odpowiedniej sali gimnastycznej lub miejsca rekreacji,
- nieatrakcyjne zdaniem młodzieży rozwiązania na rynku,
- brak dobrej organizacji aktywności w przestrzeni rynku,
- brak wystarczającej liczby terenów zielonych.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

- średnie wyniki egzaminacyjne uczniów,
- brak miejsca spędzania wolnego czasu,
- duży udział dzieci wymagających zajęć wyrównawczych,
- duży odsetek dzieci słabo zdających egzamin z języka obcego.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

- brak miejsca spędzania wolnego czasu.

Rys. III.15. Warsztaty z dziećmi ze szkoły podstawowej i gimnazjum

fot: Gmina Wadowice

2.1.6. Niewystarczające uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Kapitał społeczny – sieć społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności – ma dwie zupełnie różne postacie. Opisując relacje wewnątrz danej społeczności mówimy o spajającym kapitale społecznym. Z kolei, charakteryzując relacje tej społeczności ze światem zewnętrznym mówimy o tak zwanym pomostowym kapitale społecznym. Charakterystyczną cechą obszarów zdegradowanych jest najczęściej niski kapitał pomostowy. Natomiast obszary te często charakteryzują się równolegle bardzo wysokim – zdecydowanie wyższym niż w innych dzielnicach – poziomem spajającego kapitału społecznego.

Najprostszą do zmierzenia miarą deficytu kapitału pomostowego jest frekwencja w wyborach. Poziom uczestnictwa obywateli w wyborach samorządowych, parlamentarnych oraz prezydenckich świadczy zarówno o współodpowiedzialności obywateli za kraj czy społeczność lokalną, ale też jest dobrym miernikiem poczucia sprawstwa – wpływu na otaczającą rzeczywistość.

Udział w wyborach samorządowych jest najlepszym miernikiem tego, czy mieszkańcy mają poczucie wpływu na swoje otoczenie.

Z tego powodu obliczono wskaźniki frekwencji w wyborach Prezydenta RP w 2015 r., frekwencji w wyborach samorządowych w 2014 r. oraz wyborach do Sejmu i Senatu w 2015 r.

Tab. III.10. Wskaźniki dotyczące kapitału społecznego i poziomu uczestnictwa w życiu publicznym

	Frekwencja		
	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 r.	I tura wyborów Prezydenta RP w 2015 r.	Wybory do sejmu i senatu w 2015 r.
	%	%	%
Podobszar miejski	50,37	51,39	55,37
Podobszar wiejski - Kaczyna	52,00	48,00	50,00
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	48,40	49,48	51,35
średnia dla gminy	50,03	51,00	53,90

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016.

Podobszar rewitalizacji miejskie – Wadowice

W mieście funkcjonuje ponad 100 organizacji pozarządowych. Brakuje jednak miejsca, gdzie organizacje mogłyby się spotkać. Brakuje również miejsca, gdzie mogliby się spotkać seniorzy. Nie chodzi jednak o spotkania okazjonalne, jak w przypadku uniwersytetu III wieku, a spotkania w dowolnym i dogodnym momencie.

Kwestię braku miejsca spotkań sygnalizowała również podczas warsztatów wadowicka młodzież. W mieście istnieją obiekty, jak np. dworzec PKP, które można byłoby zaadaptować na cele społeczne.

Niewykorzystany jest również potencjał placów miejskich, które odpowiednio zarządzane mogłyby stanowić ciekawą ofertę dla mieszkańców i turystów, stanowiąc w okresie letnim dobre uzupełnienie bazy miejsc spotkań.

Osobnym ważnym problemem jest wzrastająca liczba seniorów. Duża część zamyka się w mieszkaniach i często, niekoniecznie z własnej winy, całkowicie rezygnuje z uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Istnieje silna potrzeba tworzenia miejsc dedykowanych tej grupie. Z uwagi na problemy starszych osób w poruszaniu się, wzrasta potrzeba analizy i usuwania barier przestrzennych i architektonicznych, szczególnie na podstawowych trasach przemierzanych przez tę grupę społeczną (dom - sklep spożywczy, dom - kościół, dom - cmentarz).

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

W przypadku podobszaru Kaczyna, przeprowadzono warsztaty z mieszkańcami, w trakcie których mieszkańcy bardzo akcentowali potrzebę organizacji miejsca spotkań oraz poszerzenia oferty edukacyjno-kulturalnej. Brakuje miejsca, gdzie mogliby się spotkać z sąsiadami, wypić kawę, zapytać, czy w czymś można pomóc; brakuje też okazji do spotkań.

Podkreślano brak miejsca spotkań dla młodych mieszkańców Kaczyna. Istniejąca remiza jest często zamknięta. Potrzebne są środki na opłacenie kosztów stałych w remizie (ogrzewanie), wtedy znacznie łatwiej będzie ją udostępniać na różne cele.

Brakuje również animatorów, osób które zapewnią opiekę osobą nieletnim i zorganizują zajęcia. W remizie OSP zdaniem mieszkańców można byłoby umieścić stół do tenisa stołowego. Brak programu konkretnych zajęć dla młodzieży powoduje, że nie jest ona zainteresowana uczestnictwem.

Brak również oferty korepetycji/ zajęć dodatkowych z języków obcych, zwłaszcza z języków angielskiego i niemieckiego. Nie tylko dla dzieci, także dla dorosłych. Brak instruktorów, którzy mogliby prowadzić warsztaty, np. zumba.

Zdaniem mieszkańców remiza to dobre miejsce spotkań, ale trzeba je urządzić

i zorganizować. Czasami brakuje środków na organizację spotkań, a z drugiej strony brakuje też często aktywnych chętnych. Organizowanych jest około sześć imprez integracyjnych w ciągu roku (np. dzień seniora, dzień dziecka). Jeżeli chodzi o seniorów, czasami trudno ich zebrać, nie są przyzwyczajeni do spotkań.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

Podobnie jak to miało miejsce w przypadku podobszaru Kaczyna, przeprowadzono warsztaty z mieszkańcami Gorzenia Dolnego, w trakcie których mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzenia się na temat aktualnych potrzeb w zakresie uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.

Mieszkańcy zwrócili uwagę na stosunkowo słabą wewnętrzną komunikację. Brakuje strony internetowej służącej przekazywaniu informacji między mieszkańcami miejscowości. Dodatkowo zwrócono uwagę na nieprzemyślaną lokalizację tablic ogłoszeniowych, co wymaga zmiany aby zmaksymalizować skuteczność docierania z informacjami do mieszkańców (mieszkańcy terenów wiejskich poruszają się samochodami i nie zawsze dostrzegają ogłoszenia).

Mieszkańcy zwrócili uwagę, że brakuje im miejsca spotkań. Taką funkcję mógłby spełniać Dom Ludowy. Zwrócono również uwagę na brak działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej, np. zajęć rekreacyjnych. Cieszyłoby się to dużym zainteresowaniem, ponieważ społeczność wsi się starzeje. Zdaniem dyskutujących, gdyby była zorganizowana gimnastyka dla pań, przychodziłoby dużo osób.

Istotnym problemem zasygnalizowanym w trakcie spotkania, był brak ogrzewania budynku Domu Ludowego. Mieszkańcy mają czas raczej jesienią i w zimie, ale wtedy nie mogą uczestniczyć w zajęciach, ponieważ sala jest nieogrzewana.

Przydałaby się również opieka psychologiczna dla mieszkańców, którzy takie potrzeby mają. Pracownicy stowarzyszenia zajmującego się pomocą osobom z problemami alkoholowymi zwracali uwagę na potrzebę wygospodarowania miejsca, gdzie mogliby się spotykać i pracować z ludźmi.

Brakuje w podobszarze miejsca dla młodzieży, gdzie możnaby uprawiać sport oraz korzystać z oferty edukacyjnej, np. zajęć z języków obcych. W budynku można byłoby także zlokalizować siłownię. Nie ma obecnie zarejestrowanego Koła Gospodyń Wiejskich, ale gdyby było miejsce do spotkań, można by pomyśleć o doposażeniu miejsca pod kątem ich potrzeb. Warto również zorganizować kursy z obsługi komputera i programów komputerowych dla mieszkańców. Jak podsumowali mieszkańcy najważniejsze, by była sala na różne spotkania, z krzesłami i stolikami.

Rys. III.16. Spotkanie konsultacyjne w podobszarze rewitalizacji wiejskiej - Kaczyna

Rys. III.17. Spotkanie konsultacyjne w podobszarze rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

fot: Urząd Miejski w Wadowicach

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane uczestnictwem w życiu publicznym i kulturalnym na obszarze rewitalizacji:

Podobszar rewitalizacji miejskiej – Wadowice

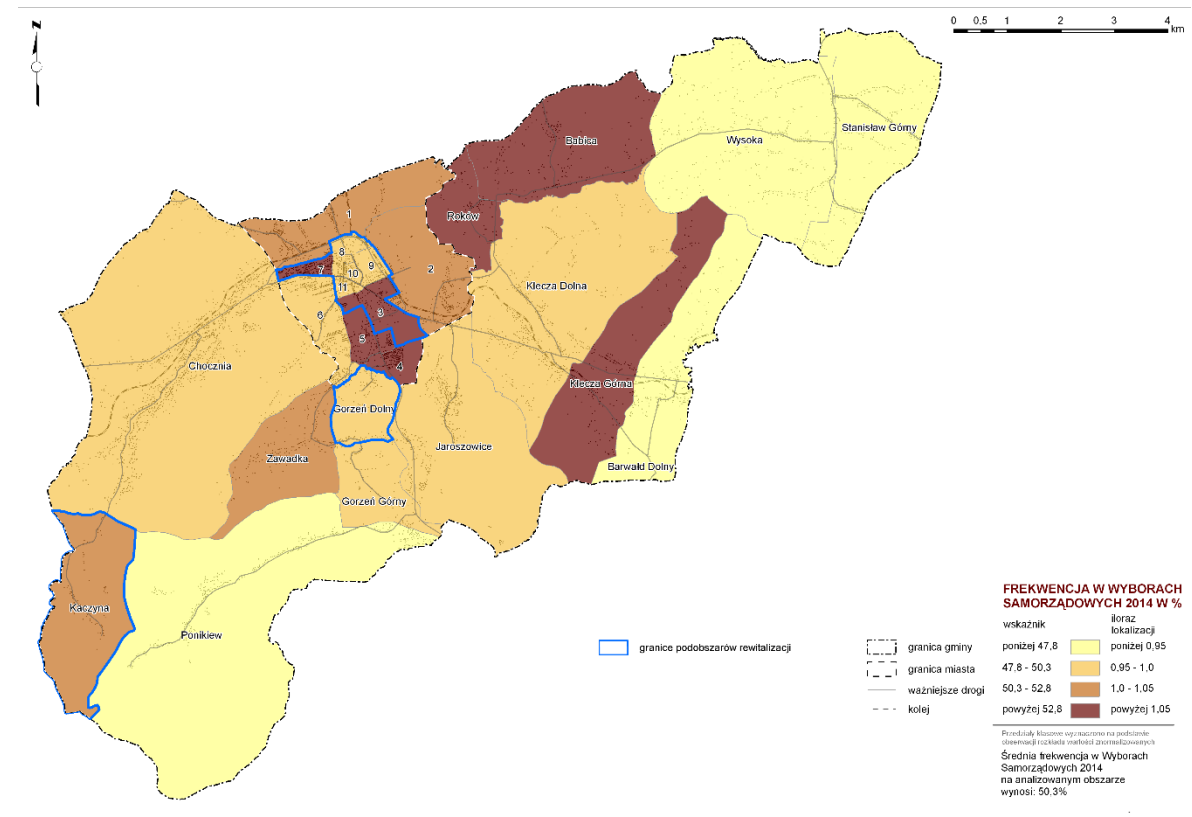
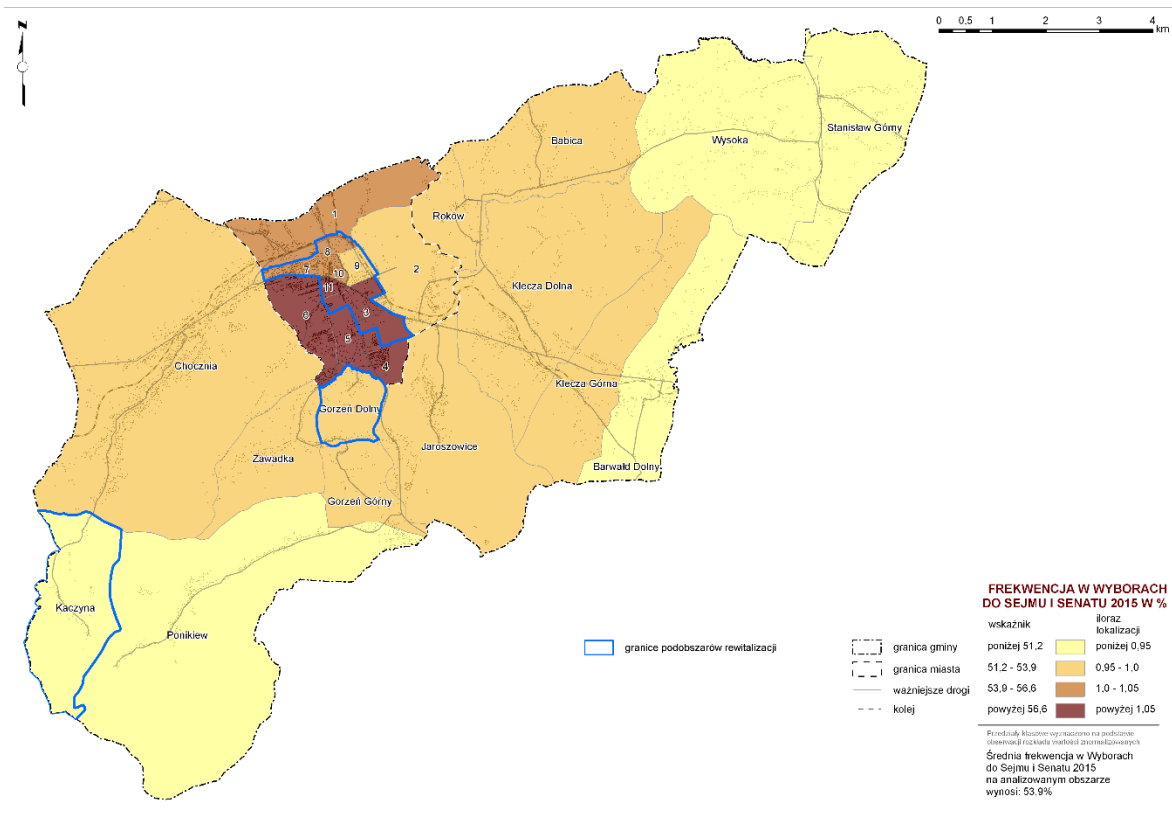
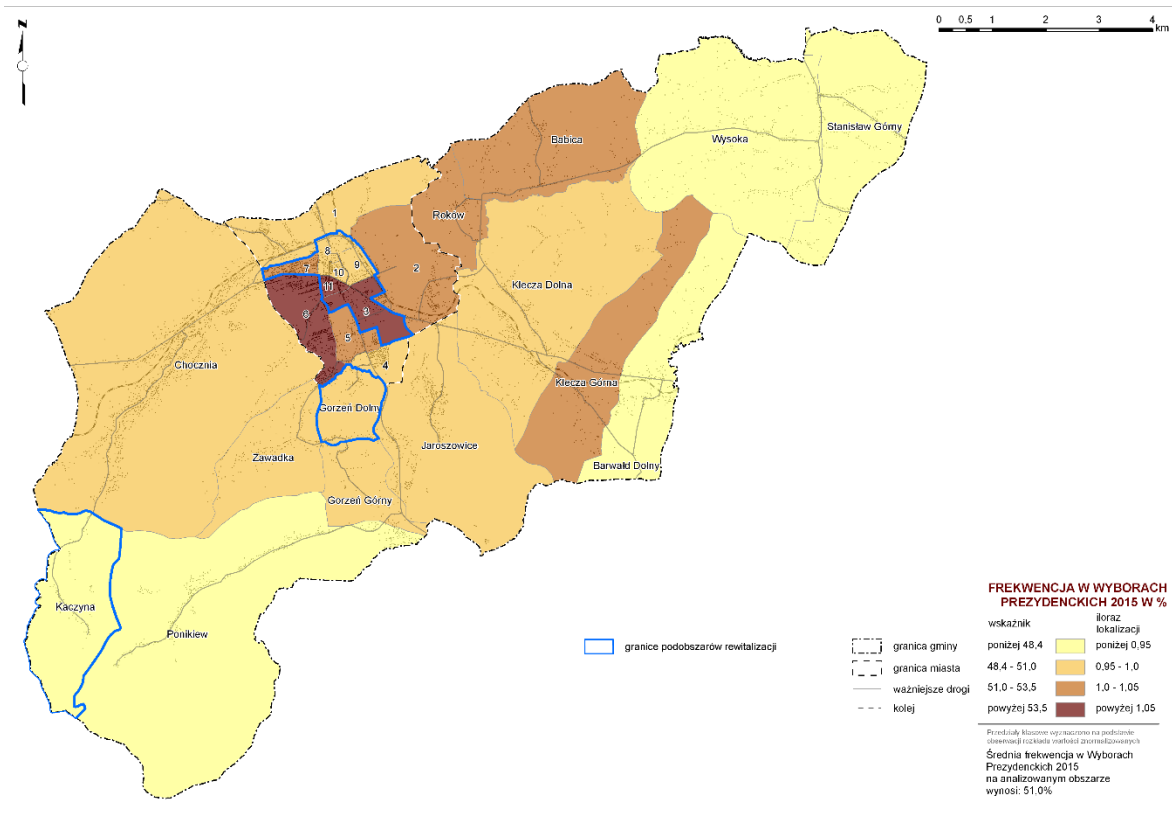
- brakuje miejsca, gdzie organizacje pozarządowe mogłyby się spotkać,
- brakuje również miejsca, gdzie mogliby się spotkać seniorzy,
- brak miejsca spotkań sygnalizuje także wadowicka młodzież,
- istniejące niewykorzystane obiekty, które można byłoby zaadaptować na cele społeczne,
- niewykorzystany potencjał placów miejskich, które odpowiednio zaaranżowane i zarządzane mogłyby stanowić ciekawą ofertę dla mieszkańców i turystów, stanowiąc w okresie letnim dobre uzupełnienie bazy miejsc spotkań,
- wzrastająca liczba seniorów, z których duża część zamyka się w mieszkaniach i często, niekoniecznie z własnej winy, całkowicie rezygnuje z uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,
- z uwagi na problemy osób starszych w poruszaniu się istnieje potrzeba analizy i niwelowania barier przestrzennych i architektonicznych.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

- istnieje potrzeba organizacji miejsca spotkań oraz poszerzenia oferty edukacyjno-kulturalnej; brakuje miejsca, gdzie mieszkańcy mogliby się spotkać z sąsiadami, wypić kawę, zapytać, czy w czymś można pomóc,
- istniejąca remiza jest często zamknięta i nie zawsze młodzież ma gdzie i kiedy się spotkać,
- potrzebne są środki na opłacenie kosztów stałych w remizie (ogrzewanie),
- brakuje animatorów, osób które zapewnią opiekę osobą nieletnim i zorganizują zajęcia,
- brak oferty korepetycji/ zajęć dodatkowych z języków obcych, zwłaszcza z języków angielskiego i niemieckiego (nie tylko dla dzieci, także dla dorosłych),
- brak instruktorów, którzy mogliby prowadzić warsztaty, np. zumba.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

- słaba wewnętrzna komunikacja, brakuje strony internetowej służącej przekazywaniu informacji między mieszkańcami miejscowości,
- nieprzemyślana lokalizacja tablic ogłoszeniowych,
- brakuje miejsca spotkań,
- brak działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej, np. gimnastyka dla pań,
- brak ogrzewania w budynku Domu Ludowego, co ogranicza możliwość korzystania z obiektu w sezonie jesienno-zimowym, czyli wtedy, gdy mieszkańcy mają (deklarują) najwięcej wolnego czasu,
- brak miejsca spotkań dla NGO's, np. dla Stowarzyszenia AA,
- brakuje miejsca dla młodzieży, gdzie możnaby uprawiać sport w okresie zimowym oraz korzystać z oferty edukacyjnej, np. zajęć z języków obcych.

Rys. III.18. Zjawiska związane z niewystarczające uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

2.2. Występowanie innych negatywnych zjawisk

2.2.1. Negatywne zjawiska gospodarcze

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

Wskaźnik przedsiębiorczości dla Gminy Wadowice wynosi 75,3 podmiotów na 1 tys. mieszkańców. Wyraźnie widoczna jest jego koncentracja na terenie miasta. Wyjątkiem od tej reguły jest jednostka urbanistyczna nr 9. Jednostka ta charakteryzuje się wskaźnikiem na poziomie 69,1 firm na 1 tys. mieszkańców, zbliżonym do wartości dla całej gminy.

W przypadku obszaru miasta Wadowice największy poziom przedsiębiorczości odnotowano w ścisłym centrum miasta, tj. jednostkach nr 10 oraz 11, jak również w jego bezpośrednim otoczeniu (jednostka nr 8). Wynika to z funkcji jaką pełni centrum miasta, lokalnego ośrodka handlu i usług.

Obszarem wykazującym cechy kryzysu z punktu widzenia przyjętego wskaźnika analitycznego jest teren obejmujący jednostkę urbanistyczną nr 9. Wskaźnik liczby zarejestrowanych firm jest dobrą miarą ilościową. Nie odzwierciedla on jednak specyfiki branż, uwarunkowań wynikających z lokalizacji firmy, czy też kondycji przedsiębiorstwa wynikającej z jego pozycji na rynku. Nie sposób było pozyskać tego typu informacje w trakcie prac nad programem, niemniej w trakcie dyskusji podczas konsultacji społecznych oraz warsztatów rewitalizacyjnych, przedsiębiorcy prowadzący swoją działalność w centrum miasta, zgłosili szereg uwag dotyczących kwestii wymagających w przyszłości przeanalizowania.

Tab. III.9. Wskaźniki dotyczące zjawisk gospodarczych

	Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG na 1 tys. mieszkańców
	%
Podobszar miejski	163
Podobszar wiejski - Kaczyna	23
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	63
średnia dla gminy	64,7

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Na pierwszy plan wysuwa się problem dostępu klientów firm do sklepów położonych w centrum miasta. Część przedsiębiorców zwraca uwagę na negatywny wpływ jaki ma uspokojenie ruchu i wyłączenie z centrum ruchu pojazdów przewożących mieszkańców z terenów wiejskich. Uważają oni, że ulokowanie przystanków końcowych poza centrum może być przyczyną spadku obrotów firm i mniejszej dostępności sklepów dla dojeżdżających do miasta mieszkańców terenów wiejskich. Istotnym problemem sygnalizowanym w trakcie rozmów był brak miejsc do parkowania, które umożliwiałyby klientom czasowe zatrzymanie się i przeprowadzenie zaplanowanych zakupów.

Dostrzegany jest problem braku miejsc do parkowania dla turystów, który w sezonie skutkuje blokowaniem miejsc postojowych nie tylko w centrum miasta, ale i na sąsiednich osiedlach mieszkaniowych.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna

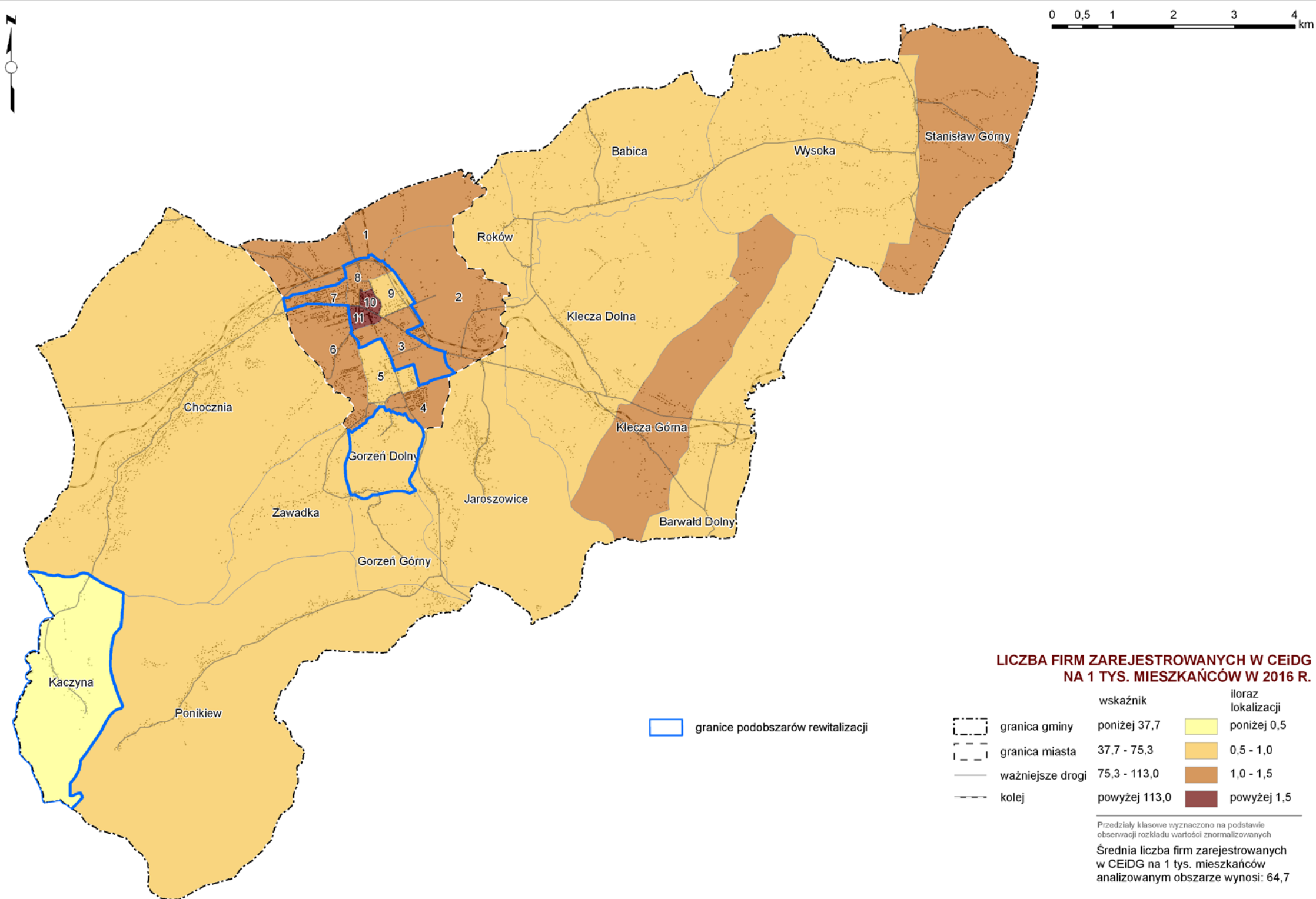
W podobszarze wskaźnik liczby firm na 1000 mieszkańców jest bardzo niski i wnosi zaledwie 23. Wynika to z charakteru tej części gminy (duże oddalenie od głównych ciągów komunikacyjnych oraz centrum Wadowic) oraz ukształtowanie terenu nie sprzyjające rozwojowi działalności gospodarczej.

Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny

Brak symptomów kryzysu w tej sferze.

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe związane ze zjawiskami gospodarczymi na obszarze rewitalizacji:

- drobny handel w centrum miasta ukierunkowany jedynie na mieszkańców gminy,
- brak pomysłu na wykorzystanie przestrzeni publicznej jako stymulanty rozwoju gospodarczego,
- brak aktywności organizacji gospodarczych,
- brak strategii rozwoju centrum miasta,
- niska liczba podmiotów gospodarczych w Kaczynie.

Rys. III.13. Liczba firm zarejestrowanych w CEiDG na 1 tys. mieszkańców w 2015 r.

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

2.2.2. Negatywne zjawiska środowiskowe

Podobszar miejskiej rewitalizacji – Wadowice

Do 2015 r. na terenie Wadowic na *Osiedlu pod Skarpą* funkcjonowała stacja pomiaru pyłu PM10 i benzo(a)pirenu w pyle PM10. Wyniki pomiarów pozwoliły zakwalifikować miasto w raporcie WHO (*Ambient (outdoor) air pollution database, by country and city*) z maja 2016 r. jako jedno z pięćdziesięciu miast w UE o najbardziej zanieczyszczonym powietrzu.

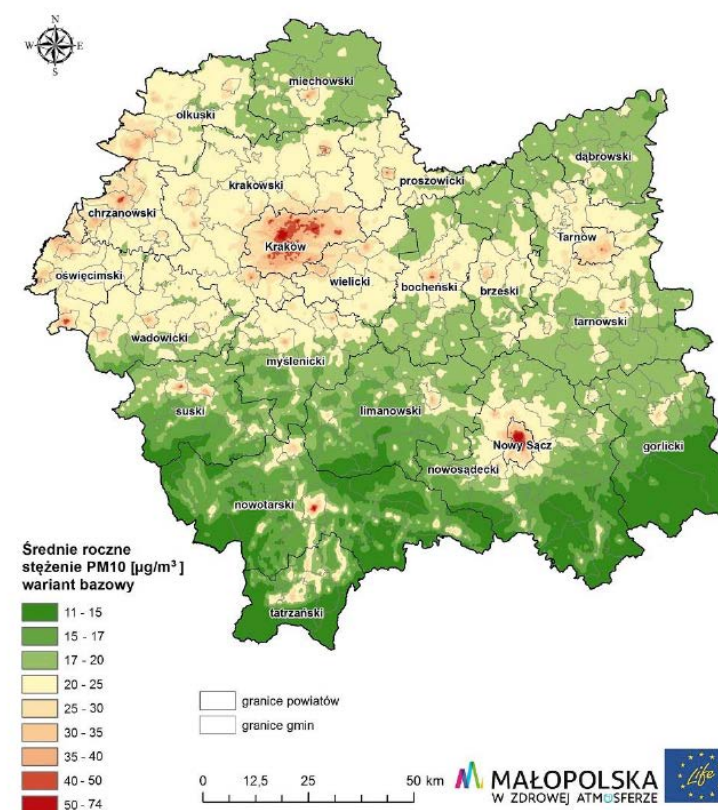
W raporcie wskazano dane odczytane ze stacji pomiarowej w 2013 r., które wskazywały średnioroczną wartość pyłu zawieszonego na poziomie 47 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a w przypadku pyłu PM2,5 średnioroczną wartość na poziomie 35 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Poziom zanieczyszczenia powietrza jest bez wątpienia pochodną niskiej emisji z nieskończonej liczby indywidualnych palenisk wykorzystujących za źródło opału węgiel kamienny. Bazując na inwentaryzacji źródeł ogrzewania przeprowadzonej na terenie miasta przez Gminę Wadowice możliwe było oszacowanie liczby mieszkańców korzystających z ciepłownictwa sieciowego. Na terenie miasta zaledwie ok. 10% ogółu budynków korzystało z miejskiego ciepła sieciowego. Mapa prezentująca rozkład obiektów włączonych do sieci zaprezentowano na rysunku zamieszczonym w rozdziale poświęconym zagadnieniom technicznym.

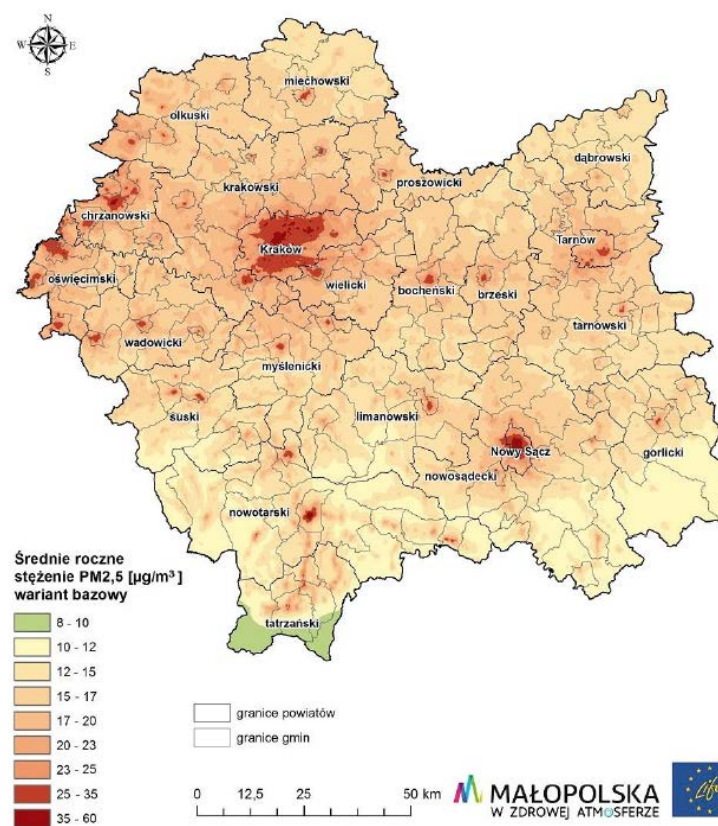
Bardziej aktualne dane dotyczące rozkładu zanieczyszczeń na terenie małopolski, w tym Wadowic, pochodzą z 2015 roku. Badania prowadzone były w związku z aktualizacją *Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego*. Wynika z nich, że problem z przekraczaniem dopuszczalnych poziomów pyłu PM10 ma aż 121 małopolskich gmin, a pyłu PM2,5 (powyżej 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) – 106 gmin. Najgorszy wynik odnotowano w przypadku benzo(a)pirenu – żadna z gmin w Małopolsce nie mieści się w dopuszczalnej normie. Szacuje się, że koszty związane z leczeniem schorzeń będących następstwem niskiej emisji w Małopolsce wynoszą ponad 3 mld rocznie. Problem niskiej emisji stanowi zatem poważne wyzwanie dla całej gminy. Co istotne, masy powietrza spływające z okolicznych wzniesień oraz przemieszczające się doliną *Skawy* niosą do miasta zanieczyszczenia powstałe na terenach wiejskich. Problem ten choć często odczuwalny najmocniej lokalnie, jest problemem całej gminy i tylko działania systemowe mogą docelowo rozwiązać ten problem.

Od stycznia 2017 r. funkcjonuje mobilna stacja usytuowana na Rynku w Wadowicach, której wskazania z dwóch okresów (koniec stycznia i koniec lutego) wskazują, z jak częstymi i jak dużymi przekroczeniami wartości stężeń zanieczyszczeń musi radzić sobie społeczność Wadowic.

W styczniu odnotowano wskaźnik pyłu zawieszonego PM10 na poziomie ponad 600 $\mu\text{g}/\text{m}^3$

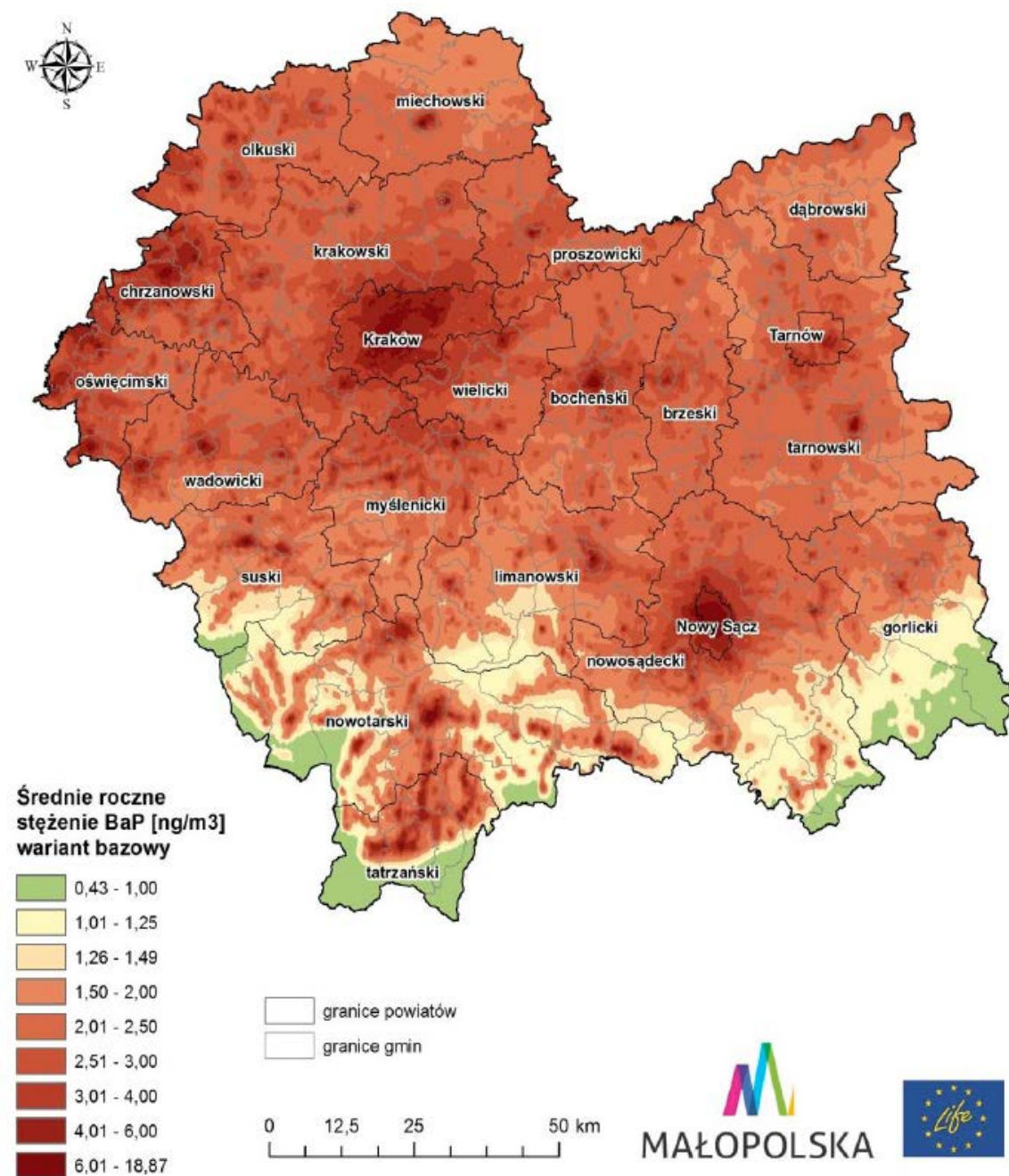

Rys. III.14. Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 w roku bazowym 2015

Rys. III.15. Rozkład stężeń średniorocznych pyłu PM2,5 w roku bazowym 2015

Źródło: <https://www.malopolska.pl/aktualnosci/srodowisko/zebysmy-oddychali-zdrowiej>

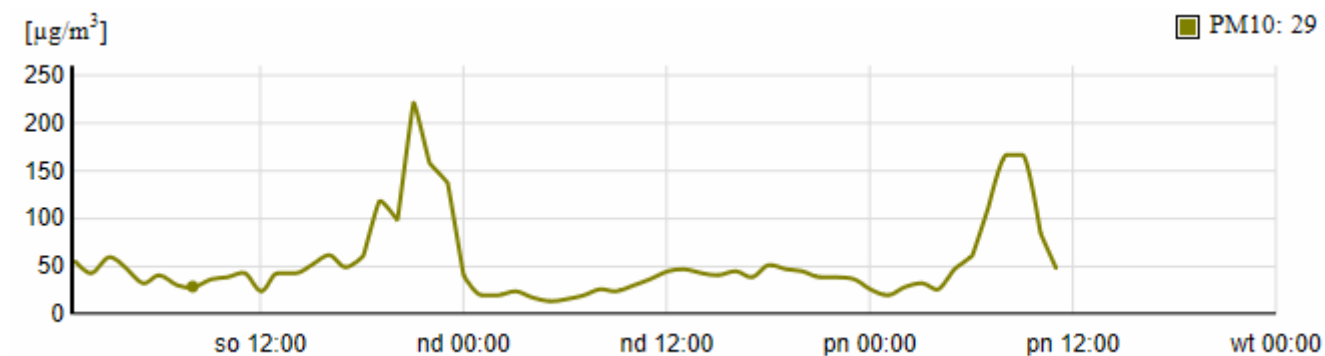

Rys. III.16. Rozkład stężeń średniorocznych benzo(a)pirenu w roku bazowym 2015

Źródło: <https://www.malopolska.pl/aktualnosci/srodowisko/zebysmy-oddychali-zdrowiej>

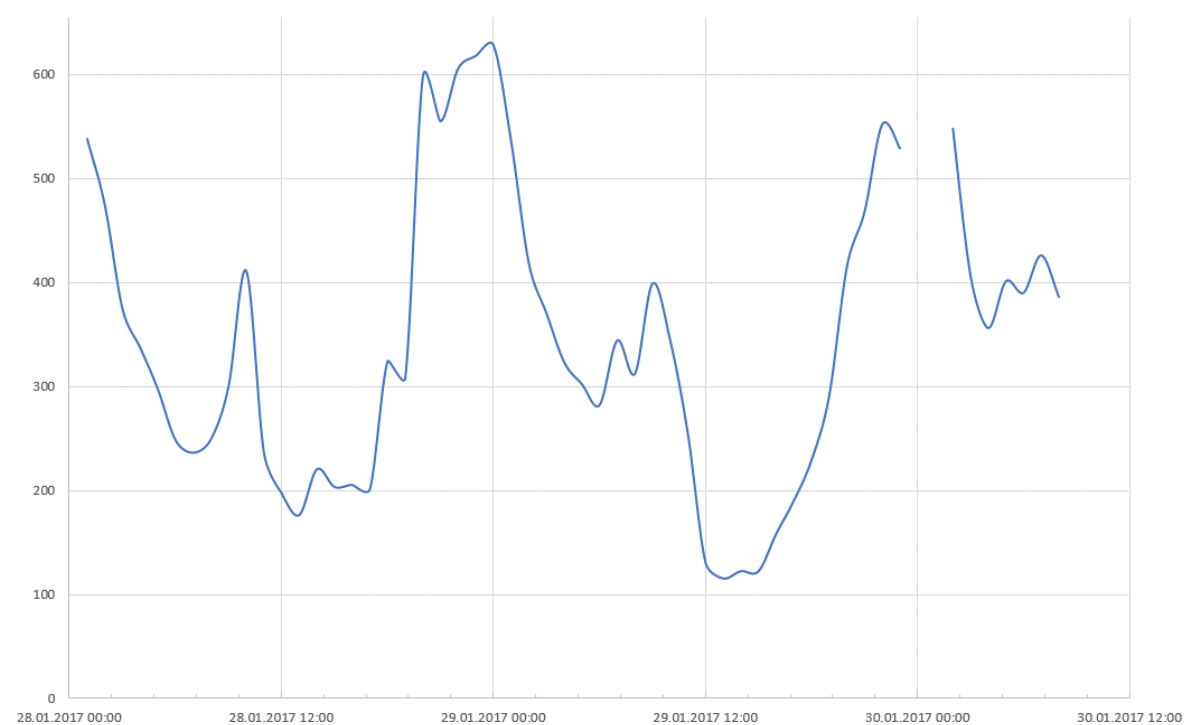
Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna, Gorzeń Dolny

Brak stacji pomiarowych w tych podobszarach uniemożliwia dokładną ocenę sytuacji. Bazując na przeprowadzonej przez Urząd Miejski Wadowic inwentaryzacji wykorzystywanych do ogrzewania budynków kotłów, można wnioskować, że zanieczyszczenie powietrza na terenach wiejskich jest nie mniejsze niż odnotowane w podobszarze miejskim.

Rys. III.17. Wskazania stacji pomiarowej ustawionej na Rynku w Wadowicach (25-28.02.2017) - pył zwieszony PM10

Źródło: <http://wadowice.kas.dacsystem.pl/prezentacja/>

Rys. III.18. Wskazania stacji pomiarowej ustawionej na Rynku w Wadowicach (28-30.01.2017) - pył zwieszony PM10

Źródło: <http://wadowice.kas.dacsystem.pl/prezentacja/>

Negatywne zjawiska i czynniki środowiskowe na obszarze rewitalizacji:

- niewielka świadomość mieszkańców o szkodliwym działaniu spalanych odpadów,
- wciąż niewystarczająca liczba akcji i szkoleń promujących ekologiczne zachowania,
- usytuowanie podobszaru miejskiego w dolinie Skawy,
- brak centralnego ogrzewania w wielu budynkach w podobszarze miejskim rewitalizacji,
- niewielka liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowej na podobszarze wiejskim.

2.2.3. Negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji za problemy przestrzenno-funkcjonalne uznaje się w szczególności: niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, brak dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość, niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, niedobór lub niskiej jakości tereny publiczne.

Analiza negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych rozpatrywana była w zakresie zjawisk zachodzących w przestrzeni publicznej, oceny nagromadzenia zasobu dziedzictwa kulturowego, dostępności do wybranych usług i przestrzeni publicznych, dostępności do infrastruktury społecznej takiej jak: ośrodki kultury, place zabaw oraz obiekty podstawowej opieki medycznej. We wszystkich analizowanych przypadkach obliczono średnią ważoną odległość od miejsc świadczenia danej usługi i przestrzeni publicznych (placów zabaw). Obliczona odległość została wyrażona w metrach i została ważona liczbą ludności.

Analizując negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne uwzględniono uwagi zgłoszone w trakcie przeprowadzonych spotkań z mieszkańcami gminy Wadowice.

Podobszar rewitalizacji miejskie – Wadowice

Obszar rewitalizacji miejskiej charakteryzuje się wysoką koncentracją mieszkańców, co potwierdza wskaźnik gęstości zaludnienia wynoszący dla tego obszaru 2 491 os/km². Zabudowa zlokalizowana w granicach obszaru rewitalizacji nie jest jednorodna. Na zachodzie dominuje zabudowa jednorodzinna, na południowym-wschodzie możemy dostrzec silną koncentrację zabudowy wielorodzinnej (rys. III.19.). Między tymi obszarami położone jest centrum miasta, z charakterystyczną zabudową historyczną (kamienice).

Tab. III.12. Wskaźniki dotyczące zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

	Średni ważony wskaźnik dostępności do		
	Placów zabaw	Placówek kultury	Placówek Podstawowej Opieki Zdrowotnej
	m	m	m
Podobszar miejski	177	322	335
Podobszar wiejski - Kaczyna	2323	535	5271
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	818	471	2023
średnia dla gminy	582	901	669

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Dzieje Wadowic sięgają XIII w. Pierwsza pisana wzmianka o mieście pochodzi z 1327 r., W 1430 r. Wadowice otrzymały udokumentowane prawa miejskie. Jako miasto związane z Księstwem Oświęcimskim a później Zatorskim, wraz z nimi wcielone zostały do Korony Polskiej w 1564 r. i od tej chwili nosiły nazwę Królewskie Wolne Miasto Wadowice. Mimo, że miasto nękane było wieloma charakterystycznymi dla staropolskiej historii problemami i trudnościami (wojny, epidemie, pożary), z każdej z tych klęsk podnosiło się.

Znaczący rozwój miasta nastąpił z pocz. XIX w., gdy wybudowano drogę łączącą Wiedeń ze stolicą ówczesnej Galicji, Lwowem (tzw. trakt cesarski) i Wadowice znalazły się na tym ważnym szlaku komunikacyjnym. Zlokalizowano tu siedzibę cyrkułu, czyli obwodu (dużej jednostki administracyjnej), a później powiatu. W tym czasie nastąpił intensywny rozwój administracji i szkolnictwa. W mieście wzniesiono koszary wojskowe, sąd, szpital i liczne urzędy, znacznie rozwinęło się także szkolnictwo (w granicach podobszaru).

Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918 r. Wadowice nadal pozostały miastem powiatowym i były prężnym ośrodkiem oświatowym i kulturalnym. Od pierwszych chwil niepodległości stacjonował tu 12 Pułk Piechoty Ziemi Wadowickiej (obecnie budynek wymaga nadania mu nowej funkcji).

Dnia 18 maja 1920 r. w Wadowicach, w domu przy ul. Kościelnej 7, obecnie nr 2, urodził się Karol Wojtyła, syn urzędnika wojskowego Karola Wojtyły i Emilii z Kaczorowskich, późniejszy Papież Jan Paweł II, który spędził w tym mieście dzieciństwo i młodość. Fakt ten zaważył na obecnym kierunku rozwoju miasta. Konieczne jest poszukiwanie uzupełniającego kierunku rozwoju turystyki.

W czasie okupacji hitlerowskiej w latach 1939 - 1945 na rzece Skawie ustanowiono granicę między III Rzeszą a Generalnym Gubernatorstwem. Represje okupanta skierowane zostały przede wszystkim przeciwko miejscowym elitom polskim, inteligencji, urzędnikom i nauczycielom. Równolegle jednak niemiecka polityka eksterminacji rasowej doprowadziła do zagłady w obozach śmierci prawie całej, liczącej około 2 tysiące obywateli, społeczności żydowskiej miasta.

Z uwagi na duży zasób komunalny w centrum miasta konieczne jest przygotowanie koncepcji, strategii wykorzystania tego zasobu w przyszłości.

W granicach miasta do rejestru zabytków wpisano cenny średniowieczny układ urbanistyczny (rozplanowanie owalnicowe z siecią ulic i działek oraz zabudową z początku XIX w.).

W centrum miasta skoncentrowana jest największa liczba budynków historycznych, w tym liczne kamienice (w tym komunalne).

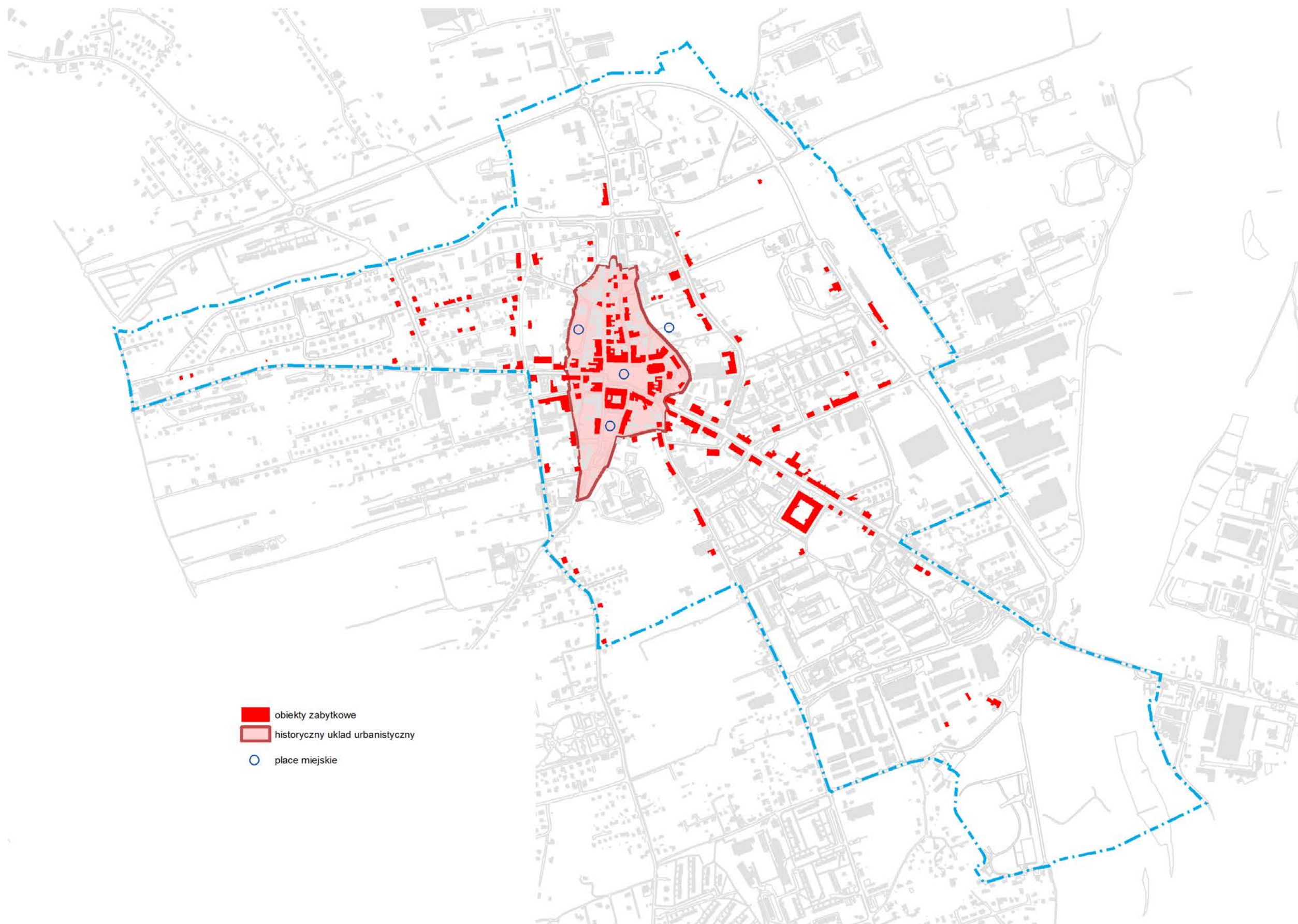
W podobszarze największa koncentracja dziedzictwa materialnego widoczna jest w jednostkach centralnych tzn. nr 10 oraz 11. Udział zabytków wpisanych do GEZ w ogóle zabytków na terenie gminy przekracza na tych obszarach 10%. Drugą istotną, z punktu widzenia dziedzictwa materialnego, grupą obszarów są te mieszczące się w przedziale 5%-10% ogółu zabytków. Należą do niej dwie jednostki miejskie tj. nr 3 oraz nr 7.

W obszarze centrum, w granicach objętego ochroną konserwatorską układu urbanistycznego, zlokalizowane są miejskie place stanowiące kluczowy element sieci przestrzeni publicznych (plac T. Kościuszki, plac Jana Pawła II, plac Bohaterów Getta, plac Solidarności). Tereny te pełnią obecnie różne funkcje, obecnie wykorzystywane są bardzo ekstensywnie, a posiadają bardzo duży potencjał rozwojowy.

Ważną rolę w sieci przestrzeni publicznych pełnią ulice o charakterze deptaków lub przestrzeni o ograniczonym ruchu samochodowym (ul. Zatorska, Krakowska, dr. E. Wojtyły, Kościelna, Jagiellońska, Trybunalska, Lwowska). W centrum miasta nie wprowadzono dotychczas reorganizacji ruchu samochodowego, celowe jest jednak nadanie tym ulicom nowych funkcji, tak by można było wykorzystać ich potencjał ekonomiczny.

Rys. III.19. Zagospodarowanie - podobszar rewitalizacji miejskiej
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.20. Rozmieszczenie zabytków w przestrzeni miejskiego podobszaru rewitalizacji
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.21. Rozmieszczenie zieleni i placów zabaw w przestrzeni miejskiego podobszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Problemem ściśle związanym z zagospodarowaniem terenu są występujące szczególnie w obszarze śródmiejskim bariery przestrzenno-architektoniczne. Biorąc pod uwagę zwiększającą się liczbę seniorów w mieście oraz osoby o ograniczonej sprawności ruchowej, należy dążyć do eliminacji takich barier. Dobrym przykładem tego typu barier występujących na podobnym obszarze rewitalizacji miejskiej są: schody zlokalizowane między ulicą Kościelną a ul. Emilii i Karola Wojtyłów, wąskie chodniki w centrum miasta uniemożliwiające przejazd wózka inwalidzkiego, dziecięcego bez wkraczania na jezdnię, czy też schody prowadzące do lokali handlowych. Miasto nie posiada analizy barier przestrzenno-architektonicznych.

W przypadku obszarów miejskich nie zaobserwowano specjalnych problemów związanych z dostępnością do usług publicznych, jeśli rozumiemy to jako możliwość skorzystania z oferty. Występuje jednak problem jakościowy wynikający z istniejących barier przestrzenno-architektonicznych, które mogą znacząco utrudniać dotarcie do obiektów i przemieszczanie się w ich obrębie osobom starszym, matkom z wózkami, osobom z różnego typu ograniczeniami w poruszaniu się.

Problem wydaje się jeszcze istotniejszy, jeśli popatrzymy na wzrastający udział odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności obszaru wskazanego do rewitalizacji.

→ Rys. III.22. Ulica Lwowska – zdjęcie z początku XX wieku

Źródło: Gmina Wadowice

Rys. III.23. Schody zlokalizowane między ulicą Kościelną a ul. Emilii i Karola Wojtyłów
fot. fotolia

Zdjęcia historyczne

Zdjęcia współczesne

Okres galicyjski

Okres wojenny

Okres międzywojenny

Okres powojenny

Rys. III.25. Plac Kościuszki na przestrzeni lat

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. III.26. Plac Kościuszki zdjęcia współczesne

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

Ważnym elementem historii Wadowic oraz elementem istotnym z punktu widzenia ruchu turystycznego jest Dworzec PKP.

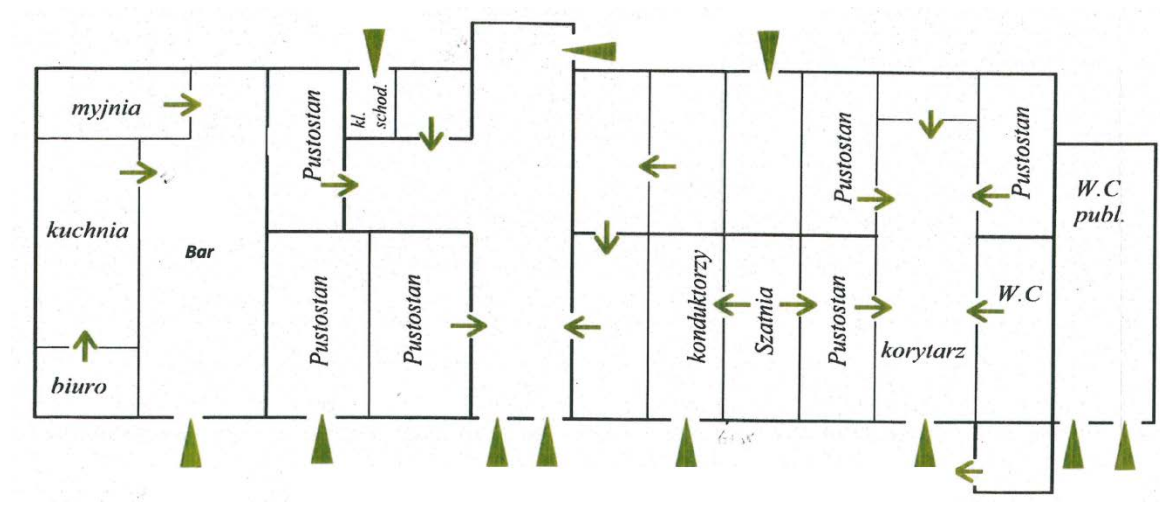
Jak pisze A. Nowakowski ...*Dworzec wadowicki typowy dla galicyjskich dworców końca XIX stulecia był wyposażony w poczekalnie oraz w restauracje założoną w 1899 r. Poczekalnie na ówczesnych polskich dworcach dzieliły się na dwie klasy, w zależności od klasy wagonu oczekujących podróżnych na pociąg. Klasa I była zaopatrzona w fotele, klasa II w ławki z miękkimi siedzeniami, zaś najtańsza i najbardziej pospolita klasa III, jedynie w twarde, szerokie ławy. W poczekalni, będącej zarazem świetlicą, zwykle gromadziła się, co podkreślił dr Gustaw Studnicki, młodzież z pobliskich miejscowości, w długim nieraz oczekiwaniu na kolejny pociąg. Czas oczekiwania na pociąg wypełniała odrabianiem zadanych lekcji. Dojeżdżała ona pobierać naukę w wadowickim gimnazjum, zaś bursa szkolna była dostępna tylko dla młodzieży z odległych miejscowości. Bywało, że młodzi ludzie spędzali całą noc na dworcu, gdyż np. w kierunku Spytkowic ostatni pociąg odjeżdżał wczesnym popołudniem. Wówczas młodzieży szkolnej wolno było wsiadać jedynie do wagonów III klasy, zaopatrzonych w wywieszki „dla nauczycielstwa i młodzieży szkolnej”. Ten obowiązek był wówczas stosunkowo łatwy do wyegzekwowania, ponieważ w myśl obowiązujących regulaminów szkolnych, uczniowie, zwłaszcza gimnazjów i liceów, mieli obowiązek noszenia mundurków, również poza szkołą. Tego wymogu przestrzegał również skrupulatnie młody Karol Wojtyła oraz jego rówieśnicy z ławy szkolnej.*

Obecnie mimo upływu lat, dworzec PKP znowu jest miejscem ogniskującym dojeżdżającą młodzież do szkoły, miasta. Z tego powodu w ramach pogłębionej analizy przeprowadzono spotkanie z interesariuszami rewitalizacji poświęcone przyszłości tego obiektu. Podczas spotkania analizowano przestrzeń dworca jako potencjalnego miejsca aktywności wadowickich organizacji pozarządowych oraz różnych środowisk i grup mieszkańców, w tym seniorów oraz młodzieży. W trakcie dyskusji sugerowano w tym właśnie miejscu możliwość zorganizowania inkubatora aktywności NGO oraz wielofunkcyjnego miejsca spotkań dla mieszkańców. Zwracano uwagę na konieczność zabezpieczenia potrzeb wybranych grup turystów, którzy chcieliby skorzystać z łatwo dostępnego i taniego noclegu oraz podstawowej infrastruktury wspierającej turystów. Rozpatrywano także aranżację tego miejsca jako ogólnodostępnego i wielofunkcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu.

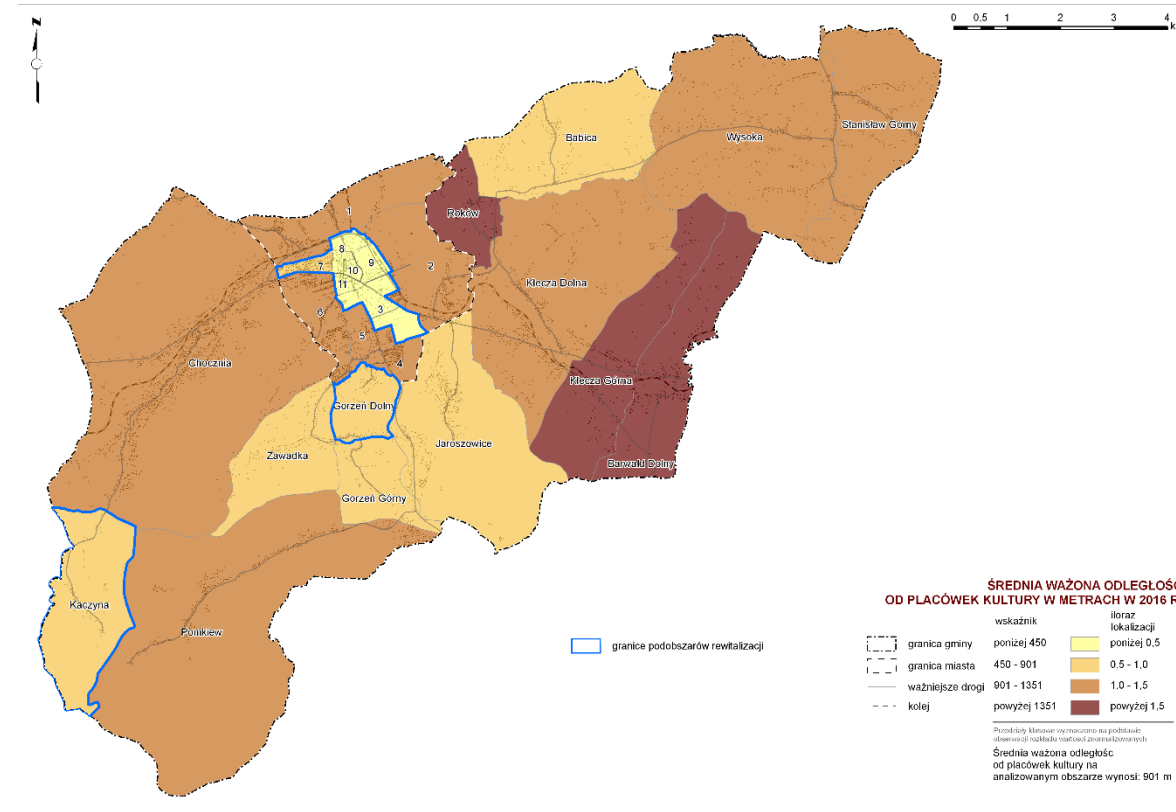
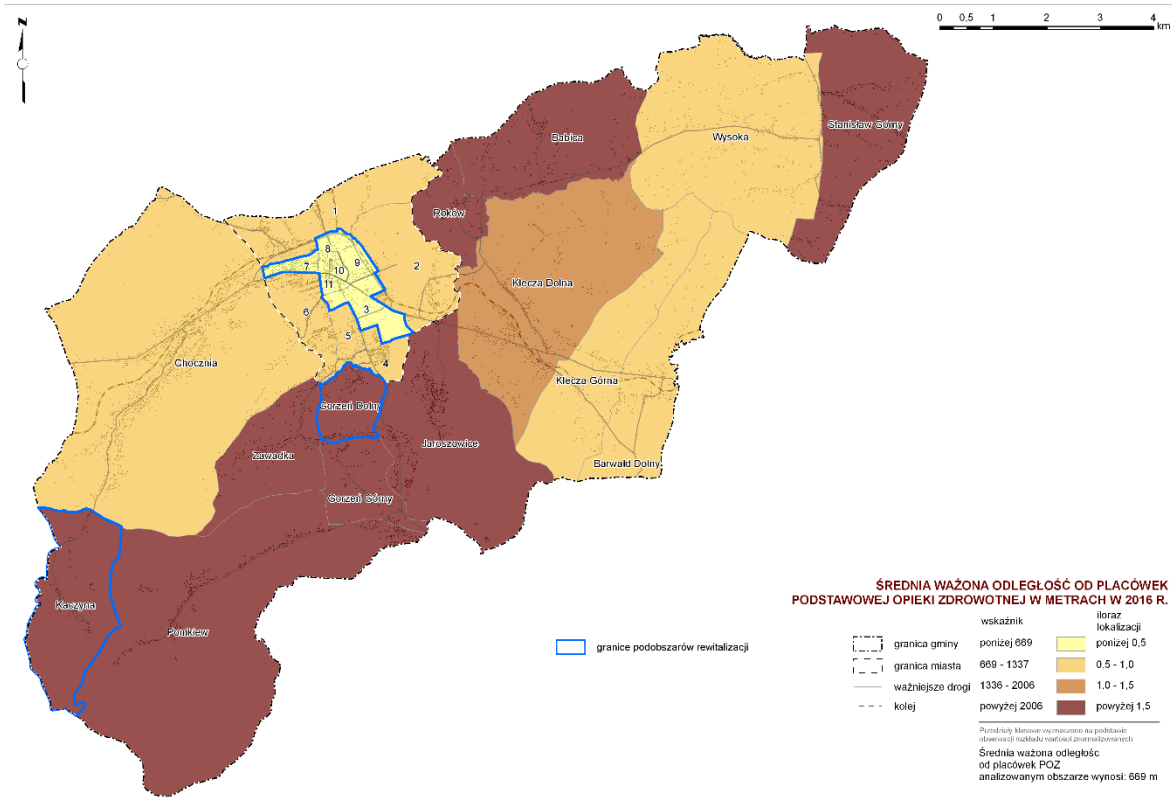
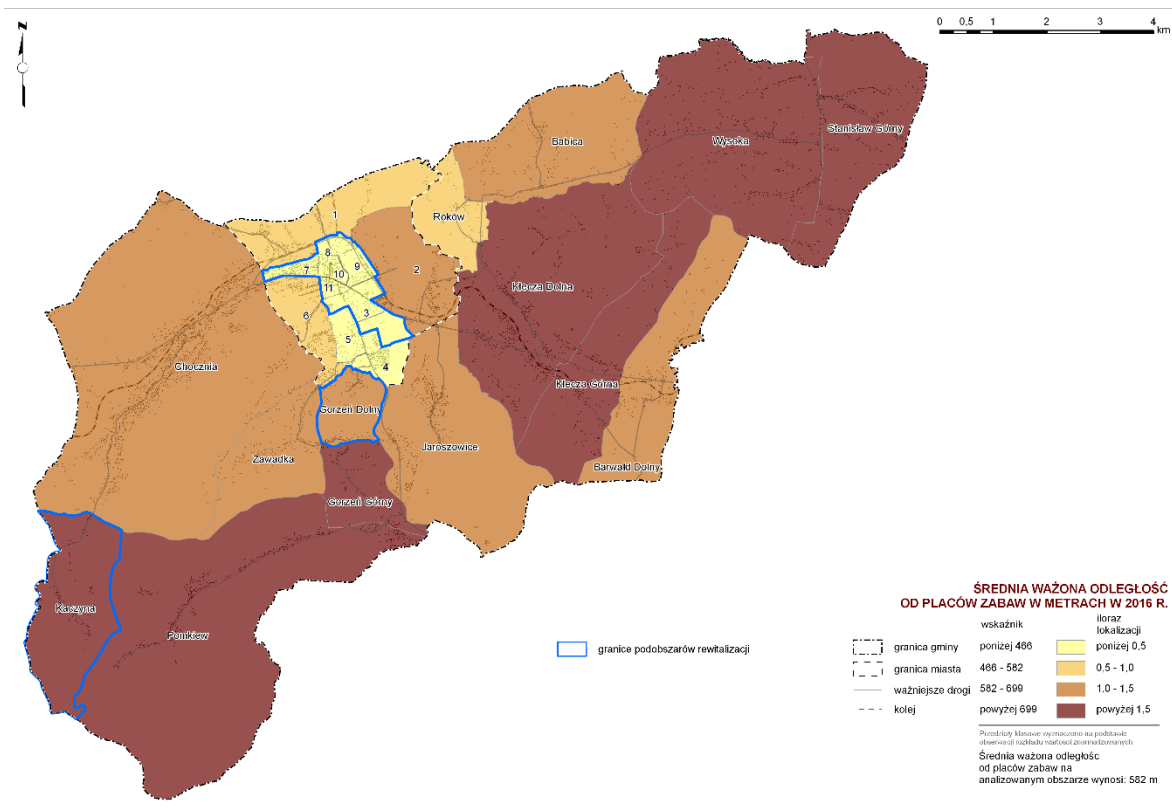
Rys. III.27. Budynek dworca PKP

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym na podobszarze:

- niezagospodarowane, o dużym potencjale, place miejskie,
- niewykorzystane obiekty publiczne o dużym potencjale użytkowym (np. dworzec PKP),
- brak zorganizowanej przestrzeni dla dzieci i młodzieży (skatepark, boiska do gry),
- brak obiektu mogącego pełnić funkcje inkubatora NGO's,
- brak na terenie miasta taniego obiektu noclegowego dla pielgrzymów, turystów,
- brak zintegrowanych miejsc postojowych w sąsiedztwie centrum miasta (parkingów typu park&ride),
- wymagająca zmiany organizacja ruchu w centrum miasta,
- wymagająca rekompozycji zieleni publicznej,
- brak elementów zieleni w obszarze placów miejskich oraz głównych ulic,
- brak wystarczającej liczby miejsc postojowych w przestrzeni osiedli zabudowy wielorodzinnej.

Rys. III.28. Analizy dostępności do wybranych usług publicznych

Źródło: Opracowanie diagnoz i analiz w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wadowice, Gmina Wadowice, Wadowice 2016

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

Względnie izolowana jednostka osadnictwa wiejskiego położona w silnie zalesionym obszarze Beskidu Małego, objętego w części ochroną w postaci *Parku Krajobrazowego Beskidu Małego*. Jest to najslabiej zaludniony obszar gminy. Gęstość zaludnienia na tym terenie wynosi zaledwie 82 os/km².

Kaczyna wywodzi się z osad pasterskich istniejących w podgórskich dolinach, wzmiankowanych po raz pierwszy w dokumentach z 2 poł. XVI w. i najprawdopodobniej traktowanych jako jedna wieś Ponikiew z przysiółkami Chobot i Kaczyna. W późniejszych latach położona w dolinie u źródeł potoku *Choczenka* pod Bliźniakami Kaczyna wyodrębniła się w samodzielną wieś.

Na terenie podobszaru Kaczyna nie odnotowano zbyt dużej liczby zabytków. Żaden obiekt nie jest wpisany do rejestru zabytków, występuje jedynie sześć obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków.

Zabudowa zlokalizowana w tej jednostce to jeden większy obszar zurbanizowany położony w dolinie potoku *Choczenka* oraz kilka mniejszych skupisk zabudowy.

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym na podobszarze:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną (brak Centrum Aktywności Lokalnej),
- niezagospodarowane przestrzenie w jednym budynku istniejącej infrastruktury społecznej (remiza Ochotniczej Straży Pożarnej),
- niska jakość terenów publicznych (brak oświetlenia, brak ławek, brak przestrzeni dla młodzieży),
- brak miejsc rekreacji dla mieszkańców (siłownia zewnętrzna, wewnętrzna),
- brak ścieżki rowerowej.

Rys. III.29. Zagospodarowanie podobszaru rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Gminy Wadowice*

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

Miejscowość Gorzeń Dolny stanowi najludniejszy obszar rewitalizacji na obszarze wiejskim gminy. Obszar ten bezpośrednio od północy graniczy z miastem Wadowice. Łączna liczba mieszkańców obszaru wynosi 473, co odpowiada ~1,3% udziału w ogóle liczby mieszkańców gminy. Mimo tego gęstość zaludnienia nie przekracza 287,41 os/km²

Historia Gorzenia Dolnego sięga przełomu XIV i XV w., z 1390 i 1419 r. pochodzą pierwsze wzmianki o Gorzeniu, dzielącym, się na Dolny, Górny, a dawniej także Średni. Tę niewielką wioskę rozstawił w pierwszej połowie ubiegłego stulecia mieszkający w niej pisarz, poeta i mecenas kultury – Emil Zegadłowicz.

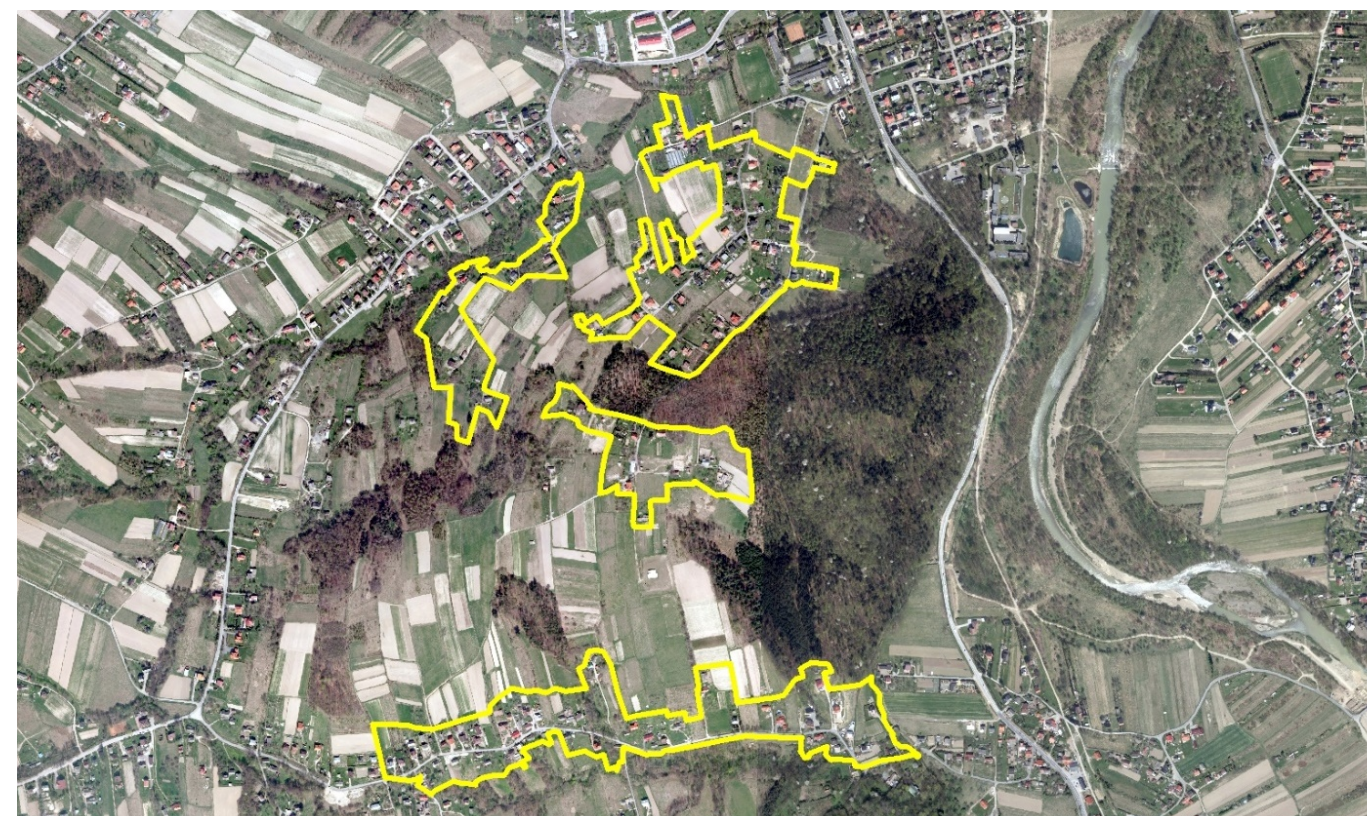
Do Gorzenia Górnego przyjeżdżało w latach dwudziestych i trzydziestych wielu artystów, publicystów i uczestników życia publicznego ówczesnej Rzeczypospolitej, aby w starym gorzeńskim dworze, tzw. Murowańcu, będącym od końca XIX w. miejscem zamieszkania rodziny Zegadłowiczów, dyskutować, tworzyć i wypoczywać. Tutaj powstała także znana ogólnopolska grupa artystyczna „Czartak”, a świadectwa tej kulturalnej i społecznej aktywności Emila Zegadłowicza dokumentuje i prezentuje dzisiaj mieszczące się w dworze muzeum biograficzne jego imienia, będące nadal miejscem wielu wydarzeń kulturalnych i artystycznych o randze nie tylko lokalnej, ale także ogólnopolskiej.

Na terenie podobszaru Gorzeń Dolny nie odnotowano zbyt dużej liczby zabytków. Do rejestru zabytku wpisany jest dwór i park.

Zabudowa zlokalizowana jest wyspowo w czterech enklawach. Istniejąca zabudowa sąsiaduje z dużym obszarem zielonym wzgórzem Goryczkowiec.

Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe o charakterze przestrzenno-funkcyjnym na podobszarze:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną (brak Centrum Aktywności Lokalnej),
- brak miejsca spotkań dla Stowarzyszenia AA,
- brak placu zabaw w sąsiedztwie Domu Ludowego,
- brak sceny umożliwiającej w okresie letnim prowadzenia spotkań na powietrzu,
- brak miejsc rekreacji dla mieszkańców (siłownia zewnętrzna, wewnętrzna),
- trudny dostęp do obiektu Domu Ludowego (brak chodników, poboczy),
- brak ścieżki rowerowej.

Rys. III.30. Zagospodarowanie podobszaru rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Warto pomyśleć o placu zabaw w sąsiedztwie Domu Ludowego i o zainstalowaniu urządzeń do ćwiczeń, także dla dorosłych. W sąsiedztwie przyszłego Domu Ludowego jest fragment działki, który nie jest ogrodzony, ale jest dobrym miejscem na siłownię zewnętrzną.

Bezpośrednie sąsiedztwo Domu Ludowego to miejsce, do którego przychodzą mieszkańcy z całego terenu Wadowic, ale trudno tu dojść, nie ma pobocza ani chodnika. Jeżeli jest problem z miejscem na chodnik, może można okryć rów melioracyjny, aby nad nim zorganizować trakt pieszy. Ludzie nawet są gotowi przeznaczyć tereny prywatne pod budowę drogi.

Organizacja spektakli teatralnych, aranżacja sceny na użytek teatru wiejskiego dla mieszkańców. Warto pomyśleć o scenie nadającej się do montażu i demontażu, można też pomyśleć o stałej scenie w plenerze, przy budynku, która byłaby wyposażona w zadaszenie.

Potrzebne jest ulokowanie parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie Domu Ludowego. Jest na to miejsce, jest to teren gminny, można zrobić i miejsce do ćwiczeń i miejsca parkingowe w sąsiedztwie budynku. Należy sprawdzić, czy plan miejscowy na to pozwala.

Brakuje połączenia „stoku północnego” i „stoku południowego”, które są w Gorzeniu Dolnym. Połączenie jest przez górę „Dzwonek” czyli miejsca, w którym się znajdujemy, ale to jedyne połączenie, jedyne przejście między dwoma częściami jednej miejscowości – Gorzenia Dolnego. Połączenie drogowe to teren gminny, ale obecnie nie da się tamtędy nawet przejść, tym bardziej przejechać.

Można rozważyć opcję wypożyczalni rowerów w okolicy góry „Dzwonek”.

Warto zagospodarować budynek dawnej szkoły aby stał się ośrodkiem życia społeczno-kulturalnego w miejscowości. Trzeba zadbać o powstanie Domu Ludowego dla mieszkańców.

Dobrze byłoby zapewnić mieszkańcom salę do wynajęcia na imprezy, z okazji komunii, chrztu etc. Oplaty mogłyby być przeznaczone wyłącznie na zwrot kosztów eksploatacyjnych.

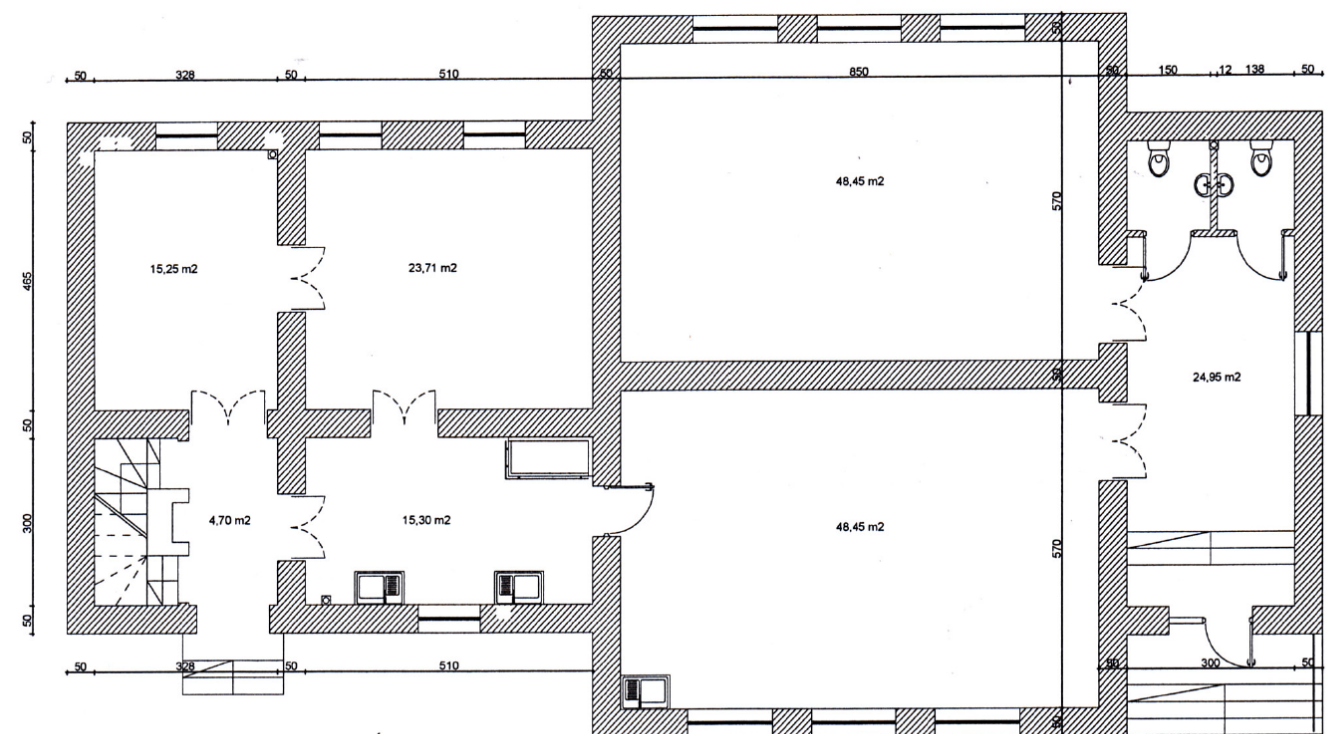
Stowarzyszenie AA zwracało się zapytaniem i prośbą o miejsce spotkań, dotyczy to także, choć nie wyłącznie, mieszkańców Gorzenia Dolnego, w którym problemy alkoholowe występują w znaczącym stopniu.

Można rozważyć lokalizację schroniska dla harcerzy, pielgrzymów przybywających do Wadowic. Na takie cele można wykorzystać poddasze budynku dawnej szkoły.

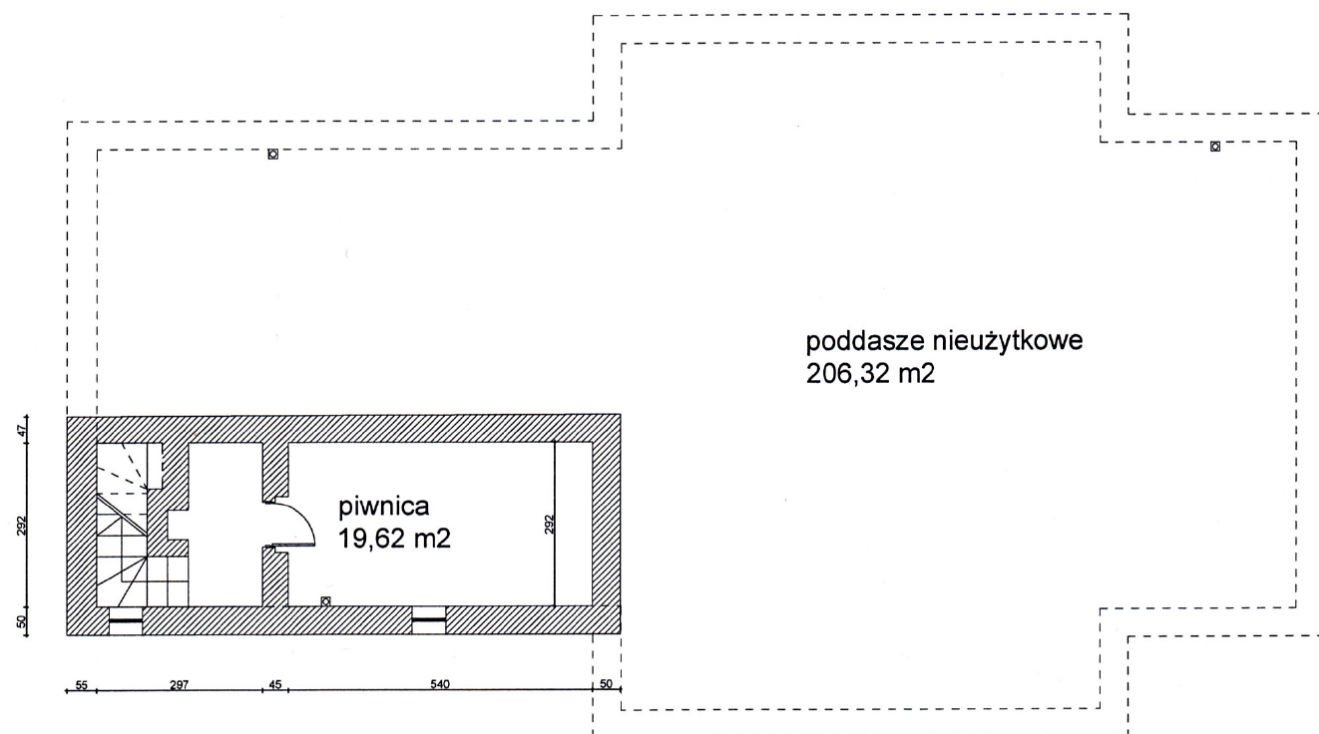
NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

NISKI POZIOM OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

parter
180,81 m²

poddasze nieużytkowe
206,32 m²

Rys. III.31. Problemy zgłaszane w trakcie spotkań konsultacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.32. Rzuty budynku Domu Ludowego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

2.2.4. Negatywne zjawiska techniczne

Ustawa wskazuje, że wśród negatywnych zjawisk technicznych należy przeanalizować w szczególności: stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz ewentualne nefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W ramach pogłębionej analizy problemów występujących na obszarze rewitalizacji skoncentrowano się na problemie nefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych zlokalizowanych w podobszarze, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Problem ten, podobnie jak wysoki stopień zanieczyszczenia powietrza występujący w okresie grzewczym uznano za priorytetowy.

Problem niskiej sprawności energetycznej budynków, połączony jest tutaj z rozproszeniem źródeł zaopatrzenia w energię ciepłą.

Tab. III.1. Wykaz lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących 100% własności Gminy Wadowice

Lp.	Adres budynku	Liczba lokali mieszkalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych [m ²]	Rok budowy	Stan techniczny budynku
1.	ul. Zatorska 4, Wadowice	7	346,13	1900	dobry
2.	ul. Zatorska 26, Wadowice	7	193,42	1945	dostateczny
3.	Plac Jana Pawła II nr 5, Wadowice	3	143,48	1900	dobry
4.	Plac Jana Pawła II nr 10, Wadowice	11	618,79	1870	dostateczny
5.	ul. Słowackiego 26, Wadowice	10	500,92	1900	zły
6.	ul. Lwowska 45, Wadowice	1	141,53	1945	dostateczny
7.	ul. Lwowska 90, Wadowice	3	130,93	1920	zły
Razem:		82	4 077,02		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.33. Problemy w obszarze obiektów zabytkowych

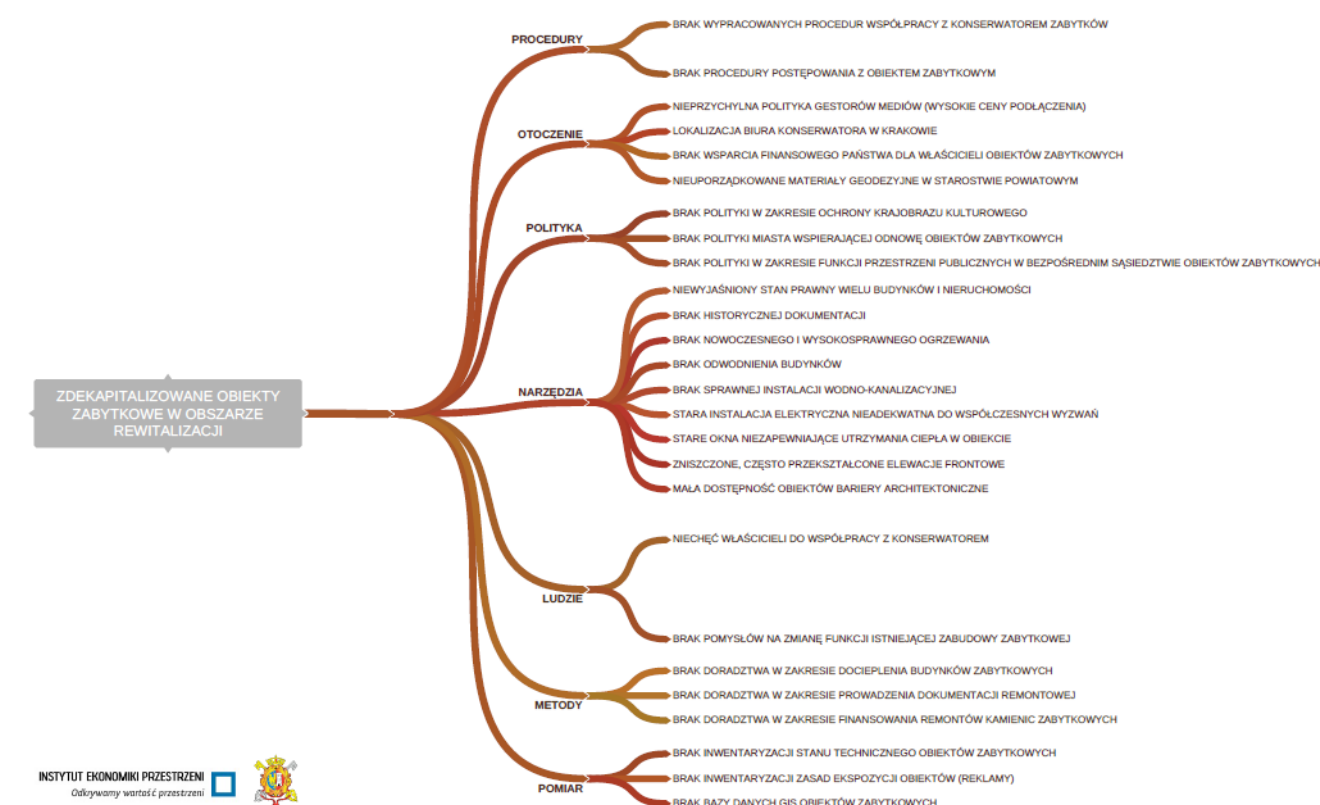
Źródło: opracowanie własne

Podobszar rewitalizacji miejskiej – Wadowice

Z jednej strony w podobszarze miejskim możemy odnotować największą liczbę budynków wielorodzinnych oraz kamienic (z dużą liczbą lokali będących własnością gminy), wymagających działań termomodernizacyjnych, które w krótkim czasie mogą przynieść znaczące oszczędności. Z drugiej strony występujące w podobszarze miejskim obiekty zabytkowe, ze względu na ochronę konserwatorską, stanowią poważne wyzwanie dla właścicieli, którzy chcą podnieść ich sprawność energetyczną. I choć znana jest technologia docieplania tego typu obiektów, nie zawsze jest ona łatwa w stosowaniu, co może przekładać się na znaczący wzrost kosztów takiej operacji. Często dodatkowym utrudnieniem są procedury administracyjne (np. konieczność zajęcia pasa drogowego pod rusztowania), które nie są znane właścicielom, co dodatkowo komplikuje proces remontowy.

Obiekty te często są bardzo stare, brakuje ich pełnej dokumentacji technicznej, niejasny jest ich stan prawny.

Z punktu widzenia gminy, ważny jest również stan fasad budynków oraz bram i przejazdów, które stanowią otoczenie ważnych przestrzeni publicznych. Ich zły stan zniechęca klientów sklepów i turystów, stanowiąc również dobre miejsce dla potencjalnych zjawisk kryminalnych. Na rysunku III.33 zebrano problemy, które zdiagnozowano w miejskim obszarze rewitalizacji w odniesieniu do zabytkowego zasobu kamienic.

Tab. III.14. Wykaz lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących współwłasność Gminy Wadowice

Lp.	Adres budynku	Liczba lokali komunalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych [m ²]	Rok budowy	Stan techniczny budynku
1.	Plac Jana Pawła II nr 22	3	139,6	1900	Dostateczny
2.	ul. Zatorska 5	2	79,26	1945	Dostateczny
3.	ul. Lwowska 18	4	202,52	1934	Dostateczny
4.	ul. Słowackiego 7	3	165,2	1900	zły
6.	ul. Sienkiewicza 3	1	139,8	1938	dobry
Razem		14	792,73m ²		

Tab. III.15. Wykaz lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących współwłasność Gminy Wadowice

Lp.	Adres budynku	Liczba lokali komunalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych [m ²]	Rok budowy	Stan techniczny budynku
1.	ul. Sienkiewicza Blok nr 37	1	44,81	1970	dobry
2.	Oś. XX- lecia Blok nr 17	1	44,81	1970	dobry
3.	Plac Obrońców Westerplatte Blok nr 15	1	52,1	1960	dobry
4.	ul. Lwowska Blok nr 38	1	27,83	1975	dobry
5.	Oś. Kopernika Blok nr 1a/10	1	58,77	2012	dobry
Razem		5	228,32m ²		

Tab. III.16. Wykaz lokali mieszkalnych w budynkach o nieregulowanym stanie prawnym, będące w posiadaniu Gminy

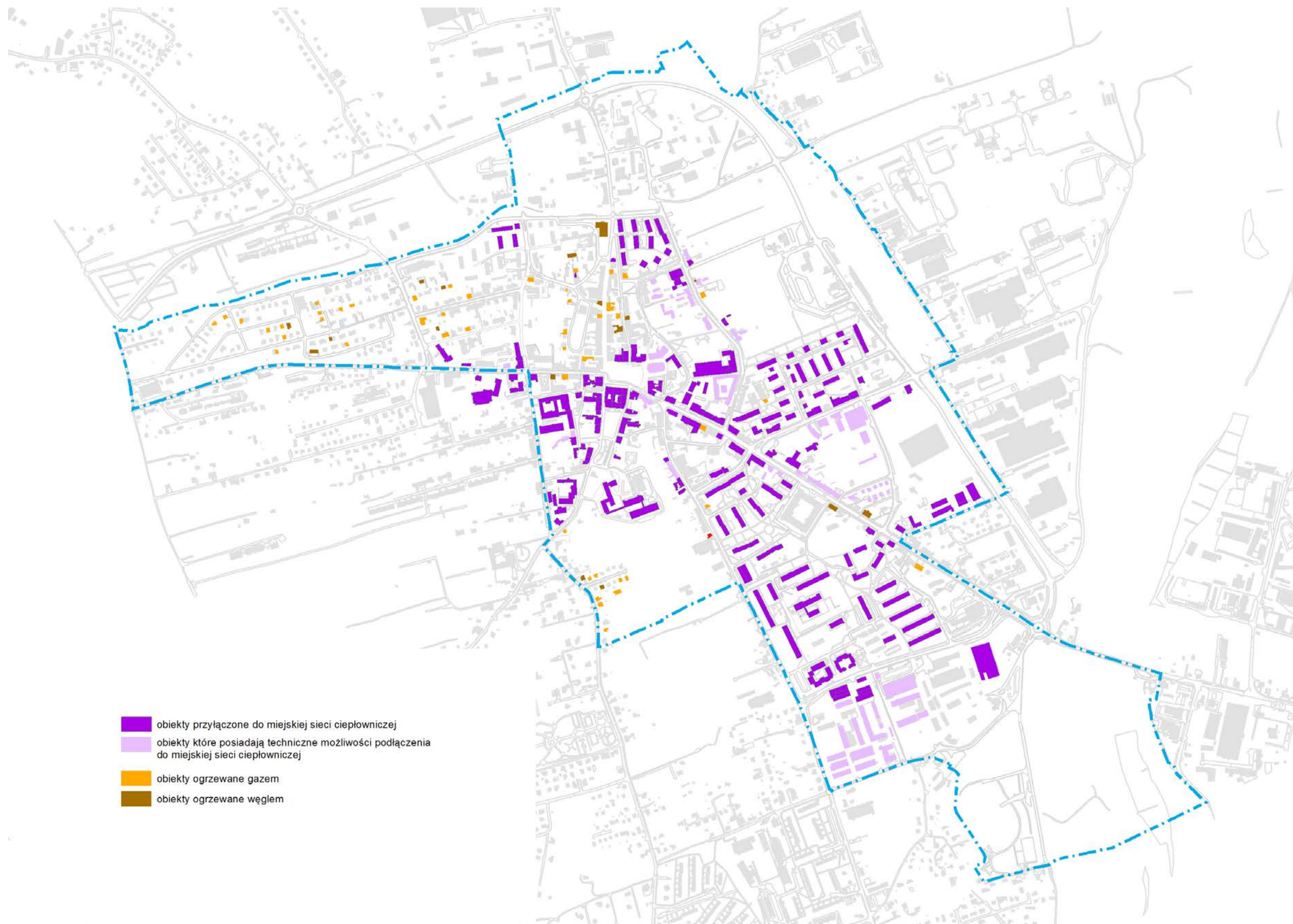
Lp.	Adres budynku	Liczba lokali komunalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych [m ²]	Rok budowy	Stan techniczny budynku
1.	ul. Lwowska 37	4	187,6	1920	dostateczny
2.	ul. Lwowska 39	3	112,8	1920	dostateczny
4.	ul. Legionów 15	3	130,26	1945	dostateczny
5.	ul. Sienkiewicza 25	2	117,27	1900	dostateczny
	- budynek frontowy		79,88	1950	zły
6.	ul. Zatorska 8	2	120,2	1945	dostateczny
Razem		21	1045,36m ²		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Tab. III.17. Wykaz budynków pełniących funkcję mieszkalno- użytkową, będących w 100% własności, współwłasności i w posiadaniu Gminy

Lp.	Adres budynku	Liczba lokali komunalnych [szt.]	Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych [m ²]	Rok budowy	Stan techniczny budynku
1.	ul. M. Wadowity – blok nr 1	4	196,95	1959	dostateczny
2.	ul. M. Wadowity – blok nr 2	3	156,49	1959	dostateczny
3.	ul. M. Wadowity – blok nr 4	7	257,3	1959	dostateczny
4.	ul. M. Wadowity – blok nr 5	1	51,52	1980	dostateczny
5.	ul. M. Wadowity – blok nr 6	7	340,36	1960	dostateczny
6.	ul. M. Wadowity – blok nr 7	3	98,52	1961	dostateczny
7.	ul. M. Wadowity – blok nr 8	5	241,27	1965	dostateczny
8.	ul. M. Wadowity – blok nr 28	3	108,2	1957	dostateczny
9.	Plac Obrońców Westerplatte- Blok nr 6	2	115,82	1964	dostateczny
10.	Plac Obrońców Westerplatte- Blok nr 7	6	278,97	1965	dostateczny
11.	Plac Obrońców Westerplatte- Blok nr 12	2	104,97	1958	dostateczny
12.	Oś. XX- lecia blok nr 1	10	382,06	1964	dostateczny
13.	Oś. XX- lecia blok nr 2	7	227,92	1968	dostateczny
14.	Oś. XX- lecia blok nr 3	8	298,97	1963	dostateczny
15.	Oś. XX- lecia blok nr 7	8	376,34	1964	dostateczny
16.	Oś. XX- lecia blok nr 8	4	133,3	1967	dostateczny
17.	Oś. XX- lecia blok nr 10	17	674,03	1969	dostateczny
18.	Oś. XX- lecia blok nr 13	7	306,84	1966	dostateczny
19.	Oś. XX- lecia blok nr 14	11	450,94	1965	dostateczny
20.	Oś. XX- lecia blok nr 15	2	44,09	1970	dostateczny
21.	Oś. XX- lecia blok nr 16	9	354,36	1970	dostateczny
22.	ul. Lwowska blok nr 60	2	98,8	1962	dobry
23.	ul. Lwowska blok nr 62	5	211,17	1960	dobry
24.	ul. Lwowska blok nr 64	3	130,7	1964	dobry
25.	ul. Lwowska blok nr 66	4	162,8	1975	dobry
26.	oś. Kopernika Blok nr 7	13	534,94	1975	dobry
27.	oś. Kopernika Blok nr 10B	8	566,6	1990	dobry
28.	ul. Karmelicka Blok nr 67	2	81,8	1978	dostateczny
29.	ul. Karmelicka Blok nr 69	1	34,7	1984	dostateczny
31.	ul. Legionów 17	5	308,2	1945	dostateczny
32.	ul. Legionów 19	8	334,55	1945	dostateczny
33.	ul. Trybunalska 10	2	58,5	1890	dostateczny
Razem		188	8232,08m ²		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Rys. III.34. Zinwentaryzowane budynki podłączone do miejskiej sieci ciepłowniczej lub zasilane innymi źródłami ciepła

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowic

Negatywne zjawiska i czynniki techniczne w podobszarze rewitalizacji miejskiej

- zły lub dostateczny stan techniczny dużej części budynków komunalnych,
- wciąż niewielka liczba budynków jednorodzinnych oraz kamienic podłączonych do sieci ciepłowniczej,
- zły stan techniczny ulic w centrum miasta.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

W podobszarze Kaczyna na 65 budynków zinwentaryzowano źródło ogrzewania w dwunastu budynkach (18,46% wszystkich budynków). Nie jest to może duża próba, jednak wystarczająca do stwierdzenia faktu, że dominującym paliwem używany do ogrzewania budynków jest węgiel (ponad 80% budynków). Pozytywnym faktem jest to, że jedynie 33% budynków nie posiada ocieplenia.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

W podobszarze Gorzeń Dolny na 110 budynków zinwentaryzowano źródło ogrzewania w dwudziestu siedem budynkach (24,54% wszystkich budynków). Nie jest to może duża próba, jednak wystarczająca do stwierdzenia faktu, że w tym podobszarze paliwem używany do ogrzewania budynków jest przede wszystkim węgiel (ponad 63% budynków), przy czym spora liczba budynków jest już ogrzewana gazem (37%). Wszystkie analizowane budynki posiadają ocieplenie.

Negatywne zjawiska i czynniki techniczne w podobszarze rewitalizacji wiejskiej

- podobszar Kaczyna

- brak sieci ciepłowniczej,
- duża liczba budynków ogrzewana przez indywidualne paleniska węglowe o niskiej sprawności,
- zły stan techniczny dróg.

- podobszar Gorzeń Dolny

- zły stan techniczny budynku Domu Ludowego,
- brak sieci ciepłowniczej,
- duża liczba budynków ogrzewana przez indywidualne paleniska węglowe o niskiej sprawności,
- zły stan techniczny dróg.

Tab. III.18. Źródła ogrzewania budynków na terenie podobszaru Kaczyna

Lp.	Powierzchnia użytkowa	Kubatura	ocieplenie TAK/NIE	Moc kotła	Jednostka	Rok produkcji kotła	Zużycie paliwa	Jednostka	Rodzaj paliwa
1	180	450	tak	32	kW	2000	6	Mg	węgiel
2	170	850	tak	24	kW	2003	2000	m3	gaz
3	200	500	tak	18	kW	2006	4	Mg	węgiel
4	122			22	kW	2002	6	Mg	węgiel
5	127	322	tak	23	kW	2002	10	Mg	węgiel
6	100		nie			2006			węgiel
7	50	130	nie				4	Mg	węgiel
8	150		tak	25	kW	2005	8	Mg	węgiel
9	270	675	tak	20	kW	2001	6	Mg	węgiel
10	80	200	tak	20	kW		1000	m3	gaz
11	220		nie	20	kW	1990	7	Mg	węgiel
12	140		nie	22	kW	2001	6	Mg	węgiel

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

Tab. III.19. Źródła ogrzewania budynków na terenie podobszaru Gorzeń Dolny

Lp.	Powierzchnia użytkowa	Kubatura	ocieplenie TAK/NIE	Moc kotła	Jednostka	Rok produkcji kotła	Zużycie paliwa	Jednostka	Rodzaj paliwa
1	200		tak	25	kW	1998	7	Mg	węgiel
2	300		tak	6	kW	2009	8	Mg	węgiel
3	110		tak	18	kW				węgiel
4	110	305	tak	26	kW	1990	3000	M3	gaz
5	190	600	tak	20	kW	1996	5	Mg	węgiel
6	200	500	tak	25	kW	2007	6	Mg	węgiel
7	112		tak		kW	2006		Mg	węgiel
8	134	361		25	kW	2008			węgiel
9	115	455	tak	23	kW	2007	5	Mg	węgiel
10	220		tak	22	kW	2006	5	Mg	węgiel
11	170	442	tak		kW		1800	M3	gaz
12	124	600	tak	20	kW	2003	1800	M3	gaz
13	140	350	tak	20	kW	2016			gaz
14	120	300	tak	20	kW	2003	8	Mg	węgiel
15	150		tak			1992			gaz
16	140	388	tak	40	kW	2004	4	Mg	węgiel
17	150	500	tak		kW	2005	5	Mg	węgiel
18	200	700	tak		kW	2005	9	Mg	węgiel
19	110	714	tak	20	kW	2000	5	Mg	węgiel
20	120		tak						gaz
21	187	512	tak	18	kW	1996	2100	M3	gaz
22	115	555	tak	24	kW	2001	2500	M3	gaz
23	180	450	tak	24	kW	2000	2000	M3	gaz
24	100	250	tak	25	kW	2003	4	Mg	węgiel
25	150		tak	2,5	kW	2010	3	Mg	węgiel
26	104	860	tak	21	kW	2004	8	Mg	węgiel
27	190	250		8	kW	2008			gaz

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

2.3. Negatywne zjawiska i czynniki kryzysowe – drzewo problemów wypracowane w trakcie warsztatów z mieszkańcami

1. PROBLEMY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

1.1. NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

1.1.1. WADOWICE

- a. CHAOS REKLAMOWY
- b. BRAK INWENTARYZACJI NOŚNIKÓW REKLAMOWYCH W OBSZARZE GŁÓWNYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
- c. BRAK INWENTARYZACJI ZASAD EKSPOZYCJI OBIEKTÓW (REKLAMY)
- d. ZŁY STAN ULIC
  - Niedostateczna liczba i stan nawierzchni chodników
  - Naprawa chodników i dróg (dziury)
  - Budowa parkingów podziemnych i naziemnych, garaży i miejsc parkingowych. Z perspektywy dzieci potrzeba ta wynika z blokowania przez samochody chodników.
  - Renowacja ulic. Ulica od rynku do BP jest cała dziurawa
- e. BRAK TROSKI O WITRYNY SKLEPOWE (NISKA JAKOŚĆ WYKOŃCZENIA)
- f. NIEWYSTARCZAJĄCA ILOŚĆ PARKINGÓW DLA ROWERÓW
- g. BRAK NOWYCH, LEPIEJ ZAPROJEKTOWANYCH PLACÓW ZABAW
- h. BRAK POMYSŁU NA REMONT FASAD BUDYNKÓW USYTUOWANYCH W SĄSIEDZTWIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
- i. BRAK KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
  - Ul. Lwowska wymagałaby w przyszłości przekształcenia, ale najpierw trzeba rozwiązać problemy parkingowe. Wtedy można organizować ulicę w formie deptaka
  - Plac Solidarności, za kościołem, to miejsce pełniące obecnie funkcję „pomnikową”, jest tam teren zielony, to plac, przy którym funkcjonowała jeszcze niedawno restauracja. Jest tam duży, zielony plac, jest tam też parking, być może można tam zaaranżować mini scenę. Byłoby to dobre miejsce dla turystów i dla mieszkańców. Jest tam duży potencjał rekreacyjny.
  - Plac Bohaterów Getta, targ – tu również tkwi duży potencjał rewitalizacyjny, w sytuacji przeprowadzenia remontu. Przestrzeń ta „żyje”, ale może lepiej wyglądać. Warto wymienić nieestetyczne stragany na nowe, ładniejsze.
  - Potrzeba rewitalizacji Placu Kościuszki
- j. BRAK ZORGANIZOWANEJ PRZESTRZENI ZIELONEJ W OBSZARZE CENTRUM
  - Mała powierzchnia terenów zielonych/sadzenie drzew
- k. NIECHĘĆ DO ZREWITALIZOWANEGO PLACU JANA PAWŁA II
  - Upiększenie rynku, Najczęściej dzieci mówiły o zasadzeniu drzew, nie ma wystarczającej ilości cienia
- l. NIEZAGOSPODAROWANE WOLNE PRZESTRZENIE W MIEŚCIE
- m. BRAK DBAŁOŚCI O MIEJSKIE ZABYTKI
- n. NIEWŁAŚCIWA LOKALIZACJA PLACÓW ZABAW I INNYCH ELEMENTÓW OFERTY MIEJSKIEJ
- o. BRAK KOORDYNACJI ZARZĄDZANIA PRZESTRZENIĄ PUBLICZNĄ (ORGANIZACJA RUCHU, MIEJSCA POSTOJOWE, CIĄGI PIESZE, ELIMINACJA BARIER ARCHITEKTONICZNYCH)
  - Ułatwienia dla osób niepełnosprawnych. Schody pomiędzy kościołem, a cmentarzem, windy dla niepełnosprawnych

- p. BRAK OGÓLNODOSTĘPNEJ INFORMACJI O PRZEBIEGU GRANICY PASA DROGOWEGO
- q. BRAK WSPÓŁPRACY Z WŁAŚCICIELAMI NIERUCHOMOŚCI PRZY WYPRACOWANIU ROZWIĄZAŃ PROJEKTOWYCH
- r. NIEOPTIMALNA LOKALIZACJA PRZEJŚĆ DLA PIESZYCH
- s. BRAK ATRAKCYJNEJ I FUNKCJONALNEJ MAŁEJ ARCHITEKTURY
- t. NIEDOSTATEK ŁAWEK I KOSZY NA ŚMIECI
  - Brak koszy na śmiecie w przestrzeni publicznej
- u. BRAK DOBREGO OŚWIETLENIA PRZESTRZENI PUBLICZNYCH
  - Lepsze oświetlenie ulic

1.1.2. KACZYNA

- a. MAŁO FUNKCJONALNY PLAC ZABAW
  - Potrzebne jest wykonanie nowej, bezpiecznej nawierzchni przy placu zabaw/boisku. Jest tam boisko, bramki, huśtawki, zjeżdżalnie, jest to robione etapami, ale nie ma nawierzchni. To jest jedyny plac, gdzie dzieci i młodzież się spotykają.
- b. BRAK SIŁOWNI ZEWNĘTRZNEJ
  - Można byłoby ulokować siłownię zewnętrzną, jeżeli wystarczyłoby na nią miejsca. Być może można byłoby ją zlokalizować przy rzeczce, na terenie gminnym. Inne miejsce to 1 km od remizy w dolnej części miejscowości, ale nie ma tam dogodnego dojścia.

1.1.3. GORZEŃ DOLNY

- a. BRAK PLACU ZABAW, MIEJSCA DO ĆWICZEŃ
  - Warto pomyśleć o placu zabaw w sąsiedztwie Domu Ludowego i o zainstalowaniu urządzeń do ćwiczeń, także dla dorosłych. W sąsiedztwie przyszłego Domu Ludowego jest fragment działki, który nie jest ogrodzony, ale jest dobrym miejscem na siłownię zewnętrzną.
- b. BRAK CHODNIKA
  - Bezpośrednie sąsiedztwo Domu Ludowego to miejsce, do którego przychodzą mieszkańcy z całego terenu Wadowic, ale trudno tu dojść, nie ma pobocza ani chodnika. Jeżeli jest problem z miejscem na chodnik, może można okryć rów melioracyjny, aby nad nim zorganizować trakt pieszy. Ludzie nawet są gotowi przeznaczyć tereny prywatne pod budowę drogi.
- c. BRAK SCENY MIEJSCA ORGANIZACJI SPOTKAŃ
  - Organizacja spektakli teatralnych, aranżacja sceny na użytek teatru wiejskiego dla mieszkańców. Warto pomyśleć o scenie nadającej się do montażu i demontażu, można też pomyśleć o stałej scenie w plenerze, przy budynku, która byłaby wyposażona w zadaszenie.

1.2. NISKI POZIOM OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

1.2.1. GORZEŃ DOLNY

- a. BRAK PARKINGU
  - Potrzebne jest ulokowanie parkingu w bezpośrednim sąsiedztwie Domu Ludowego. Jest na to miejsce, jest to teren gminny, można zrobić i miejsce do ćwiczeń i miejsca parkingowe w sąsiedztwie budynku. Należy sprawdzić, czy plan miejscowy na to pozwala.
- b. BRAK POŁĄCZEŃ DROGOWYCH
  - Brakuje połączenia „stoku północnego” i „stoku południowego”, które są w Gorzeniu Dolnym. Połączenie jest przez górę „Dzwonek” czyli miejsca, w którym się

znajdujemy, ale to jedyne połączenie, jedyne przejście między dwoma częściami jednej miejscowości – Gorzenia Dolnego. Połączenie drogowe to teren gminny, ale obecnie nie da się tamtędy nawet przejść, tym bardziej przejechać.

c. **BRAK WYPOŻYCZALNI ROWERÓW**

- Można rozważyć opcję wypożyczalni rowerów w okolicy góry „Dzwonek”.

1.2.2. WADOWICE

a. **BRAK WYSTARCZAJĄCEJ LICZBY ŚCIEŻEK ROWEROWYCH**

- Budowa ścieżek rowerowych

- Budowa/odnowienie ścieżek rowerowych/na rolki i chodników w parku

b. **BRAK KONSULTACJI SPOŁECZNYCH W ZAKRESIE ORGANIZACJI RUCHU DROGOWEGO**

c. **BRAK KONSULTACJI W ZAKRESIE ORGANIZACJI MIEJSC POSTOJOWYCH W CENTRUM MIASTA**

- Likwidacja progów zwalniających - są niszczone i przez to niebezpieczne

d. **BRAK POLITYKI PARKINGOWEJ**

- Duża liczba szlabanów ograniczających dojazd do wcześniej ogólnodostępnych miejsc

e. **BRAK DOBRZE ZORGANIZOWANYCH MIEJSC POSTOJOWYCH**

f. **BRAK ZABEZPIECZANIU MIEJSC PARKINGOWYCH DLA MIESZKAŃCÓW NA OSIEDLACH, PRZYJEZDNI CZĘSTO ZAJMUJĄ MIEJSCA NA OSIEDLACH**

1.2.3. KACZYNA

a. **NISKI POZIOM OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ**

- Problem drogi dojazdowej do domów, to jest najbardziej potrzebne.

- Warto byłoby pomyśleć o połączeniu drogowym albo chociaż dla pieszych, dookoła wsi, aby można było obejść lub objechać całą miejscowość. To jest wykonywane po kawałku z pieniędzy gminnych, dobrze byłoby domknąć drogę dookoła miejscowości co ułatwiłoby integrację między mieszkańcami. Mogłoby to być rozwiązanie pieszo-rowerowe.

1.3. NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ LUB JEJ ZŁY STAN TECHNICZNY

1.3.1. KACZYNA

a. **BUDYNEK REMIZY**

- Remiza to miejsce, gdzie odbywają się wydarzenia społeczno-kulturalne. Można byłoby zagospodarować poddasze na świetlicę, np. salę ze stołem bilardowym, stolik do brydża etc. i inne cele społeczno-kulturalne. Mogłaby to być także sala do prób poprzedzających występy artystyczne. Na poddaszu można byłoby także ulokować siłownię.

1.3.2. GORZEŃ DOLNY

a. **BUDYNEK SZKOŁY**

- Można rozważyć lokalizację schroniska dla harcerzy, pielgrzymów przybywających do Wadowic. Na takie cele można wykorzystać poddasze budynku dawnej szkoły.

- Warto zagospodarować budynek dawnej szkoły, aby stał się ośrodkiem życia społeczno-kulturalnego w miejscowości. Trzeba zadbać o powstanie Domu Ludowego dla mieszkańców.

- Dobrze byłoby zapewnić mieszkańcom salę do wynajęcia na imprezy, z okazji komunii, chrztu etc. Opłaty mogłyby być przeznaczone wyłącznie na zwrot kosztów eksploatacyjnych.

Stowarzyszenie AA zwracało się z zapytaniem i prośbą o miejsce spotkań, dotyczy to także, choć niewyłącznie, mieszkańców Gorzenia Dolnego, w którym problemy alkoholowe występują w znaczącym stopniu.

1.3.3. WADOWICE

a. **HALA SPORTOWA**

- Budowa/odnowienie hali sportowej w szkole

- Odnowienie sali gimnastycznej. Młodzież bardzo narzekała na obecną salę gimnastyczną, która jest mała i zniszczona

b. **DWORZEC PKP**

- Przydałoby się multimedialne miejsce, zapewniające kontakt z multimediami, ale jednocześnie stwarzające okazję do spotkań dla młodych ludzi.

- Organizacja domu pielgrzyma dla turystów pieszych, rowerowych, którzy nie mają w Wadowicach odpowiedniego, taniego i łatwo dostępnego miejsca dostępnego. Co najmniej kilka tras turystycznych przebiega przez Wadowice.

- Można pomyśleć także o informacji turystycznej, ale też podstawowej infrastrukturze dla turystów: kuchnia ogólnodostępna, sanitariaty, prysznic, łazienki i łóżka piętrowe, do ok. 25 miejsc.

c. **OŚRODEK ZDROWIA**

- Budowa kompleksowego ośrodka zdrowia dla dzieci ze wszystkimi specjalizacjami (tak, aby nie trzeba było jeździć do innych miast)

d. **SZKOŁA**

- Modernizacja szkół pod względem multimedialnym (tablice) oraz zakup nowego sprzętu sportowego. Młodzież ceni sobie możliwość korzystania przez nauczyciela z tablic multimedialnych i ma poczucie, że jeśli tablic byłoby więcej, to lekcje byłyby bardziej atrakcyjne i łatwiej byłoby robić notatki.

e. **SKATEPARK**

- Budowa parku linowego, toru przeszkód

- Brak skateparku i toru rowerowego

1.4. NIEDOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIAJĄCEJ SIĘ FUNKCJI OBSZARU

a. **BRAK PROCEDURY POSTĘPOWANIA Z OBIEKTEM ZABYTKOWYM**

b. **BRAK PROGRAMU ZARZĄDZANIA CENTRUM - FUNKCJE, PROGRAM**

c. **BRAK POMYSŁÓW NA ZMIANĘ FUNKCJI ISTNIEJĄCEJ ZABUDOWY ZABYTKOWEJ**

d. **SPRZECZNE OCZEKIWANIA RÓŻNYCH GRUP SPOŁECZNYCH (PLAC - SENIORZY, PARKING - PRZEDSIĘBIORCY)**

e. **NIEPRZYCHYLNA POLITYKA GESTORÓW MEDIÓW (WYSOKIE CENY PODŁĄCZENIA)**

f. **BRAK WYPRACOWANYCH PROCEDUR WSPÓŁPRACY Z KONSERWATOREM ZABYTKÓW**

g. **WYPROWADZENIE PASAŻERÓW Z PLACU KOŚCIUSZKI I PRZEKIEROWANIE ICH NA DWORZEC AUTOBUSOWY OGRANICZYŁO RUCH PIESZY W MIEŚCIE I RUCH W PUNKTACH HANDLOWYCH**

h. **BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ**

i. **BRAK PUBLICZNEJ SIECI WIFI**

j. **BRAK OFERTY DLA MŁODZIEŻY**

2. PROBLEMY GOSPODARCZE

2.1. SŁABA KONDYCJA LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW

Mogłoby to być miejsce służące rozwojowi obszaru rewitalizacji ze względu na organizację usługowych – dla takiego obiektu – miejsc pracy. Możemy więc, w omawianym przypadku, mówić o ożywieniu gospodarczym tego obszaru.

3. PROBLEMY SPOŁECZNE

3.1. NIETYRZARZAJĄCY POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM

WADOWICE DWORZEC PKP

a. MIESZKAŃCY DWORCA

- Zatraskani o swój los, niepewni przyszłości, oczekujący decyzji co do możliwości dalszego użytkowania lokali mieszkaniowych.

b. NGO's

- W mieście działa ok. 100 organizacji pozarządowych, ale nie wszystkie mają potrzeby lokalowe, niektóre bowiem są zorganizowane przy jakiejś instytucji dysponującej budynkiem i/lub lokalem. Jeżeli chodzi o powierzchnię przeznaczoną dla NGO, mogłyby to być pomieszczenia współużytkowane a nie przeznaczone na siedziby i biura.
- Jeżeli byłaby taka możliwość, być może warto powierzyć część budynku stowarzyszeniu, które mogłoby zaplanować wykorzystanie tej przestrzeni i zdefiniować plany w projekcie opracowanym przez stowarzyszenie, mając uprzednio tytuł prawny do danej części budynku.
- Możliwe jest też adaptowanie powierzchni przez gminę i po jej przeprowadzeniu, powierzanie zadań, zlokalizowanych w części budynku, przedstawicielom III sektora.
- Można przemyśleć lokalizację centrum dla organizacji pozarządowych. Brakuje miejsca spotkań dla przedstawicieli NGO, miejsca na szkolenia etc. W dolnej części budynku mogłaby się znaleźć aula.
- Jeżeli chodzi o aulę, wystarczyłoby zagospodarowanie dolnego holu i zadaszenia w kierunku peronów. Ta sala mogłaby być wykorzystywana okazjonalnie przez różne organizacje pozarządowe.

c. ŻYCIE KULTURALNE

- Można także pomyśleć o sali muzealnej albo o muzealnym wystroju auli.

d. MŁODZIEŻ

e. SENIORZY

- Budynek dworca mógłby stanowić przestrzeń do spotkań dla seniorów. Nie chodzi jednak o spotkania okazjonalne, jak w przypadku Uniwersytetu III Wieku, a o spotkania w dowolnym i dogodnym momencie. Trzeba byłoby jednocześnie pomyśleć o kadrach zapewniających stałą obsługę i – co za tym idzie – stały dostęp do tej powierzchni użytkowej.

f. MIEJSCA SPOTKAŃ

- Wykorzystywanie budynku dla dzieci i młodzieży wymagałoby aktywności promocyjnej prowadzącej do wytwarzania swego rodzaju mody na przebywanie w tym miejscu.
- Przydałoby się multimedialne miejsce, zapewniające kontakt z multimediami, ale jednocześnie stwarzające okazję do spotkań dla młodych ludzi.

KACZYNA

a. MŁODZIEŻ

b. MIEJSCA SPOTKAŃ

- Młodzież nie ma się, gdzie spotkać, remiza jest często zamknięta i młodzi nie zawsze mają, gdzie i kiedy się spotkać.
- Potrzebne są środki do opłacenia kosztów stałych w remizie, gdy będą środki na ogrzewanie łatwiej będzie udostępniać remizę na różne cele. Potrzebna jest także opieka dla osób nieletnich, pomoc w zorganizowaniu im czasu.

c. SPORT

- W remizie można byłoby zlokalizować także stół do tenisa stołowego.
- Można zorganizować siatkę konkretnych zajęć dla młodzieży, wtedy pewnie byłiby zainteresowani uczestnictwem.

d. ŻYCIE KULTURALNE

- Warto byłoby organizować korepetycje/zajęcia dodatkowe z języków obcych, zwłaszcza z języków angielskiego i niemieckiego. Nie tylko dla dzieci, także dla dorosłych.
- Dobrze byłoby mieć gdzie się spotkać z sąsiadami, wypić kawę, zapytać, czy w czymś można pomóc, brakuje okazji do spotkań. Remiza to dobre miejsce, ale trzeba też to jakoś zaaranżować. Czasami brakuje środków na organizację spotkań a z drugiej strony brakuje też często aktywnych chętnych. Imprez integracyjnych jest ok. 6 w roku, na pewno by się więcej przydało.
- Gdyby podpisać umowy z instruktorami, mogliby prowadzić warsztaty np. zumbi.

e. SENIORZY

- Remiza to miejsce spotkań, także dla seniorów. Organizowany jest dzień seniora, dzień dziecka, to kilka imprez w roku. Jeżeli chodzi o seniorów, czasami trudno ich zebrać, nie są przyzwyczajeni do spotkań.

GORZEŃ DOLNY

a. INFORMACJA

- Trzeba pomyśleć o stronie internetowej służącej przekazywaniu informacji między mieszkańcami miejscowości. Dodatkowo warto pomyśleć o dobrych lokalizacjach dla tablic ogłoszeń, aby zmaksymalizować skuteczność docierania z informacjami do mieszkańców. Ludzie poruszają się samochodami i nie zawsze dostrzegają ogłoszenia.

b. WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Dom Ludowy mógłby spełniać rolę miejsca spotkań dla mieszkańców, którzy nie mają się, gdzie spotkać i z tego powodu siedzą w domach, w izolacji.

c. BEZPIECZEŃSTWO

- Droga dojazdowa do Domu Ludowego bywa niebezpieczna, zdarzają się wypadki. Może można zainstalować lustra ułatwiające wjazdy/wyjazdy i włączanie się do ruchu.

d. ZDROWIE

- Można pomyśleć o ofercie wspierającej z zakresu służby zdrowia, np. o zajęciach rewitalizacyjnych. Cieszyłoby się to dużym zainteresowaniem, bo wieś się starzeje. Gdy była gimnastyka dla pań, przychodziło dużo osób. Mieszkańcy mają czas raczej na jesień i w zimie, ale wtedy nie mogą uczęszczać na zajęcia do sali bez ogrzewania.
- Przydałoby się opiekę psychologiczną dla mieszkańców, którzy takie potrzeby mają.

e. MŁODZIEŻ

f. SPORT

- Jeżeli chodzi o młodzież, w budynku można byłoby zlokalizować siłownię.
- Jeżeli byłaby możliwość, można w okolicy Domu Ludowego zlokalizować kort tenisowy.

g. SENIORZY

- Rowery i kijki trekkingowe jako wyposażenie dla Domu Ludowego – na cele rekreacyjne dla użytkowników budynku i terenów przyległych.

h. ŻYCIE KULTURALNE

- Muzeum etnograficzne mogłoby mieć swoje miejsce w takim budynku, mogłoby to być miejsce do integracji miejsko-wiejskiej, mieszkańców Gorzenia Dolnego i Wadowic. Można też pomyśleć wyposażeniu i wystroju pomieszczeń w Domu Ludowym o charakterze muzealnym.
- Przydałyby się zajęcia z gotowania, które mogłyby być organizowane w Domu Ludowym.
- Dobrze byłoby organizować zajęcia z języków obcych.
- Nie ma obecnie zarejestrowanego Koła Gospodyń Wiejskich, ale gdyby było miejsce do spotkań, można pomyśleć o doposażeniu miejsca pod kątem ich potrzeb.
- Warto zorganizować kursy z obsługi komputera i programów komputerowych dla mieszkańców. Warto też zadbać o stosowne wyposażenie techniczne sal w Domu Ludowym.
- Najważniejsze, byśmy mieli salę na różne zebrania, z krzesłami i stolikami.

BEZROBOCIE

- Warto byłoby pomyśleć o ulokowaniu w Kaczynie ośrodka dającego miejsca pracy. Funkcjonuje w miejscowości szkoła, ale mogłoby funkcjonować coś innego dającego miejsca pracy.
- Aktywizacja powinna być ukierunkowana na działalność gospodarczą skoncentrowaną na klienteli zewnętrznej. Ci którzy pracują, mają ośrodki życia zawodowego poza miejscowością.

4. PROBLEMY TECHNICZNE

4.1. BRAK DOSTĘPU DO PUBLICZNEGO WI-FI

- Potrzebny jest nam światłowód, to telefon, telewizja, internet, to jest otwarcie na świat. Nie było takiej możliwości, bo nie było w niektórych miejscach słupów energetycznych od budynku nr 29 do 30. Potrzebna jest tego rodzaju instalacja dookoła wsi.

4.2. BRAK ODWODNIENIA BUDYNKÓW

4.3. STARA INSTALACJA ELEKTRYCZNA NIEADEKWATNA DO WSPÓŁCZESNYCH WYZWAŃ W BUDYNKACH KOMUNALNYCH

4.4. BRAK NOWOCZESNEGO I WYSOKOSPRAWNEGO OGRZEWANIA W BUDYNKACH KOMUNALNYCH

4.5. BRAK SPRAWNEJ INSTALACJI WODNO-KANALIZACYJNEJ W BUDYNKACH KOMUNALNYCH

4.6. NIEWYJAŚNIONY STAN PRAWNY WIELU BUDYNKÓW I NIERUCHOMOŚCI

4.7. BRAK HISTORYCZNEJ DOKUMENTACJI W BUDYNKACH OBJĘTYCH OCHRONĄ KONSERWATORSKĄ

4.8. ZNISZCZONE, CZĘSTO PRZEKSZTAŁCONE ELEWACJE FRONTOWE

4.9. STARE OKNA NIEZAPEWNIAJĄCE UTRZYMANIA CIEPŁA W OBIEKCIE

5. PROBLEMY ŚRODOWISKOWE

5.1. ZANIECZYSZCZENIE OTOCZENIA RZEKI

- Potrzebna jest w Kaczynie instalacja oczyszczania ścieków. Nie można tu zrobić linii wodociągowo-kanalizacyjnej, trzeba iść w kierunku przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Oczyszczenie rzeki. Pojawił się pomysł, aby rzekę wykorzystać jako miejsce spotkań.

5.2. NISKA EMISJA

- Mamy niską emisję i zanieczyszczoną rzekę, dobrze byłoby znaleźć rozwiązanie obydwu problemów środowiskowych. Jeżeli chodzi o stan rzeki. Chodzi, między innymi, o edukację prowadzącą do uświadomienia mieszkańców, by nie zaśmiecali rzeki i jej otoczenia. Chodzi też o oczyszczenie otoczenia rzeki, gdzie śmieci zalegają od lat.
- Warto pomyśleć o dopłatach do montażu paneli fotowoltaicznych lub montażu innych ekologicznych źródeł ciepła.

3. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARÓW REWITALIZACJI

Przeprowadzona analiza negatywnych zjawisk w obszarach rewitalizacji została uzupełniona o analizę lokalnych potencjałów. Rewitalizacja nie jest walką z patologiami, to długoletnia inwestycja w zmiany w obszarze zdegradowanym, które mają przynieść rozwój tego obszaru, a przez to w całej gminie. Lokalne czynniki rozwoju zostały zidentyfikowane indywidualnie przy współudziale lokalnej społeczności (dyskusja w trakcie warsztatów), a później zostały zweryfikowane przez ekspertów i inne osoby zainteresowane rozwojem obszaru rewitalizacji (zespół ds. rewitalizacji).

W ramach analizy próbowano poszukiwać aktywów, które sprzyjać będą prowadzonym działaniom rewitalizacyjnym. Analizę wykonano niezależnie dla każdego z podobszarów rewitalizacji (podobszar miejski Wadowice, podobszar wiejski Kaczyna, podobszar wiejski Gorzeń Dolny).

Podobszar rewitalizacji miejskiej

Za najważniejsze potencjały podobszaru uznano:

- silną markę miasta jako miejsca pielgrzymkowego,
- bardzo zaangażowaną społeczność lokalnych przedsiębiorców,
- wysoki wskaźnik przedsiębiorczości,
- niewielką przestępczość,
- atrakcyjne, choć obecnie słabo zagospodarowane przestrzenie publiczne (rynek, place: im. Kościuszki, Solidarności, Bohaterów Getta, główne ulice prowadzące do placów miejskich),
- niewykorzystany budynek dworca PKP, zlokalizowany blisko zabytkowego centrum miasta i węzła przesiadkowego,
- dużą liczbę zabytków w granicach podobszaru, z wpisaniem do rejestru zabytków średniowiecznym układem urbanistycznym,
- dużą koncentrację zabudowy wielorodzinnej, w stosunkowo niewielkiej odległości od centrum miasta (zwarty układ urbanistyczny).

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Gorzeń Dolny

Za najważniejsze potencjały podobszaru uznano:

- zaangażowaną społeczność lokalną,
- budynek *Domu Ludowego*,
- bliskość Wadowic,
- bliskość terenów otwartych i leśnych, atrakcyjnych dla mieszkańców miasta i turystów.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej – Kaczyna

Za najważniejsze potencjały obszaru uznano:

- zaangażowaną społeczność lokalną,
- budynek Ochotniczej Straży Pożarnej posiadający wciąż duże rezerwy w zakresie możliwości jego wykorzystania,
- sąsiedztwo terenów leśnych wchodzących w skład *Parku Krajobrazowego Beskidu Małego*.

Rys. III.35. Plac Kościuszki
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

4. ZDIAGNOZOWANY CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Wykonana diagnoza obszarów zdegradowanych, a później przeprowadzona szczegółowa pogłębiona diagnoza podobszarów rewitalizacji potwierdziła słuszność wyboru tych obszarów jako obszarów wymagających rewitalizacji.

Zarówno w przypadku podobszaru rewitalizacji miejskiej, jak i podobszarów rewitalizacji wiejskiej dostrzegamy szczególną koncentrację problemów społecznych, potwierdzoną wnioskami z przeprowadzonych warsztatów.

Opracowane drzewo problemów ujawniło szczególną koncentrację powiązanych ze sobą problemów bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, a także pewnych problemów edukacyjnych. Potwierdza to koncentrację negatywnych zjawisk społecznych w wyznaczonych obszarach.

Na tę koncentrację nakładają się problemy przestrzenno-funkcjonalne związane z niską jakością terenów publicznych w podobszarze miejskim, niskim poziomem obsługi komunikacyjnej, niedostosowaniem rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru (szczególnie w podobszarze miejskim) oraz niewystarczającym wyposażeniem w infrastrukturę społeczną podobszarów rewitalizacji wiejskiej.

Podobszar rewitalizacji miejskiej

W podobszarze rewitalizacji miejskiej kluczowe jest przeorganizowanie zasad wykorzystania przestrzeni publicznych (stworzenie zasad sytuowania reklam, reorganizacja zasad parkowania, zmiana planu organizacji ruchu, opracowanie programu wykorzystania tych przestrzeni w ciągu całego roku). Z uwagi na duże nagromadzenie obiektów zabytkowych wskazane jest przygotowanie wsparcia instytucjonalnego dla właścicieli kamienic, którzy chcieliby podjąć działania rewaloryzacyjne.

Z uwagi na duży odsetek seniorów, konieczne jest podjęcie działań związanych z analizą i niwelowaniem zdiagnozowanych barier przestrzennych i architektonicznych. Potrzebne jest przeanalizowanie zasad sytuowania małej architektury, pod kątem różnych użytkowników.

Ważnym tematem jest również określenie modelu rozwoju gospodarczego obszaru zabytkowego centrum, tak by lokalni przedsiębiorcy mogli uwzględnić to w swoich strategiach rozwojowych.

Podobszar rewitalizacji wiejskiej Kaczyna

Najbardziej dotkliwym dla mieszkańców podobszaru wiejskiego Kaczyna jest brak Centrum Aktywności Lokalnej. Istniejący budynek OSP mógłby pełnić taką funkcję, wymaga jednak inwestycji. Zasadność takiego działania wynika z dużej odległości Kaczyny od centrum Wadowic (10 km).

Podobszar rewitalizacji wiejskiej Gorzeń Dolny

W przypadku podobszaru wiejskiego Gorzeń Dolny uwidocznił się brak miejsca spotkań, które można stosunkowo łatwo zorganizować w Domu Ludowym.

Działania te stanowią wprost odpowiedź na zdiagnozowane problemy społeczne. Tworzą bowiem bazę dla niezbędnych do realizacji w przyszłości projektów społecznych, których celem będzie odpowiedź na zasygnalizowane przez mieszkańców i ekspertów problemy społeczne.

Rys. III.36. Nieogrzewana sala w remizie OSP w Gorzeniu Dolnym
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

**IV. POWIĄZANIA
GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI
Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY**

Analiza powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi obejmuje ocenę stopnia relacji wizji i celów zawartych w poszczególnych dokumentach strategicznych z celami i przedsięwzięciami zaproponowanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Po przeprowadzeniu oceny, przy każdym z analizowanych fragmentów tekstu umieszczono w nawiasie kwadratowych symbole oznaczające odpowiednio:

© - powiązanie z celami sformułowanymi w Gminnym Programie Rewitalizacji

π – powiązanie z przedsięwzięciami wskazanymi do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Dodatkowo wskazano, którego z podobszarów rewitalizacji mogą dotyczyć poszczególne zapisy (■ – miejski podobszar rewitalizacji, □ – wiejski podobszar rewitalizacji).

1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY WADOWICE NA LATA 2014-2020

Strategię Rozwoju Gminy Wadowice przyjęto uchwałą nr X/63/2015 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 15 lipca 2015 r. Obejmuje ona perspektywę do 2020 roku.

Misja Strategii wyrażająca się sformułowaniem: *Gmina Wadowice jako miejsce ludzi dialogu wyznających uniwersalne wartości. Społeczeństwo kreatywne i zasobne, potrafiące wykorzystać potencjał, kapitał obywatelski, współpracujące i wykorzystujące efekt synergii. Gmina tworzona przez ludzi przedsiębiorczych i gospodarnych. Obszar wygodny do życia dla wszystkich mieszkańców i atrakcyjny turystycznie dla osób chcących podążać szlakami Karola Wojtyły, Papieża, św. Jana Pawła II.* [© π ■ □], akcentuje zarówno problemy społeczne, gospodarcze jak i przestrzenno-funkcjonalne obecne w opracowanym programie.

W strategii rozwoju gminy wskazano pięć celów strategicznych, z których każdy odpowiada na zdiagnozowane problemy w obszarze rewitalizacji. Ich opis wraz z wskazaniem powiązań przedstawiono poniżej.

CEL STRATEGICZNY 1.1 - SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE, WZROST KOMPETENCJI, ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO

1. Edukacja obywatelska [© π ■ □].

Neutralizacja postaw roszczeniowych - zwiększanie zaufania społecznego i kapitału kooperatywności -promowanie pracy organicznej w różnych obszarach publicznych/społecznych -zwiększanie świadomości o korzyściach rozwijania społeczeństwa obywatelskiego. Nie bez znaczenia pozostaje tu rozwój różnych form współpracy międzypokoleniowej.

2. Współpraca trójsektorowa [© π ■ □].

Spójna, skoordynowana i efektywna współpraca samorządu, organizacji pozarządowych, instytucji rynkowych. Należy przyjąć, że zasada partycypacji służy lepszej organizacji życia społecznego, niweluje partykularyzmy grupowe, ale też zapewnia każdemu możliwość realizacji ról społecznych.

3. Komunikacja społeczna [© π ■ □].

Przejrzysty i przystępny dla każdego system komunikacji społecznej. Włączanie mieszkańców do współdecydowania o lokalnych sprawach. Przykładowe narzędzie:

- zgłaszanie problemów dotyczących jakości życia w miejscu zamieszkania [π ■ □],
- zgłaszanie pomysłów, inicjatyw [π ■ □],
- zgłaszania pomysłów, potrzeb które mogą być realizowane z budżetu Gminy, czy z budżetu „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi” (przy założeniu: wzrostu zasobów i aktywności programowej sektora NGO) [© π ■ □].

4. Rozwijanie ekonomii społecznej [© π ■ □]

Inicjowanie różnych form działalności gospodarczej, które łączą w sobie cele społeczne i ekonomiczne. Do obszaru ekonomii społecznej zalicza się na przykład: organizacje pozarządowe, spółdzielnie, spółdzielnie socjalne, warsztaty terapii zajęciowej, kluby.

5. Wzrost kompetencji - rozwój kapitału ludzkiego [© π ■ □].

- Szkoły podstawowe i gimnazja - niwelacja dysproporcji w dostępie uczniów do pełnej i nowoczesnej infrastruktury szkolnej - koncentracja uczniów w szkołach wyposażonych odpowiednio do wymogów nowoczesnego kształcenia, z akcentem na kreatywność. Ograniczenie liczby małych szkół, bez właściwej infrastruktury oświatowej [© π ■ □].
- E - nauczanie: rozwijanie edukacji kreatywnej i ustawicznej przez Internet - wykorzystanie potencjału seniorów (emerytowanych inżynierów, projektantów, technologów, nauczycieli, itd.) do roli mentorów [© ■ □].
- Powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej i Miejskiej Rady Seniorów - organy doradcze Rady Miejskiej i Burmistrza Wadowic (umocowanie: ustawa o samorządzie gminnym, art. 5b i 5c). [© ■ □]

6. Organizacje pozarządowe partnerem i kreatorem zmian

- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi jest podstawowym narzędziem Gminy w kreowaniu oczekiwanych działań sektora NGO. Ważnym elementem tej współpracy powinno być promowanie projektów trwałych, innowacyjnych, wzmacniających zasoby społeczności Gminy [© π ■ □].
- Wskazane jest zwiększenie aktywności sektora NGO w obszarach: przedsiębiorczość społeczna, przedsiębiorczość innowacyjna, edukacja kreatywna, profilaktyka i ochrona

zdrowia - tu: niezbędne współdziałanie w trójce: samorząd/szkoły/dom kultury/biblioteki - NGO - podstawowa służba zdrowia i inni [© π ■ □].

- Powołanie Centrum Aktywności Społecznej (wykorzystanie i przystosowanie budynku z zasobów gminnych) jako siedzibę organizacji pozarządowych (sieć NGO) + inkubator inicjatyw + wzajemne wsparcie, kooperacje i przepływy idei/inspiracji + szkolenia + debaty obywatelskie + spotkania i wykłady tematyczne + kameralne koncerty, itd. [© π ■].
- Partycypacja obywateli w procesach decyzyjnych organów gminy, czyli odpowiedzialny obywatel współgospodarzem w swojej gminie [© ■ □].

CEL STRATEGICZNY 1.2 - JAKOŚĆ I DOSTĘPNOŚĆ USŁUG W OBSZARACH: ZDROWIE - KULTURA - REKREACJA/SPORT

1. Dostępność, jakość i trwałość oferty kulturalnej [© π ■ □].

- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja infrastruktury kultury, podnoszenie standardu technicznego i wyposażenia placówek kultury w celu wzmocnienia oferty kulturalnej.
- Adaptacja obiektów infrastrukturalnych z przeznaczeniem na cele kulturalne.
  - Wzmocnienie bazy i oferty kulturalnej w sołectwach [© π □].
  - Poszerzanie pakietów edukacyjnych usług kulturalnych powierzanych organizacjom pozarządowym [© π ■ □].

2. Sportowe Wadowice [© π ■ □]

- Efektywne zarządzanie terenami i obiektami sportowymi i rekreacyjnym - organizacja imprez i codziennych zajęć rekreacyjnych - koordynacja z programami profilaktyki zdrowia dzieci i młodzieży, itd. [© π ■]
- Wspieranie podmiotów prowadzących działalność w zakresie sportu i rekreacji [© π ■].
- Wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć podnoszących atrakcyjność turystyczną Gminy Wadowice [© π ■ □].
- Organizacja wydarzeń rekreacyjnych i sportowych o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym [© π ■ □].

CEL STRATEGICZNY 1.3 - SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

1. Profilaktyka wykluczeń społecznych + neutralizacja wykluczenia i patologii rodzinnych + sprzeciw społeczny [© π ■ □]

- Objęcie szczególną troską dzieci rodzin wielodzietnych w naturalny sposób narażonych na ryzyko wykluczenia społecznego [© π ■ □].

- Promowanie rodzin wielodzietnych jako naturalnego i pozytywnego środowiska społecznego [© π ■ □].
- Opracowanie, wdrożenie i wspieranie programów profilaktycznych ukierunkowanych na przeciwdziałania i neutralizowania wykluczeń społecznych i patologii rodzinnych, wzmocnienie i rozwój zintegrowanej pomocy socjalnej oraz promocję samorealizacji i przedsiębiorczości [© π ■ □].
- Włączanie osób niepełnosprawnych w nurt życia społecznego (kultura – sport – przedsiębiorczość) [© π ■ □].
- Prowadzenie działań z szeroko pojmowanej rewitalizacji społecznej [© π ■ □].

CEL STRATEGICZNY 2.1 - GMINA WYGODNA DO ŻYCIA

1. Ochrona przestrzeni kulturalnej i tożsamości lokalnej [© π ■ □]

- Skoordynowanie zarządzania przestrzennego i priorytetów uznanych za wiodące w rozwoju Gminy - na przykład: rozwój przemysłu turystycznego o wymiernej skali dochodów dla inwestorów i Gminy (z ruchem turystycznym, a nie tylko niskobudżetowym ruchem „odwiedzających”) [© π ■].
- Estetyka przestrzeni publicznej (m.in. niwelacja reklam, estetyka budynków prywatnych, podnoszenie jakości usług handlowych i regionalizacja/ekologizacja usług gastronomicznych, itd.) [© π ■].
- Działania na rzecz poprawy oraz utrzymania estetyki i ład przestrzennego [© π ■ □].
- Zagospodarowanie przestrzeni na cele społeczne lub publiczne (np. place, skwery, parki) [© π ■].
- Modernizacja, renowacja budynków użyteczności publicznej wraz z otoczeniem poprawiające ich estetykę zewnętrzną i funkcjonalność [© π ■ □].
- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów infrastrukturalnych wraz z otoczeniem z przeznaczeniem na cele społeczne, kulturalne [© π □].
- Centrum miasta bez samochodów – reorganizacja ruchu, parkingi zewnętrzne, powstrzymanie degradacji przestrzeni publicznej [© π ■].
- Zieleń miejska - rozwój ilościowy i jakościowy; kompleksowa rewitalizacja zieleni miejskiej [© π ■].

- Przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w sferze infrastrukturalnej, gospodarczej, społecznej, środowiskowej i kulturalnej mających na celu ożywienie przestrzeni regionalnej [© π ■ □].
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego [© π ■ □].
- Sukcesywne usuwanie barier architektonicznych z przestrzeni publicznej i budynków użyteczności publicznej [© ■ □].

2. Duża i mała infrastruktura sportu i rekreacji [© π ■ □]

- Organizacja placów rekreacyjnych w formule plenerowych sal gimnastycznych - plenerowych siłowni, zaprojektowanych z uwzględnieniem możliwości różnych grup wiekowych – zarządzanie tymi terenami i obiektami, organizacja imprez i codziennych zajęć rekreacyjnych - koordynacja z programami profilaktyki zdrowia dzieci i młodzieży, itd. [© π ■ □]
- Przebudowa, rozbudowa, modernizacja i adaptacja obiektów rekreacyjnych wraz z otoczeniem (m.in. ścieżki zdrowia, place zabaw, boiska, stadion KS "Skawa") [© π ■ □].
- Rzeka Skawa - c.d. procesu wpisywania rzeki w funkcje rekreacyjne, gospodarcze i zagospodarowania bulwarów nadrzecznych. Przejęcie na własność przez Gminę lub uzyskanie innego tytułu prawnego do dysponowania terenu nad rzeką Skawą [© ■ □].
- Budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej (m.in. szlaki turystyczne, trasy rowerowe, trasy biegowe, trasy wielofunkcyjne, szlaki pamięci) wraz z infrastrukturą towarzyszącą [© ■ □].

3. Wzorcowa jakość środowiska [© π ■ □]

- Upowszechnienie źródeł energii odnawialnej – realizacja założeń „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Wadowice”, jako dokumentu kierunkowego w zakresie rozwoju energii odnawialnej oraz wzrostu efektywności energetycznej lokalnej gospodarki [© π ■ □].
- Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej [© π ■ □].
- Edukacja ekologiczna - powszechna i ustawiczna [© π ■ □].
- Realizacja „Programu ograniczania niskiej emisji na terenie Gminy Wadowice” poprzez wymianę starych kotłów węglowych, montaż pomp ciepła, budowa układu solarnego w zabudowie indywidualnej na terenie Gminy Wadowice [© π ■ □].

- Miejskie alternatywy transportowe: intermodalność, rower, transport ekologiczny [© π ■ □].
- Budowa i przebudowa węzłów (centrów) przesiadkowych, systemy park&ride wraz z infrastrukturą [© π ■ □].
- Poprawa dostępności terenów o walorach przyrodniczych i turystycznych - ścieżki rowerowe -wypożyczalnie i serwis rowerowy [© π ■ □].
- Budowa i organizacja nowych miejsc parkingowych na terenie gminy [© π ■ □].

CEL STRATEGICZNY 3.1 - ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI - ZMIANA JAKOŚCIOWA

1. Inicjowanie tworzenia Instytucji Otoczenia Biznesu [© π ■ □].
2. Stworzenie warunków dla powstania inkubatora przedsiębiorczości – centrum obsługi biznesu, profesjonalna pomoc dla lokalnych firm i osób rozpoczynających działalność gospodarczą [© π ■ □].
3. Kreowanie kadr, korelacja z rynkiem, szkolenia adekwatne do potrzeb, wykorzystanie zasobów ludzkich. Rozpocząć należy od funkcji informacyjnych (wymiana informacji) o rynku, zatrudnieniu, dysponowanych kadrach. Docieranie do ludzi młodych i szkół - korelacja rzeczywistych potrzeb rynku i systemów kształcenia. Stałe dokształcanie ludzi wobec szybko zmieniających się potrzeb, zmian cywilizacyjnych. Włączenie seniorów, posiadających unikatowe umiejętności i mogących wspierać (z obopólną korzyścią) rynek pracy. Ważne także wydaje się być wspieranie bardziej kreatywnych metod, w tym np. telepracy [© π ■ □].

2. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE WADOWICE NA LATA 2016-2022

Misja Strategii wyrażająca się sformułowaniem: „Gmina Wadowice jako wspólnota dbająca o rodzinę, bezpieczeństwo, edukację i ochronę zdrowia, doceniająca potencjał seniorów i wartość rodziny, działająca na rzecz poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców gminy.” Wypełni wpisuje się w przyjęte cele programu rewitalizacji. [© π ■ □].

Kierunki działań zapisane w programie rewitalizacji odnaleźć można również w czterech celach strategicznych oraz rozwijających je zadaniach, co zostało przedstawione poniżej.

I CEL STRATEGICZNY - ZINTEGROWANA POLITYKA SPOŁECZNA

1. Zwiększenie wykorzystania środków i zasobów na cele społeczne [© π ■ □]

Cel ten realizowany będzie, między innymi, poprzez kształcenie kadry instytucji i placówek, działania zmierzające do poprawy istniejącej infrastruktury, usprawnianie komunikacji między instytucjami, a także zwiększenie wykorzystania środków unijnych na cele społeczne.

2. Zwiększenie wiedzy o sytuacji społeczno-ekonomicznej [© ■ □]

Lokalne władze i instytucje mają dobre rozpoznanie istniejących problemów, a także wskazuje na potrzebę dalszego prowadzenia tych działań. Skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, wymaga monitorowania sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz ewaluacji realizowanych programów.

II CEL STRATEGICZNY - POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

1. Poprawa zdrowia mieszkańców [π ■ □]

Cel ten realizowany będzie, między innymi, poprzez dążenie do poprawy dostępu do usług zdrowotnych, w szczególności do rehabilitacji oraz prowadzenie programów profilaktyki zdrowotnej wśród mieszkańców. „Zdrowe Wadowice”, kampanie organizowane przez organizacje pożytku publicznego, pozyskiwanie środków na realizację zadań z zakresu profilaktyki zdrowia. Promowanie zdrowych nawyków żywieniowych w szkołach i przedszkolach, warsztaty zdrowego odżywiania, promocja sportu, podnoszenie świadomości rodziców na temat roli zdrowego stylu życia w rozwoju dzieci oraz prawidłowa opieka zdrowotna dla seniorów, to kierunki priorytetowych działań dla Gminy Wadowice. Aktywność ruchowa mieszkańców powinna być propagowana poprzez bogatą ofertę kompetentnych jednostek gminy i innych instytucji oraz szeroko promowana. Wskazane jest takie zarządzanie komunalną infrastrukturą sportową, które będzie owocowało najbardziej efektywnym jej wykorzystaniem przez mieszkańców. Dotyczy to wszystkich gminnych obiektów i urządzeń sportowych, oraz szkół (sale gimnastyczne, boiska itp.). Promowaniu aktywnych form spędzania czasu powinna towarzyszyć profilaktyka zdrowotna,

szczególnie w zakresie eliminowania wad postawy wśród dzieci i młodzieży oraz profilaktyka stomatologiczna.

2. Rozwiązywanie problemu alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie [© π ■ □].

Cel ten realizowany będzie, między innymi, za pomocą ustalanego i realizowanego co roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, gminnym i ogólnopolskim programom oraz kampaniom, szkolnym programom profilaktycznym. ze względu na ciągłą ewaluację problemu alkoholizmu oraz narkomanii koniecznym jest prowadzenie szeroko pojętej profilaktyki, a także wdrażanie nowoczesnych, systemowych metod pracy. Konieczne jest prowadzenie spójnych działań profilaktycznych, terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych, a także zwiększanie świadomości i zaangażowania mieszkańców gminy Wadowice w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z niewłaściwym spożywaniem alkoholu oraz używaniem innych substancji psychoaktywnych.

3. Skuteczny system opieki nad rodziną i dzieckiem [© π ■ □]

Cel ten realizowany będzie, między innymi, za pomocą Gminnego Programu Wspierania Rodziny, Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, gminnym i ogólnopolskim programom i kampaniom skierowanym na rodzinę i dziecko oraz poprzez realizację wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020, poprzez coroczne prowadzenie na zlecenie Gminy Wadowice placówek wsparcia dziennego, zwiększanie świadomości rodziców na temat zdrowego odżywiania i profilaktyki zdrowia, przeznaczenie środków z budżetu Gminy Wadowice na organizację czasu wolnego dzieciom i młodzieży z naciskiem na rolę sportu w życiu codziennym, finansowanie przez gminę półkolonii w okresie wakacji, etc.

4. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców [© π ■ □].

Cel ten realizowany będzie poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji w Wadowicach, Strażą Miejską, Państwową Strażą Pożarną. W zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej nieodzowna jest dobra koordynacja działań z właściwymi instytucjami oraz tworzenie systemów i procedur szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe. Gmina chce zachęcać mieszkańców do aktywnego udziału w poprawie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Prowadzenie spotkań Policji w szkołach, na osiedlach, integracja z lokalną społecznością podczas organizowanych imprez, to tylko niektóre

aspekty, które przyczyniają się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Wadowice.

III CEL STRATEGICZNY - ROZWÓJ KAPITAŁU LUDZKIEGO I SPOŁECZNEGO

1. Wysoki poziom kształcenia i bogata oferta edukacyjna [© π ■ □]

Niezwykle ważną determinantą rozwiązywania problemów społecznych w gminie Wadowice jest jakość edukacji. Konieczne jest dołożenie starań do podnoszenia jakości oświaty, wzbogacania i urozmaicania zajęć szkolnych. Należy rozważyć możliwość profilowania edukacji na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym (np. profil sportowy, muzyczny itp.) oraz rozszerzenie kręgu odbiorców oferty edukacyjnej (tak jak w przypadku „Uniwersytetu Trzeciego Wieku” oraz „Uniwersytetu Dzieci”). Wskazane jest bieżące monitorowanie i modyfikowanie programów nauczania celem dostosowania ich do wymogów rynku pracy oraz funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim.

2. Aktywizacja osób starszych [© π ■ □]

Cel ten może być realizowany poprzez wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych, monitorowanie potrzeb starszych osób, organizację imprez kulturalnych, przedsięwzięć turystyczno – rekreacyjnych i udział w wydarzeniach sportowych, rozwijanie oferty edukacyjnej skierowanej do starszych mieszkańców, między innymi poprzez prowadzenie przez Wadowickie Centrum Kultury Uniwersytetu Trzeciego Wieku, prowadzenie klubów samopomocy nastawionych na integrację osób starszych z młodzieżą, wolontariat seniorów i „dla seniorów”, przeciwdziałanie e – wykluczeniu, promowanie aktywności seniorów w społeczności lokalnej – rozwój społeczeństwa obywatelskiego (powołanie „Rady Seniorów”). Niezwykle ważnym jest rozwój systemu wsparcia dla osób starszych niemogących samodzielnie funkcjonować w środowisku, a także zabezpieczenie socjalne poprzez udzielanie świadczeń z pomocy społecznej, świadczenie usług opiekuńczych.

3. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży [© π ■ □]

Cel ten może być realizowany poprzez wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i młodzieży, organizowanie różnych przedsięwzięć, rozwijanie oferty sportowej i kulturalnej w gminie, a także rozwój wolontariatu. Właściwa organizacja czasu wolnego dzieciom i młodzieży jest doskonałym sposobem na przeciwdziałanie pojawianiu się patologii społecznych wśród dzieci i młodzieży. Skoordynowane, przemyślane działania w tym zakresie przyczyniają się do kształtowania prawidłowych wzorców wychowawczych, pobudzania kreatywności dzieci i młodzieży, prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu oraz przeciwdziałaniu zachowaniom niewłaściwym.

4. Budowanie szerokiego partnerstwa społecznego [© π ■ □]

Rozwój kapitału społecznego wymaga podejmowania działań mających na celu budowanie dialogu z mieszkańcami oraz organizacjami pożytku publicznego. Cel ten może być realizowany w oparciu o corocznie uchwalany „Program Współpracy Gminy Wadowice z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz szeroko rozumianą partycypację społeczną, polegającą na informowaniu mieszkańców na temat planowanych oraz prowadzonych działań poprzez umieszczanie treści dokumentów na stronie internetowej, prowadzenie konsultacji społecznych, podejmowanie współpracy ze środowiskiem naukowym i przedsiębiorcami, powoływanie organów opiniotwórczych i konsultacyjnych Burmistrza składających się z przedstawicieli mieszkańców gminy Wadowice, etc.

IV CEL STRATEGICZNY - INTEGRACJA SPOŁECZNA I ZAWODOWA.

1. Integracja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych [© π ■ □]

Cel ten realizowany może być, między innymi poprzez likwidowanie barier architektonicznych, wspieranie organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, wdrażanie modelu środowiskowej i zintegrowanej opieki, zwiększania dostępu do wczesnej interwencji i rehabilitacji, pozyskiwanie środków zewnętrznych na integrację i aktywizację społeczną oraz zawodową osób niepełnosprawnych.

2. Integracja zawodowa osób bezrobotnych, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizacja lokalnego rynku pracy [© π ■ □]

Cel ten może być realizowany, między innymi za pomocą projektów unijnych, upowszechnianiu informacji na temat form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych oraz organizowaniu tych form aktywizacji, monitorowaniu sytuacji osób bezrobotnych, udzielaniu wsparcia pieniężnego i rzeczowego, realizowaniu projektów, współpracy z przedsiębiorcami, tworzeniu sprzyjających warunków do powstawania nowych miejsc pracy.

3. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WADOWICE

Na terenach objętych rewitalizacją obowiązują ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Wadowice, przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 26 lutego 2014 r. (Uchwała nr XXVII/270/2014).

Priorytetowymi celami rozwojowymi Gminy zdefiniowanymi w studium są:

- 1) zachowanie skali i charakteru a jednocześnie odrębności przestrzennej Miasta oraz poszczególnych Miejscowości, z jednoczesnym wykształceniem ich docelowej struktury urbanistycznej, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru śródmieścia miasta Wadowic oraz wyznaczeniem lokalnych obszarów aktywności w poszczególnych miejscowościach [☉ π ■],
- 2) ukierunkowany rozwój miasta Wadowice jako powiatowego silnego centrum administracyjnego, rozwój ośrodka pielgrzymkowego co najmniej, w skali kraju a także turystycznego, usługowego, produkcyjnego i mieszkaniowego, w skali Gminy oraz wspomagającego w skali regionalnej [☉ π ■],
- 3) udostępnienie terenów inwestycyjnych w każdej miejscowości pod lokalne obszary aktywności, związane zarówno z funkcjami podstawowymi jak i obsługującymi sąsiednie miejscowości (ośrodki stopnia II) [☉ ■ □],
- 4) wyznaczenie terenów przydatnych dla rekreacji i sportów zimowych w miejscowościach Kaczyna i Ponikiew, [☉ □],
- 5) ukierunkowanie rozwoju miejscowości Kaczyna, Ponikiew w kierunku jednostek osadniczych o wyraźnie lokalnym zachowawczym charakterze [☉ □],
- 6) wyznaczenie i rozwój obszarów przestrzeni publicznych oraz obszarów przestrzeni zielonych [☉ π ■ □],
- 7) realizacja inwestycji związanych z modernizacją i rozbudową systemów infrastruktury technicznej i komunalnej [☉ π ■ □].

2. Generalne kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy zdefiniowano ponadto niezależnie dla każdej miejscowości położonej w granicach administracyjnych Gminy.

Są to:

- 1) Miasto Wadowice (z przyporządkowanym w części graficznej i tabelarycznej symbolem „WA”):
  - a) utrzymanie istniejącego i rozwój głównego ośrodka usługowego w szczególności w granicach:

a1) śródmieścia i centrum (jednostka przestrzenna WA7 i jednostka urbanistyczna WA7.5) [☉ π ■],

a2) centralnego obszaru usługowego (jednostki urbanistyczne WA7.3 i teren WA7.10.4) [☉ π ■],

a3) centralnego obszaru sportowo rekreacyjnego nad Skawą, z towarzyszącymi funkcjami usługowymi i mieszkaniowymi (jednostki urbanistyczne WA5.1, WA5.5, WA6.1, WA12.1) [☉ π ■]

g) utrzymanie i rozwój nowych terenów zieleni urządzonej w granicach każdej z jednostek urbanistycznych tworząc obszar przestrzeni zielonych [☉ π ■ □].

5) Sołectwo Gorzeń Dolny (z przyporządkowanym w części graficznej i tabelarycznej symbolem „GD”) [☉ π □]:

a) utrzymanie istniejącego i rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego wraz z możliwością lokalizacji usług podstawowych,

e) utrzymanie i rozwój nowych terenów zieleni urządzonej w granicach każdej z jednostek urbanistycznych tworząc obszar przestrzeni zielonych.

8) Sołectwo Kaczyna (z przyporządkowanym w części graficznej i tabelarycznej symbolem „KA”) [☉ π □]:

a) utworzenie nowego ośrodka rekreacyjno- wypoczynkowego w granicach jednostki urbanistycznej KA2.1 - wykorzystującego dostępność terenów rekreacyjnych w gminie sąsiedniej - realizacja sukcesywna w zależności od zainteresowania,

b) utrzymanie istniejącego i rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego wraz z możliwością lokalizacji usług podstawowych,

c) utrzymanie istniejącego i rozwój budownictwa rekreacyjnego,

f) utrzymanie i rozwój nowych terenów zieleni urządzonej w granicach każdej z jednostek urbanistycznych tworząc obszar przestrzeni zielonych.

V. WIZJA I CELE DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

1. WIZJA I CELE PROGRAMU REWITALIZACJI

1.2. Wizja Gminnego Programu Rewitalizacji

Wizja stanu obszarów rewitalizacji odpowiada na zdefiniowane przez mieszkańców podobszarów rewitalizacji problemy i potrzeby, z drugiej strony bazuje na zdefiniowanych lokalnych potencjałach.

Ważnym celem podjętych działań będzie utrzymanie zasady zrównoważonego rozwoju gminy Wadowice, zgodnie z którą wspierane są zarówno obszary o dużej dynamice rozwojowej (centrum miasta), jak i te położone na uboczu tereny wiejskie.

Efektom podjętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 działań naprawczych będzie ograniczenie występujących negatywnych zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

1.3. Struktura celów rewitalizacji

W ramach opracowanego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 wskazano dziewięć celów strategicznych i trzydzieści cztery kierunki działań.

Cele te odnoszą się zarówno do podobszaru rewitalizacji miejskiej, jak i podobszarów rewitalizacji wiejskiej. W sytuacji, gdy konieczne było podkreślenie kierunku działań na danym terenie, zostało to zasygnalizowane poprzez bezpośrednie odniesienie do wybranego podobszaru rewitalizacji.

Cele rewitalizacji zostały zdefiniowane na podstawie analiz oraz warsztatów z mieszkańcami. Tym samym wynikają one ze zidentyfikowanych negatywnych zjawisk koncentrujących się na terenach objętych rewitalizacją.

Przyjęte do realizacji cele strategiczne są zatem komplementarne z występującymi na podobszarach problemami.

1.4. Przyjęte kierunki działań odpowiadające celom rewitalizacji

W ramach siedmiu celów strategicznych wyznaczono trzydzieści cztery kierunki działań, które odpowiadają zdiagnozowanym na etapie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji problemom. Szczegółowa analiza relacji między kierunkami działań a zdiagnozowanymi problemami została zamieszczona w tab. V. 2.

Ostatecznie po przeprowadzeniu szeregu analiz i konsultacji z mieszkańcami sformułowano następującą wizję obszarów po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych:

„Miejski Obszar Rewitalizacji, tętniący życiem, czysty, eksponujący wartości dziedzictwa kulturowego centrum miasta (aktywne działania na rzecz ochrony istniejących zabytków, promowanie zachowań niskoemisyjnych), aktywizujący i inspirujący mieszkańców w przystosowanych do tego nowym Akademickim Centrum Edukacyjnym, przyciągający atrakcyjną ofertą kulturalno-oświatową (nowe funkcje w dworcu PKP, Wadowickie Centrum Rekreacji), na nowo budujący wewnętrzne relacje społeczne, zaangażowanie społeczne i wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym w nowopowstałym Inkubatorze Organizacji Pozarządowych.

Otwarty na turystów, ale jednocześnie przyjazny stałym mieszkańcom (aktywne wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji) stanowiący miejsce spotkań i integracji, zachęcający atrakcyjnymi i bezpiecznymi przestrzeniami publicznymi (Plac Jana Pawła II, Plac Tadeusza Kościuszki, Plac Bohaterów Getta, Plac Solidarności, ul. Lwowska).

Dobrze skomunikowany w wymiarze regionalnym (nowoczesne centrum komunikacyjne, integrujące różne środki transportu, zachęcający do rezygnacji z wykorzystania samochodu poprzez sieć parkingów „park&ride”) i lokalnym (nowoczesna i punktualna komunikacja publiczna, sieć tras pieszych i rowerowych (nowe ścieżki piesze i rowerowe), bezpieczny i przyjazny dla osób w różnym wieku i poziomie sprawności (nowa sieć monitoringu wizyjnego, zlikwidowane bariery przestrzenne i architektoniczne).

Obszar zarządzany w oparciu o opracowaną dedykowaną strategię rozwoju (Town Center Management), akcentującą prowadzenie w obszarach śródmiejskich różnych form aktywności społecznej w przestrzeniach publicznych.”

„Wiejskie Obszary Objęte Rewitalizacją – Kaczyna, Gorzeń Dolny tętniące życiem sołectwa, aktywizujące i inspirujące mieszkańców w przystosowanych do tego nowych Centrach Aktywności Lokalnej (remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Kaczynie, Dom Ludowy w Gorzeniu Dolnym), przyciągające atrakcyjną ofertą kulturalno-oświatową, na nowo budujące wewnętrzne relacje społeczne, zaangażowanie społeczne i wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, stanowiące miejsce spotkań i integracji, zachęcające atrakcyjnymi i bezpiecznymi przestrzeniami publicznymi, dobrze skomunikowane z gminną siecią tras pieszych i rowerowych.

ZMIANA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY WADOWICE NA LATA 2016-2023

CEL I WZMOCNIENIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO NA OBSZARACH REWITALIZACJI	CEL II TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU GOSPODARCZEGO OBSZARU REWITALIZACJI	CEL III POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W OBSZARZE REWITALIZACJI	CEL IV POPRAWA POZIOMU OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ	CEL V POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI	CEL VI POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ STWORZENIE NOWEJ ODPOWIADAJĄCEJ ZAPOTRZEBOWANIU SPOŁECZNEMU	CEL VII KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROEKOLOGICZNYCH MIESZKAŃCÓW	CEL VIII ZACHOWANIE I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTURALNEGO OBSZARU REWITALIZACJI	CEL IX. POPRAWA NIEFUNKCJONALNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UNIEMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
1.1. AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIESIENIE ICH KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH	2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW)	3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA 3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO	4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO O TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH 4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE”	5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW AKTYWNOŚCI LOKALNEJ 5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ DOLNY)	6.1. MODERNIZACJA W ODPOWIEDZI NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRAZ WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH 6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZENIU DOLNYM POPRAZ STWORZENIE CENTRUM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ 6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYNI NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE	7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO- EDUKACYJNEJ 7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA	8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC REKLAMOWYCH I URZĄDZEŃ REKLAMOWYCH ORAZ OGRODZEŃ 8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYEKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC	9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ
1.2. PODNIESIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBILNYM	3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW	4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ 4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC 4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH 4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH NA TERENACH WIEJSKICH (KACZYNA, GORZEŃ DOLNY)	5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH 5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH 5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH 5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM) 5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC 5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI				
1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRAZ STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO Z INKUBATOREM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI							
1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRAZ AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ TERAPEUTYCZNYCH I INNYCH								
1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY								

Rys. V.1. Struktura celów i kierunków działań w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice
Źródło: opracowanie własne

Tab. V.2. Zestawienie relacji między celami, kierunkami przyjętych działań a zdiagnozowanymi na podobszarach rewitalizacji problemami

PROBLEMY	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.	5.7.	5.8.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	9.1.	
- starzenie się lokalnej społeczności miasta Wadowice	■			■					■	■	■			■	■		■	■	■	■	■			■	■			■	■						
- potrzeba aktywizacji ruchowej, społecznej i kulturalno-oświatowej seniorów na terenie Wadowic	■		■	■		■			■		■					■	■	■	■	■					■	■			■	■					
- bariery architektoniczne									■						■			■	■	■	■							■	■						
- brak miejsca spotkań seniorów w sołectwie Kaczyna																																	■		
- bardzo wysoki udział ludności w wieku niemobilnym	■						■	■																											
- brak miejsca spotkań seniorów w sołectwie Gorzeń Dolny																																		■	
- duży udział bezrobotnych kobiet w podobszarze miejskim (9,28%)	■		■				■	■																											
- szczególnie niepokojący wysoki udział długotrwale bezrobotnych kobiet w	■		■	■			■	■																											

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ																																				
	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.	5.7.	5.8.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	9.1.			
podobszarze miejskim (4,33%) oraz wiejskim – Gorzeń Dolny (4,45%)																																					
- wysoki odsetek bezrobotnych długotrwale w podobszarze miejskim (8,2%), skoncentrowanych w historycznym centrum miasta	■		■	■			■	■																													
- bardzo wysoka liczba udzielonych świadczeń z MOPS w granicach podobszaru miejskiego	■		■	■			■	■																	■												
- szczególna koncentracja zjawisk kryzysowych w granicach podobszaru miejskiego na terenie jednostek urbanistycznych nr 8, 9, 10	■		■	■			■	■																	■												
- bardzo duży udział osób korzystających z zasiłków w granicach podobszaru miejskiego na terenie jednostki urbanistycznej nr 10	■		■	■			■	■																	■												
- bardzo duże skupienie rodzin uprawnionych do uzyskania wsparcia na	■		■	■			■	■																	■												

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ																																	
świadczenia z MOPS polegające na dożywianiu dzieci w podobszarze miejskiej rewitalizacji (jednostka urbanistyczna nr 10 oraz jednostka nr 11)	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.	5.7.	5.8.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	9.1.
- nadużywanie przez mieszkańców alkoholu zarówno w obszarze podobszaru miejskiej rewitalizacji, jak iw podobszarze wiejskim – Gorzeń Dolny	■		■	■			■	■																										
- bardzo duża koncentracja problemów społecznych na podobszarze wiejskim Kaczyna	■		■	■	■		■	■																	■		■		■					
- ukierunkowanie młodych ludzi na wyjazd z Wadowic					■			■																										
- brak dedykowanego młodzieży miejsca spędzania wolnego czasu																		■	■	■					■		■		■					
- brak wystarczającej liczby ścieżek rowerowych w mieście														■																				

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ																																			
	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.	5.7.	5.8.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	9.1.		
- brak odpowiedniej sali gimnastycznej lub miejsca rekreacji																		■	■	■																
- nieatrakcyjne zdaniem młodzieży rozwiązania na rynku									■									■	■		■	■	■	■												
- brak dobrej organizacji aktywności w przestrzeni rynku																		■	■		■	■	■	■												
- brak wystarczającej liczby ogólnodostępnych terenów zielonych																		■	■	■				■												
- średnie wyniki egzaminacyjne uczniów z sołectwa Kaczyna						■																													■	
- brak miejsca spędzania wolnego czasu w Kaczynie																																			■	
- duży udział dzieci wymagających zajęć wyrównawczych w Kaczynie						■																													■	
- duży odsetek dzieci słabo zdających egzamin z języka obcego w Kaczynie						■																													■	
- brak miejsca spędzania wolnego czasu w sołectwie Gorzeń Dolny																																			■	

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ																																						
	1.1	1.2	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2	2.3.	3.1.	3.2.	3.3.	4.1.	4.2.	4.3.	4.4.	4.5.	4.6.	5.1.	5.2.	5.3.	5.4.	5.5.	5.6.	5.7.	5.8.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	7.1.	7.2.	8.1.	8.2.	9.1.					
- brakuje miejsca, gdzie organizacje pozarządowe mogłyby się spotkać																																		■	■				
- brak miejsca, gdzie mogliby się spotkać seniorzy z sołectwa Gorzeń Dolny																																				■			
- brak miejsca spotkań sygnalizowana przez wadowicką młodzież						■												■	■	■			■				■										■		
- istniejące niewykorzystane obiekty, które można byłoby zaadaptować na cele społeczne																												■										■	
- niewykorzystany potencjał placów miejskich, które mogłyby stanowić w okresie letnim dobre uzupełnienie bazy miejsc spotkań																																						■	
- wzrastająca liczba seniorów, rezygnująca z uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	■		■												■	■				■	■	■		■			■										■		
- potrzeba organizacji miejsca spotkań oraz poszerzenia oferty edukacyjno-kulturalnej w Kacznie					■																																	■	

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ... 1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZECZ STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ... 1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZECZ AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ... 1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY 2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW) 2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM 2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA 3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO 3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW 4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH 4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE” 4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ 4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC 4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH 4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ... 5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ... 5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ 5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH 5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH 5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH 5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM) 5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC 5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI 6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZECZ WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH 6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZENIU DOLNYM POPRZECZ ... 6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃCIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE 7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ 7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA 8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ... 8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYEKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC 9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ
- istniejąca remiza w Kaczyńcu często jest zamknięta i nie zawsze młodzież ma, gdzie i kiedy się spotkać	■
- brakuje animatorów w Kaczyńcu, osób które zapewnią opiekę osobą niepełną i zorganizują zajęcia	■
- brak oferty korepetycji/zajęć dodatkowych z języków obcych, zwłaszcza z języków angielskiego i niemieckiego dla dzieci z Kaczyńcu	■
- słaba wewnętrzna komunikacja, brakuje strony internetowej służącej przekazywaniu informacji między mieszkańcami Gorzenia Dolnego	■
- nieprzemyślana lokalizacja tablic ogłoszeniowych	■
- brakuje miejsca spotkań, taką funkcję mógłby spełniać Dom Ludowy	■

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
- brak działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej w Gorzeniu Dolnym, np. gimnastyka dla pań	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ... 1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZEC STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ... 1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZEC AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ... 1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY 2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW) 2.2 ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM 2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA 3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO 3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW 4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH 4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE” 4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ 4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC 4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH 4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ... 5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ... 5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ 5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH 5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH 5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH 5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM) 5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC 5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI 6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZEC WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH 6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZENIU DOLNYM POPRZEC ... 6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃNIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE 7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ 7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA 8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ... 8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYEKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC 9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ
- istotnym problemem zasygnalizowanym w trakcie spotkania był brak ogrzewania budynku w Gorzeniu Dolnym	■
- stowarzyszenie AA zwracało uwagę na potrzebę wygospodarowania miejsca, gdzie mogliby się spotykać i pracować z ludźmi w Gorzeniu Dolnym	■
- brakuje w podobszarze Gorzeń Dolny miejsca dla młodzieży, gdzie można by uprawiać sport oraz korzystać z oferty edukacyjnej np. zajęć z języków obcych	■
- niska liczba podmiotów gospodarczych w Kaczyźnie	■ ■
- drobny handel w centrum miasta ukierunkowany jedynie na mieszkańców gminy	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ... 1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZECZ STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ... 1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZECZ AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ... 1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY 2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW) 2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM 2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA 3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO 3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW 4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH 4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE” 4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ 4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC 4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH 4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ... 5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ... 5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ 5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH 5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH 5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH 5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM) 5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC 5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI 6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZECZ WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH 6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZNIU DOLNYM POPRZECZ ... 6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃCIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE 7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ 7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA 8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ... 8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYEKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC 9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ
- brak pomysłu na wykorzystanie olbrzymiego potencjału turystycznego	■
- brak aktywności organizacji gospodarczych	■
- brak strategii rozwoju centrum miasta	■
- niska świadomość mieszkańców o szkodliwym działaniu spalanych odpadów	■
- wciąż niewystarczająca liczba akcji i szkoleń promujących ekologiczne zachowania	■
- brak centralnego ogrzewania w wielu budynkach w centrum Wadowic	■
- niewielka liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci gazowej	■
- niezagospodarowane o dużym potencjale place miejskie	■

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
- niewykorzystane obiekty publiczne o dużym potencjale użytkowym	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ...
- brak zorganizowanej przestrzeni dla dzieci i młodzieży (skatepark, boiska do gry)	1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
- brak zintegrowanych miejsc postojowych w sąsiedztwie centrum miasta (parkingów typu park&ride)	1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZEC STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ...
- wymagająca zmiany organizacja ruchu w centrum miasta	1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZEC AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ...
- wymagająca rekompozycji zieleni publiczna	1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY
- brak elementów zieleni w obszarze placów miejskich oraz głównych ulic	2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW)
- brak wystarczającej liczby miejsc postojowych w przestrzeni osiedli zabudowy wielorodzinnej	2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM
- niewystarczające wyposażenie w	2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
	3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA
	3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO
	3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW
	4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH
	4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE”
	4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ
	4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC
	4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH
	4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ...
	5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ...
	5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ
	5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH
	5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH
	5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH
	5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM)
	5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC
	5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI
	6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZEC WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH
	6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH
	6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZNIU DOLNYM POPRZEC ...
	6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃCIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE
	7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ
	7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA
	8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ...
	8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYEKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC
	9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ... 1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZECZ STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ... 1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZECZ AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ... 1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY 2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW) 2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM 2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA 3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO 3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW 4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH 4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE” 4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ 4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC 4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH 4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ... 5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ... 5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ 5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH 5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH 5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH 5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM) 5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC 5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI 6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZECZ WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH 6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH 6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZENIU DOLNYM POPRZECZ ... 6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃCIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE 7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ 7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA 8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ... 8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYKONANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC 9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ
infrastrukturę społeczną (brak CAL) w Kaczyńcu	
- brak ścieżki rowerowej w Gorzeniu Dolnym	■
- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną (brak CAL) w Gorzeniu Dolnym	■
- brak miejsca spotkań dla Stowarzyszenia AA (osoby prowadzące organizację dopytywały o możliwość udostępnienia takiego miejsca)	■
- brak placu zabaw w sąsiedztwie Domu Ludowego	■
- brak sceny umożliwiającej w okresie letnim prowadzenia spotkań na powietrzu	■ ■
- brak miejsc rekreacji dla mieszkańców (siłownia zewnętrzna, wewnętrzna)	■ ■ ■
- trudny dostęp do obiektu Domu Ludowego (brak chodników, poboczy)	■

PROBLEMY	CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ
	1.1 AKTYWIZACJA GRUP ZMARGINALIZOWANYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ PODNIENIE ICH KOMPETENCJI ...
	1.2 PODNIENIE KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH I ZAWODOWYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
	1.3. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S POPRZECZ STWORZENIE AKADEMICKIEGO CENTRUM EDUKACYJNEGO ...
	1.4. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI USŁUG SPOŁECZNYCH POPRZECZ AKTYWIZACJĘ OSÓB NIESAMODZIELNYCH ZA SPRAWĄ DZIAŁAŃ ...
	1.5. REALIZACJA DZIAŁAŃ PREWENCYJNO-PROFILAKTYCZNO W NOWEJ PLACÓWCE WSPARCIA DZIENNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY Z KACZYNY
	2.1. WYKREOWANIE NOWEJ ATRAKCYJNEJ DLA TURYSTÓW PRZESTRZENI MIEJSKIEJ (AKTYWIZACJA MIEJSKICH PLACÓW)
	2.2. ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZY SAMORZĄDEM A NGO'S CELEM PRZYWRÓCENIA NA RYNEK PRACY OSÓB W WIEKU NIEMOBIŁNYM
	2.3. ROZWÓJ EDUKACJI ZAWODOWEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI
	3.1. ZMIANA ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM MIASTA
	3.2. REORGANIZACJA I UZUPEŁNIENIE SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO
	3.3. PRZYGOTOWANIE AKCJI PROFILAKTYCZNYCH DLA SENIORÓW
	4.1. STWORZENIE SYSTEMU ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO W WADOWICACH
	4.2. REORGANIZACJA ZASAD PARKOWANIA W MIEŚCIE, W TYM BUDOWA PARKINGÓW TYPU „PARK & RIDE”
	4.3. ROZWÓJ OFERTY KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ
	4.4. ZMIANA PLANU ORGANIZACJI RUCHU W CENTRUM WADOWIC
	4.5. WYTYCZENIE NOWYCH ŚCIEŻEK ROWEROWYCH
	4.6. REORGANIZACJA I WYTYCZENIE NOWYCH POŁĄCZEŃ PIESZYCH, SZCZEGÓLNIE PROWADZĄCYCH DO OBIEKTÓW PUBLICZNYCH ...
	5.1. POPRAWA JAKOŚCI I FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH, ZARÓWNO W MIEŚCIE JAK I W SĄSIEDZTWIE WIEJSKICH CENTRÓW ...
	5.2. REORGANIZACJA WYBRANYCH PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W KIERUNKU ICH CAŁOROCZNEGO WYKORZYSTANIA (KACZYNA, GORZEŃ
	5.3. STWORZENIE NOWYCH MIEJSC REKREACJI W WADOWICACH ORAZ REKOMPOZYCJA ISTNIEJĄCYCH TERENÓW ZIELONYCH
	5.4. LIKWIDACJA BARIER PRZESTRZENNYCH I ARCHITEKTONICZNYCH
	5.5. UTWORZENIE PUBLICZNYCH PUNKTÓW DOSTĘPOWYCH DO INTERNETU W SĄSIEDZTWIE PLACÓW MIEJSKICH
	5.6. OPRACOWANIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OBSZAREM CENTRUM MIASTA (TCM)
	5.7. OPRACOWANIE PROGRAMU WSPARCIA REMONTU ZABYTKOWYCH KAMIENIC
	5.8. ROZSZERZENIE OFERTY CZASU WOLNEGO DLA MIESZKAŃCÓW OBSZARU REWITALIZACJI
	6.1. MODERNIZACJA W ODPowiedzi NA POTRZEBY SPOŁECZNE DWORCA PKP POPRZECZ WPROWADZENIE NOWYCH FUNKCJI SPOŁECZNYCH
	6.2. TERMOMODERNIZACJA I POPRAWA ESTETYKI BUDYNKÓW PUBLICZNYCH
	6.3. ORGANIZACJA MIEJSCA SPOTKAŃ DLA RÓŻNYCH ORGANIZACJI ORAZ MIESZKAŃCÓW W DOMU LUDOWYM W GORZNIU DOLNYM POPRZECZ ...
	6.4. MODERNIZACJA REMIZY OSP W KACZYŃNIE NA CELE SPOŁECZNO-KULTURALNE
	7.1. PRZEPROWADZENIE AKCJI INFORMACYJNO-EDUKACYJNEJ
	7.2. WDRAŻANIE NARZĘDZI INFORMACYJNYCH WSPIERAJĄCYCH MONITORING I OCHRONĘ ŚRODOWISKA
	8.1. OBJĘCIE OBSZARU REWITALIZACJI REGULACJAMI W ZAKRESIE ZASAD I WARUNKÓW SYTUOWANIA OBIEKTÓW MAŁEJ ARCHITEKTURY, TABLIC ...
	8.2. STWORZENIE NA PLACU KOŚCIUSZKI PRZESTRZENI PUBLICZNEJ I WYKSPONOWANIE OTACZAJĄCYCH KAMIENIC
	9.1. WYMIANA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W INDYWIDUALNYCH GOSPODARSTWACH DOMOWYCH NA TERENIE OBJĘTYM REWITALIZACJĄ

- brak ścieżki rowerowej

- zły lub dostateczny stan techniczny dużej części budynków komunalnych

- wciąż niewielka liczba budynków jednorodzinnych oraz kamienic podłączonych do sieci ciepłowniczej

- zły stan techniczny ulic w centrum miasta

- brak sieci ciepłowniczej

- duża liczba budynków ogrzewana przez indywidualne paleniska węglowe o niskiej sprawności

- zły stan techniczny budynku Domu Ludowego

2. WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY REWITALIZACJI – PARTYCYPACJA W PROCESIE TWORZENIA I WDRAŻANIA GPR

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016 - 2023 został przygotowany w procesie szerokiej partycypacji społecznej, począwszy od wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a skończywszy na formułowaniu problemów i ustalania celów rewitalizacji.

W ramach procedury wyznaczania obszaru rewitalizacji w dniu 3 sierpnia 2016 r. o godz. 18:00 w sali Wadowickiej Biblioteki Publicznej zorganizowano otwarte spotkanie z interesariuszami. Spotkanie prowadził współautor opracowanej diagnozy dr Janusz Jeżak. W spotkaniu wzięło udział 30 osób z terenu gminy. Podczas spotkania konsultacyjnego przeprowadzono ankietowanie uczestników spotkania. Ankietę wypełniło 18 uczestników spotkania.

Jedną z form konsultacji społecznych była organizacja tzw. „ogródka konsultacyjnego”. Specjalne stanowisko umieszczone zostało w centrum miasta na Placu Jana Pawła II. W dniach 15 i 22 lipca oraz 5 sierpnia 2016 r. w godzinach od 14:00 do 16:00 pracownicy Urzędu Miejskiego konsultowali przyjęty zasięg obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Ta forma konsultacji społecznych pozwoliła na dotarcie do 22 osób.

2.1. Akcja informacyjna

W celu zainteresowania jak największej liczby mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych oraz innych interesariuszy procesu rewitalizacji zarządzający procesem przygotowali i przeprowadzili na etapie opracowywania GPR szeroką akcję informacyjną.

W tym celu opracowano i rozwieszono plakaty informujące o podjętych pracach, informowano na podstronie miasta o rewitalizacji (<http://wadowice.pl/najnowsze/wydzial-ogolno-organizacyjny/rewitalizacja-gminy-wadowice>), adres e-mailowy (konsultacje@wadowice.pl), na który można przesyłać informacje i składać pytania dotyczące rewitalizacji. Przedstawiciele gminy informowali o podjęciu działań. Zadbano o ogłoszenie terminów spotkań w każdej parafii.

Na każdym etapie prac nad programem starano się w pierwszej kolejności dotrzeć do źródła problemów poprzez organizowane różne formy kontaktu z interesariuszami procesu rewitalizacji.

REWITALIZACJA GMINY WADOWICE

przyjdź i zmień swoją Gminę!

01 KTO?
Burmistrz Wadowic zaprasza Mieszkańców do udziału w spotkaniu poświęconym rewitalizacji, dotyczącym projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji na terenie Gminy Wadowice

02 GDZIE?
3 sierpnia 2016 r. (Groda) od 18:00 do 20:30
Wadowicka Biblioteka Publiczna ul. Legionów 1 w Wadowicach.

03 DLACZEGO?
Urząd Miejski w Wadowicach przeprowadził przekrojowe badanie problemów Gminy Wadowice i jego Mieszkańców. W oparciu o wyniki badań zostały wyodrębnione obszary wymagające działań rewitalizacyjnych.

04 CO?
NA SPOTKANIU:
dowiesz się, jaka część gminy zostanie objęta rewitalizacją i dlaczego
poznasz szanse, jakie niesie rewitalizacja dla Mieszkańców i Przedsiębiorców
dowiesz się, jak brać udział w dalszym planowaniu działań rewitalizacyjnych.

ZAPRASZAMY NA SPOTKANIE !

Kampanię prowadzi:
Wydział Ogólno-Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Wadowicach
Plac Jana Pawła II 23, 34-100 Wadowice,
33 873 18 11 konsultacje@wadowice.pl

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

2.2. Metody i narzędzia partycypacji społecznej

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 wykorzystano szereg metod i narzędzi partycypacji społecznej.

1. Warsztaty mapujące problemy z udziałem mieszkańców, przedstawicieli środowiska biznesu oraz organizacji społecznych mające na celu pogłębienie wiedzy o obszarach objętych rewitalizacją

Chcąc dobrze zmapować problemy dotyczące obszary objęte rewitalizacją oraz wskazać adekwatne do problemów cele zaplanowano serię warsztatów z różnymi grupami stanowiącymi interesariuszy procesu rewitalizacji.

Warsztaty z udziałem mieszkańców miejscowości Kaczyna

Spotkanie odbyło się w dniu 13 grudnia 2016 r. o godzinie 16 z udziałem mieszkańców Kaczyny. W spotkaniu wzięło udział 25 osób.

Warsztaty z udziałem mieszkańców miejscowości Gorzeń Dolny

Spotkanie odbyło się w dniu 13 grudnia 2016 r. z udziałem mieszkańców miejscowości Gorzeń Dolny. W spotkaniu wzięło udział 9 osób.

Warsztaty poświęcone zagospodarowaniu budynku dworca kolejowego w Wadowicach

Spotkanie odbyło się w dniu 14 grudnia 2016 r. o godz. 17:00 w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Wadowicach.

Warsztaty dotyczące przestrzeni publicznych w Wadowicach

Spotkanie odbyło się w dniu 14 grudnia 2016 r. o godz. 19:00 w Wadowickiej Bibliotece Publicznej w Wadowicach.

W trakcie wyżej wymienionych warsztatów starano się pogłębić wiedzę na temat zasygnalizowanych wcześniej problemów. Warsztaty z udziałem interesariuszy procesu rewitalizacji prowadzone były z silną koncentracją na oddolnie generowanych ideach i naturalnie wyłaniających się potrzebach mieszkańców, które były następnie zderzane z ograniczeniami koncepcyjnymi wynikającymi z litery ustawy o rewitalizacji.

REWITALIZACJA GMINY WADOWICE

porozmawiajmy

Serdecznie zapraszamy Państwa do udziału w warsztatach.

13 GRUDNIA

16:00-KACZYNA - budynek Ochotniczej Straży Pożarnej
18:30-GORZEŃ DOLNY - budynek Ochotniczej Straży Pożarnej
Co jest dla Was ważne? Czego Wam brakuje? Porozmawiamy o problemach dotyczących mieszkańców Kaczyny i Gorzenia Dolnego i o ich rozwiązaniach!

14 GRUDNIA

17:00-WADOWICE - Wadowicka Biblioteka Publiczna, ul. Legionów 1
Porozmawiamy o dworcu PKP i jego otoczeniu!
19:00-WADOWICE - Wadowicka Biblioteka Publiczna, ul. Legionów 1
Porozmawiamy o miejskich przestrzeniach publicznych! Rewitalizacja, czyli jak ożywić centrum Wadowic. Przestrzeń publiczna - miejsce wspólne dla mieszkańców

Zapraszamy wszystkich mieszkańców Wadowic, szczególnie tych zamieszkujących obszary wyznaczone do rewitalizacji

Kampanię prowadzi:
Wydział Ogólno-Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Wadowicach
Plac Jana Pawła II 23, 34-100 Wadowice,
☎ 33 873 18 11 ✉ konsultacje@wadowice.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków UE.

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna

Unia Europejska Fundusz Spójności

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

Burza mózgów prowadząca do wygenerowania wstępnych propozycji rewitalizacyjnych była zatem wieńczona rozmową na temat priorytetyzacji celów mieszczących się w granicach priorytetów ustawowych.

Opis niektórych spośród sygnalizowanych problemów był rozwijany lub wieńczony propozycją rozwiązania problemu.

Warsztaty z dziećmi ze szkoły podstawowej i młodzieżą gimnazjalną

Spotkanie odbyło się w dniu 8 grudnia 2016 r., w Zespole Szkół nr 2 w Wadowicach, z udziałem dzieci i młodzieży zamieszkujących gminę Wadowice.

W ramach spotkania przeprowadzono burzę mózgów w zakresie potrzeb i pomysłów na zmiany dotyczące obszaru objętego rewitalizacją. Uczestnicy pracując w grupach starali się pogłębić temat w zadanych obszarach tematycznych: czas edukacji (najczęściej przestrzeń szkolna i droga do/ze szkoły) oraz czas pozalekcyjny (obszar związany z domem i przestrzenią rekreacyjno-sportowo-kulturalną). Na koniec przedstawiono wnioski z pracy w grupach. W bardzo ożywiony sposób dyskutowano nad postawionymi zagadnieniami. Wyłoniło się dużo problemów, potrzeb i propozycji zmiany. Dzieci i młodzież szczegółowo analizowały większość zgłaszanych problemów, dopowiadały, uszczegóławiały, jeśli miały inne zdanie dochodziło do interesujących dyskusji. W trakcie warsztatów starano się pogłębić wiedzę na temat zasygnalizowanych wcześniej problemów. Rezultat warsztatów został zaprezentowany w części dotyczącej pogłębionej diagnozy.

W spotkaniu wzięło udział 16 uczniów ze szkoły podstawowej oraz 22 z gimnazjum.

2. Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej

Uwagi dotyczące projektu Gminnego Programu Rewitalizacji można było zgłosić w specjalnym kwestionariuszu, który można było przesłać drogą mailową lub złożyć w formie papierowej w siedzibie Urzędu.

3. Zbieranie uwag ustnych w siedzibie Urzędu

Uwagi do konsultowanego projektu Programu można było zgłosić również osobiście w Urzędzie Miejskim w Wadowicach w godzinach funkcjonowania jednostki. Pracownicy w trakcie trwających konsultacji udzielali również odpowiedzi na pytania dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji oraz informowali zainteresowanych o dalszych działaniach w ramach prac nad GPR.

Rys. V.1. Rozmowy prowadzone w ramach ogródka konsultacyjnego
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. V.1. Warsztaty z dziećmi (◀), warsztaty poświęcone przestrzeniom publicznym w Wadowicach (▶)
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. V.1. Warsztaty w podobszarze rewitalizacji wiejskiej - Kaczyna
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. V.2. Warsztaty w podobszarze rewitalizacji wiejskiej - Gorzeń Dolny
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. V.3. Warsztaty w podobszarze rewitalizacji wiejskiej - Kaczyna
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

Rys. V.4. Warsztaty w podobszarze rewitalizacji wiejskiej - Gorzeń Dolny
fot. Urząd Miejski w Wadowicach

VI. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

1.1. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

W ramach działań przeznaczonych do realizacji w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023* znalazło się dwadzieścia jeden projektów podstawowych. Przedstawione zostały one w podziale na przyjęte cele.

Tab. VI.1. Cel I. Wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
1.1.	„Kolorowe dzieciństwo pod ochronnym parasolem” - placówka wsparcia dziennego w Kaczynie antidotum na problemy społeczne”	Gmina Wadowice	Celem projektu będzie zwiększenie dostępności do usług społecznych poprzez realizację działań prewencyjno- profilaktycznych w nowo tworzonej placówce wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu rewitalizacji Kaczyna. Projekt zrealizowany zostanie poprzez kompleksowe wsparcie dzieci i młodzieży z lokalnego środowiska polegające na opiece i wychowaniu, pomocy w nauce (prowadzenie zajęć „dodatkowych”, również językowych), organizacji czasu wolnego, zabawie i zajęciach sportowych. Zaplanowane działania mają charakter prewencyjny poprzez ich realizację zapobiegamy pojawianiu się problemów społecznych i reagujemy na już istniejące, wspierając rodziny, przyczyniamy się do prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży z obszaru rewitalizacji.	Podobszar wiejski rewitalizacji – Kaczyna 2018-2021	250 000	- integracja społeczna - wzrost poziomu wiedzy i kompetencji, - nawiązywanie przez uczestników relacji i więzi, - promowanie zdrowego stylu życia.	- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, - liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Gmina Wadowice EFS
1.2.	„Senior- to brzmi dumnie!”- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielnich”	Gmina Wadowice	Celem projektu będzie zwiększenie dostępności usług społecznych poprzez aktywizację osób niesamodzielnich za sprawą działań terapeutycznych i innych, zapewniających utrzymanie optymalnego stanu psychofizycznego, samodzielności i aktywności uczestników i niedopuszczanie do pogłębiania się dysfunkcji, a także edukację osób niesamodzielnich i ich opiekunów nieformalnych.	Cały obszar rewitalizacji 2018-2020	300 000	- integracja grup społecznych oraz budowanie więzi - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu - rozszerzenie oferty wsparcia dla seniorów - uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby seniorów	- liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, - liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	Gmina Wadowice EFS

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
1.3.	„Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice”	Gmina Wadowice	Celem projektu będzie podniesienie kompetencji społecznych i zawodowych uczestników projektu – osób i rodzin wieloproblemowych, osób niepełnosprawnych – zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.	Cały obszar rewitalizacji III 2018 do III 2021	340 000	- wzmocnienie motywacji do podjęcia pracy przez osoby i rodziny wieloproblemowe, osoby niepełnosprawne - wzmocnienie motywacji do podjęcia kursów wzmacniających kompetencje osobiste.	- liczba osób które uzyskały kwalifikacje po zakończeniu projektu zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - liczba osób poszukujących pracy po zakończeniu projektu, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - liczba osób pracujących po zakończeniu projektu, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Gmina Wadowice EFS
1.4.	„Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego w Gminie Wadowice pod kątem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami”	Gmina Wadowice	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych w wieku przedszkolnym w oddziałach integracyjnych Przedszkola Publicznego nr 3 i Zespołu Szkół Publicznych nr 2 w Wadowicach poprzez: doposażenie placówek w nowoczesny sprzęt do terapii i rehabilitacji dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi; zwiększenie oferty zajęć specjalistycznych o charakterze terapeutyczno-edukacyjnym i podniesienie kompetencji nauczycieli przedszkolnych w/w ośrodków w zakresie pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych.	Podobszar miejski rewitalizacji 2017-2019	569 368,86	- liczba nowych zajęć o charakterze terapeutyczno-edukacyjnym - liczba przeszkolonych nauczycieli	- liczba osób uczestniczących w programie z różnych części miasta	Gmina Wadowice EFS
1.5.	Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Wadowice	Gmina Wadowice	Podniesienie u 320 uczniów Gminy Wadowice niezbędnych na rynku pracy kompetencji matematycznych, przyrodniczych oraz informatycznych, a także wzrost poprawy kształcenia tych umiejętności przez szkoły w Gminie, poprzez doposażenie pracowni szkół i podniesienie kwalifikacji 46 nauczycieli do VII 2019 r.	Cały obszar rewitalizacji 2017-2019	1 055 576,52	- liczba przeszkolonych dzieci, - liczba przeszkolonych nauczycieli	- liczba osób uczestniczących w programie z różnych części gminy	Gmina Wadowice EFS

Tab. VI.2. Cel II. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
2.1.	„Rozbudowa i modernizacja części obiektu w celu stworzenia Akademickiego Centrum Edukacyjnego z Inkubatorem Organizacji Pozarządowych”	Powiat Wadowicki	<p>Rozbudowa i modernizacja części obiektu w celu stworzenia Akademickiego Centrum Edukacyjnego z Inkubatorem Organizacji Pozarządowych. Celem projektu jest aktywizacja różnych grup społecznych, mieszkańców gminy Wadowice poprzez działania edukacyjne, zajęcia i warsztaty aktywizujące dla różnych grup wiekowych oraz grup defaworyzowanych. Podniesienie jakości świadomości społecznej i edukacyjnej mieszkańców, otwarcie się na nowe możliwości samorozwoju i edukacji we wszystkich grupach wiekowych. Edukacyjna współpraca z ośrodkami akademickimi.</p> <p>Ważnym elementem projektu będzie krzewienie wartości związanych z dziedzictwem kulturowym i historią rozwoju społecznego Gminy Wadowice.</p> <p>Kluczowym elementem projektu będzie stworzenie warunków działania i rozwoju dla organizacji pozarządowych poprzez utworzenie miejsca ułatwiającego indywidualne działanie poszczególnych organizacji, a także ich integrację.</p> <p>W obszarze działań gospodarczych celem projektu będzie wsparcie w zakresie rozwijania działalności gospodarczej oraz stworzenie szans edukacyjnych dla bezrobotnych i innych grup defaworyzowanych.</p>	<p>Podobszar miejski rewitalizacji</p> <p>I 2018 – XII 2023</p>	3 150 000	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie świadomości i wiedzy mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości, uruchomienia własnej działalności gospodarczej, pozyskiwania środków zewnętrznych z przeznaczeniem na ten cel, - wzmocnienie postaw przedsiębiorczości. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób które skorzystały z usług Akademickiego Centrum Edukacyjnego, - liczba uczestników warsztatów, - liczba spotkań z ekspertami, - liczba organizacji pozarządowych prowadzących działalność w centrum. 	Powiat Wadowice EFRR

Tab. VI.3. Cel III. Poprawa bezpieczeństwa w obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
3.1.	„Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców obszaru zdegradowanego poprzez poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej”	Gmina Wadowice	<p>W ramach zadania planuje się szereg zabiegów, których nadrzędnym celem jest uwolnienie przestrzeni publicznych w mieście dla wszystkich mieszkańców, zarówno tych najmłodszych, jak i najstarszych, oraz dla osób o różnej sprawności ruchowej i niepełnosprawności. Ideą jest stworzenie przestrzeni publicznych przyjaznych środowisku naturalnemu oraz w głównej mierze mieszkańcom, ich codziennym potrzebom egzystencjalnym, ożywieniu życia społecznego i integracji mieszkańców.</p> <p>W ramach projektu wykonane zostaną analizy możliwości upłynnienia ruchu drogowego na terenie Wadowic poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiany organizacji ruchu na terenie miasta; - wprowadzeniu dodatkowej sygnalizacji świetlnej, systemów sterowania ruchem ITS, systemów zwiększających bezpieczeństwo pieszych na drogach, np. aktywne przejścia dla pieszych itp.; - wykonanie dodatkowych ciągów komunikacyjnych. <p>Wypracowane zostaną rozwiązania usprawniające organizację ruchu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie ruchu kołowego w centrum; - wykorzystanie niskoemisyjnych środków transportu (transport zbiorowy, ruch rowerowy); - zachowanie priorytetu dla ruchu pieszych (ciągi piesze wyciszone oraz ciągi pieszko-jezdne typu woonerf); - wyznaczenie i wprowadzenie w centrum miasta systemu parkowania rotacyjnego poprzez wdrożenie stref płatnego parkowania. <p>Celem projektu jest również stworzenie warunków sprzyjających sprawnemu i efektywnemu korzystaniu z ciągów komunikacyjnych przez mieszkańców. Priorytetem jest wprowadzenie maksymalnej swobody dla poruszania się pieszych (wprowadzenie stref typu woonerf itp.) Poprawa funkcjonalności i celowości układu komunikacyjnego, wprowadzenie alternatywnych, korzystnych i sprzyjających środowisku naturalnemu form przemieszczania się po mieście tj. ruchu rowerowego, poprzez wprowadzenie w organizacji ruchu pasów ruchu dla rowerów, ścieżek rowerowych itp. Poprawa komfortu życia i</p>	Podobszar miejski rewitalizacji II 2017 - IV 2023	20 000 000	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych; - integracja różnych środków transportu na terenie miasta; - organizacja i zarządzanie ruchem drogowym, odzyskanie przestrzeni publicznych dla mieszkańców na cele rekreacyjno - społeczne; - zwiększenie udziału mieszkańców w życiu publicznym; podniesienie atrakcyjności i dostępności do miejsc - sprzyjających aktywności mieszkańców; - otwarcie przestrzeni publicznych dla osób z różną sprawnością ruchową i niepełnosprawnością 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość samochodów osobowych w centrum miasta, czas parkowania pojazdów w mieście; ilość osób korzystających na co dzień z sieci dróg rowerowych, infrastruktury rowerowej, ilość zdarzeń drogowych z udziałem pieszych i rowerzystów, ilość lokalnych akcji integrujących mieszkańców; ilość mieszkańców użytkujących przestrzenie publiczne w życiu codziennym; ożywienie gospodarcze terenu miasta objętego procesem rewitalizacji; 	Gmina Wadowice, EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			<p>zamieszkania mieszkańców uzyskana zostanie ponadto poprzez ustabilizowanie i usystematyzowanie sposobu i form parkowania w centrum miasta, tj. wprowadzenie stref płatnego parkowania.</p> <p>Kolejnym elementem projektu jest stworzenie mapy barier architektonicznych mającej na celu kompleksowe zdiagnozowanie potrzeb inwestycyjnych w zakresie poprawy funkcjonalności i dostępności dla osób o różnej sprawności ruchowej i niepełnosprawności do obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury drogowej w ich codziennym użytkowaniu. Głównym celem etapu projektu jest likwidacja istniejących barier architektonicznych i umożliwienie szerszego korzystania z przestrzeni publicznej przez osoby starsze, o ograniczonych zdolnościach ruchowych oraz niepełnosprawne.</p> <p>W ramach poprawy funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznej w mieście opracowany zostanie kompleksowy katalog obiektów małej architektury miejskiej. W ramach etapu projektu Gmina ogłosi konkurs na zaprojektowanie katalogu „mebli miejskich”, które stylem nawiązywały będą do tradycji miasta galicyjskiego oraz będą stanowiły wizytówkę identyfikującą miasto. Celem zadania jest wprowadzenie jednolitej estetyki miejsc w przestrzeni publicznej w połączeniu z funkcjonalnością co pozwoli na poprawę komfortu życia mieszkańców i zwiększenia ich udziału w życiu społecznym.</p> <p>Zabieg wprowadzenia identyfikacji miasta poprzez ujednolicenie formy i stylu mebli miejskich połączony zostanie z identyfikacją miejsca w zakresie ujednoczenia formy i stylu ciągów pieszych. Zabieg ma na celu wprowadzenie w przestrzeni miejskiej jednolitej, a przede wszystkim przyjazdnej i łatwej w użytkowaniu nawierzchni ciągów pieszych na terenie miasta.</p> <p>Bardzo ważnym elementem projektu jest zdiagnozowanie i zidentyfikowanie potrzeb w zakresie zwiększenia przestrzeni zielonych w centrum miasta. W ramach etapu projektu Gmina przystąpi do realizacji „szkoły letniej”, tj. warsztatów, w ramach których udział wezmą studenci i nauczyciele akademicy uczelni technicznych o profilu budowlanym, architektonicznym oraz architektury krajobrazu. Celem warsztatów będzie analiza istniejących przestrzeni terenów zielonych w mieście pod</p>					

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			kątem ich funkcjonalności, dostępności dla mieszkańców, jak również zdiagnozowanie możliwości ich adaptacji pod kątem zwiększenia zazielenienia miasta oraz ich użytkowania w codziennym życiu mieszkańców. Kolejnym elementem warsztatów będzie zdiagnozowanie nowych przestrzeni możliwych do adaptacji na tereny zielone, które w układzie urbanistycznym miasta wpisywać się będą w ideę „miasta zielonego”, przyjaznego środowiska naturalnemu, a przede wszystkim miasta, gdzie przestrzeń zielona jest otwarta dla mieszkańców.					

Tab. VI.4. Cel IV. Poprawa poziomu obsługi komunikacyjnej

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
4.1.	„Budowa infrastruktury służącej obsłudze podróżnych w Wadowicach”	Gmina Wadowice	<p>Celem projektu jest szersze wykorzystanie transportu kolejowego, zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych, lepsza integracja gałęzi transportu, niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie. Realizacja projektu wpłynie również na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p> <p>Przedmiotem projektu jest stworzenie w Wadowicach infrastruktury służącej obsłudze podróżnych korzystających z kolei poprzez budowę parkingów „Parkuj i Jedź”, Bike and ride”.</p> <p>W ramach projektu powstaną w bliskiej odległości od dworca PKP dwa parkingi łączące funkcje "Parkuj i Jedź" i Bike&Ride, które służyć będą tworzeniu przejazdów łączonych: kolej – samochód – transport publiczny lub niezmotoryzowany indywidualny:</p> <p>PARKING NR 1 w rejonie ul. J. Piłsudskiego</p> <p>PARKING NR 2 w rejonie dworca PKP przy ul. J. Piłsudskiego/ul. Legionów</p>	Podobszar miejski rewitalizacji I kwartał 2016 – I kwartał 2020	7 659 375,14	<ul style="list-style-type: none"> - liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź” - liczba osób korzystających z infrastruktury służącej obsłudze podróżnych - liczba nowo utworzonych miejsc pracy - wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach 	- liczba osób korzystających z infrastruktury służącej obsłudze podróżnych	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
4.2.	„Stworzenie zintegrowanego transportu miejskiego w Wadowicach poprzez budowę węzła przesiadkowego, parkingów Park&Ride oraz ciągu pieszo-rowerowego”	Gmina Wadowice	Celem projektu jest szersze wykorzystanie transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych, lepsza integracja gałęzi transportu, niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie. Realizacja projektu wpłynie również na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.	Podobszar miejski rewitalizacji I kwartał 2016 – I kwartał 2020	16 474 540,48	- integracja różnych środków transportu oraz obsługa podróżnych - ścieżki i infrastruktura rowerowa - organizacja i zarządzanie ruchem	- liczba samochodów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych obiektach „parkuj i jedź”	Gmina Wadowice EFRR

Tab. VI.5. Cel V. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i nadanie im nowych funkcji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
5.1	„Wadowickie Centrum Rekreacji”	Gmina Wadowice	<p>Rewitalizacja obiektu Skawy Wadowice stworzy wspaniałą strefę rekreacyjną dla mieszkańców gminy Wadowice. Powstałe centrum rekreacji będzie multidyscyplinarne oraz przeznaczone dla osób z wszystkich kategorii wiekowych. Obiekty będą używane przez cały rok, a wszechstronność dyscyplin sportowych, które będzie można uprawiać uatrakcyjni życie mieszkańców i da możliwość rozwoju talentów sportowych niezależnie od pory roku. Idea ma służyć wszystkim mieszkańcom, a powstałe zagospodarowanie terenu wpisuje się w piękny teren rekreacyjny wokół rzeki Skawy. Ostateczny kształt aktywności rekreacji, które znajdują się na tym terenie zostanie wyłoniony w procesie partycypacji społecznej.</p> <p>Teren przeznaczony pod projektowane obiekty sportowe o powierzchni około 4.5 ha znajduje się przy ul. Błonie w Wadowicach. Na ogrodzonym terenie znajduje się kilka obiektów sportowo-rekreacyjnych, budynek zaplecza socjalnego oraz wygrodzony ORLIK. Obiekty, oprócz niedawno zbudowanego ORLIKA, są od wielu lat niedoinwestowane i wymagają modernizacji oraz przebudowy. Wielkość terenu umożliwi doinwestowanie o dodatkowe funkcje w celu stworzenia centrum sportu i rekreacji różnych sportów dla bardzo szerokiej grupy mieszkańców</p>	<p>Podobszar miejski rewitalizacji Wadowice I 2019 – XII 2021</p>	5 860 000	<ul style="list-style-type: none"> - rozwój terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - integracja i aktywizacja lokalnej społeczności poprzez dostosowanie terenów zielonych do pełnienia funkcji kulturowych, edukacyjnych, społecznych, - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej - podniesienie atrakcyjności i dostępności do miejsc sprzyjających aktywności mieszkańców sołectwa 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia odzyskanego dla społeczności lokalnej terenu, - liczba spotkań mających miejsce w zagospodarowanej przestrzeni publicznej 	Gmina Wadowice EFRR
5.2.	„Rewitalizacja ul. Lwowskiej w Wadowicach”	Gmina Wadowice	<p>Rewitalizacja ul. Lwowskiej w Wadowicach poprzez nadanie jej nowych funkcji komunikacyjnych – deptaka, parkingu i miejsca spotkań z priorytetem dla pieszych i rowerzystów, co stworzy wspaniałą strefę rekreacyjną dla mieszkańców gminy Wadowice, podkreśli charakter tego miejsca uwzględniając jego układ i elementy historyczne oraz obecne walory użytkowe.</p> <p>Odcinek biegnący od skrzyżowania z ulicami Matki Bożej Fatimskiej i E. i K. Wojtyłów do skrzyżowania z ulicami Cichą i Sienkiewicza ma spełniać funkcję strefy „Woonerf” i stanowić przedłużenie reprezentacyjnej strefy staromiejskiej w bezpośrednim sąsiedztwie z placem Jana Pawła II.</p> <p>Odcinek „Woonerf” ma stanowić obszar z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego. Ponieważ koncept ulicy typu Woonerf przewiduje również ograniczony ruch kołowy, ulica zostanie zagospodarowana tak, aby zachować przestrzenne</p>	<p>Podobszar miejski rewitalizacji Wadowice I 2017 - XII 2018</p>	2 976 096,12	<ul style="list-style-type: none"> - integracja i aktywizacja lokalnej społeczności poprzez dostosowanie terenów do pełnienia nowych funkcji, - poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej - podniesienie atrakcyjności i dostępności do miejsc sprzyjających 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia odzyskanego dla społeczności lokalnej terenu, 	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			<p>parametry umożliwiające przejazd pojazdom. Wszystkie elementy wyposażenia oraz nawierzchnie, zostaną wykonane z materiałów o wysokiej jakości, odpowiadających randze miejsc o historycznym walorze z uwzględnieniem współczesnych metod projektowych. Strefa „Woonerf” ma stanowić unikalny element tkanki miejskiej budujący tożsamość obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie rynku, tj. placu Jana Pawła II.</p> <p>Ze względu na specyfikę funkcjonalną strefy „Woonerf” planowana jest likwidacja podziałów pasów drogi w tej części, ujednoczenie nawierzchni i nadanie jej charakteru deptaku z możliwością przejazdu pojazdów.</p> <p>W strefie „Woonerf” planowana jest wymiana istniejących lamp ulicznych wraz z oprawami oraz uzupełnienie o oprawy przewieszkowe, biegnące nad osią ulicy.</p> <p>Wyposażenie terenu obejmuje ławki, donice, kosze na odpadki, pergole, stojaki na rowery oraz elementy identyfikacji miejsca (tablica informacyjna, mała architektura o charakterze interaktywnym). Wszystkie elementy muszą być spójne pod względem materiałowym i stylistycznym.</p> <p>W części „Woonerf” projektowana zieleń to drzewa osadzone w kratach osłaniających oraz donice z ozdobnymi krzewami i bylinami. Element zieleni będą również wprowadzać specjalnie zaprojektowane bujane ławki z wkomponowaną donicą z pnączem.</p>			aktywności mieszkańców		

Tab. VI.6. Cel VI. Poprawa funkcjonalności infrastruktury społecznej oraz stworzenie nowej odpowiadającej zapotrzebowaniu społecznemu

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
6.1	„Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 3 w Wadowicach”	Powiat Wadowicki	Stworzenie otwartej bazy sportowej i promowanie zdrowego trybu życia. Modernizacja boisk sportowych w Zespole Szkół Nr 3 w Wadowicach polegająca na wykonaniu zmiany nawierzchni i podbudowy boiska, odwodnienia, kanalizacji deszczowej, instalacji elektrycznej oświetleniowej, chodnika i piłkochwyłów, wraz z montażem sprzętu sportowego zamontowanego na stałe. Boiska będą ogólnodostępne dla mieszkańców gminy Wadowice, dzięki temu będą z niego mogli korzystać osoby z różnych grup wiekowych.	Podobszar miejski rewitalizacji I 2018 r. – VI 2019 r.	1 440 740	- rozwój terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - integracja i aktywizacja lokalnej społeczności poprzez udostępnienie nowych terenów rekreacyjnych, - podniesienie atrakcyjności i dostępności do miejsc sprzyjających aktywności mieszkańców miasta	- liczba przeprowadzonych zajęć sportowych, - liczba zorganizowanych zawodów sportowych.	Powiat Wadowice EFRR
6.2.	„Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Wadowicach”	Powiat Wadowicki	Stworzenie otwartej bazy sportowej i promowanie zdrowego trybu życia. Modernizacja boisk sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Wadowicach polegająca na wykonaniu zmiany nawierzchni i podbudowy boiska, odwodnienia, kanalizacji deszczowej, instalacji elektrycznej oświetleniowej, chodnika i piłkochwyłów, wraz z montażem sprzętu sportowego zamontowanego na stałe. Zakres przedmiotowy projektu obejmuje budowę obiektów sportowych typu boiska wielofunkcyjne z możliwością rekreacji wszystkich grup wiekowych.	Podobszar miejski rewitalizacji Wadowice, ul. Mickiewicza 16 I 2018 – VI 2019	960 000	- rozwój terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - integracja i aktywizacja lokalnej społeczności poprzez udostępnienie nowych terenów rekreacyjnych, - podniesienie atrakcyjności i dostępności do miejsc sprzyjających aktywności mieszkańców miasta	- liczba przeprowadzonych zajęć sportowych, - liczba zorganizowanych zawodów sportowych.	Powiat Wadowice EFRR
6.3.	„Stworzenie centrum aktywności społeczności lokalnej w starej szkole w Gorzeniu Dolnym”	Gmina Wadowice	Projekt polegał będzie na stworzeniu przestrzeni dla mieszkańców na prowadzenie różnych aktywności społecznych i na spotkania integracyjne. Prowadzone działalności w ramach powstałej infrastruktury pozwolą angażować lokalną społeczność we wspólne przedsięwzięcia, pozwolą	Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny I 2018 – XII 2019	2 000 000	- możliwość realizacji warsztatów edukacyjno - artystycznych dla dzieci i młodzieży z artystą tworzącym w	- liczba uczestników warsztatów.	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			<p>nabrać jej pewności siebie i poczuć dumę z własnej wsi.</p> <p>Zakres projektu:</p> <p>I. Budynek – Parter, pracownie: malarska, garncarska, giserska, pozostałe sale na spotkania mieszkańców - rękodzieło, duża sala na miejsce, gdzie mogłyby odbywać się przedstawienia, przyjezdny teatr i zabawy, imprezy kulturalne, spotkania itp. Na ścianach w poszczególnych salach wyeksponowane zostaną obrazy, zdjęcia z poprzedniej epoki "galicyjskiej" i narzędzi używanych w tamtych czasach oraz wynalazków powstałych na terenie Galicji i ich historie, Kuchnia zostanie wyposażona we wszystkie niezbędne elementy do funkcjonowania, aby mogły się odbywać warsztaty kulinarne, kuchenne rewolucje, itp. Przedmiotowe pomieszczenie ma być także zapleczem dla organizowanych imprez kulturalnych, zabaw i spotkania integracyjnych.</p> <p>Budynek – Poddasze, zaplecze artystyczne z częścią socjalno – sanitarną.</p> <p>II. Ogród</p> <p>Teren ogrodu zostanie zagospodarowany na ogród oddający charakter galicyjskiej wsi w tym: spotykane wówczas odmiany roślin jak róże, floksy, rudbekie, liliowce, hortensje, a także rośliny ówczesnych upraw rolniczych, zboża, ziemniaki itp. Ponadto ogród wyposażony w ówczesne narzędzia rolnicze i gospodarskie, które swoim wyglądem sprawiają wrażenie wyjętych z epoki.</p> <p>Budynek wraz z przyległym terenem zostanie dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, ponadto na działce zostaną wyznaczone miejsca postojowe na potrzeby funkcjonowania budynku.</p> <p>Budynek będzie wyposażony w niezbędne instalacje wspomagane kolektorami słonecznymi.</p>			przedmiotowym budynku oraz z osobą prowadzącą warsztaty.		
6.4.	„Modernizacja i adaptacja budynku Remizy Strażackiej w Kaczynie na cele społeczno - kulturowe”		<p>Projekt będzie polegał na dostosowanie budynku OSP do pełnienia funkcji wiejskiego centrum kulturalnego, oświatowego i społecznego. Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców Kaczyny, podniesienie atrakcyjności turystycznej miejscowości, a także podniesienie standardu życia i pracy na wsi. Realizacja projektu przyczyni się do rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego Kaczyny.</p>	Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Kaczyna I 2018 - XII 2019	1 000 000	- możliwość realizacji warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w przedmiotowym budynku.	- liczba uczestników warsztatów.	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			<p>Budynek OSP wzbogaci się o pomieszczenia, które będą służyć mieszkańcom i ułatwią im spotkanie się oraz prowadzenie inicjatyw lokalnych, ważnych dla integracji w małych społecznościach.</p> <p>Na poddaszu budynku powstanie świetlica środowiskowa, której funkcja polegać będzie na wspieraniu lokalnej społeczności w procesie wychowywania dzieci i młodzieży. Działanie świetlicy środowiskowej obejmie także dzieci i młodzież wywodzące się z rodzin mających trudną sytuację materialną. Ponadto cele działań świetlicy to m.in.: współdziałanie w procesie wychowywania z rodziną oraz szkołą; pomoc w nauce; działania mające na celu rozwój zainteresowań podopiecznych. Świetlica otoczy dzieci i młodzież opieką wychowawczą, stworzy warunki do nauki, rozwijania zainteresowań i uzdolnień, wyrówna braki wychowawcze rodziny i będzie się przyczyniać do eliminacji zaburzenia zachowania.</p> <p>Na piętrze przedmiotowego budynku znajduje się przestronna sala, która po modernizacji będzie służyć lokalnej społeczności na spotkania, organizację imprez okolicznościowych czy warsztatów edukacyjnych.</p> <p>Parter budynku zostanie poddany modernizacji – istniejące toalety zostaną zmodernizowane. Strefa wejścia do budynku zostanie przebudowana. Do budynku zostanie wykonany podjazd dla osób niepełnosprawnych, a także z uwagi na brak możliwości dostosowania klatki schodowej, zostanie zamontowana winda przeznaczona dla osób niepełnosprawnych.</p> <p>Za budynkiem przy potoku powstanie altana, wokół której będą mogły się odbywać spotkania i zabawy dla dzieci i młodzieży, ogniska i grillowanie.</p> <p>W budynku zostanie przeprowadzona modernizacja poszczególnych instalacji, a instalacja ciepła zostanie wzbogacona o panele solarne lub fotowoltaiczne. Do w/w budynku zostanie doprowadzony internet, który umożliwi dostęp wszystkich warstw społecznych do świata wirtualnego. Dzięki internetowi organizowane zajęcia zostaną wzbogacone o aplikacje mobilne. Świetlica zostanie wyposażona w komputery – laptopy, co umożliwi organizację warsztatów w poszerzonej ofercie, np. nauka programów komputerowych, angielskiego, matematyki itp.</p>					

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
6.5.	„Nadanie nieczynnemu budynkowi Dworca PKP w Wadowicach nowych funkcji przez stworzenie miejsca aktywności społecznej”	Gmina Wadowice	<p>Projekt ma na celu nadanie budynkowi Dworca PKP nowych funkcji, ma się on stać ważnym miejscem kulturalnym. Dzięki działaniom, które będą prowadzone w tej nowej przestrzeni, powstanie miejsce spotkań, wydarzeń kulturalnych, warsztatów edukacyjnych, które będzie nową alternatywą spędzania czasu wolnego przez mieszkańców Wadowic.</p> <p>W odnowionym budynku miejsce znajdzie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeń wystawowa utrzymana w stylu historycznym (kasy, ławeczki) w połączeniu z elementami nowoczesnymi. 2. Sala wielofunkcyjna wyposażona w współczesny sprzęt multimedialny przeznaczona na różnego rodzaju spotkania. 3. Wirtualny plac zabaw dla dzieci i młodzieży. Interaktywne narzędzia dydaktyczne dzieciom młodzieży, zasilane energią z OZE. 4. Przestrzeń dydaktyczno - edukacyjna. W ramach tej przestrzeni powstanie e-pracownia wyposażona w kilka stanowisk komputerowych, pomieszczenie na warsztaty dla dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów wraz z tarasem zewnętrznym. W ramach warsztatów będą m.in. organizowane spotkania z artystami tworzącymi aktualnie w budynku dworca. Uczestnicy warsztatów będą brać czynny udział w zajęciach. 5. W budynku powstanie strefa multimediiów, gdzie będzie można skorzystać z wypożyczalni filmów dvd, blue-ray, e-booków, prasy, tradycyjnych książek do skorzystania z zasobów na miejscu lub w domu. 6. Istniejący bar w budynku zostanie poddany modernizacji i przebudowie. Powstanie restauracja galicyjska (forma, wystrój, menu – z czasów zaboru austriackiego, w nawiązaniu do kuchni wiedeńskiej). 7. Budynek zostanie całkowicie dostosowany dla osób niepełnosprawnych m.in. ruchowo oraz osób niewidomych, w tym poprzez montaż windy, oznaczeń dla osób niewidzących. 8. Część przestrzeni w budynku zostanie zaadaptowana na pomieszczenia techniczne oraz magazynowe 9. Do obsługi powstaną miejsca postojowe na potrzeby funkcjonowania budynku. 	Podobszar miejski rewitalizacji I 2018 – XII 2020	10 000 000	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych spotkań, - nowe funkcje w przestrzeni dworca PKP. 	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia w metrach kwadratowych oddana na cele społeczne, - liczba NGO's korzystających z nowopowstałej infrastruktury, 	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			10. Wszystkie instalacje w budynku wymagają gruntownej modernizacji. W ramach przebudowy budynek zostanie wyposażony w najnowsze rozwiązania techniczno-instalacyjne, w tym system zarządzania budynkiem smart building. Przewiduje się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.					

Tab. VI.7. Cel VII. Kształtowanie postaw proekologicznych mieszkańców

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
7.1	„Promocja wymiany źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice”	Gmina Wadowice	Działania promocyjne i edukacyjne prowadzone podczas realizacji projektu, a także jego trwałość wpłyną na wzrost aktywności ekologicznej mieszkańców, a przede wszystkim na podniesienie ich świadomości nt. ograniczenia poziomu niskiej emisji oraz wpływu źródeł ciepła na jakość środowiska i warunki życia, a także powszechnym postawom prosumenckim.	Cały obszar rewitalizacji III kwartał 2017 – II kwartał 2020	21 000	- liczba wykorzystanych kanałów informacyjnych, - liczba osób które zwróciły się o dodatkowe informacje	- szacunkowa liczba osób do których dotarła informacja o szkodliwym oddziaływaniu niskiej emisji	Gmina Wadowice EFRR

Tab. VI.9. Cel IX. Poprawa niefunkcyjnych rozwiązań technicznych uniemożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
9.1	„Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice - etap III”	Gmina Wadowice	<p>Planowany zakres prac wchodzących w skład przedsięwzięcia obejmuje wymianę nieefektywnych kotłów/pieców węglowych na ekologiczne (gazowe, na biomasę, węglowe) oraz modernizację lub wykonanie instalacji c.o. Inwestycje będą wykonane w budynkach jednorodzinnych będących własnością osób fizycznych. Nowe źródła ciepła będą spełniać wymagania określone przez WFOŚiGW w Krakowie w „Programie Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie województwa małopolskiego”.</p> <p>Celem głównym zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w procesie spalania paliw kopalnych emitowanych do atmosfery przez źródła ciepła zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych usytuowanych na terenie gminy Wadowice.</p> <p>W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa stanu środowiska, a w szczególności powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie zjawiska tzw. niskiej emisji.</p>	Cały obszar rewitalizacji 2016-2023	1 075 000	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości powietrza w mieście - ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych, - ograniczenie emisji CO₂, - wzrost efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych, - zmniejszenie zużycia energii (jeszcze nie ma danych z audytu). 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba obiektów z wymienionymi kotłami, - liczba obiektów z wymienionymi instalacjami centralnego ogrzewania 	Gmina Wadowice WFOŚiGW
9.2.	„Rewitalizacja części wspólnych bloku XX-lecia nr 1 w Wadowicach wraz z instalacją ogniw fotowoltaicznych”	Wspólnota Mieszkaniowa osiedla XX-lecia 1	<p>Planowany zakres prac wchodzących w skład przedsięwzięcia obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtworzenie właściwości technicznych instalacji wewnętrznych w części wspólnej bloku na os. XX-lecia 1 w Wadowicach, ze szczególnym uwzględnieniem instalacji elektrycznej, - malowanie klatek schodowych będących częścią wspólną, - montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku, - izolacja ścian szczytowych budynku. 	Podobszar miejski rewitalizacji - os. XX-lecia 1 VI 2017 – XII 2018	560 000	<ul style="list-style-type: none"> - gospodarczy: ograniczenie kosztów utrzymania mieszkania - co, prąd, remonty instalacji, - społeczny: zaoszczędzone środki mogą być przeznaczone na indywidualne cele mieszkańców, - przestrzenny: wzrost estetyki przestrzeni publicznej osiedla, - środowiskowy: ograniczenie zapotrzebowania na energię ciepłą przyczyni się do zmniejszenia 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych działaniem, - powierzchnia odnowionych ścian, - udział % ograniczenia zużycia energii. 	Wspólnota Mieszkaniowa EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
						zanieczyszczenia powietrza naszej miejscowości, - promocja działań ekologicznych.		
9.3.	„Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice”	Gmina Wadowice	Celem głównym zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w procesie spalania paliw kopalnych emitowanych do atmosfery przez źródła ciepła zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych usytuowanych na terenie gminy Wadowice. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa stanu środowiska, a w szczególności powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie zjawiska tzw. niskiej emisji. Przedmiotem projektu jest wymiana starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na nowe kotły wykorzystujące paliwa gazowe wraz z wykonaniem wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania. Planowany zakres prac wchodzących w skład przedsięwzięcia obejmuje wymianę nieefektywnych kotłów/pieców na nowe, ekologiczne wykorzystujące paliwa gazowe. Planuje się w ramach projektu wymianę 79 szt. pieców w indywidualnych gospodarstwach domowych, wraz z montażem oraz dodatkową instalacją niezbędną do funkcjonowania urządzenia. Nowe źródła ciepła będą spełniać normy środowiskowe wyznaczone dla tego typu inwestycji. Podstawowym inwestycjom towarzyszyć będą: kampania edukacyjna oraz utworzenie bazy danych, która posłuży do inwentaryzacji źródeł emisji.	Cały obszar rewitalizacji III kwartał 2017 – II kwartał 2020	1 143 863,39	- realizacja projektu będzie skutkować redukcją CO2 co najmniej o 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.	- liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	Gmina Wadowice EFRR
9.4.	„Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice”	Gmina Wadowice	Celem głównym zadania jest poprawa stanu środowiska naturalnego w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie ilości zanieczyszczeń pyłowo-gazowych powstających w procesie spalania paliw kopalnych emitowanych do atmosfery przez źródła ciepła zlokalizowane w budynkach jednorodzinnych usytuowanych na terenie gminy Wadowice. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa stanu środowiska, a w szczególności powietrza atmosferycznego poprzez ograniczenie zjawiska tzw. niskiej emisji. Przedmiotem projektu jest wymiana starych kotłów, pieców, urządzeń grzewczych na nowe ekologiczne, piece na paliwa stałe wraz z wykonaniem	Podobszar miejski rewitalizacji III kwartał 2017 – II kwartał 2020	2 471 066,55	- realizacja projektu będzie skutkować redukcją CO2 co najmniej o 30% w odniesieniu do istniejących instalacji.	- liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	Gmina Wadowice EFRR

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
			<p>wewnętrznych instalacji w budynku niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania nowego systemu ogrzewania.</p> <p>Planowany zakres prac wchodzących w skład przedsięwzięcia obejmuje wymianę nieefektywnych kotłów/pieców węglowych na ekologiczne (wykorzystujące paliwa stałe). Planuje się w ramach projektu wymianę 266 szt. pieców w indywidualnych gospodarstwach domowych, wraz z montażem oraz dodatkową instalacją niezbędną do funkcjonowania urządzenia.</p> <p>Nowe źródła ciepła będą spełniać normy środowiskowe wyznaczone dla tego typu inwestycji. Podstawowym inwestycjom towarzyszyć będą: kampania edukacyjna oraz utworzenie bazy danych, która posłuży do inwentaryzacji źródeł emisji.</p>					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Wadowice

1.2. PODSTAWOWE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE ZLOKALIZOWANE POZA OBSZAREM REWITALIZACJI

Tab. VI.10. Cel I. Wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja/ okres realizacji	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji	Źródło finansowania
10.0.	Budowa Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii w Wadowicach	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych „Dać Szansę” w Wadowicach Os. XX lecia 1 34-100 Wadowice	<p>W ramach projektu powstanie Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii dla osób niepełnosprawnych w Wadowicach. Efektem projektu będzie zwiększenie dostępności specjalistycznych usług dla osób z niepełnosprawnością szczególnie z miejskiego podobszaru rewitalizacji.</p> <p>Wpływ na obszar rewitalizacji Obiekt pozwoli stworzyć bazę dla osób niepełnosprawnych z obszaru rewitalizacji.</p> <p>Powód realizacji inwestycji poza obszarem rewitalizacji Brak wystarczająco dużej działki w miejskim podobszarze rewitalizacji oraz zaangażowanie istniejącej inwestycji, na którą wydano pozwolenie na budowę nr 3/2016 z dnia 7 stycznia 2016.</p> <p>Budynek Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miejskiego podobszaru rewitalizacji (90m od granicy obszaru rewitalizacji).</p>	Poza obszarem rewitalizacji Działka nr 2298/10 Działki drogowe : 2298/11, 2298/9, 2281/31 2018-2019	4 653 531,62	- integracja społeczna - wzrost poziomu wiedzy i kompetencji, - nawiązywanie przez uczestników relacji i więzi.	- liczba osób niepełnosprawnych, objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie, - liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu	41,5% środki PFRON będące w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego województwa Małopolskiego 43% kredyt ze środków unijnych RPO WM Działanie 11.3 FUNDUSZ REWITALIZACJI I ODNOWY MAŁOPOLSKI 15,% środki prywatne

2. POZOSTAŁE PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Nie przewiduje się realizacji innych niż podstawowe przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

VII. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

1. KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Jednym z ważniejszych aspektów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 jest zapewnienie komplementarności, rozpatrywanej w pięciu wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania.

Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi zaplanowanymi przedsięwzięciami podnosi efektywność realizowanego programu i zwiększa skuteczność wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

Ważnym elementem programu jest połączenie aspektów społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego i środowiskowego w obszarze interwencji, co wyraża kompleksowość zaplanowanej interwencji. Z tego powodu zarówno w podobszarze miejskim, jak i wiejskim, formułując cele i zadania mające stanowić odpowiedź na zdiagnozowane problemy, zawsze szukano rozwiązań w każdej z zasygnalizowanych sfer. Oddziaływanie poszczególnych projektów na poszczególne sfery przedstawiono w tabeli VII.1.

Przedstawiona szczegółowa diagnoza oraz zbudowane z udziałem mieszkańców drzewo problemów, potwierdza szczególną koncentrację problemów na terenach wyznaczonych do rewitalizacji.

1.1. Komplementarność problemowa

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 zadania wpisane do programu wzajemnie się dopełniają (tab. VII.2.). Wybrane do realizacji projekty odpowiadają na różne problemy: społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe, razem tworząc zintegrowaną koncepcję działań. W efekcie możliwe jest skuteczniejsze i bardziej kompleksowe przeciwdziałania zdiagnozowanym problemom, szczególnie tym społecznym.

Przedsięwzięcia wskazane w ramach GPR wynikają wprost ze zdiagnozowanych problemów. Zadania o charakterze inwestycyjnym uzupełniają działania o charakterze społecznym (kulturalnym, integracyjnym, aktywizującym mieszkańców).

Poszczególne zadania zostały tak zaplanowane, by wpływać na różne planowane funkcje wyznaczonych podobszarów rewitalizacji. W szczególności działania inwestycyjne skupiają się na umożliwieniu realizacji przedsięwzięć społecznych tzw. miękkich.

Tab. VII.1. Oddziaływanie przyjętych do realizacji projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Oddziaływanie projektu na poszczególne sfery*
Podobszar miejskiej rewitalizacji		
1.2.	Senior- to brzmi dumnie!"- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielnych	S,
1.3.	Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice.	S
1.4.	Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego w Gminie Wadowice pod kątem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami	S
1.5.	Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Wadowice	S, G
2.1.	Rozbudowa i modernizacja części obiektu w celu stworzenia Akademickiego Centrum Edukacyjnego z Inkubatorem Organizacji Pozarządowych.	S,
3.1.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców obszaru zdegradowanego poprzez poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej	S, G, PF, T
4.1.	Budowa infrastruktury służącej obsłudze podróżnych w Wadowicach	S, PF
4.2.	Stworzenie zintegrowanego transportu miejskiego w Wadowicach poprzez budowę węzła przesiadkowego, parkingów Park&Ride oraz ciągu pieszo-rowerowego	S, PF
5.1.	Wadowickie Centrum Rekreacji	S, PF
5.2.	Rewitalizacja ul. Lwowskiej w Wadowicach	S, PF
6.1.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 3 w Wadowicach.	S, PF
6.2.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Wadowicach	S, PF
6.5.	Nadanie nieczynnemu budynkowi Dworca PKP w Wadowicach nowych funkcji przez stworzenie miejsca aktywności społecznej	S, PF, T
7.1.	Promocja wymiany źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice	S, PF, T
9.1.	Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice - etap III	S, T
9.2.	Rewitalizacja części wspólnych bloku XX-lecia nr 1 w Wadowicach wraz z instalacją ogniw fotowoltaicznych	S, T
9.3.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice.	S, T
9.4.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice	S, T

Lp.	Nazwa projektu	Oddziaływanie projektu na poszczególne sfery*
Podobszar wiejskiej rewitalizacji - Kaczyna		
1.1.	Kolorowe dzieciństwo pod ochronnym parasolem" - placówka wsparcia dziennego w Kaczynie antidotum na problemy społeczne	S
1.2.	Senior- to brzmi dumnie!"- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielných	S
1.3.	Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice.	S, G
6.4.	Modernizacja i adaptacja budynku Remizy Strażackiej w Kaczynie na cele społeczno – kulturowe	S, PF
9.1.	Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice - etap III	S, T
9.3.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice.	S, T
9.4.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice	S, T
Podobszar wiejskiej rewitalizacji – Gorzeń Dolny		
1.2	Senior- to brzmi dumnie!"- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielných	S
1.3	Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice.	S
6.3.	Stworzenie centrum aktywności społeczności lokalnej w starej szkole w Gorzeniu Dolnym	S, PF
9.1.	Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice - etap III	S, T
9.3.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice.	S, T
9.4.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice	S, T
Poza obszarem rewitalizacji		
10.0	Budowa Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii w Wadowicach	S, PF

* S –Społeczną, G-Gospodarczą, PF-Przestrzenno-Funkcjonalną, Ś-Środowiskową, T-Techniczną

Źródło: opracowanie własne

Tab. VII.2. Komplementarność względem siebie przedsiębiorstw

PRZEDSIĘWZIĘCIA	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	3.1.	4.1.	4.2.	5.1.	5.2.	6.1.	6.2.	6.3.	6.4.	6.5.	7.1.	9.1.	9.2.	9.3.	9.4.	10.0	
1.1.		■	■	-	■	■	■	-	□	-	-	-	-	-	■	-	-	-	-	-	-	-	-
1.2.	■		■	■	□		□	-	-	-	-	□	□	■	■	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3.	■	■		■	■	□	-	-	-	-	-	□	□	■	■	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4.	-	■	■		■	■	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	■
1.5.	■	□	■	■		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.1.	■		□	■	-		□	-	□	-	-	-	-	-	□	-	□	□	-	□	□	□	-
3.1.	■	□	-	-	-	□		■	■	-	■	□	□	■	■	■	□	-	-	-	-	-	-
4.1.	-	-	-	-	-	-	■		■	-	■	-	-	-	-	■	□	-	-	-	-	-	-
4.2.	□	-	-	-	-	□	■	■		-	-	-	-	-	-	■	-	-	-	-	-	-	-
5.1.	-	-	-	-	-	-	-	-	-		■	□	□	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.2.	-	-	-	-	-	-	■	■	-	-		■	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.1.	-	□	□	-	-	-	□	-	-	□	-		■	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2.	-	□	□	-	-	-	□	-	-	□	-	-		■	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3.	-	■	■	-	-	-	■	-	-	-	-	-	-		■	-	-	□	-	□	□	□	-
6.4.	■	■	■	-	-	□	■	-	-	-	-	-	-	-		■	-	□	-	□	□	□	-
6.5.	-	-	-	-	-	-	■	■	■	-	-	-	-	-	-		■	□	-	□	□	□	-
7.1.	-	-	-	-	-	□	□	□	-	-	-	-	-	-	-	-		■	■	■	■	■	-
9.1.	-	-	-	-	-	□	-	-	-	-	-	-	-	□	□	□	■		■	■	■	■	-
9.2.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	■	■		■	■	■	-
9.3.	-	-	-	-	-	□	-	-	-	-	-	-	-	□	□	□	■	■	■		■	■	-
9.4.	-	-	-	-	-	□	-	-	-	-	-	-	-	□	□	□	■	■	■	■		■	-
10.0	-	-	-	■	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	■

- brak komplementarności, □ niska komplementarność, ■ średnia komplementarność ■ wysoka komplementarność,

Źródło: opracowanie własne

Lp.	Nazwa projektu
1.1.	Kolorowe dzieciństwo pod ochronnym parasolem” – placówka wsparcia dziennego w Kaczynie antidotum na problemy społeczne
1.2.	Senior- to brzmi dumnie!”- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielnych
1.3.	Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice.
1.4.	Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego w Gminie Wadowice pod kątem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami
1.5.	Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Wadowice
2.1.	Rozbudowa i modernizacja części obiektu w celu stworzenia Akademickiego Centrum Edukacyjnego z Inkubatorem Organizacji Pozarządowych.
3.1.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców obszaru zdegradowanego poprzez poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej
4.1.	Budowa infrastruktury służącej obsłudze podróżnych w Wadowicach
4.2.	Stworzenie zintegrowanego transportu miejskiego w Wadowicach poprzez budowę węzła przesiadkowego, parkingów Park&Ride oraz ciągu pieszo-rowerowego
5.1.	Wadowickie Centrum Rekreacji
5.2.	Rewitalizacja ul. Lwowskiej w Wadowicach
6.1.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 3 w Wadowicach.
6.2.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Wadowicach
6.3.	Stworzenie centrum aktywności społeczności lokalnej w starej szkole w Gorzeniu Dolnym
6.4.	Modernizacja i adaptacja budynku Remizy Strażackiej w Kaczynie na cele społeczno – kulturowe
6.5.	Nadanie nieczynnemu budynkowi Dworca PKP w Wadowicach nowych funkcji przez stworzenie miejsca aktywności społecznej
7.1.	Promocja wymiany źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice
9.1.	Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice – etap III
9.2.	Rewitalizacja części wspólnych bloku XX-lecia nr 1 w Wadowicach wraz z instalacją ogniw fotowoltaicznych
9.3.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice.
9.4.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice
10.0	Budowa Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii w Wadowicach

1.2. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Rolę operatora rewitalizacji pełnić będzie Wydział Ogólno-organizacyjny. Takie rozwiązanie w ramach istniejących obecnie struktur zapewni skuteczne zarządzanie programem oraz pozwoli ze względu na dużą liczbę zadań społecznych na ich lepszą i precyzyjną koordynację.

Przyjęta struktura organizacyjna zapewnia współpracę różnych podmiotów działających na rzecz realizacji programu i poprawy sytuacji obszarów zdegradowanych. Określenie odpowiednich instrumentów zarządzania i wdrażania opisane zostało w kolejnych rozdziałach.

Wskazany Operator ds. Rewitalizacji pełnić będzie rolę wykonawczą i zarządczą. Jednostka będzie miała za zadanie zapewnienie możliwości aktywnego włączania się Interesariuszy procesu rewitalizacji. W tym celu Operator ds. Rewitalizacji będzie realizował zadania z zakresu upowszechniania wiedzy na temat programu rewitalizacji i jego realizacji, prowadzenia konsultacji społecznych.

Operator rewitalizacji będzie pełnił rolę wykonawczą i zarządczą programu, jednak w celu zapewnienia jak największej efektywności działań realizacja zadań zlecona będzie odpowiednim jednostkom i podmiotom, które posiadają ku temu odpowiednie uprawnienia i kompetencje.

Wsparciem i platformą dyskusji będzie powołany po przyjęciu programu Komitet ds. Rewitalizacji. W założeniu będzie to ciało opiniotwórcze i doradcze dla Burmistrza. Komitet ma za zadanie stworzyć warunki do współpracy i koordynacji działań rewitalizacyjnych przez różnych Partnerów.

1.3. Komplementarność międzyokresowa

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 jest kontynuacją polityki prowadzonej w latach 2007-2014, zmierzającej do odnowy terenów miasta Wadowice oraz terenów wiejskich.

Szczegółowa lista działań zrealizowanych w poprzedniej perspektywie Unii Europejskiej została zaprezentowana w tabeli VII.3.

Projekty te wpisują się w sygnalizowane przez mieszkańców problemy i stanowią składową szerszej odnowy wskazanych do rewitalizacji podobszarów. Stanowią one dobrą podstawę do realizacji obecnie zaplanowanych działań.

Tab. VII.3. Projekty inwestycyjne zrealizowane w latach 2007-2013

Lp	Podobszar	Rodzaj inwestycji	Wartość projektu[zł]
1	Podobszar miejski	Dofinansowanie inwestycyjne jednostki Informacji Turystycznej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 projektu pod nazwą Małopolski System Informacji Turystycznej (MSIT) - remont pomieszczenia Informacji Turystycznej w Wadowicach.	133 673,66
		Dotacja przyznana w ramach MRPO Działanie 3.1. Schemat A	
		Dofinansowanie wyposażenia jednostki Informacji Turystycznej w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 projektu pod nazwą Małopolski System Informacji Turystycznej (MSIT) - wyposażenie pomieszczenia Informacji Turystycznej w Wadowicach.	140 371,90
		Rewitalizacja przestrzeni publicznej wadowickiego rynku i ulic sąsiednich wraz z infrastrukturą komunalną i drogową. Działanie 6.1 Rozwój miast	
		Schemat A Projekty realizowane w ramach programów rewitalizacji Cel projektu: Wzmocnienie potencjału miasta Wadowice poprzez dostosowanie Placu Jana Pawła II, najważniejszej przestrzeni publicznej, do funkcji centrum administracyjno - gospodarczo - pielgrzymkowego o znaczeniu ponadregionalnym, ułatwienie dostępu do instytucji publicznych, miejsc związanych z Janem Pawłem II oraz imprez organizowanych na Placu, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez ułatwienie dostępu do centrum miasta dla niepełnosprawnych oraz wydzielenie stref funkcjonalnych na terenie placu.	10 189 136,58
		Rewitalizacja przestrzeni publicznej ulicy Zatorskiej i ulic przyległych poprzez nadanie jej funkcji deptaka wraz z infrastrukturą komunalną- Celem głównym projektu jest wzmocnienie potencjału miasta Wadowice poprzez stworzenie deptaka z symboliką przestrzeni, dostosowanego do pełnienia funkcji społecznych, turystycznych i gospodarczych.	959 884,00
2	Podobszary wiejskie	Obniżenie zapotrzebowania na energię budynków szkolnych na terenie Gminy Wadowice - Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013 Działanie 7.2 Poprawa jakości powietrza i zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	1 413 846,06
		Przebudowa i rozbudowa budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach, Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013, Oś Priorytetowa 6. Spójność wewnątrzregionalna, Działanie 6.3 Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego	2 041 651,19
		Nadbudowa budynku ZSP i przebudowa dachu Sali gimnastycznej w Kleczy Dolnej -Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013. Działanie 6.2 – rozwój obszarów wiejskich	4 274 928,59
		Schemat B - Infrastruktura społeczna, w tym edukacyjna i sportowa	
		Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na obszarach wiejskich w Gminie Wadowice - place zabaw dla dzieci - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie: Odnowa i rozwój wsi	359 668,35
		Rewitalizacja zabytkowych kapliczek Gminy Wadowice- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie: Odnowa i rozwój wsi	129 523,50

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

Tab. VII.4. Projekty nieinwestycyjne zrealizowane w latach 2007-2013

Lp	Podobszar	Rodzaj inwestycji	Wartość projektu[zł]
1	Podobszar miejski	Wadowicki Festiwal Jana Pawła II - organizacja wydarzenia o charakterze kulturalnym, artystycznym i edukacyjnym.	67 543,03
		Projekt systemowy pt. „Program aktywizacji społeczno-zawodowej - POSTAW NA SIEBIE” - Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.1.1.	
		Program aktywizacji społeczno-zawodowej Postaw Na Siebie. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej osób bezrobotnych będących długotrwale klientami pomocy społecznej w Gminie Wadowice. Wsparcie ma charakter kompleksowy, gdyż zapewnia uczestnikom projektu diagnozy potencjału zawodowego i społecznego, podniesienie samooceny, dobór dalszych form podnoszenia kwalifikacji zawodowych, z oferty dostępnej na lokalnym rynku wsparcia bezrobotnych (PUP, "Kolping, OHP).	1 808 534,11
		Program „Miasto równych możliwości” - szansa dla młodych i niepełnosprawnych Program Operacyjny Kapitał Ludzki.	
		Celem ogólnym programu jest zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej uczestników programu - osób i rodzin wieloprotymowych, osób niepełnosprawnych - zagrożenie wykluczeniem społecznym.	1 237 376,33
		Cele szczegółowe: nabycie umiejętności społecznych, zdobycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy, poprawa wizerunku i własnej samooceny, zmniejszenie obszaru wykluczania, integracji społecznej, poprawa kondycji zdrowotnej uczestników programu	
		Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Wadowice- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, działanie 8.3 „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu eInclusion”	668 986,56
		„Rynek miejscem spotkań polsko-słowackich” w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego finansowany w 85% w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013 oraz z budżetu państwa w 10% za pośrednictwem Euroregionu Beskidy.	192 725
2	Podobszary wiejskie	Festiwal Potraw Regionalnych „Wadowicki Sam Smak”- realizacja projektu polegała na organizacji i przeprowadzeniu imprezy kulturalno-integracyjnej podczas której zaprezentowały się okoliczne Koła Gospodyń Wiejskich oraz przeprowadzony został konkurs wśród restauratorów na najlepsze wadowickie flaki.	24 810,52
		Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, małe projekty Zielona Gmina Wadowice - impreza promująca proekologiczne postawy.	41 117,44

Źródło: Urząd Miejski w Wadowicach

1.4. Komplementarność źródeł finansowania

Zaplanowano finansowanie poszczególnych przedsięwzięć zgodnie z zasadą dodatkowości (*ang. additionality*, środki pieniężne przekazywane przez Komisję Europejską z funduszy strukturalnych są wyłącznie dodatkiem do środków zgromadzonych i przeznaczonych na dany projekt przez władze lokalne kraju członkowskiego).

Przedsięwzięcia realizowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji będą finansowane z takich źródeł jak: Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego (EFRR, EFS), budżet gminy, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Fundusz Termomodernizacji i remontu, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przyjęty układ finansowania uwzględniający różne metody pozyskiwania środków finansowych, wskazuje wprost na komplementarność przyjętych rozwiązań.

1.5. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 została zapewniona dzięki skupieniu zaplanowanych działań na wyznaczonych podobszarach rewitalizacji (załącznik nr 1, 2 i 3).

Obszary te zostały wskazane na podstawie wieloczynnikowej diagnozy, uwzględniającej różne kryteria i bazującej na podziale wewnątrzgminnym, co pozwoliło na ukazanie miejsc koncentracji negatywnych zjawisk.

Wszystkie podstawowe projekty rewitalizacyjne zlokalizowano na podobszarach rewitalizacji i są z nimi ściśle powiązane, jednocześnie stanowiąc odpowiedź na główne problemy tych terenów wskazane przez mieszkańców w czasie prowadzonych warsztatów.

Mechanizmy zapobiegania niepożądanym efektom społecznym oraz przenoszenia problemów na inne obszary

Realizacja zadań w przyjętej formule będzie zapobiegać przenoszeniu się różnych problemów na pozostałe miejscowości. Zaplanowane działania sprzyjają integracji społecznej.

Szczególny nacisk położono na integrację i reintegrację społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem (osób starszych, beneficjentów pomocy społecznej).

Z uwagi na planowane działania w budynku dworca PKP (obecnie zamieszkałego), gmina zorganizuje mieszkania zastępcze dla osób, które będą musiały opuścić wynajmowane lokale.

Mechanizmy analizy następstw decyzji przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia

Zapewnienie komplementarności w wymiarze przestrzennym oznacza również konieczność ciągłej analizy następstw decyzji przestrzennych w skali lokalnej, całej gminy jak i jej otoczenia. Z tego względu w opracowanym systemie monitoringu i ewaluacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice uwzględniono również ten aspekt.

VIII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 w tabel VII.1. zestawiono planowane do realizacji przedsięwzięcia. Ich realizacja uzależniona jest od możliwości finansowych gminy oraz skuteczności pozyskiwania środków zewnętrznych.

Z uwagi na konieczność opracowania szczegółowej dokumentacji poszczególnych projektów, w momencie opracowania programu plan finansowy ma charakter orientacyjny.

Łączna wartość planowanych do realizacji zadań wyniosła ponad **83 mln 993 tys. zł.**

W programie nie przewidziano przedsięwzięć uzupełniających, wszystkie wskazane przedsięwzięcia stanowią listę podstawową.

Źródłem finansowania planowanych projektów rewitalizacyjnych będą środki pochodzące z budżetu gminy, powiatu, wspólnot mieszkaniowych oraz fundusze europejskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020.

Nie wyklucza się próby pozyskania środków z innych źródeł, takich jak krajowe fundusze, środki celowe będące w dyspozycji poszczególnych ministerstw czy też źródła prywatne.

Tab. VII.1. Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Środki finansowe						Razem
		źródła finansowania			dofinansowanie			
		publiczne		prywatne	fundusze UE		inne	
		samorządowe	krajowe		EFRR	EFS		
1.1.	Kolorowe dzieciństwo pod ochronnym parasolem” - placówka wsparcia dziennego w Kaczynie antidotum na problemy społeczne	37 500,00				212 500,00		250 000,00
1.2.	Senior- to brzmi dumnie!”- aktywizacja zdrowotna i społeczna osób niesamodzielnych	45 000,00				255 000,00		300 000,00
1.3.	Razem przeciw wykluczeniu! Aktywizacja społeczno – zawodowa mieszkańców Gminy Wadowice.	51 000,00				289 000,00		340 000,00
1.4.	Rozszerzenie oferty dodatkowej ośrodków wychowania przedszkolnego w Gminie Wadowice pod kątem wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami	85 405,33				483 963,53		569 368,86
1.5.	Rozwój kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych w Gminie Wadowice	52 778,83				1 002 797,69		1 055 576,52
2.1.	Rozbudowa i modernizacja części obiektu w celu stworzenia Akademickiego Centrum Edukacyjnego z Inkubatorem Organizacji Pozarządowych.	787 500,00			2 362 500,00			3 150 000,00
3.1.	Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców obszaru zdegradowanego poprzez poprawę funkcjonalności przestrzeni publicznej	5 000 000,00			15 000 000,00			20 000 000,00
4.1.	Budowa infrastruktury służącej obsłudze podróżnych w Wadowicach	2 371 342,61			5 288 032,53			7 659 375,14
4.2.	Stworzenie zintegrowanego transportu miejskiego w Wadowicach poprzez budowę węzła przesiadkowego, parkingów Park&Ride oraz ciągu pieszo-rowerowego	3 352 569,11			13 121 971,37			16 474 540,48
5.1.	Wadowickie Centrum Rekreacji	1 465 000,00			4 395 000,00			5 860 000,00
5.2.	Rewitalizacja ul. Lwowskiej w Wadowicach	744 024,03			2 232 072,09			2 976 096,12
6.1.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy Zespole Szkół nr 3 w Wadowicach.	360 185,00			1 080 555,00			1 440 740,00
6.2.	Modernizacja obiektów infrastruktury z przeznaczeniem na cele społeczne w zakresie boisk sportowych przy I Liceum Ogólnokształcącym w Wadowicach	240 000,00			720 000,00			960 000,00
6.3.	Stworzenie centrum aktywności społeczności lokalnej w starej szkole w Gorzeniu Dolnym	500 000,00			1 500 000,00			2 000 000,00
6.4.	Modernizacja i adaptacja budynku Remizy Strażackiej w Kaczynie na cele społeczno – kulturowe	250 000,00			750 000,00			1 000 000,00
6.5.	Nadanie nieczynnemu budynkowi Dworca PKP w Wadowicach nowych funkcji przez stworzenie miejsca aktywności społecznej	2 500 000,00			7 500 000,00			10 000 000,00
7.1.	Promocja wymiany źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice	3 150,00			17 850,00			21 000,00
9.1.	Program ograniczenia niskiej emisji dla Gminy Wadowice - etap III	349 500,00	725 500,00					1 075 000,00
9.2.	Rewitalizacja części wspólnych bloku XX-lecia nr 1 w Wadowicach wraz z instalacją ogniw fotowoltaicznych			140 000,00	420 000,00			560 000,00
9.3.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie Gminy Wadowice.	22 865,74			1 120 997,65			1 143 863,39
9.4.	Wymiana źródeł ciepła w indywidualnych gospodarstwach domowych (paliwa stałe) na terenie Gminy Wadowice	37 069,10			2 433 997,45			2 471 066,55
10.0	Budowa Centrum Edukacji, Rehabilitacji i Terapii w Wadowicach		1 963 616,00	722 915,62	2 000 000,00			4 686 531,62
Razem:		18 254 889,75	2 689 116,00	862 915,62	59 942 976,09	2 243 261,22	0,00	83 993 158,68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Wadowicach

**IX. SYSTEM WDRAŻANIA,
MONITOROWANIA I OCENY
GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**

1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Struktura zarządzania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023 składać będzie się z następujących elementów:

- pełnomocnik Burmistrza Wadowic ds. rewitalizacji,
- komitet ds. rewitalizacji - ciało opiniodawczo-doradcze,
- jednostki odpowiedzialne za:
  - merytoryczne przygotowanie projektów infrastrukturalnych tzw. twardych (*Wydział Infrastruktury i Rozwoju*),
  - merytorycznie przygotowanie projektów społecznych tzw. miękkich (*Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*),
  - pozyskanie środków finansowych oraz pełnienie roli operatora programu rewitalizacji (*Wydział Ogólno-organizacyjny*),
  - finansowe rozliczenie zaplanowanych projektów (*Skarbnik, Wydział Finansowo Budżetowy*).

Kierowanie pracami powierzone będzie Zastępcy Burmistrza Gminy Wadowice, który wsparty zostanie organizacyjnie przez pracowników ww. wydziałów oraz jednostek organizacyjnych.

Wszystkie projekty wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji będą realizowane zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz poszczególnymi budżetami rocznymi, po zatwierdzeniu ich realizacji.

W przypadku konieczności realizacji projektów inwestycyjnych, wymagających skoordynowania różnych procedur i jednostek, Burmistrz może powołać zespoły zadaniowe, w skład których będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych wydziałów włączonych w proces realizacji zadania. Powołanie ww. zespołów ma za zadanie, zaplanowanie działań w sposób zintegrowany, umożliwiający uwzględnienie różnych perspektyw (społecznej, prawnej, ekonomicznej i technicznej itp.) oraz przygotowanie projektu od strony technicznej, a następnie sprawne zarządzanie jego realizacją.

Tab IX.1. Funkcje podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania programu rewitalizacji

Podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu	Poziomy zarządzania	
	Gminny Program Rewitalizacji	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne
Z-ca Burmistrza Wadowic pełnomocnik ds. rewitalizacji	- kieruje i koordynuje wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji	- kieruje i koordynuje realizację zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
Komitet ds. rewitalizacji - ciało opiniodawczo-doradcze	- tworzy forum współpracy i wymiany informacji, - opiniuje zmiany w GPR, - rekomenduje zgłaszane zmiany w GPR, - opiniuje sprawozdania z realizacji GPR,	- upowszechnia wśród mieszkańców obszarów rewitalizacji informacje na temat realizowanych przedsięwzięć, - dostarcza informacji i opinii na temat realizowanych przedsięwzięć i efektów związanych z ich realizacją
Jednostka odpowiedzialna merytorycznie za przygotowanie projektów infrastrukturalnych tzw. twardych	- sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR w zakresie inwestycji infrastrukturalnych; - zgłasza nowe zadania infrastrukturalne wpisujące się w przyjęte cele rewitalizacji.	- koordynuje realizację przedsięwzięć infrastrukturalnych
Jednostka odpowiedzialna merytorycznie za przygotowanie projektów społecznych tzw. miękkich,	- sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR, - zgłasza nowe zadania społeczne, - angażuje partnerów społecznych.	- koordynuje realizację przedsięwzięć społecznych,
Jednostka odpowiedzialna merytorycznie za pozyskanie środków finansowych,	- pozyskuje środki na rzecz realizacji działań zapisanych w GPR, - sporządza okresowe sprawozdania z realizacji GPR, - monitoruje sytuację na obszarze objętym rewitalizacją; - zbiera propozycje zmian do GPR; - prowadzi konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy; - odpowiada za aktualizację zapisów GPR; - dba o upowszechnienie założeń GPR wśród mieszkańców gminy; - opracowuje procedury: zgłaszania nowych zadań do GPR, monitorowania zadań wskazanych w GPR, zgłaszania zmian do GPR.	- zbiera propozycje zadań wpisujących się w przyjęte cele GPR, - monitoruje zmiany wynikające z realizowanych przedsięwzięć.
Jednostki odpowiedzialna za finansowe rozliczenie zaplanowanych projektów Skarbnik, Wydział Finansowo Budżetowy	- ujmuje zaplanowane w GPR zadania w Wieloletniej Prognozie Finansowej	- monitoruje możliwości pozyskania dofinansowania na realizację zadań wpisujących się w cele GPR, - monitoruje przepływy finansowe związane z realizacją zadań współfinansowanych ze środków UE,

Źródło: opracowanie własne

Zarządzanie programem rewitalizacji odbywać się będzie w ramach obowiązków poszczególnych wydziałów i referatów Urzędu Miejskiego w Wadowicach oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wadowicach.

Komitet Rewitalizacji to ciało opiniotwórcze - doradcze przy Burmistrzu wymagane przez ustawę o rewitalizacji. Jego skład powinien w możliwie pełny sposób odzwierciedlać wszystkie grupy interesariuszy działających na podobszarze rewitalizacji (miejskim i wiejskim). Komitet Rewitalizacji zostanie powołany, zgodnie z wymogami w terminie do trzech miesięcy od uchwaleniu GPR przez Radę Gminy.

Założono, że udział w pracach Komitetu Rewitalizacji będzie społeczny i nie będzie wiązał się z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów. Zaplecze lokalowe, jak również organizacyjne prac komitetu zapewni Urząd Miejski wykorzystując do tego celu posiadane zasoby.

1.1. System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Zarządzanie odbywać się będzie na dwóch poziomach: zarządzanie programem oraz zarządzanie przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, zgodnie z metodyką zawartą w publikacji pt. „*Outcome Indicators And Targets. Towards a New System of Monitoring and Evaluation in EU Cohesion Policy*”.

Funkcje podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie programu zostały opisane w tabeli nr IX.1.

Ważnym elementem, decydującym o efektywności systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji, jest tzw. operator. Niezależnie od zastosowanych rozwiązań instytucjonalno-organizacyjnych, w praktyce jest to osoba, lub grupa kilku osób, które odpowiadają za cały szereg zadań na poszczególnych etapach przygotowania i realizacji GPR. Głównym celem działalności operatora będzie zapewnienie spójności szerokiego wachlarza działań rewitalizacyjnych, realizowanego z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania, przez możliwie szerokie spektrum podmiotów. Zmiana paradygmatu finansowania działań rewitalizacyjnych, w nowej perspektywie UE, które dotychczas w zdecydowanej mierze finansowane były ze środków przyznawanych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, powoduje, że rola operatora programu staje się jeszcze bardziej istotna z punktu widzenia całego systemu wdrażania.

Takimi nowymi uwarunkowaniami są m.in. ograniczenie udziału tzw. inwestycji infrastrukturalnych w ramach działań rewitalizacyjnych oraz ich wielofunduszowość, a co za tym idzie konieczność korzystania bardziej niż dotychczas z rozproszonych źródeł finansowania przedsięwzięć.

1.2. System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji składa się z dwóch elementów: bieżącego monitoringu oraz ewaluacji (*ex ante, on-going, ex post,*) i ma za zadanie kontrolę stopnia realizacji programu, osiągnięcia określonych w nim celów i kierunków działań, jak również ocenę zmian jakie wywoła realizacja programu na wyznaczonych do rewitalizacji obszarach (obszar miejski i wiejski rewitalizacji).

! **Monitoring** to regularne zbieranie i analiza danych na temat realizacji projektu w trakcie jego przebiegu. Dzięki monitoringowi sprawdzamy zgodność przebiegu realizacji projektu z naszymi wcześniejszymi planami i założeniami, zarówno w aspekcie rzeczowym (postępów prac, alokacji zasobów), jak i finansowym.

Z uwagi na złożony charakter programu rewitalizacji, proces monitorowania powinien być procesem ciągłym. Sprawozdania z postępów w realizacji zadań uwzględnionych w Gminnym Programie Rewitalizacji przygotowywane będą raz w roku (do 10 listopada).

Jednostka pełniąca funkcję operatora rewitalizacji otrzymuje od pozostałych jednostek uczestniczących w procesie wdrażania programu rewitalizacji informację na temat projektów i efektów ich realizacji w danym roku. Przekazywane informacje powinny zawierać dane na temat czasu realizacji przedsięwzięć (harmonogramy), osiągniętych efektów (wskaźnik), trudności i problemów pojawiających się w trakcie realizacji, zadań do realizacji na kolejny rok. Dane powinny być przekazane do połowy października, tak by można je było uwzględnić w budżecie na kolejny rok.

! **Ewaluacja** to systematyczna i obiektywna ocena wartości trwającego lub zakończonego projektu, uwzględniająca nie tylko sposób jego realizacji, ale także jego koncepcję (teorię) oraz – przede wszystkim – osiągnięte rezultaty. Celem ewaluacji jest sprawdzenie czy projekt odpowiada na zdiagnozowane potrzeby, czy osiąga zaplanowane cele (wywołuje zaplanowane rezultaty) oraz czy zmiany wywołane jego realizacją można uznać za trwałe.

Sporządzona ocena podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet ds. Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

Prowadzenie i ocena rewitalizacji, polegać będzie w szczególności na:

- poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach i zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;
- inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;
- wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;
- zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.

Gminny program rewitalizacji podlegać będzie ocenie aktualności (ewaluacja ex post) i stopnia realizacji (on-going), dokonywanej przez Burmistrza co najmniej raz na 3 lata.

Ewaluacja ex-post powinna obejmować ocenę stopnia rozwiązania problemów zdiagnozowanych na obszarach zdegradowanych oraz rewitalizacji wskazanych w dokumencie zatytułowanym „*Diagnoza i analiza w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Wadowice w związku z opracowaniem Gminnego Programu Rewitalizacji*” jak i pogłębionej diagnozie obszarów rewitalizacji.

W tabeli nr IX.2 przedstawiono wskaźniki monitoringu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Wskaźniki monitorowania będą podstawowym narzędziem śledzenia postępu w realizacji GPR. Wybrane wskaźniki mają za zadanie wskazać na ile udało osiągnąć się poszczególne cele programu.

Z uwagi na dużą zmienność otoczenia społeczno-gospodarczego przyjęto, że Operator rewitalizacji raz do roku analizował będzie podstawowe wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego (np. wskaźnik bezrobocia, inflacji, wzrostu PKB) celem ustalenia możliwego wpływu sytuacji zewnętrznej, na zjawiska i procesy zachodzące na podobszarze rewitalizacji.

W przypadku znacznych zmian w zakresie stanu gospodarki lub przepisów prawa w zakresie pomocy społecznej, podejmowane będą kroki celem weryfikacji możliwości przyjętych celów i kierunków rewitalizacji.

→ * Wskaźniki dotyczące zagadnień społecznych zależne są od regulacji ustawowych o świadczeniach rodzinnych. Wskaźnik obowiązuje operatora programu tylko w sytuacji, gdy ustawodawca w trakcie realizacji GPR nie zmieni wysokości kryterium ustawowego uprawniającego do zasiłku rodzinnego i dodatków.

Tabela IX.2. Wskaźniki monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Wskaźnik	Wartość wskaźnika	Źródło danych	Wartość docelowa wskaźnika*
Cel I. WZMOCNIENIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO NA OBSZARACH REWITALIZACJI			
Liczba rodzin otrzymujące wsparcie z MOPS			
Podobszar miejski	24,60	Miejski Ośrodek	22,00
Podobszar wiejski - Kaczyna	18,97	Pomocy Społecznej	17,00
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	15,56		14,50
Cel II. TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU GOSPODARCZEGO OBSZARU REWITALIZACJI			
Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG na 1 tys. mieszkańców			
Podobszar miejski	163	Urząd Miejski w	163
Podobszar wiejski - Kaczyna	23	Wadowicach	23
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	63		63
Cel III. POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA W OBSZARZE REWITALIZACJI			
Liczba przestępstw w danym roku			
Podobszar miejski	111	Urząd Miejski w	95
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	0
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		0
Cel IV. POPRAWA POZIOMU OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ			
Liczba nowych ogólnodostępnych parkingów			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	2
Podobszar wiejski - Kaczyna	-	Wadowicach	-
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	-		-
Cel V. POPRAWA JAKOŚCI PRZESTRZENI PUBLICZNYCH I NADANIE IM NOWYCH FUNKCJI			
Liczba przestrzeni publicznych poddanych przekształceniom			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	2
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	1
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		1
Cel VI. POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ STWORZENIE NOWEJ ODPOWIADAJĄCEJ ZAPOTRZEBOWANIU SPOŁECZNEMU			
Liczba obiektów infrastruktury społecznej, gdzie poprawiono funkcjonalność			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	4
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	1
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		1
Cel VII. KSZTAŁTOWANIE POSTAW PROEKOLOGICZNYCH MIESZKAŃCÓW			
Liczba osób poinformowanych o negatywnych skutkach palenia śmieci			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	3000
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	100
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		150
Cel VIII. ZACHOWANIE I PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTURALNEGO OBSZARU			
Liczba obiektów zabytkowych z uporządkowanymi sztyldami i reklamami			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	50
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	0
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		0
Cel IX. POPRAWA NIEFUNKCJONALNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UNIEMOŻLIWIAJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH			
Liczba budynków, w których wymieniono kotły			
Podobszar miejski	0	Urząd Miejski w	300
Podobszar wiejski - Kaczyna	0	Wadowicach	5
Podobszar wiejski – Gorzeń Dolny	0		5

Źródło: *opracowanie własne*

2. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

W poniższej tabeli zaprezentowano ramowy harmonogram realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023*. Termin realizacji poszczególnych zadań zostały zaprezentowane w rozdziale VI. zatytułowanym: *Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych*.

Tab. IX.3. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w latach 2016-2023

L.p.	Etapy i rodzaje działań	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Uchwalenie GPR przez Radę Miejską w Wadowicach							
2.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji							
3.	Wprowadzenie zaplanowanych działań do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wadowice							
4.	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacyjnego (co najmniej dwa w roku)							
5.	Akcja informacyjno-edukacyjno-promocyjna GPR							
6.	Realizacja działań aktywizujących i przygotowujących interesariuszy do dalszych działań							
7.	Monitoring							
9.	Przygotowanie działań w tym w ramach RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020							
10.	Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach RPO Województwa Małopolskiego 2014-2020							
11.	Ewaluacja - ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji							
12.	Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie 2014-2020 wraz z publiczną debatą							
13.	Przygotowanie Urzędu Miejskiego oraz pozostałych interesariuszy do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy UE							

Źródło: opracowanie własne

3. KOSZTY ZARZĄDZANIA GPR

Wskazane przez Burmistrza osoby w ramach przyznaných dodatkowych obowiązków służbowych realizować będą zadania operatora rewitalizacji.

Osoby zasiadające w Komitecie Rewitalizacji będą pełniły te funkcję społecznie, nie otrzymując za tą pracę wynagrodzenia.

Koszty z tytułu zarządzania procesem wdrażania programu rewitalizacji przedstawiono w tabeli IX.4.

Tab. IX.4. Koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji

Działania	Ilość	Jednostka	Cena jednostkowa	Razem brutto
Ocena stopnia wykonania GPR (ewaluacje)	2	szt.	61 500	123 000
Spotkania Komitetu Rewitalizacji – koszty organizacji, cateringu, materiałów biurowych itp.	15	szt.	369	5 535
Wyjazdy studialne/edukacyjne członków Komitetu Rewitalizacji	6	szt.	2 460	14 760
Wynagrodzenie osób zatrudnionych w jednostce pełniące funkcje Operatora Rewitalizacji	72	miesiąc	2 800	201 600
Ulotki/broszury edukacyjno-informacyjne, infografiki, artykuły promocyjne, gadżety itp.	3	pakiet	12 300	36 900
Inne (np. wyjazdy studyjne, prelekcje, wsparcie eksperckie itp.)	b.d.	b.d.	36 900	36 900
Razem:				418 695

X. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

1. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Realizacja zadań wskazanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023* nie wymaga wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wadowice*.

1.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na obszarze objętym rewitalizacją obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Wadowicach - centrum i śródmieście (Uchwała NR XV/124/2008 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 14 marca 2008 r.),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Wadowicach (część północna i wschodnia), zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/147/2008 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 15 lipca 2008r. (Dz. Urz. woj. małopolskiego Nr 549 poz. 3569 z dnia 22.08.2008 r.) oraz zmiana miejscowego planu przestrzennego obszaru położonego w Wadowicach (część północna i wschodnia) zatwierdzoną Uchwałą Nr XXVII/269/2014 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 26 lutego 2014r. (Dz. Urz. woj. małopolskiego poz. 1801 z dnia 26.03.2014 r.),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego część Choczni, część Wadowic, część Gorzenia Dolnego oraz część Jaroszowic, zatwierdzonym Uchwałą Nr XV/125/2008 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 14 marca 2008 r. (Dz. Urz. woj. małopolskiego Nr 269 poz. 1680 z dnia 29.04.2008 r.) oraz zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru obejmującego część Choczni, część Wadowic, część Gorzenia Dolnego oraz część Jaroszowic, zatwierdzonej Uchwałą Nr XVIII/166/2012 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 12.12.2012 r. (Dz. Urz. woj. małopolskiego poz. 389 z dnia 10.01.2013 r.),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w Gorzeniu Dolnym zatwierdzonego Uchwałą Nr XI/75/2007 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 28.09.2007 r. (Dz. Urz. woj. małopolskiego Nr 792 poz. 5177 z dnia 15.11.2007 r.),
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Kaczyna (*Uchwała Nr VI/21/2007 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 20 lutego 2007 roku*).

Realizacja przyjętego programu działań nie będzie wymagała zmiany obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Gdyby w późniejszym terminie, w związku z okolicznościami trudnymi obecnie do przewidzenia pojawiła się konieczność zmiany planu miejscowego, wszczęte zostaną odpowiednie procedury.

1.3. MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarach objętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023* działaniami rewitalizacyjnymi.

1.4. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice na lata 2016-2023* nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku.

2. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH

2.1. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21. UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

W wyniku realizacji zadań wskazanych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Wadowice* nie ulegnie zmianie uchwała Rady Miejskiej Wadowice z w sprawie *Wieloletniego programu gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Wadowice na lata 2004-2018* (Uchwała nr XXVI/247/2013 Rady Miejskiej w Wadowicach z dnia 18 grudnia 2013r).

2.2. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWALE, O KTÓREJ MOWA W ART. 7 UST. 3 USTAWY O REWITALIZACJI – KOMITET REWITALIZACJI

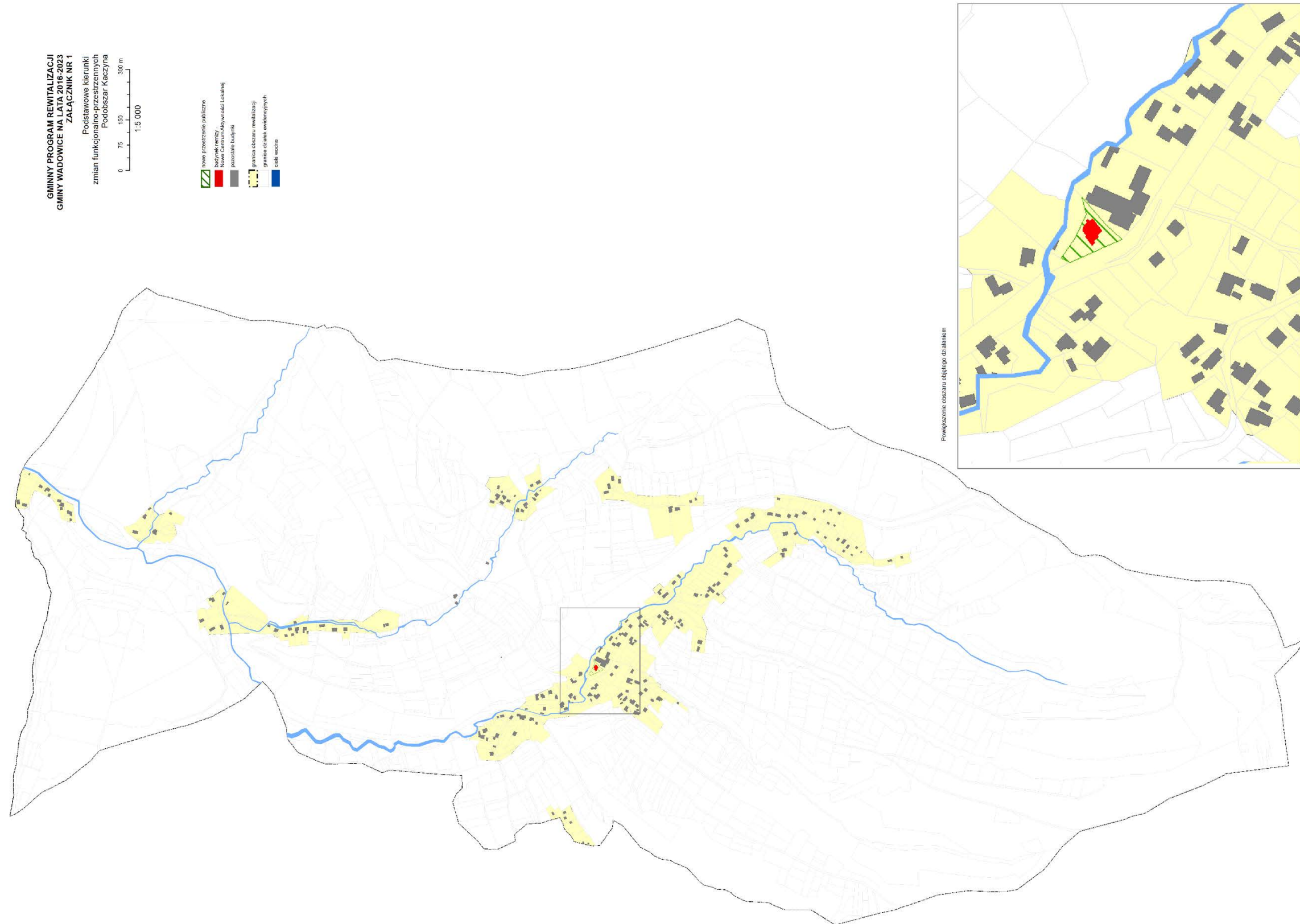
Komitet ds. Rewitalizacji zostanie powołany przez Burmistrza Wadowic w terminie do trzech miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały Rady Miejskiej w Wadowicach, o przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji w drodze zarządzenia.

Zadania przypisane komitetowi zostaną określone w odrębnej Uchwale Rady Miejskiej. W opracowanym systemie zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji* wskazano konkretne zadania Komitetu ds. Rewitalizacji oraz uwzględniono jego miejsce w strukturze zarządzania.

XI. ZAŁĄCZNIKI

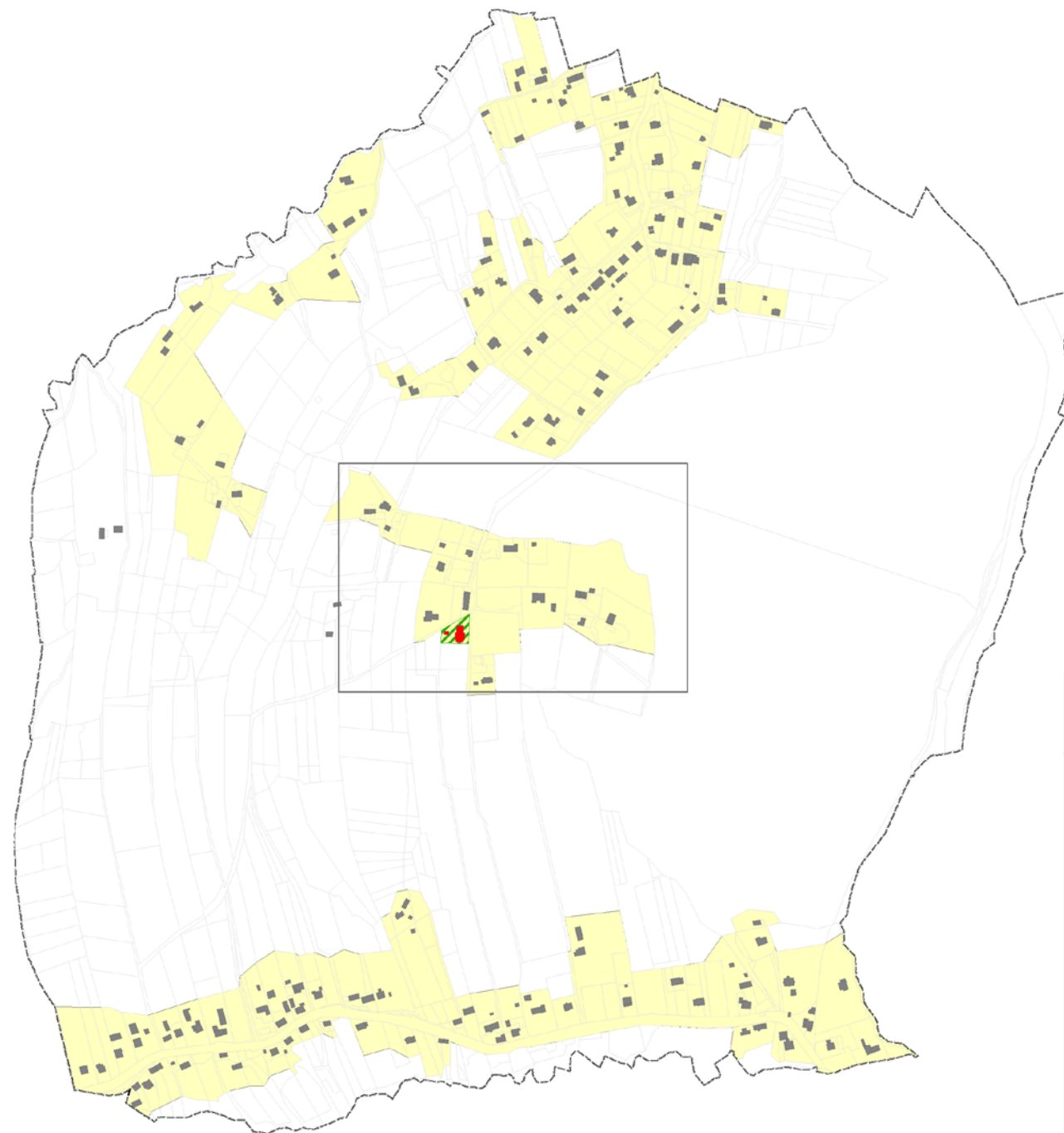
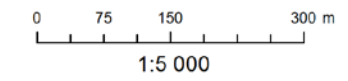

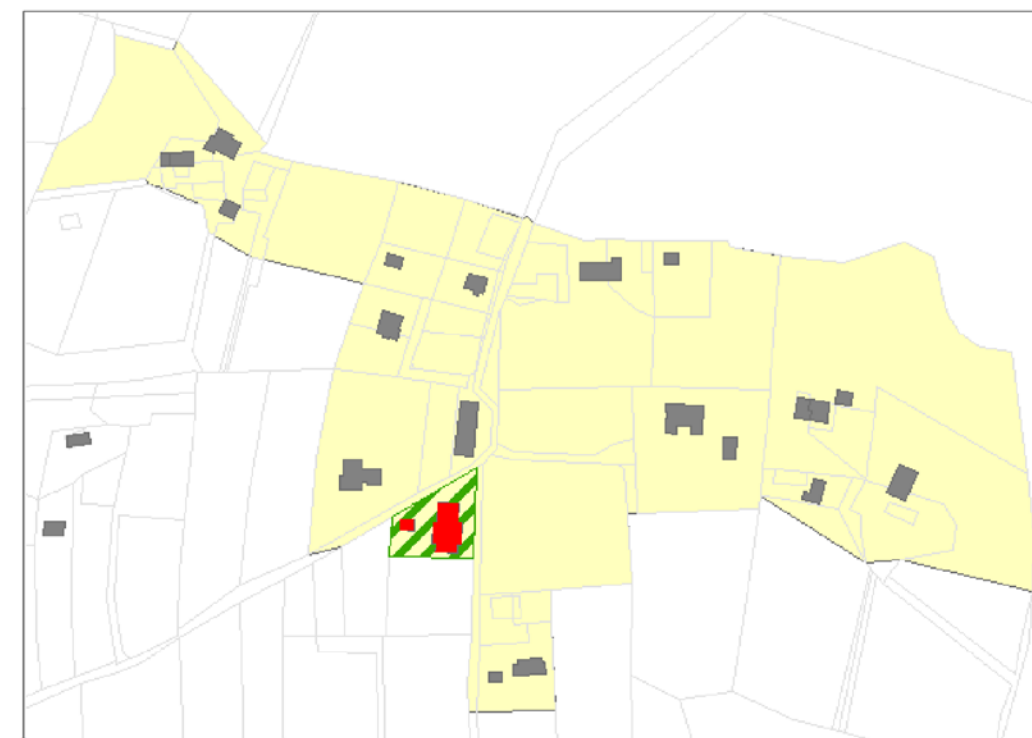
**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY WADOWICE NA LATA 2016-2023
ZAŁĄCZNIK NR 2**

Podstawowe kierunki
zmian funkcjonalno-przestrzennych
Gorzeń Dolny

- nowe przestrzenie publiczne
- budynek dawnej Szkoły Ludowej
Nowe Centrum Aktywności Lokalnej
- pozostałe budynki
- granica obszaru rewitalizacji
- granice działek ewidencyjnych

Powiększenie obszaru objętego działaniem

Nie ma problemu z uruchamianiem działalności, czasami **brakuje pomysłów na działalność**, czasami **brakuje motywacji**. Prowadzenie działalności z myślą o samych mieszkańcach nie ma sensu bo to zbyt mała społeczność.

Aktywizacja powinna być ukierunkowana na działalność gospodarczą skoncentrowaną na klienteli zewnętrznej. **Ci którzy pracują, mają ośrodki życia zawodowego poza miejscowością.**

Warto byłoby pomyśleć o **ulokowaniu w Kaczynie ośrodka dającego miejsca pracy**. Funkcjonuje w miejscowości szkoła, ale mogłoby funkcjonować coś innego dającego miejsca pracy.

Potrzebna jest w miejscowości instalacja oczyszczania ścieków. Nie można tu zrobić linii wodociągowo-kanalizacyjnej, **trzeba iść w kierunku przydomowych oczyszczalni ścieków**.

Mamy niską emisję i zanieczyszczoną rzekę, dobrze byłoby znaleźć rozwiązanie obydwu problemów środowiskowych. Jeżeli chodzi o stan rzeki. **Chodzi, między innymi, o edukację prowadzącą do uświadomienia mieszkańców**, by nie zaśmiecali rzeki i jej otoczenia. Chodzi też o oczyszczenie otoczenia rzeki, gdzie śmieci zalegają od lat.

Potrzebne jest **wykonanie nowej, bezpiecznej nawierzchni przy placu zabaw/boisku**. Jest tam boisko, bramki, huśtawki, zjeżdżalnie, jest to robione etapami, ale nie ma nawierzchni. To jest jedyny plac, gdzie dzieci i młodzież się spotykają.

Można byłoby ulokować **siłownię zewnętrzną**, jeżeli wystarczyłoby na nią miejsca. Być może można byłoby ją zlokalizować przy rzeczce, na terenie gminnym. Inne miejsce to 1 km od remizy a dolnej części miejscowości ale nie ma tam dogodnego dojazdu.

Problem **drogi dojazdowej do domów**, to jest najbardziej potrzebne.

Warto byłoby pomyśleć o **połączeniu drogowym albo chociaż dla pieszych**, dookoła wsi, aby można było obejść lub objechać całą miejscowość. To jest wykonywane po kawałku z pieniędzy gminnych, dobrze byłoby domknąć drogę dookoła miejscowości **co ułatwiłoby integrację między mieszkańcami**. Mogłoby to być rozwiązanie pieszo-rowerowe.

Remiza to miejsce, gdzie odbywają się wydarzenia społeczno-kulturalne. Można byłoby **zagospodarować poddasze na świetlicę**, np. salę ze stołem bilardowym, stolik do brydża etc. i inne cele społeczno-kulturalne. Mogłaby to być także **sala do prób poprzedzających występy artystyczne**. Na poddaszu można byłoby także ulokować siłownię.

Potrzebny jest nam **światłowód**, to telefon, telewizja, internet, **to jest otwarcie na świat**. Nie było takiej możliwości, bo nie było w niektórych miejscach słupów energetycznych od budynku nr

29 do 30. Potrzebna jest tego rodzaju instalacja dookoła wsi.

MIEJSCOWOŚĆ KACZYNA

PROBLEMY GOSPODARCZE

RYNEK PRACY

PROBLEMY ŚRODOWISKOWE

NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

NISKI POZIOM OBSŁUGI KOMUNIKACYJNEJ

NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

PROBLEMY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

TECHNICZNE

PROBLEMY SPOŁECZNE

MIEJSCA SPOTKAŃ

MŁODZIEŻ

SPORT

SENIORZY

ŻYCIE KULTURALNE

Młodzież nie ma się gdzie spotkać, remiza jest często zamknięta i młodzi nie zawsze mają gdzie i kiedy się spotkać.

Potrzebne są środki do opłacenia kosztów stałych w remizie, gdy będą środki na ogrzewanie łatwiej będzie udostępnić remizę na różne cele. **Potrzebna jest także opieka dla osób nieletnich**, pomoc w zorganizowaniu im czasu.

W remizie można byłoby zlokalizować także **stół do tenisa stołowego**.

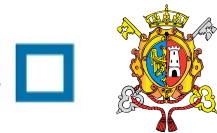
Można zorganizować **siatkę konkretnych zajęć dla młodzieży**, wtedy pewnie byłiby zainteresowani uczestnictwem.

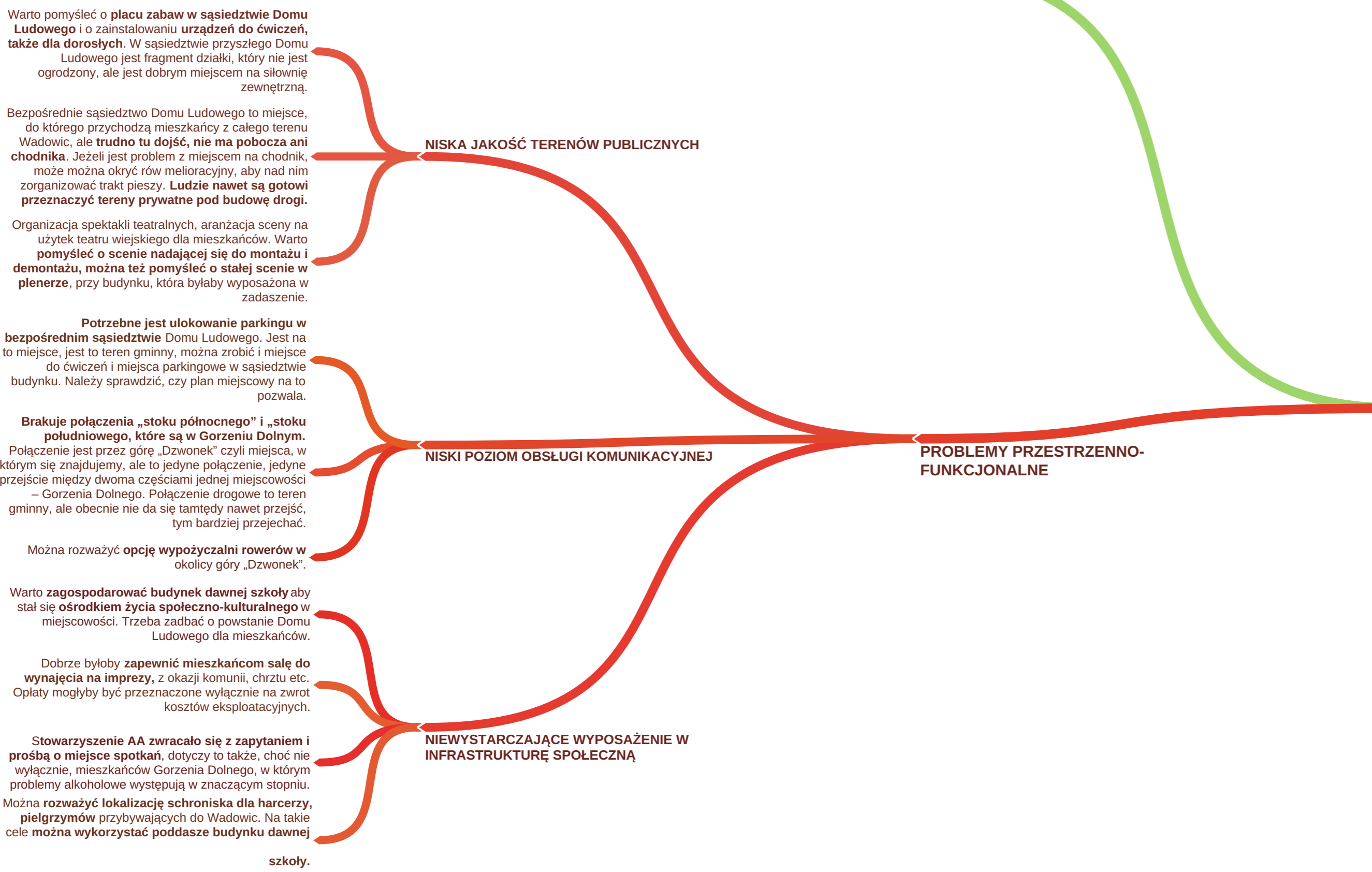
Remiza to miejsce spotkań, także dla seniorów. Organizowany jest dzień seniora, dzień dziecka, to kilka imprez w roku. Jeżeli chodzi o **seniorów, czasami trudno ich zebrać, nie są przyzwyczajeni do spotkań**.

Warto byłoby **organizować korepetycje/zajęcia dodatkowe z języków obcych, zwłaszcza z języków angielskiego i niemieckiego**. Nie tylko dla dzieci, także dla dorosłych.

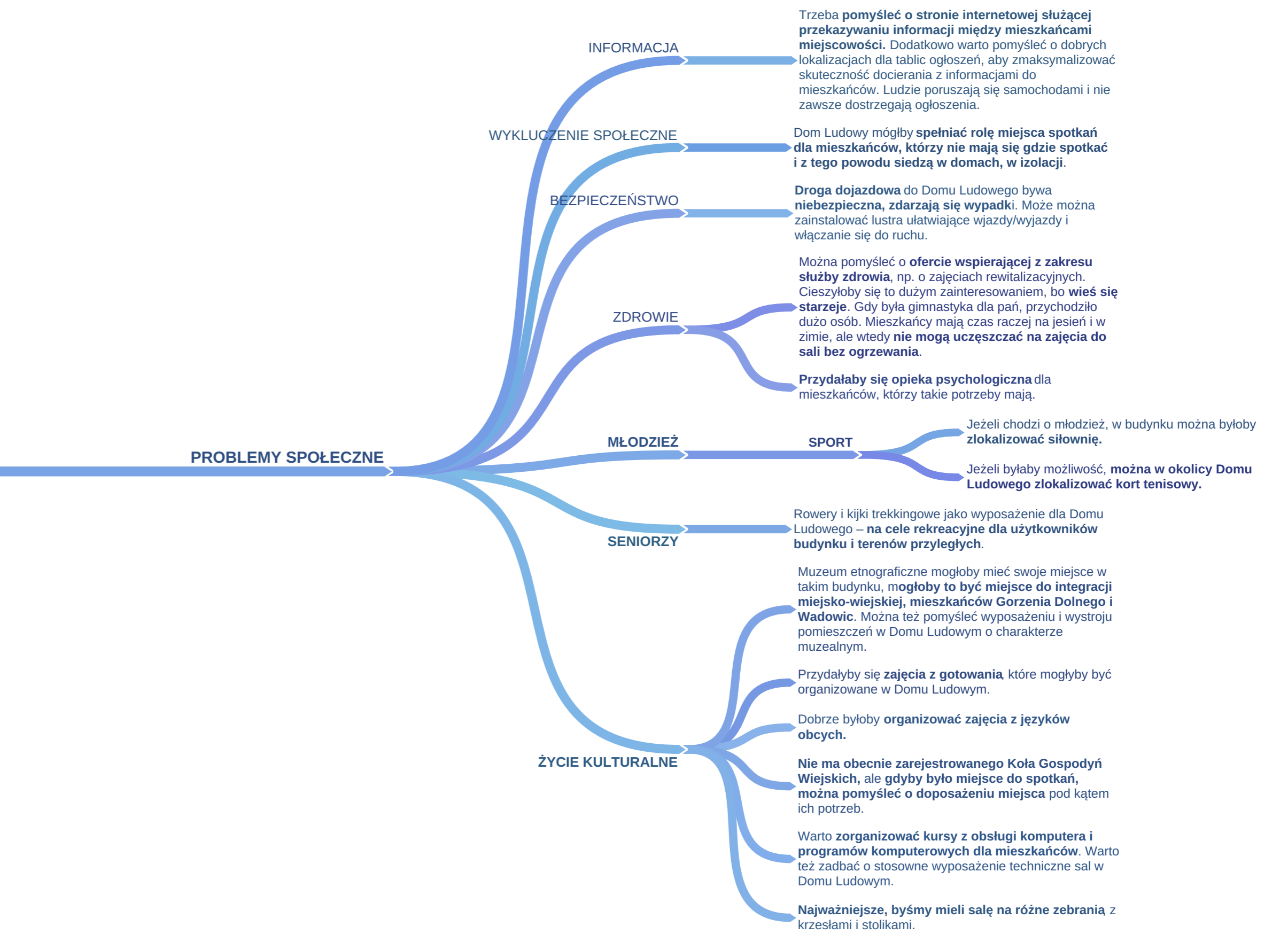
Dobrze byłoby mieć gdzie się spotkać z sąsiadami, wypić kawę, zapytać, czy w czymś można pomóc, **brakuje okazji do spotkań**. Remiza to dobre miejsce ale trzeba też to jakoś zaaranżować. **Czasami brakuje środków na organizację spotkań** a z drugiej strony **brakuje też często aktywnych chętnych**. Imprez integracyjnych jest ok. 6 w roku, na pewno by się więcej przydało.

Gdyby **podpisać umowy z instruktorami**, mogliby prowadzić warsztaty np. zumbi.

MIEJSCOWOŚĆ GORZEŃ DOLNY

Metodologia wyznaczenia podobszarów rewitalizacji

Koncentracja zjawisk

Jednym z podstawowych zagadnień z zakresu procesu delimitacji obszaru zdegradowanego jest określenie progu koncentracji negatywnych zjawisk, powyżej którego możliwe będzie stwierdzenie stanu kryzysowego. W niniejszej analizie przyjęto następujące progi (poziomy odcięcia) oznaczające występowanie stanu kryzysowego.

Sfera społeczna

Do wyznaczenia kryzysu w sferze społecznej posłużono się wartościami wskaźników syntetycznych (pomocy społecznej, bezrobocia, frekwencji wyborczej oraz edukacji) oraz wskaźnika odsetka osób w wieku poprodukcyjnym i wskaźnika wniosków złożonych do MKRPA). Wskaźniki syntetyczne obliczano jako średnią arytmetyczną wskaźników cząstkowych po ich znormalizowaniu. Nie wyznaczano progów kryzysu (poziomów odcięcia) dla poszczególnych wskaźników cząstkowych wchodzących w skład wskaźników syntetycznych.

Dla sfery społecznej przyjęto zasadniczo próg 125% wskaźnika po normalizacji (1,25). Ze względu na specyficzny rozkład wartości zmiennych wokół wartości obliczonej dla całej gminy w dwóch przypadkach wskaźników ze sfery społecznej zastosowano inny próg kryzysu. Były to zjawiska:

- Kapitał społeczny (syntetyczny wskaźnik frekwencji wyborczej) – ze względu na bardzo niewielki rozrzut analizowanych wartości wokół wartości dla całej gminy oraz charakter zmiennej (de stymulanta) zdecydowano się przyjąć wartość 0,9 wskaźnika syntetycznego frekwencji wyborczej po normalizacji.

- Problemy alkoholowe (wskaźnik liczby wniosków złożonych do MKRPA w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców) – ze względu na bardzo duże odchylenia analizowanych wartości od wartości dla całej gminy, a jednocześnie stosunkowo niewielką próbę (liczbę wniosków) zdecydowano się podwyższyć próg odpowiadający stanowi kryzysowemu do wartości 200% wartości wskaźnika po normalizacji (tj. 2,0).

Pozostałe sfery

Dla pozostałych sfer analizy nie stosowano jednolitego progu odpowiadającego stanowi kryzysowemu. Każdy wskaźnik analizowano indywidualnie, a próg kryzysu wyznaczano uwzględniając specyfikę wskaźnika i rozkład jego wartości.

Dla sfery gospodarczej przyjęto próg 175% wskaźnika przedsiębiorczości, po odwróceniu wskaźnika znormalizowanego (1/x) ze względu na charakter wskaźnika (de stymulanta).

Dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej:

a. dla wskaźnika udziału zabytków przyjęto próg 5% udziału w ogóle zasobu zabytkowego w gminie;

b. dla wskaźnika syntetycznego dostępności przyjęto próg 150% wartości średniej dla gminy.

Dla sfery środowiskowej:

a. dla budynków niepodłączonych do MPEC przyjęto próg 70%. Próg wyznaczono na podstawie analizy rozkładu danych ze względu na występowanie tego zjawiska w mieście. Przyjmowanie progu wynikającego z obliczeń dla całej gminy nie znajdowało w tym przypadku uzasadnienia merytorycznego (ze względów ekonomicznych część wiejska gminy nie jest w ogóle planowana do podłączenia do MPEC);

b. dla zagrożenia hałasem przyjęto próg 30%.

Dla sfery technicznej (wskaźnik udziału mieszkańców na obszarze aglomeracji wodno-ściekowej) próg stanu kryzysowego przyjęto na poziomie wartości dla całej gminy (wynoszącej 73,0%).

Wszystkie wskaźniki przedstawiono w załączonych w dalszej części dokumentu tabelach.

W przypadku kiedy wyliczany był wskaźnik syntetyczny, kolorem czerwonym zaznaczono jednostki, dla których wartości wskaźników syntetycznych (a nie wskaźników cząstkowych) przekroczyły przyjęte wartości progowe (poziom odcięcia/próg kryzysu).

Wyznaczanie obszaru zdegradowanego

Jako obszar zdegradowany przyjęto te jednostki referencyjne, w których:

- stwierdzono stan kryzysowy w przypadku co najmniej dwóch analizowanych zjawisk społecznych (tj. wskaźników syntetycznych i/lub wskaźnika problemów alkoholowych)
- oraz stwierdzono występowanie co najmniej 1 zjawiska kryzysowego w pozostałych sferach.

Tabela 1. Wskaźniki demograficzne w Gminie Wadowice.

L.p.	Nazwa jednostki	Ludność ogółem	Ludność w wieku poprodukcyjnym	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	Wskaźnik znormalizowany
1	9	1986	554	27,9	1,48
2	3	3894	1082	27,8	1,47
3	8	1409	343	24,4	1,29
4	11	674	155	23,1	1,22
5	4	775	170	22,0	1,16
6	10	352	72	20,5	1,09
7	Gorzeń Dolny	411	85	20,7	1,09
8	6	2023	401	19,8	1,05
9	Barwałd Dolny	679	128	18,8	1,00
10	Jaroszowice	1795	335	18,7	0,99
11	5	3964	733	18,5	0,98
12	7	1232	224	18,2	0,96
13	2	1211	220	18,2	0,96
14	Gorzeń Górny	341	62	18,1	0,96
15	Klecza Górna	853	152	17,9	0,95
16	Ponikiew	1183	213	18,0	0,95
17	Choczniak	5821	912	15,7	0,83
18	Kaczyna	365	56	15,4	0,82
19	Zawadka	852	130	15,2	0,81
20	Babica	922	137	14,9	0,79
21	1	1341	195	14,5	0,77
22	Roków	303	44	14,5	0,77
23	Klecza Dolna	2453	340	13,9	0,73
24	Wysoka	1915	265	13,8	0,73
25	Stanisław Górny	1144	148	12,9	0,68
Gmina Wadowice		37896	7157	18,9	1,00
Próg kryzysu		-	-	23,6	1,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wadowicach.

Tabela 2. Wskaźniki pomocy społecznej w Gminie Wadowice

L.p.	Nazwa jednostki	Ludność ogółem	OPS rodzinny	1		2		Zasiłki stałe		1		2		Zasiłki okresowe		1		2		Zasiłki celowe		1		2		Dożywianie dzieci rodzinny		1		2		Usługi opiekuńcze		1		2		OPS świadczenia ogółem		1		2		Wskaźnik syntetyczny pomocy społecznej
				1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2							
1	10	352	17	47,9	3,68	5	13,7	6,50	5	14,4	5,78	15	42,7	4,03	6	18,2	4,54	1	2,4	1,60	41	117,1	4,66	4,40																				
2	8	1409	39	27,9	2,15	8	5,9	2,81	5	3,9	1,55	31	22,1	2,09	6	4,1	1,03	9	6,4	4,28	65	46,2	1,84	2,25																				
3	Roków	303	7	22,5	1,73	1	3,2	1,53	1	3,2	1,29	7	22,5	2,12	5	16,1	4,02	0	0,0	0,00	20	64,3	2,56	1,89																				
4	9	1986	39	19,7	1,52	6	3,1	1,49	10	5,2	2,09	34	16,9	1,59	9	4,7	1,17	9	4,4	2,95	80	40,1	1,60	1,77																				
5	11	674	14	20,3	1,56	2	2,9	1,40	3	4,2	1,69	11	15,6	1,48	8	11,1	2,78	1	2,2	1,44	32	47,2	1,88	1,75																				
6	Kaczyna	365	7	19,0	1,46	1	2,7	1,29	2	5,4	2,17	7	19,0	1,79	4	10,8	2,71	0	0,0	0,00	18	48,8	1,94	1,62																				
7	Gorzeń Dolny	411	6	15,6	1,20	2	4,4	2,12	1	2,2	0,89	5	11,1	1,05	2	4,4	1,11	1	2,2	1,48	12	28,9	1,15	1,28																				
8	3	3894	61	15,5	1,20	4	1,1	0,51	12	3,0	1,18	38	9,7	0,91	20	5,2	1,30	15	3,9	2,62	108	27,7	1,10	1,26																				
9	7	1232	20	16,3	1,25	7	5,6	2,65	4	2,9	1,15	12	9,4	0,88	5	3,7	0,93	1	1,0	0,66	31	25,6	1,02	1,22																				
10	Gorzeń Górny	341	6	16,2	1,24	1	3,3	1,59	1	3,1	1,24	5	15,7	1,48	1	3,2	0,81	0	0,2	0,12	11	31,8	1,27	1,11																				
11	2	1211	16	13,0	1,00	1	0,5	0,24	3	2,2	0,90	13	10,8	1,02	8	7,0	1,74	3	2,3	1,50	34	28,3	1,13	1,08																				
12	Stanisław Górny	1144	17	14,9	1,14	4	3,5	1,67	3	2,6	1,05	13	11,4	1,07	4	3,5	0,87	0	0,0	0,00	28	24,5	0,98	0,97																				
13	Jaroszowice	1795	23	12,9	0,99	3	1,7	0,80	4	2,2	0,90	17	9,5	0,90	11	6,1	1,54	1	0,6	0,37	51	28,5	1,14	0,95																				
14	4	775	7	8,5	0,66	1	1,8	0,84	2	2,9	1,15	6	8,4	0,79	5	6,6	1,65	0	0,0	0,00	21	27,7	1,10	0,88																				
15	6	2023	21	10,4	0,80	7	3,5	1,65	4	1,9	0,75	14	6,8	0,64	3	1,6	0,39	3	1,5	1,03	35	17,1	0,68	0,85																				
16	Klecza Górna	853	10	11,9	0,92	0	0,1	0,03	3	3,5	1,41	10	11,9	1,12	5	5,9	1,47	0	0,0	0,00	20	23,8	0,95	0,84																				
17	Chocznia	5821	61	10,6	0,81	6	1,0	0,49	13	2,3	0,91	56	9,5	0,90	20	3,5	0,87	5	0,9	0,58	124	21,3	0,85	0,77																				
18	Zawadka	852	7	8,0	0,61	0	0,1	0,03	3	3,3	1,34	8	9,0	0,85	3	3,4	0,85	1	1,1	0,76	17	20,3	0,81	0,75																				

L.p.	Nazwa jednostki	Ludność ogółem	OPS rodziny	1		2		Zasiłki stałe		1		2		Zasiłki okresowe		1		2		Zasiłki celowe		1		2		Dożywianie dzieci rodziny		1		2		Usługi opiekuńcze		1		2		OPS świadczenia ogółem		1		2		Wskaźnik syntetyczny pomocy społecznej
				1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2							
19	Wysoka	1915	19	9,9	0,76	2	1,0	0,50	4	2,1	0,83	17	8,8	0,83	9	4,7	1,17	0	0,0	0,00	48	25,0	0,99	0,73																				
20	Babica	922	13	14,1	1,08	1	1,1	0,52	1	1,1	0,43	14	15,2	1,43	2	2,2	0,54	0	0,0	0,00	22	23,9	0,95	0,71																				
21	5	3964	36	9,2	0,71	9	2,2	1,06	6	1,4	0,56	28	7,0	0,66	7	1,8	0,45	4	0,9	0,61	64	16,2	0,65	0,67																				
22	1	1341	12	8,8	0,67	3	2,1	1,02	1	0,7	0,26	9	7,1	0,67	3	2,4	0,61	1	0,6	0,42	19	14,3	0,57	0,60																				
23	Klecza Dolna	2453	22	9,1	0,70	1	0,4	0,20	2	0,8	0,33	20	8,2	0,78	4	1,7	0,42	0	0,0	0,00	34	13,7	0,55	0,43																				
24	Ponikiew	1183	10	8,3	0,64	2	1,7	0,79	1	0,8	0,33	9	7,5	0,70	0	0,0	0,00	0	0,0	0,00	13	10,8	0,43	0,41																				
25	Barwałd Dolny	679	3	4,2	0,33	1	1,4	0,67	0	0,0	0,00	3	4,2	0,40	0	0,0	0,00	0	0,0	0,00	4	5,7	0,23	0,23																				
Gmina Wadowice		37896	492	13,0	1,00	78	2,1	1,00	93	2,5	1,00	400	10,6	1,00	151	4,0	1,00	55	1,5	1,00	952	25,1	1,00	1																				
Próg kryzysu		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,25																				

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wadowicach.

Ze względu na czytelność tabeli posłużono się oznaczeniami skrótowymi.

Pełne nazwy wskaźników cząstkowych przedstawiono w rozdz. 1.3.4

1 – wskaźnik na 1 tys. mieszkańców

2 – wskaźnik znormalizowany

Tabela 3. Wskaźniki poziomu bezrobocia w Gminie Wadowice

L.p.	Nazwa jednostki	Ludność w wieku produkcyjni	Bezrobotni ogółem	1	2	Bezrobotni długotrwałe	1	2	Wskaźnik syntetyczny bezrobocia
1	11	382	55	14,4	2,40	64	16,7	6,43	4,41
2	10	210	54	25,9	4,31	18	8,6	3,30	3,81
3	8	812	52	6,4	1,07	60	7,3	2,83	1,95
4	4	436	56	12,9	2,14	15	3,4	1,32	1,73
5	7	739	34	4,6	0,77	36	4,8	1,86	1,31
6	2	719	48	6,7	1,12	20	2,8	1,08	1,10
7	1	809	44	5,4	0,91	23	2,9	1,10	1,00
8	Kaczyna	214	13	6,0	1,00	5	2,3	0,89	0,95
9	9	1062	98	9,2	1,54	10	0,9	0,35	0,94
10	3	2098	142	6,8	1,13	39	1,9	0,72	0,93
11	Chocznia	3496	215	6,2	1,03	71	2,0	0,78	0,91
12	Gorzeń Górny	207	10	4,8	0,81	5	2,6	1,01	0,91
13	Wysoka	1167	86	7,3	1,22	16	1,4	0,53	0,87
14	Ponikiew	741	35	4,8	0,79	18	2,4	0,92	0,86
15	5	2467	118	4,8	0,80	59	2,4	0,91	0,86
16	6	1171	58	5,0	0,83	23	2,0	0,75	0,79
17	Klecza Dolna	1478	71	4,8	0,80	30	2,0	0,78	0,79
18	Jaroszwice	1046	43	4,1	0,69	16	1,5	0,59	0,64
19	Barwałd Dolny	410	14	3,5	0,59	7	1,6	0,63	0,61
20	Gorzeń Dolny	228	8	3,6	0,60	4	1,6	0,62	0,61
21	Roków	188	8	4,1	0,69	2	1,0	0,40	0,54
22	Zawadka	501	21	4,2	0,70	5	1,0	0,37	0,54
23	Babica	532	19	3,6	0,60	6	1,1	0,43	0,51
24	Klecza Górna	485	15	3,1	0,51	6	1,3	0,50	0,51
25	Stanisław Górny	687	6	0,9	0,15	12	1,7	0,67	0,41
Gmina Wadowice		22285	1326	6,0	1,00	569	2,6	1,00	1,00
Próg kryzysu		-	-	-	-	-	-	-	1,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Wadowicach oraz UM w Wadowicach.

Ze względu na czytelność tabeli posłużono się oznaczeniami skrótowymi.

Pełne nazwy wskaźników cząstkowych przedstawiono w rozdz. 1.3.4

1 – wskaźnik na 100 mieszkańców

2 – wskaźnik znormalizowany

Tabela 4. Frekwencja wyborcza w wyborach ogólnokrajowych w Gminie Wadowice w latach 2014-2015

L.p.	Nazwa jednostki	Wybory samorządowe 2014		Wybory Prezydenta RP 2015		Wybory do Sejmu RP 2015		Wskaźnik syntetyczny frekwencji wyborczej 2014-2015
		Frekwencja w %	1	Frekwencja w %	1	Frekwencja w %	1	
1	Ponikiew	40,4	0,80	46,5	0,91	48,4	0,90	0,87
2	Barwałd Dolny	45,5	0,90	44,1	0,87	50,4	0,93	0,90
3	Stanisław Górny	46,6	0,93	46,8	0,92	46,9	0,87	0,91
4	Wysoka	46,1	0,92	47,0	0,92	48,8	0,91	0,91
5	9	48,6	0,97	48,7	0,96	52,4	0,97	0,96
6	Gorzeń Dolny	48,4	0,96	49,5	0,97	51,4	0,95	0,96
7	Gorzeń Górny	48,3	0,96	49,5	0,97	51,3	0,95	0,96
8	Chocznia	48,5	0,96	49,5	0,97	52,1	0,97	0,97
9	Kaczyna	52,0	1,03	48,4	0,95	50,3	0,93	0,97
10	8	48,8	0,97	49,7	0,98	54,4	1,01	0,98
11	Jaroszowice	49,2	0,98	49,9	0,98	52,5	0,97	0,98
12	Klecza Dolna	49,0	0,97	48,8	0,96	53,6	1,00	0,98
13	10	49,1	0,98	49,6	0,97	54,3	1,01	0,99
14	Zawadka	51,6	1,03	49,5	0,97	52,7	0,98	0,99
15	2	51,7	1,03	52,3	1,03	52,1	0,97	1,01
16	Klecza Górna	54,2	1,08	51,6	1,01	51,3	0,95	1,01
17	1	52,8	1,05	51,0	1,00	54,9	1,02	1,02
18	11	48,0	0,95	54,7	1,07	58,3	1,08	1,04
19	7	54,2	1,08	51,8	1,02	55,5	1,03	1,04
20	4	53,1	1,06	50,8	1,00	57,5	1,07	1,04
21	Babica	54,5	1,08	53,5	1,05	52,7	0,98	1,04
22	Roków	54,5	1,08	53,5	1,05	52,7	0,98	1,04
23	6	49,0	0,97	55,8	1,09	59,3	1,10	1,06
24	3	53,6	1,07	53,8	1,06	57,3	1,06	1,06
25	5	53,8	1,07	52,8	1,04	58,0	1,08	1,06
Gmina Wadowice		50,3	1,00	51,0	1,00	53,9	1,00	1,00
Próg kryzysu		-	-	-	-	-	-	0,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PKW.

1 – wskaźnik znormalizowany

Tabela 5. Wnioski złożone do MKRPA w Gminie Wadowice w 2015 r.

L.p.	Nazwa jednostki	Wnioski MKRPA	Wnioski MKRPA na 1 tys. mieszk.	Wnioski GKRPA na 1 tys. mieszk. znormalizowany
1	11	8,15	12,09	6,72
2	10	3,10	8,80	4,89
3	8	9,76	6,93	3,85
4	Zawadka	4,75	5,58	3,10
5	Gorzeń Dolny	1,83	4,44	2,47
6	Babica	4,00	4,34	2,41
7	Gorzeń Górny	1,14	3,34	1,86
8	Barwałd Dolny	1,92	2,83	1,57
9	Kaczyna	0,99	2,71	1,51
10	Stanisław Górny	3,00	2,62	1,46
11	7	2,60	2,11	1,17
12	5	6,73	1,70	0,94
13	Jaroszowice	3,02	1,68	0,94
14	Ponikiew	1,96	1,66	0,92
15	4	1,18	1,52	0,84
16	Chocznia	7,31	1,26	0,70
17	2	1,27	1,05	0,58
18	6	2,07	1,02	0,57
19	1	0,76	0,57	0,32
20	9	1,00	0,50	0,28
21	Klecza Dolna	1,00	0,41	0,23
22	3	1,38	0,35	0,20
23	Klecza Górna	0,08	0,09	0,05
24	Roków	0,00	0,00	0,00
25	Wysoka	0,00	0,00	0,00
Gmina Wadowice		69	1,80	1,00
Próg kryzysu		-	-	2,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MKRPA w Wadowicach.

Tabela 6. Problemy związane z edukacją w Gminie Wadowice

L.p.	Nazwa jednostki	Zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne	Zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne na 100 mieszk.	1	Średni wynik sprawdzianu w VI klasie	1	2	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego	1	2	Udział uczniów z dysleksją w ogóle uczniów przystępujących do egzaminów państwowych w SP i gimnazjach	1	Wskaźnik syntetyczny edukacji
1	7	130	10,6	3,41	64,0	0,99	1,01	70,5	1,10	0,91	15,7	1,06	1,60
2	11	67	9,9	3,19	63,7	0,99	1,01	67,1	1,05	0,96	15,0	1,00	1,54
3	Kaczyna	21	5,7	1,84	64,0	0,99	1,01	61,7	0,96	1,04	23,1	1,55	1,36
4	Barwałd Dolny	54	7,9	2,56	64,8	1,16	0,86	54,0	0,84	1,19	10,5	0,71	1,33
5	Stanisław Górny	58	5,1	1,64	65,0	1,02	0,98	54,9	0,86	1,17	22,2	1,49	1,32
6	1	80	6,0	1,92	63,8	0,99	1,01	69,4	1,08	0,92	15,5	1,04	1,23
7	Babica	55	6,0	1,92	56,4	0,88	1,14	63,8	0,99	1,01	10,6	0,71	1,20
8	10	19	5,5	1,77	63,2	0,98	1,02	64,9	1,01	0,99	14,5	0,97	1,19
9	2	53	4,4	1,41	63,0	0,98	1,02	63,9	1,00	1,00	14,3	0,96	1,10
10	Wysoka	51	2,7	0,86	65,8	1,02	0,98	60,9	0,95	1,05	19,0	1,28	1,04
11	Roków	10	3,2	1,04	63,0	0,98	1,03	63,9	1,00	1,00	14,3	0,96	1,01
12	Choczniak	156	2,7	0,87	61,8	0,96	1,04	65,6	1,02	0,98	16,2	1,09	0,99
13	Jaroszowice	56	3,1	1,01	63,0	0,98	1,03	61,9	0,96	1,04	12,9	0,86	0,98
14	Klecza Górna	22	2,6	0,84	64,9	1,01	0,99	62,4	0,97	1,03	15,5	1,04	0,98
15	8	39	2,8	0,90	63,8	0,99	1,01	69,0	1,08	0,93	15,4	1,04	0,97
16	Gorzeń Dolny	18	4,4	1,43	65,0	1,01	0,99	62,4	0,97	1,03	5,9	0,40	0,96
17	Klecza Dolna	61	2,5	0,81	63,3	0,98	1,02	63,0	0,98	1,02	13,8	0,93	0,94
18	Zawadka	35	4,2	1,34	65,0	1,01	0,99	62,4	0,97	1,03	5,9	0,40	0,94
19	4	13	1,7	0,54	66,1	1,02	0,98	62,4	0,97	1,03	17,7	1,19	0,93

L.p.	Nazwa jednostki	Zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne	Zajęcia wyrównawczo-dydaktyczne na 100 mieszk.	1	Średni wynik sprawdzianu w VI klasie	1	2	Średni wynik egzaminu gimnazjalnego	1	2	Udział uczniów z dysleksją w ogóle uczniów przystępujących do egzaminów państwowych w SP i gimnazjach	1	Wskaźnik syntetyczny edukacji
20	Ponikiew	32	2,7	0,88	71,0	1,10	0,91	62,8	0,98	1,02	13,0	0,87	0,92
21	6	34	1,7	0,55	64,8	1,00	1,00	69,2	1,08	0,93	16,4	1,10	0,89
22	Gorzeń Górny	12	3,4	1,10	66,1	1,02	0,98	62,4	0,97	1,03	6,2	0,41	0,88
23	5	43	1,1	0,35	66,8	1,03	0,97	63,6	0,99	1,01	15,1	1,01	0,84
24	9	19	0,9	0,31	63,0	0,98	1,03	64,0	1,00	1,00	14,3	0,96	0,82
25	3	33	0,8	0,27	67,7	1,05	0,95	64,3	1,00	1,00	11,0	0,74	0,74
Gmina Wadowice		1173	3,1	1,00	64,6	1,00	1,00	64,1	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Próg kryzysu		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wadowicach oraz OKE w Krakowie.

Ze względu na czytelność tabeli posłużono się oznaczeniami skrótowymi.

Pełne nazwy wskaźników częściowych przedstawiono w rozdz. 1.3.4

1 – wskaźnik znormalizowany

2 – wskaźnik znormalizowany odwrócony

Tabela 7. Wskaźniki dla sfer poza społecznych w Gminie Wadowice

Nazwa jednostki	Sfera gospodarcza				Sfera środowiskowa		Sfera przestrzenno-funkcjonalna						Sfera techniczna
	Firmy CEIDG	Liczba firm na 1 tys. miesz.	Przedsiębiorczość znormalizowana	Wskaźnik odwrócony	Udział ludności zamieszkałej w odległości do 200 m od dróg krajowych w %	Udział budynków niepodłączonych do miejskiej sieci ciepłowniczej w %	Liczba zabytków	Udział w ogóle zasobu zabytkowego	Odległość od ośrodków kultury znormalizowany	Odległość od placów zabaw znormalizowany	Odległość od placówek POZ, znormalizowany	Średnia ważona odległość od placówek POZ, Ośrodków Kultury oraz Placów Zabaw znormalizowane	Udział liczby mieszkańców znajdujących się w granicach aglomeracji kanalizacyjnej w %
1	121	90,4	1,20	0,83	48,7	99,7	8	1,8	1,14	0,90	0,65	0,89	95,2
11	190	282,1	3,75	0,27	-	60,4	52	11,7	0,32	0,35	0,17	0,28	100,0
7	94	76,1	1,01	0,99	6,9	98,6	25	5,6	0,77	0,33	0,49	0,53	99,8
8	150	106,8	1,42	0,71	5,2	86,5	20	4,5	0,24	0,33	0,16	0,24	100,0
10	129	367,0	4,87	0,21	-	73,5	52	11,7	0,20	0,38	0,12	0,23	100,0
9	137	69,2	0,92	1,09	42,0	52,5	20	4,5	0,13	0,25	0,33	0,24	99,6
2	119	98,3	1,31	0,77	36,3	96,0	13	2,9	1,18	1,10	0,60	0,96	96,6
6	213	105,4	1,40	0,71	-	97,1	54	12,2	1,06	0,65	0,62	0,78	99,2
3	313	80,3	1,07	0,94	40,7	66,0	32	7,2	0,50	0,18	0,24	0,31	99,4
4	67	86,6	1,15	0,87	56,0	99,9	4	0,9	1,23	0,41	0,79	0,81	99,5
Babica	39	42,3	0,56	1,78	-	-	2	0,5	0,99	1,45	2,64	1,69	0
Barwałd Dolny	48	70,7	0,94	1,07	25,8	-	20	4,5	2,56	1,36	0,87	1,59	0
Choczniak	289	49,6	0,66	1,52	28,2	-	42	9,5	1,42	1,25	1,00	1,22	86,4
Gorzeń Dolny	26	63,3	0,84	1,19	0,9	-			0,52	1,41	1,51	1,15	70,7
Gorzeń Górny	15	44,0	0,58	1,71	9,6	-	2	0,5	0,87	2,80	2,56	2,08	62,8
Jaroszowice	100	55,7	0,74	1,35	28,3	-	9	2,0	0,51	1,29	1,81	1,20	91,5
Kaczyna	8	21,9	0,29	3,43	-	-	8	1,8	0,59	3,99	3,94	2,84	0

Klecza Dolna	144	58,7	0,78	1,28	22,4	-	18	4,1	1,23	1,86	1,49	1,53	5,0
Klecza Górna	81	95,0	1,26	0,79	14,3	-	11	2,5	1,69	1,99	0,75	1,48	0
Ponikiew	64	54,1	0,72	1,39	0,3	-	15	3,4	1,25	2,43	3,58	2,42	88,9
Roków	12	39,6	0,53	1,90	-	-	2	0,5	2,12	0,71	1,74	1,52	0
Stanisław Górny	103	90,0	1,20	0,84	-	-	4	0,9	1,29	1,77	1,55	1,53	0
Wysoka	137	71,5	0,95	1,05	-	-	6	1,4	1,24	1,84	0,84	1,30	0
Zawadka	45	52,8	0,70	1,42	-	-	1	0,2	0,65	1,07	1,89	1,20	82,6
5	202	50,9	0,68	1,48	44,4	83,0	21	4,7	1,16	0,17	0,72	0,68	97,5
Gmina	2847	75,3	1,00	1,00	23,4	-	441	-	1,00	1,00	1,00	1,00	73,0
Próg kryzysu	-	-	1,00	1,75	30,0	70,0	-	5,0	-	-	-	1,50	73,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Wadowicach i in.

Ze względu na czytelność tabeli posłużono się oznaczeniami skrótowymi.

Pełne nazwy wskaźników częściowych przedstawiono w rozdz. 1.3.4

Tabela 8. Występowanie stanu kryzysowego w poszczególnych jednostkach referencyjnych – podsumowanie analizy

Numer/nazwa jednostki	Kryzys w sferze społecznej	Kryzys w sferze gospodarczej	Kryzys w sferze środowiskowej	Kryzys w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	Kryzys w sferze technicznej	Obszar zdegradowany/rewitalizacji
1			x			
2			x			
3	x		x		x	x
4			x			
5						
6			x		x	
7	x		x		x	x
8	x		x			x
9	x		x			x
10	x		x		x	x
11	x				x	x
Babica		x		x	x	
Barwałd Dolny				x	x	
Chocznia					x	
Gorzeń Dolny	x				x	x
Gorzeń Górny				x	x	
Jaroszowice						
Kaczyna	x	x		x	x	x
Klecza Dolna				x	x	
Klecza Górna					x	
Ponikiew				x		
Roków		x		x	x	
Stanisław Górny				x	x	
Wysoka					x	
Zawadka						

Źródło: opracowanie własne

Przewodniczący Rady Miejskiej w Wadowicach:

R. Malik